

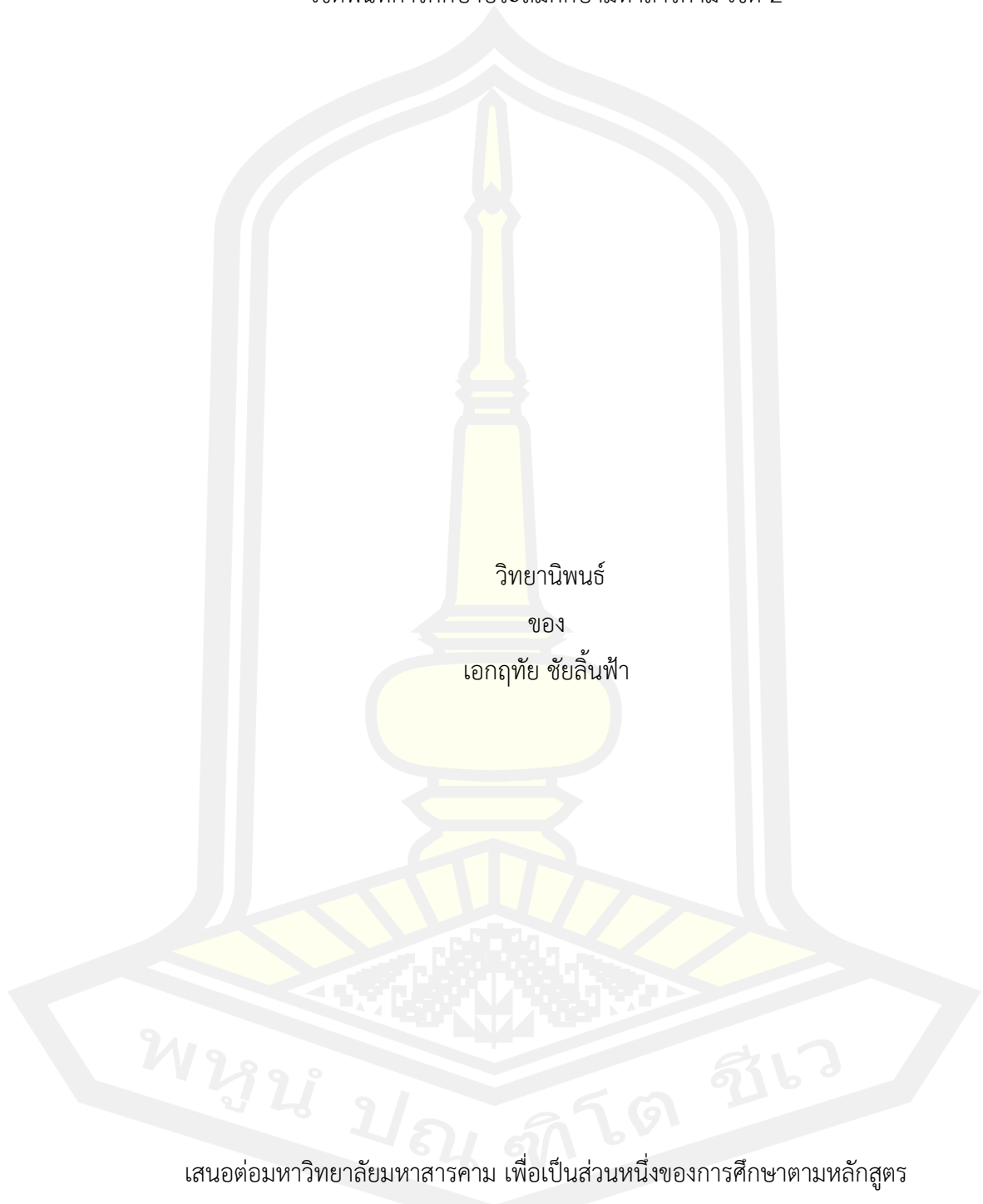
กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
เอกฤทัย ชัยลีนฟ้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
กุมภาพันธ์ 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

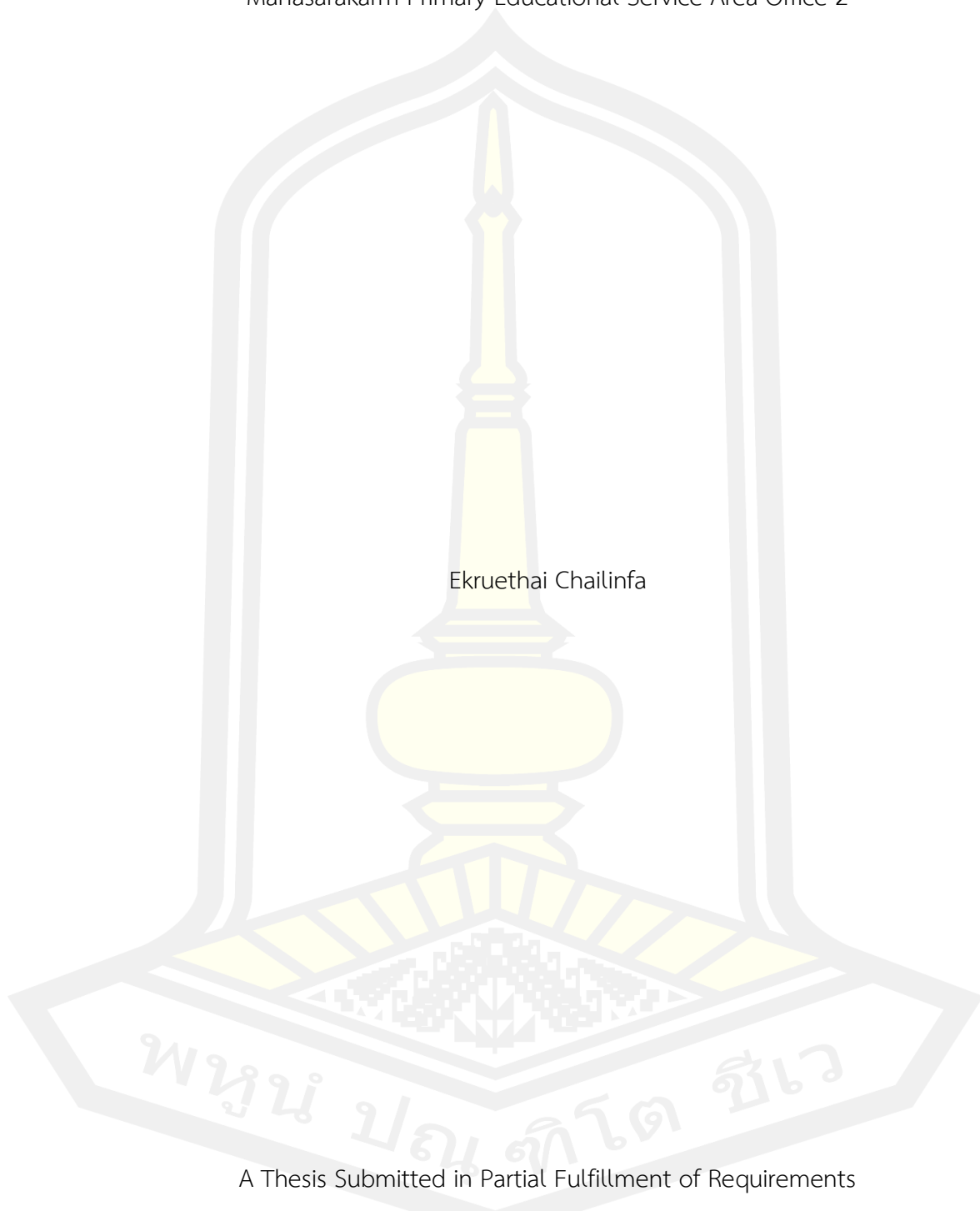

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Strategy for New Normal Learning Management in Primary Schools under
Mahasarakarm Primary Educational Service Area Office 2

Ekruethai Chailinfa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

February 2022

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวเอกฤทัย ชัยลีนฟ้า แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษามหาสารคาม เขต 2		
ผู้วิจัย	เอกฤทัย ชัยลิ้นฟ้า		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 306 คน ได้มาใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ จำนวน 3 คน จากนั้นศึกษาเอกสาร ตำรา แล้วร่างกลยุทธ์การศึกษาวิถีชีวิตใหม่ จัดการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ตรวจสอบ และเสนอกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 1) ปรับกระบวนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ 2) ปรับกระบวนการทัศนด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา 3) ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน 4) เสริมสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัยตามมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ของกระทรวงศึกษาธิการ 5) ยกย่องการประเมินผลการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่รวมถึงการนิเทศ เพื่อติดตามการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา 6) สร้างความเข้าใจ ดูแล ช่วยเหลือ ให้กับผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อลดความความเหลื่อมล้ำในการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนากลยุทธ์, การจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

TITLE	Strategy for New Normal Learning Management in Primary Schools under Mahasarakarm Primary Educational Service Area Office 2		
AUTHOR	Ekruethai Chailinfa		
ADVISORS	Associate Professor Pacharawit Chansirisira , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the current conditions, the desirable conditions, and the needs for New Normal learning management in primary schools under Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2. 2) to develop the strategies for New Normal learning management in primary schools under Mahasarakarm Primary Educational Service Area Office 2. The research method was divided into 2 phases: Phase 1 was to study the current conditions, the desirable conditions, and the needs for New Normal learning management in primary schools under Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 306 teachers under Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2 those were collected by Krejcie and Morgan sample size table. The research instrument was a scaling questionnaire. Phase 2 was to develop the strategies for New Normal learning management in primary schools under Mahasarakarm Primary Educational Service Area Office 2. It was obtained from interviewing the 3 experts about New Normal learning management strategies, then studied documents, textbooks, and drafted the New Normal learning management. The Connoisseurship technique was used for verification and suggestion additional learning management strategies. The group of informants consisting of 7 experts in education was selected through the purposive sampling technique. The research instrument was an assessment of the suitability and possibility of strategies. The data were analyzed by using percentage,

mean and standard deviation.

The results showed that;

1. The overall level of current conditions of New Normal learning management for primary school was at a high level. The overall level of desirable conditions of New Normal learning management for primary school was at a high level.

2. Strategies for New Normal learning management in primary schools under Mahasarakarm Primary Educational Service Area Office 2 consisted of 6 strategies 1) The paradigm shift in using technology for learning in New Normal. 2) The paradigm shift in learning management model according to the conditions of the area and the risk of infection. 3) Using community-based learning to develop students' life skills, vocational skills, and implementation in daily life. 4) Strengthening the social measure to prevent epidemic in school according to the Sandbox Safety Zone in School. 5) Adjusting the learning assessment in accordance with the New Normal learning management and supervision to follow up on learning management. 6) Declaration with parents about New Normal learning supported tools for learners management for Reducing inequalities of learning. The overall assessment results of strategy for New Normal learning management in primary school were found that the strategies' suitability and the strategies' possibility were at the highest level.

Keyword : Strategy Development, Learning Management, New Normal Learning Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่าน สุชาติ พุทธลา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัย ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

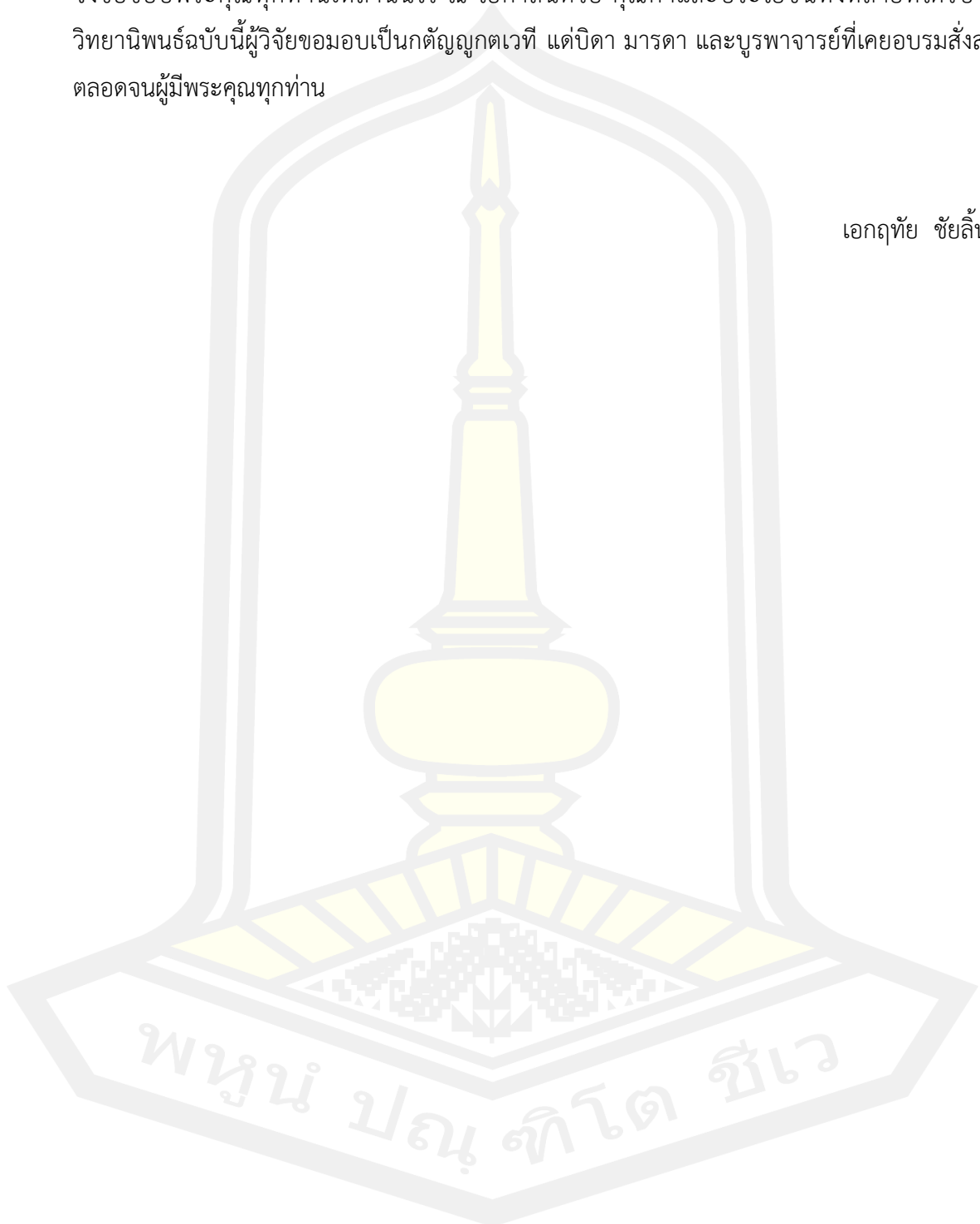
ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการสุมนา เนื่องไชยยศ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิ พิชัย ผู้อำนวยการ ดร.วราภรณ์ อนุสสัย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา นายณวัฒน์ จันทเขต ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ที่เป็นผู้ทรงวุฒิในการสัมภาษณ์เพื่อยกร่างกลยุทธ์

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ ณิชพล คำหารพล ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวาปีปทุม นางสุนิษฐ์พร โยธามาตย์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวาปีปทุม นายศราวุธ กางสำโรง รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวาปีปทุม นางมณฑา วงษาไฮ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเมืองวาปี ปทุม นางดารุณี มัทธปาปะโท ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเมืองวาปีปทุม นางสุนิกุล พลกุล ครูชำนาญ การพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม นายไพบูลย์ ธิมาศ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเมืองวาปีปทุม ที่ เป็นผู้ทรงวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ตลอดมา จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเพื่อนนิสิตสาขาการ บริหารและพัฒนการศึกษา รุ่น พ.33 ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและส่งเสริมกำลังใจตลอดมา

นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายที่ได้รับจาก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตี แต่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกฤทัย ชัยลีนฟ้า

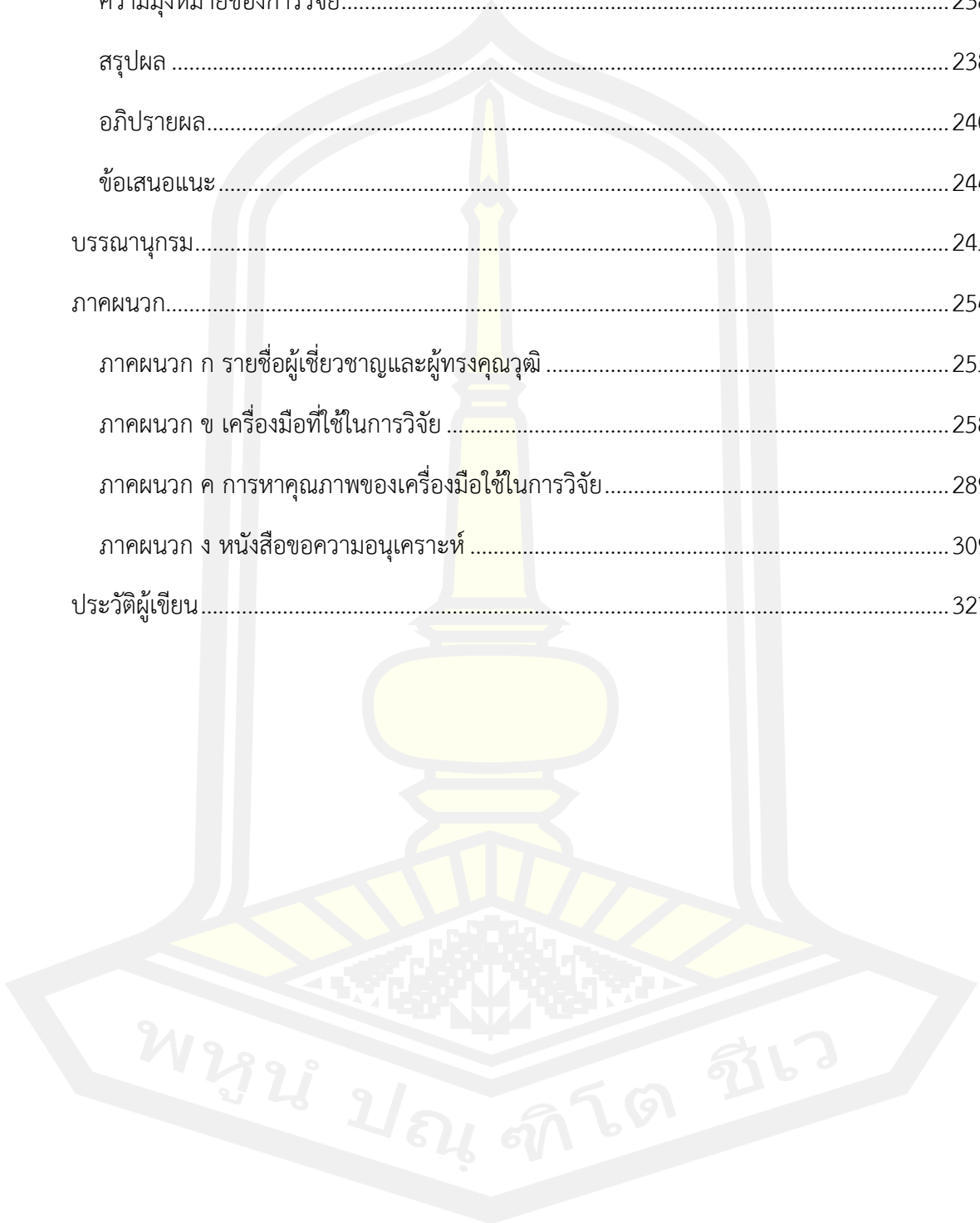

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพประกอบ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์.....	13
ความหมายของกลยุทธ์.....	13
กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	16
ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	25
หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	29
กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์.....	30

องค์ประกอบของกลยุทธ์	63
รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์	72
การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	73
วิถีชีวิตใหม่ (New Normal).....	73
การออกแบบการศึกษาวิถีชีวิตใหม่.....	77
การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	82
องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	102
กรณีศึกษาในต่างประเทศแนวทางการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).....	113
นโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศไทย.....	117
การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ	121
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	127
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	136
งานวิจัยในประเทศ	136
งานวิจัยต่างประเทศ	141
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	145
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการ เรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2	147
ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	153
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	158
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	158
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	158
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	159

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	238
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	238
สรุปผล	238
อภิปรายผล.....	240
ข้อเสนอแนะ	244
บรรณานุกรม.....	245
ภาคผนวก.....	254
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	255
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	258
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการวิจัย.....	289
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	309
ประวัติผู้เขียน.....	327

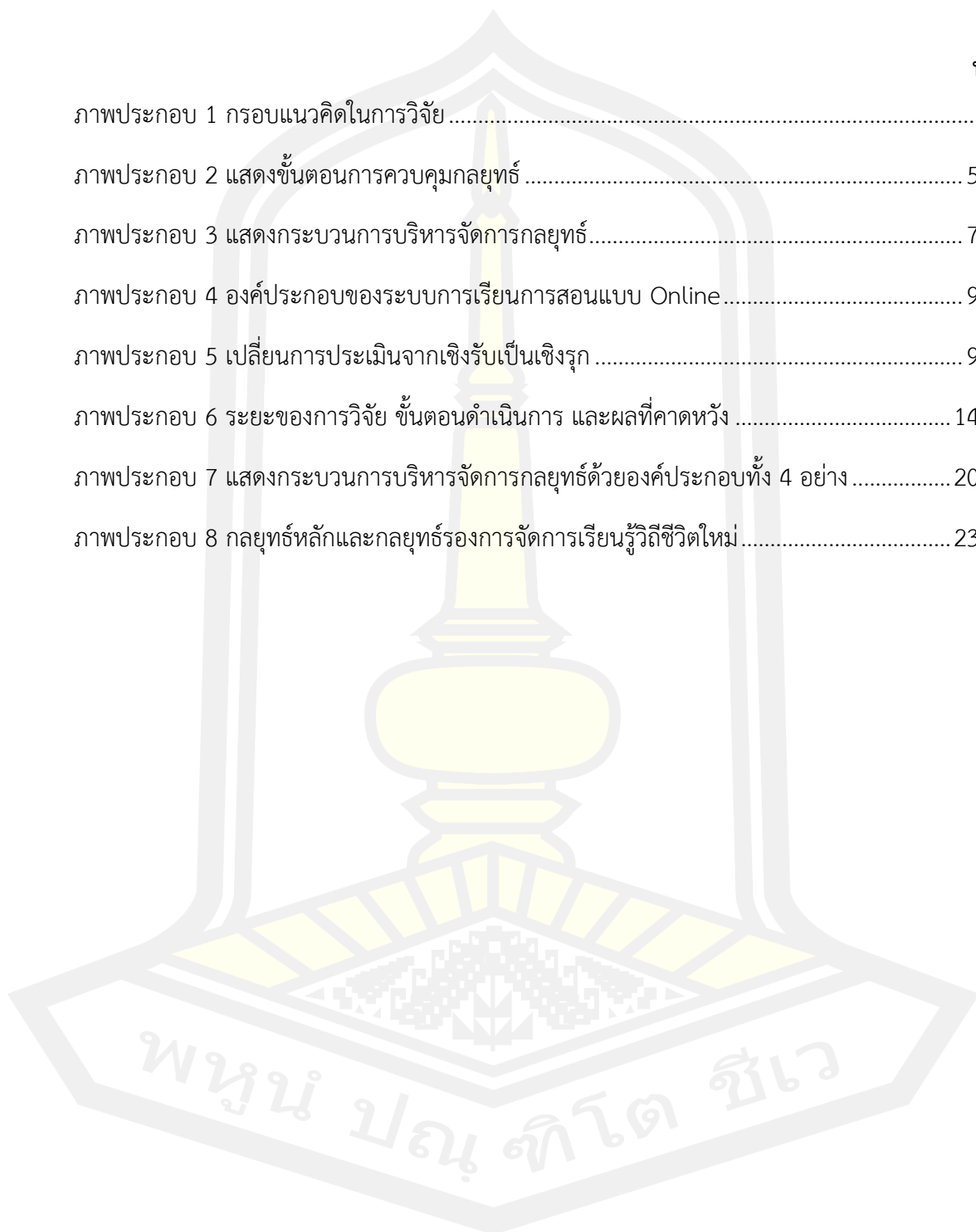
สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักวิชาการ.....	38
ตาราง 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตามกรอบแนวคิด C-PEST.....	44
ตาราง 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ตามกรอบแนวคิด 7S.....	48
ตาราง 4 การวิเคราะห์ TOWS Matrix.....	52
ตาราง 5 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implementation Execution)	59
ตาราง 6 กระบวนการในการถ่ายทอดกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ.....	61
ตาราง 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดและนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ.....	62
ตาราง 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์.....	65
ตาราง 9 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้บริหารระดับปฐมวัย	84
ตาราง 10 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้บริหารระดับปฐมวัย กรณีจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน	85
ตาราง 11 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้บริหารระดับประถมศึกษา	87
ตาราง 12 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้บริหารระดับประถมศึกษา กรณีจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้.....	89
ตาราง 13 ความแตกต่าง Mindset การประเมิน.....	99
ตาราง 14 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของนักวิชาการ.....	102
ตาราง 15 แสดงข้อมูลพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	127
ตาราง 16 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	129
ตาราง 17 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	147
ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	159

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านมาตรการทาง สังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด.....	196
ตาราง 37 ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับวิธีการ จัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	199
ตาราง 38 SO/ST/WO/WT การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	213
ตาราง 39 ร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้น ที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	218
ตาราง 40 ร่างกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการ กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	221
ตาราง 41 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกล ยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	233
ตาราง 42 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากกลุ่ม Try Out.....	301
ตาราง 43 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากกลุ่ม Try Out.....	305

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการควบคุมกลยุทธ์.....	55
ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการบริหารจัดการกลยุทธ์.....	73
ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนแบบ Online.....	93
ภาพประกอบ 5 เปลี่ยนการประเมินจากเชิงรับเป็นเชิงรุก.....	98
ภาพประกอบ 6 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	146
ภาพประกอบ 7 แสดงกระบวนการบริหารจัดการกลยุทธ์ด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 อย่าง.....	209
ภาพประกอบ 8 กลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รองการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่.....	232

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การระบาดของไวรัสโคโรนาในปลายปี 2562 จากในนครอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนจนถึงปัจจุบัน (21 กุมภาพันธ์ 2565) ได้มีการระบาดไปทั่วโลก ต่อมา WHO ได้ประกาศตั้งชื่ออย่างเป็นทางการสำหรับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ว่า COVID-19 ซึ่งย่อมาจาก “Coronavirus Disease 2019” ต่อมาองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International) และในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นโรคระบาดทั่วไป ปัจจุบัน (21 กุมภาพันธ์ 2565) มีผู้ติดเชื้อยืนยันแล้วทั่วโลก จำนวนทั้งสิ้น 423,253,576 คน เสียชีวิตจากโรคระบาดแล้ว 5,882,396 คน สำหรับประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อที่ยืนยันแล้ว จำนวน 2,712,315 คน จำนวนผู้เสียชีวิต 22,624 คน (Wikipedia, 2021) สำหรับการแพร่เชื้อของไวรัสชนิดนี้มีการแพร่เชื้อระหว่างคนในลักษณะเดียวกับไข้หวัดใหญ่ โดยผ่านการติดเชื้อจากละอองเสมหะจากการไอ สำหรับการสัมผัสผู้ติดเชื้อผู้สัมผัสจะมีอาการแสดงโดยทั่วไป 5 วัน อย่างไรก็ตามจะมีระยะการฟักตัวก่อนแสดงอาการได้ถึง 14 วัน ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อโดยทั่วไปที่พบบ่อย ได้แก่ มีไข้ ไอแห้ง ๆ ไม่มีเรื้อยแรง ไอแบบมีเสมหะ อยู่ระหว่างร้อยละ 38-88 และการหายใจลำบาก เจ็บคอ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดหัว และหนาวสั่น อยู่ระหว่างร้อยละ 11-18 การรักษามุ่งเป้าไปที่การจัดการกับอาการและการรักษาแบบประคับประคอง และสำหรับมาตรการป้องกัน คือ การล้างมือ การอยู่ห่างจากบุคคลอื่นโดยเฉพาะกับบุคคลที่ป่วย สำหรับบุคคลที่ต้องสงสัยว่าอาจจะมี การติดเชื้อต้องกักตัวห่างจากบุคคลอื่น ๆ เป็นเวลา 14 วัน สำหรับค่าระดับการติดเชื้อพื้นฐานระหว่างมนุษย์สู่มนุษย์ของไวรัสอยู่ที่ประมาณ 2.13 ถึง 4.82 ซึ่งคล้ายกับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์กลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) สำหรับการเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะมีระยะตั้งแต่การพัฒนาการของโรคจนถึงแก่ชีวิต จะอยู่ระหว่าง 6-41 วัน ซึ่งบุคคลที่เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และนอกจากนั้นมีปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่น เบาหวาน และโรคหัวใจ หลอดเลือด (Pornphol and Chittayasothorn, 2020) ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านสุขภาพ

ด้านการจ้างงาน ด้านการท่องเที่ยวและการบิน ด้านการส่งออกและด้านการศึกษา

การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาส่งผลกระทบต่อการศึกษาทุกระดับทั่วโลก ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดสถานศึกษา ข้อมูลของ UNESCO เปิดเผยรายงานในวัน

การศึกษาสากล (International Day of Education) เมื่อ 24 มกราคม 2564 พบว่า ผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ทั่วโลกสูญเสียปีการศึกษาไปเฉลี่ยถึง 5.5 เดือน หรือราว 2 ใน 3 ของปีการศึกษา โดยสาเหตุหลักมาจากการปิดโรงเรียนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ทั้งนี้ ระบุว่า มี 31 ประเทศที่ปิดโรงเรียนทั่วประเทศเพื่อรับมือการระบาดของโควิด-19 และอีก 48 ประเทศ ที่ปรับลดเวลาเรียนให้น้อยลง (The Standard Team, 2021) ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื่องอย่างกว้างขวางและเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา เด่นชัดที่สุดคือ การจัดการเรียนรู้ที่ต้องดำเนินงานต่อมิให้หยุดชะงัก เพราะจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียน นั่นก็คือคุณภาพของประชากรในอนาคต จึงมีการปรับการเรียนสอนในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิด มีการเรียนรู้รูปแบบใหม่ จากนักเรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ แต่สามารถเรียนได้ แนวคิดทางการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์ ผลกระทบต่อการศึกษาที่มีผลโดยตรงต่อนักเรียน นักศึกษา และส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนรู้ในระยะยาว ทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบันและต้องเตรียมตัวเพื่ออนาคต (เทื่อน ทองแก้ว, 2563)

จากรายงานเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย ทำให้สถานศึกษาทั่วประเทศไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ตามปกติ ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ด้วยแนวคิด “การเรียนรู้ นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” ผ่านการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ การใช้ช่องทีวีดิจิทัลและการเรียนรู้เสริมผ่านโปรแกรมออนไลน์ต่าง ๆ โดยมีขอบเขตการศึกษาครอบคลุมนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางและหลักการในการจัดการศึกษาทางไกล ความคิดเห็นที่สะท้อนถึงปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว ตลอดจนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ มีการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ การสอบถาม การสัมภาษณ์ ผลพบว่า สังคมออนไลน์ส่วนใหญ่เห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการไม่มีการเตรียมการที่ดี ไม่มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนออนไลน์ให้คนทุกกลุ่มเข้าใจ นโยบายของกระทรวงฯ กับแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนไม่สอดคล้องกัน และผู้เรียนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้อย่างเท่าเทียม เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน เสี่ยงสะท้อนจากการสอบถามและสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มีข้อดีคือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทำให้ผู้ปกครองใส่ใจดูแลบุตรหลานของตนเองมากขึ้น มีความปลอดภัยจากการติดเชื้อ เนื่องจากไม่ต้องไปรวมกันที่โรงเรียน และมีข้อเสียคือ กระทรวงศึกษาและสถานศึกษาขาดความพร้อมในการ

เตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นตัวกลางระหว่างกระทรวงฯ และสถานศึกษารับเพียงนโยบายแต่ขาดการปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องทำรายงานส่งเขตพื้นที่ฯ เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูและสถานศึกษา ไม่มีการสนับสนุนทรัพยากรที่เหมาะสม เนื้อหาสาระที่สอนออนไลน์บางเรื่องเก่าและล้าสมัย และในเด็กเล็กไม่เหมาะกับวิธีการเรียนการสอนออนไลน์ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะให้นำบทเรียนมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) เพราะสะดวก ยืดหยุ่น สามารถเรียนซ้ำในเรื่องที่ไม่เข้าใจได้ นอกจากนี้ควรใช้ประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งพร้อมจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนโดยแบ่งเป็นระดับชั้น หน่วยงานระดับนโยบาย ควรสื่อสารถึงวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน รัฐควรสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึง การศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน เขตพื้นที่ควรเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน หน่วยงานส่วนกลาง/เขตพื้นที่ ควรกระจายอำนาจให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการตนเองได้ตามความเหมาะสมของบริบทของโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน ควรประสานร่วมมือกัน ไม่ต่างคนต่างทำ

จากการศึกษาบทเรียนจากต่างประเทศ พบว่า จีน ใช้หลักคิด “นอกกรอบ” ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าจัดการปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับจังหวะและโอกาส วางแนวทางการดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเป็นการประสานความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อแก้ปัญหาและหาทางออกร่วมกัน อังกฤษใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดผ่านการเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงมาร่วมผลิตสื่อการสอน มีการเผยแพร่บทเรียนทางออนไลน์ตามหลักสูตรการเรียนของเด็กในทุกระดับชั้น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ รัฐบาลอังกฤษได้มีการสนับสนุนแล็ปท็อป อุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 4G ใต้เตียงหนังสือให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้ เกาหลีใต้มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ใน 3 รูปแบบ อันได้แก่ (1) การเรียนการสอนแบบ Real Time ผ่านการใช้ Video Conference (2) การเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระ โดยการใช้วิดีโอที่โรงเรียนเป็นผู้ผลิตเอง และ (3) การเรียนการสอนโดยอาศัยงานที่ได้รับมอบหมายเป็นฐาน ทั้งนี้ กระทรวงฯ ได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนเลือกวิธีการที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียน และญี่ปุ่น ยึดหลักการสำคัญ 2 ประการอันได้แก่ (1) การบริหารจัดการโดยใช้วิธีเข้าเรียนแบบเหลื่อม เวลา “Staggered attendance” ตามหลักการ 3 Cs คือ “หลีกเลี่ยงพื้นที่ปิด หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัด และหลีกเลี่ยงการสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด” (2) จัดให้มี “School attendance day” ในระยะเวลาที่มีการปิดเรียน โดยมอบหมายให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของโรงเรียน แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อเตรียมพร้อมสำหรับ “เปิดโรงเรียน” หลังสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศอิสราเอล นอร์เวย์ ญี่ปุ่น เดนมาร์ก สาธารณรัฐประชาชนจีน

และได้หวั่น จำนวน 11 มาตรการ ได้แก่ (1) จัดโต๊ะห่างกันและผู้ปกครองไม่ได้รับอนุญาตให้เข้า
 ดิกรเรียนอีกต่อไป (2) นักเรียนต้องวัดอุณหภูมิก่อนเข้าโรงเรียน (3) ครูจัดการเรียนการสอนกลางแจ้ง
 และปิดสนามเด็กเล่น (4) นักเรียนต้องล้างมือทุกชั่วโมงและใส่หน้ากากอนามัย 5) นักเรียนต้องนั่งกิน
 ข้าวห่างกัน 1 เมตร (6) ห้องเรียนมีขนาดเล็กกลาง (7) โรงเรียนมีห้องแยกสำหรับนักเรียนที่มีไข้
 (8) นักเรียนมาโรงเรียนตามช่วงเวลาทีโรงเรียนจัดให้ (9) เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดของเล่นและ
 ห้องเรียน 2 ครั้งต่อวัน (10) ไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาสุขภาพและมีอายุมากกว่า 65 ปี
 มาโรงเรียน และ (11) นักเรียนล้างมือและทำความสะอาดรองเท้าก่อนเข้าดิกรเรียน นอกจากนี้
 สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) ยังได้เสนอ 4 แนวทางแห่งอนาคตเพื่อเปลี่ยน
 วิธีให้การศึกษาแก่คนรุ่นใหม่ ประกอบด้วย (1) ให้ความรู้แก่พลเมืองในโลกที่เชื่อมโยงถึงกัน
 (2) นิยามบทบาทใหม่ของผู้สอน (3) สอนทักษะชีวิตสำหรับอนาคต และ (4) ปลดล็อกเทคโนโลยี
 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าเป็น
 ผู้สอน ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในแบบวิถีชีวิตใหม่
 ปรับแนวทางการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ มีลักษณะการเรียนรู้แบบผสมผสาน
 ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ทีเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย มุ่งเน้นความปลอดภัยใน
 สถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาทีมีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมี
 ประสิทธิภาพ รวมทั้งปรับเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับคุณภาพการศึกษาทีเด็กได้รับ
 ในแต่ละรูปแบบและแต่ละพื้นที่ ในสถานการณ์เช่นนี้ครูจึงมีความท้าทายในการจัดการเรียนสอน
 เป็นอย่างมาก นโยบายของสถานศึกษาจึงเป็นการสนับสนุนการจัดการศึกษาทีให้แนวปฏิบัติทีชัดเจน
 ในขณะเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการควรให้ศึกษานิเทศก์ทำหน้าทีเป็นโค้ชให้แก่ครู โดยให้คำแนะนำ
 ในการเลือกตัวชี้วัดและเนื้อหาออกเหนือจากส่วนทีจำเป็น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์
 ของแต่ละพื้นที่ อีกทั้งต้องเพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารแก่ครูและผู้ปกครอง โดยมีคู่มือหลักสูตร
 ฉบับย่อสำหรับผู้ปกครองด้วย (เทือน ทองแก้ว, 2563 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 , 2563 ; ฤชมา ภิญโญสินวัฒน์, 2563)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ได้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภายใต้
 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่
 ไม่สามารถเปิดการจัดการเรียนการสอนแบบปกติทีโรงเรียน (On-site) ได้ ประกอบด้วย การจัด
 การเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์ (On-air) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
 (On-demand) การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด (Online) การจัดการเรียนการสอนด้วย
 การนำส่งเอกสารที่บ้าน (On-hand) และการจัดการเรียนแบบผสมผสานหลายรูปแบบให้โดย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารวิชาการและพัฒนากิจการการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. ได้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษาวิถีชีวิตใหม่ ให้มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้และจะเกิดประโยชน์ต่อครูโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน เพื่อจะได้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 1) ผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) ผู้ปกครอง 4) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) วิธีการประเมิน 6) สภาพแวดล้อม 7) เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ และ 8) มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด (Globish, 2020 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564 ; กาญจนา บุญภักดี, 2563 ; ภูมิมา ภิญญสินวัฒน์, 2563 ; เทียน ทองแก้ว, 2563 ; พิชราภรณ์ ดวงชื่น, 2563 ; วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2563)

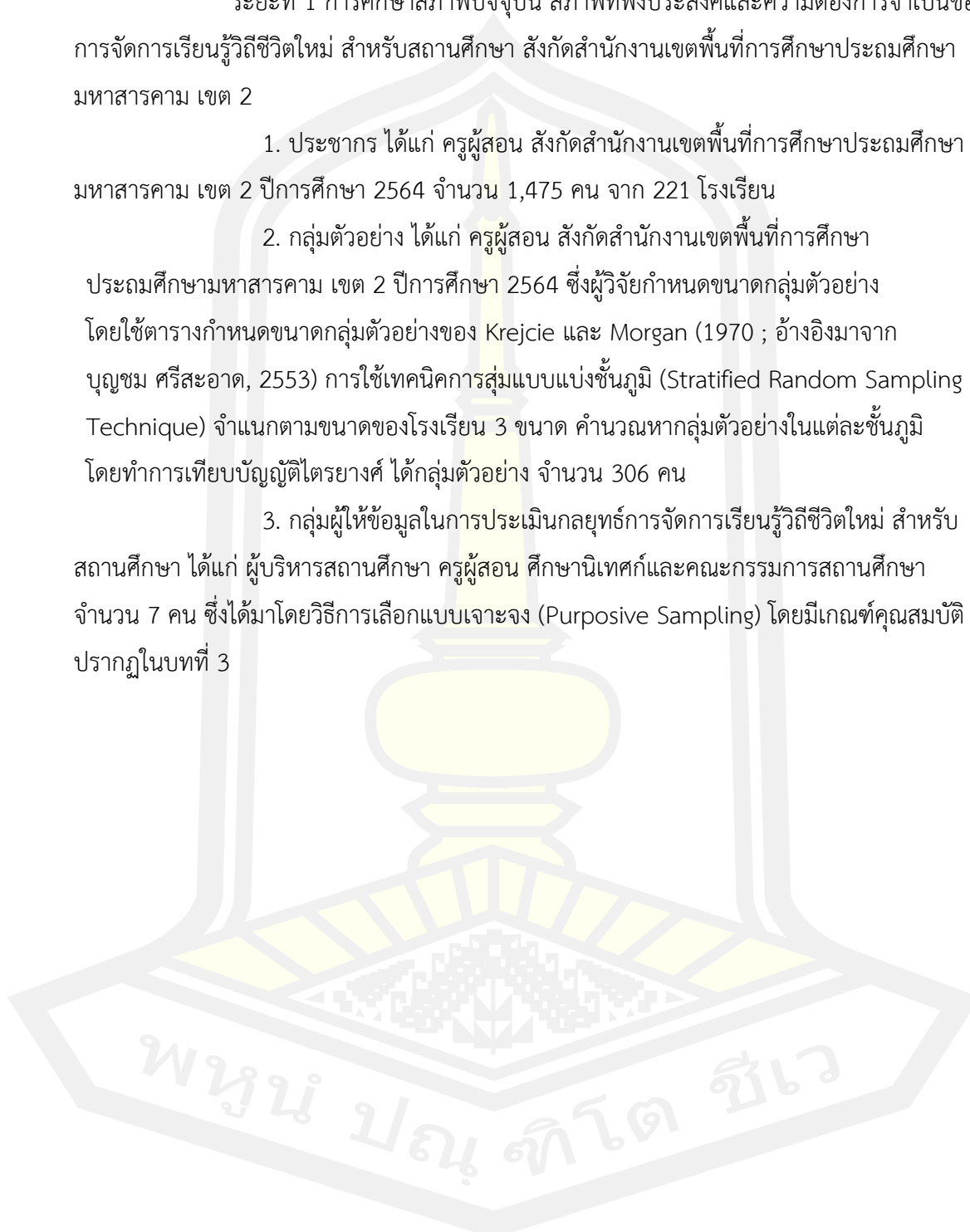
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,475 คน จาก 221 โรงเรียน

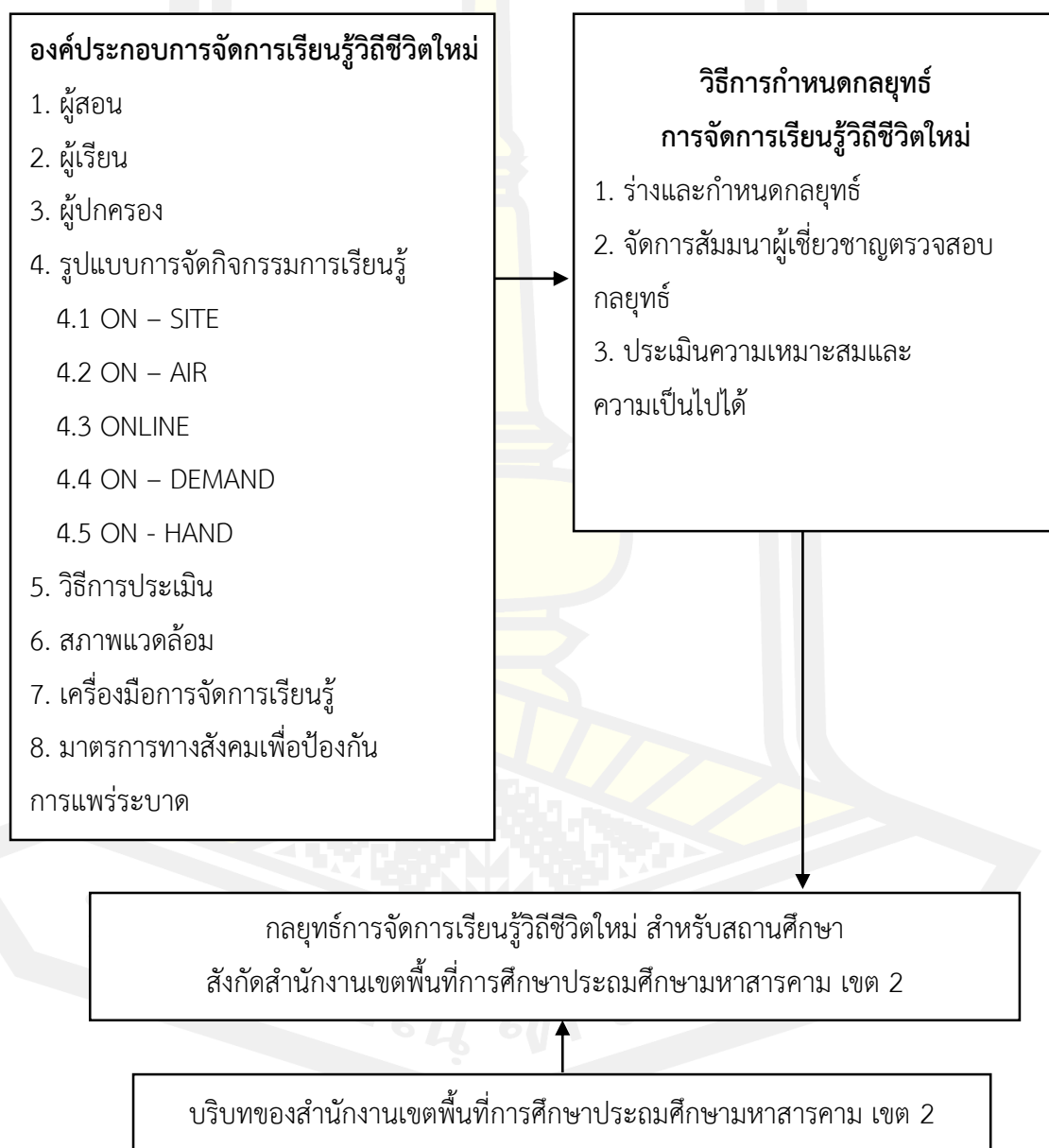
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970 ; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2553) การใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด คำนวณหากลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ โดยทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติปรากฏในบทที่ 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิด เรื่อง การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่และการพัฒนา กลยุทธ์ สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลยุทธ์ หมายถึง แนวทาง หรือกระบวนการที่ใช้บริหารจัดการองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายใต้อุปสรรค โอกาส สภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากร และความสามารถภายในองค์กร ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือแนวทางเพื่อนำทางองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

2. วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หมายถึง สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมาเมื่อเกิดเหตุหรือเกิดวิกฤติบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน หรือความปกติใหม่ หรือฐานวิถีชีวิตใหม่

3. ไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง เชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ชื่อเต็มคือ “Coronavirus Disease 2019” หรือเรียกย่อ ๆ ว่า COVID-19

4. การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ หมายถึง รูปแบบใหม่ในการจัดการเรียนรู้ระหว่างการระบาดของ COVID-19 บนหลักการและพื้นฐานตามมาตรการทางสาธารณสุขของรัฐบาล

4.1 การจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า คือ การเรียนในห้องเรียน หรือ ON SITE การเปิดทำการเรียนการสอนตามปกติ โดยปฏิบัติตามมาตรการทางสาธารณสุขและประกาศของ ศบค. จังหวัด และการเรียน Home School หรือ ON HAND คือ ครูจัดทำเอกสารหรือใบงานให้นักเรียน ซึ่งอาจเป็นลักษณะแบบเรียนสำเร็จรูป โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน

4.2 การจัดการเรียนรู้แบบไม่เผชิญหน้า คือ การเรียนผ่านระบบออนไลน์เป็นการเรียนรู้แบบ ON-AIR คือ การเรียนรู้ผ่าน DLTV แบบ ONLINE คือ การเรียนรู้โดยให้ครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ต และ ON DEMAND คือ การเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Zoom Google classroom เป็นต้น

5. องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ หมายถึง คุณลักษณะขององค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ที่เป็นส่วนช่วยสนับสนุนที่ทำให้การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1 ผู้สอน ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่เป็นครูผู้สอนเปลี่ยนเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้จากการสอนในชั้นเรียนเป็นแบบการสอนแบบผสมผสานปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้และต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี ซึ่งมีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิต

5.2 ผู้เรียน ต้องมีอิสระในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้จาก ระบบออนไลน์ คลิปวิดีโอการเรียนการสอน ใบงาน ชิ้นงาน หรือค้นคว้าด้วยตัวเองจาก แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนยังมีบทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย มีวินัยในการเรียนรู้

5.3 ผู้ปกครอง ต้องมีบทบาทเสมือนผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนสอน สนับสนุนให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา สนับสนุนเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประเมิน เพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล (Personalized check-ins) เพื่อติดตามการเรียนรู้ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน

5.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องเป็นการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการใช้เทคนิคการสอนร่วมกันกับเทคโนโลยีการศึกษา โดยเนื้อหาอาจมีการบูรณาการข้ามวิชา หรือในวิชาเดียวกัน รวมทั้งบูรณาการการเรียนรู้มีอยู่รอบตัว ชุมชนหรือที่บ้าน การจัดการเรียน การสอนมีทั้งแบบเผชิญหน้าและไม่เผชิญหน้า รวมทั้งจัดการเรียนการสอนได้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์

5.5 วิธีการประเมิน ต้องเป็นการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Formative assessment) จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อการ ตัดสิน (Summative assessment) เนื่องจากมีการจัดการเรียนรู้หลายรูปแบบก็ต้องมีการประเมิน หลากหลายรูปแบบและยุติธรรมกับผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำการศึกษา

5.6 สภาพแวดล้อม ต้องมีความหลากหลาย นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ทั้งช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์และการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่

5.7 เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ต้องเป็นเครื่องมือที่มาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของ นักเรียนทุกรูปแบบ ทั้งเครื่องมือที่เป็นระบบเครือข่าย เครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ และเครื่องมือที่เป็น ช่องทางการเรียนรู้

5.8 มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ต้องเป็นมาตรการทางสาธารณสุข และมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในโรงเรียน ควรบังคับใช้มาตรการป้องกันและ ควบคุมการแพร่ระบาดตาม “แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ ระบาดของโรคโควิด-19 (Covid-19)” ที่กำหนดโดย กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับองค์กร UNICEF อย่างเคร่งครัด

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

7. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้สอนที่ทำหน้าที่งานสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

8. สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย สถานศึกษา 3 ขนาด ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ซึ่งนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

- 1.1 ความหมายของกลยุทธ์
- 1.2 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 1.3 ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 1.4 หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 1.5 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์
- 1.6 องค์ประกอบของกลยุทธ์
- 1.7 รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์

2. การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

- 2.1 วิถีชีวิตใหม่
- 2.2 การออกแบบการศึกษาวิถีชีวิตใหม่
- 2.3 การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่
- 2.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่
- 2.5 กรณีศึกษาในต่างประเทศแนวทางจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์

การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

- 2.6 นโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศไทย

3. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

ในสภาวะการแข่งขันในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ต้องหันมาทบทวนและให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงกลยุทธ์มากขึ้น มีคนกล่าวว่าแผน คือ เครื่องมือในการทำงานของผู้บริหารหน่วยงาน และการวางแผนเป็นภารกิจอันดับแรกของคนเป็นผู้บริหาร แผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการนำองค์กรไปสู่ภาพลักษณ์ใหม่ตามทิศทางที่ผู้บริหารต้องการ มีศักยภาพในการแข่งขัน และยังช่วยให้หน่วยงาน สามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ควรจะเป็น และที่สำคัญคือ การพัฒนาสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นักวิชาการบางท่านก็เรียกแผนกลยุทธ์ว่าเป็นแผนเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องการกระบวนการที่มีโครงสร้างและผนึกรวมกันเป็นปึกแผ่นโดยต้อง คำนึงถึงประเด็นสำคัญในส่วนสำคัญ เช่น ใครเป็นเจ้าของกระบวนการในกลยุทธ์ ใครคือผู้รับผิดชอบ ดำเนินการ ระยะเวลาในการดำเนินการ ผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการบรรลุ ตลอดจน ทรัพยากรที่ ต้องใช้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ (เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ, 2560)

ความหมายของกลยุทธ์

คำว่า “กลยุทธ์” (Strategy) ในบางตำราใช้คำว่า “ยุทธศาสตร์” (Strategy) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์ ไว้ดังนี้

Certo และ Peter (1991) ให้นิยามว่ากลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

Mintzberg (1994) ได้ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์การในอนาคต โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับแบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา มีการกำหนดความสำคัญของสถานการณ์แข่งขันขององค์การกับคู่แข่งโดยมุ่งเป้าหมาย คือ การเอาชนะ รวมถึงจะต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่คนในองค์การยึดถือร่วมกัน

Pitts และ Lei (2000) ได้ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวคิดแผนซึ่งสามารถสนับสนุนศักยภาพในการแข่งขันของบริษัทให้บรรลุเป้าหมายได้ กลยุทธ์เป็นการออกแบบเพื่อช่วยให้บริษัทมีความได้เปรียบในการแข่งขัน

David (2012) ได้ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ เป็นวัตถุประสงค์ระยะยาวที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ กลยุทธ์ทางการธุรกิจ หมายถึง การขยายตัวทางพื้นที่ การขยายสินค้าที่หลากหลาย การพัฒนาสินค้าที่หลากหลาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่วนแบ่งการตลาด หรือการเข้าร่วมกิจการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายของคำว่ากลยุทธ์ ไว้ดังนี้ (ร.) หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยม วิธีการที่ต้องใช้กลอุบายต่าง ๆ เล่ห์เหลี่ยมในการต่อสู้ (น.) หมายถึง

วิชาที่ว่าด้วยการพัฒนา การใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ ความจำเป็นทั้งในยามสงบและยามสงคราม (ว.) หมายถึง จุดที่มีความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังทหารและความจำเป็นทั้งในยามสงบหรือยามสงคราม เช่น จุดยุทธศาสตร์ จะเห็นได้ว่า กลยุทธ์กับยุทธศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน ยุทธศาสตร์เริ่มปรากฏใช้ในวงการทหารและต่อมาแพร่หลายในวงการธุรกิจ วงการศึกษาและวงการอื่น ๆ ซึ่งนิยมใช้คำว่า “กลยุทธ์”

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ให้นิยามว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นเป็นตอนมีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่งขั้นหรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ปรกรณ์ ปรียากกร (2550) กล่าวว่า กลยุทธ์ คือ

1. กลยุทธ์ คือ แผน (Strategy is a plan = P1) กิจกรรมทั้งหลายกำหนดกลยุทธ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง (Direction) หรือแนวทางในการดำเนินงานในอนาคต (A Guide or Course of Action Into the Future)
2. กลยุทธ์ คือ แบบแผนหรือรูปแบบ (Strategy is a Pattern = P2) กลยุทธ์ในความหมายที่สอง หรือ P2 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนด้วยพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา (Consistency in Behavior Overtime)
3. กลยุทธ์ คือ การกำหนดฐานะหรือตำแหน่ง (Strategy is Position = P3) กลยุทธ์ในความหมายที่สาม หรือ P3 เน้นไปที่ความสำคัญของฐานะหรือตำแหน่งของกิจการในสนามการแข่งขัน ดังนั้น สินค้าบริการที่เสนอออกไปจำเป็นต้องเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าแต่ละประเภทหรือแต่ละภาค (The Determination of Particular Products in Particular Markets)
4. กลยุทธ์ คือ ทิศนภาพ (Strategy is a Perspective = P4) กลยุทธ์ในความหมายที่ 4 หรือ P4 เน้นความสำคัญของการพิจารณาภาพที่แท้จริงภายในองค์กร หรือคุณลักษณะ ที่น่าจะเป็นขององค์กรกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือ ทิศนภาพ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่ต้องให้คนในองค์กรยึดถือร่วมกัน (Organization is Way of Doing Things)
5. กลยุทธ์ คือ กลวิธีในการเดินหมาก (Strategy is a ploy = P5) กลยุทธ์ในความหมายที่ 5 หรือ P5 เป็นความหมายที่เฉพาะเจาะจงเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ในสถานการณ์ที่มีการต่อสู้หรือการแข่งขัน สิ่งที่คุณคนต้องการคือการเอาชนะเพราะนั่นคือเดิมพันที่สำคัญ ดังนั้น ในความจำเป็น เช่นนั้น ทุกฝ่ายจึงต้องวางกลยุทธ์โดยคำนึงถึงการใช้อุบายในการดำเนินงาน หรือกลวิธีในการเดินหมาก เดินเกมส์ เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้ได้ (A specific maneuver intended to outwit is opponent or competitor)

จักร ดิงศภัทย์ (2552) ได้ให้ความหมายคำว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนการที่มุ่งสร้างองค์การให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่งจากความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ กลยุทธ์เป็นเรื่องของความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการทำและต้องการที่จะเป็น โดยมุ่งเน้นไปที่แผนการในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552) ได้ให้ความหมายของคำว่ากลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว ซึ่งกลยุทธ์สามารถทำได้หลาย ๆ อย่าง เช่น กลยุทธ์ทางการตลาด ด้านการเงิน ด้านการผลิต ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทาง และแต่ละองค์กรย่อมมีกลยุทธ์ที่แตกต่างกันออกไป

ฉินฉัตร ปะโคทัง (2556) ได้สรุปความหมายของกลยุทธ์ว่า เป็นแนวคิด แผนงาน หรือแนวทางในการทำงานที่มีความยืดหยุ่น มีเป้าหมายทิศทางที่แน่ชัด โดยคำนึงถึงสถานะที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในองค์กร ดังนั้นยุทธศาสตร์จึงเป็นกรอบแนวคิดใหม่และแนวทางกว้าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแผนงานและโครงการในรายละเอียดได้ว่าทำอะไรและทำอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร

พิชิต เทพวรรณ (2554) กล่าวว่า กลยุทธ์ ถือได้ว่าเป็นแผนงานหลักขององค์กร ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืนและสิ่งที่สำคัญยิ่งของกลยุทธ์ คือ ในกลยุทธ์จะต้องมีองค์ประกอบหลัก ๆ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เป้าหมาย (End) วิธีการไปสู่เป้าหมาย (Way) และเครื่องมือ (Tool) ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

ธนาชัย สุขวนิช และพรชัย อรัณยกานนท์ (2557) ได้ให้ความหมายของ “กลยุทธ์” หมายถึง วิธีการที่องค์กรจะดำเนินตามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ภายใต้อุปสรรคและโอกาส สภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร กลยุทธ์จะให้ความเข้าใจพื้นฐานว่าองค์กรจะแข่งขันอย่างไร โดยตัวกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรมีอยู่ 3 อย่าง ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และวัตถุประสงค์ขององค์กร

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2562) ได้สรุปความหมายของกลยุทธ์ไว้ว่า กลยุทธ์จะมุ่งเน้นการนำมาใช้ในสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่มีการแข่งขัน (Competitive Environment) อันแสดงถึงการคาดการณ์ที่ดีที่สุด (Best Guess) ในสิ่งที่ต้องการกระทำเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะเกิดผลสำเร็จในอนาคต ในขณะที่เผชิญกับคู่แข่ง หรือแม้แต่ในสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือกระบวนการที่ใช้บริหารจัดการองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายใต้อุปสรรค โอกาส สภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากร และความสามารถภายใน

องค์กร ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ควรจะเป็นสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือแนวทางเพื่อนาทางองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Certo และ Peter (1991) ได้เสนอกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนจากภายในองค์กร และโอกาส ภาวะคุกคามจากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

2. การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) ในขั้นตอนนี้มีการจัดวางทิศทางขององค์กรภาครัฐจะมีมุมมองดังนี้ คือ พิจารณาพันธกิจ (Mission) ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์กรและวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์กรซึ่งเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีองค์กร

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) โดยพิจารณาออกแบบเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) การวิเคราะห์คำถามวิกฤติ (Critical Question)

4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์กรและวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control) โดยวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงานและวิธีการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์กร

Dess และ Miller (1993) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์กลยุทธ์ (Strategic Analysis) เป็นพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 เป้าประสงค์ (Goal) เป็นเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Goal) เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และจุดประสงค์ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายในการใช้ความพยายามขององค์กรเพื่อให้เป็นเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์

1.2 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เป็นการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ประสบผลสำเร็จขึ้นจุดแข็ง (Strengths) และอุปสรรค (Threats) จากสภาพแวดล้อมภายนอก

ประกอบด้วยการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค สภาพแวดล้อมภายในประกอบด้วยจุดแข็งและจุดอ่อน ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้

1.2.1 โอกาสและอุปสรรคภายนอก (External Opportunities and Threats) คือ โอกาสและอุปสรรคภายนอก เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านประเพณีวัฒนธรรม ด้านประชากรศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ด้านการเมืองและรัฐบาล แนวโน้มทางการแข่งขัน และเหตุการณ์ สามารถสร้างประโยชน์และอันตรายให้กับองค์กรได้ในอนาคต โอกาสและอุปสรรคที่อยู่เบื้องหลังการควบคุมของโรงเรียนไม่สามารถควบคุมได้

1.2.2 จุดแข็งและจุดอ่อนภายใน (Internal Strengths and Weaknesses) เป็นกิจกรรมที่สามารถควบคุมได้ภายในองค์กรซึ่งทำให้มีลักษณะดีและไม่ดี ประกอบด้วย การจัดการศึกษา การเงิน การบัญชี กระบวนการเรียนการสอน การปฏิบัติตามแผน การวิจัย การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์ มีจุดแข็งหรือจุดอ่อนเกิดขึ้น องค์กรสามารถใช้จุดแข็งกำหนดเป็นกลยุทธ์และในขณะเดียวกันก็ปรับปรุงจุดอ่อนและจุดแข็งจะต้องเปรียบเทียบกับคู่แข่ง

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) กลยุทธ์ (Strategy) เป็นวิธีการเพื่อบรรลุจุดประสงค์ระยะยาว การวิเคราะห์กลยุทธ์ที่สมเหตุสมผลถือเกณฑ์ 3 ระดับ คือ

2.1 กลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate Level Strategy) เป็นกระบวนการกำหนดลักษณะทั้งหมดและจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย การลงทุน การดำเนินการ การพัฒนาปรับปรุงองค์กร

2.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่พยายามหาวิธีการแข่งขันในแต่ละองค์กรที่พยายามสร้างสิ่งต่อไปนี้

2.2.1 ข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantages) คือ การสร้างความแตกต่างให้เหนือคู่แข่ง เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งการปฏิบัติงานและการบริหาร

2.2.2 ห้ามเป็นผู้นำด้านต้นทุน (Cost Leadership) กลยุทธ์ที่มุ่งดำเนินงานด้วยการลงทุนที่ต่ำกว่าโดยมีเป้าประสงค์ที่ผู้รับบริการ

2.2.3 การปรับตัวที่รวดเร็ว (Quick-Response) เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานเมื่อมีคู่แข่งที่มีลักษณะวิธีการดำเนินงานหรือบริหารคล้ายคลึงกัน

2.2.4 การมุ่งที่ลูกค้ากลุ่มเล็ก (Focus) เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งการดำเนินงานและบริการตอบสนองความต้องการของชุมชน

2.3 กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Function Level Strategy) เป็นการสร้างข้อได้เปรียบสำหรับการแข่งขัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณค่า

(Value Chain) โดยคำนึงถึงคุณค่า (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และการส่งมอบคุณค่า (Value Delivery) ให้กับผู้บริหาร ซึ่งมีดังนี้

2.3.1 การตลาด (Marketing) เป็นการให้บริการแก่ผู้รับบริการ

2.3.2 การปฏิบัติการ (Operations) หรือการผลิต (Production) มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติการ

2.3.3 การวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) เป็นการประสมประสานความต้องการของชุมชน

2.3.4 การบัญชี (Accounting) โดยการจัดหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการตัดสินใจ

2.3.5 การเงิน (Financing) การใช้กลยุทธ์ทางการเงินเพื่อความอยู่รอดและความคล่องตัว

2.3.6 การบริหารงานบุคคล (Human Resource Management) การจัดการและการฝึกอบรมกำลังคนให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และการควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริง ประกอบด้วย

3.1 การประสมประสาน (Integration) หมายถึง การที่บุคคลในหน่วยงานทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 โครงสร้างองค์กร (Organization Structure) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ต้องการช่องทางการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งความรับผิดชอบที่กำหนดไว้มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ซึ่งผู้บริหารจะกำหนดโครงสร้างขององค์กร

3.3 การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) เพื่อการติดตามการปฏิบัติงานตามแผนและการปรับปรุงแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

3.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) หมายถึง ความสามารถที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นในด้านการกระทำ

Thompson และ Strickland (2003) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. การกำหนดข้อความวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์

(Formulation of Vision, Mission Statement, Goal and Objective) เป็นการกำหนดจุดหมาย

5 ประการ ดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร เป็นข้อความทั่วไปซึ่งกำหนดทิศทาง
ข้อความ ภารกิจเป็นข้อความที่กำหนดส่วนประกอบของวิสัยทัศน์ ควรอธิบายถึงรายละเอียดของ
องค์กร ขอบเขตของการปฏิบัติความต้องการและค่านิยมเบื้องต้นขององค์กร

1.2 การกำหนดข้อความภารกิจ เป็นขอบเขตของงานในองค์กร ซึ่งกำหนดขึ้น
เพื่อเป็นภาพรวมและดำเนินการวินิจฉัยออกมาเขียนเป็นเฉพาะที่เป็นเป้าหมายขององค์กรออกมา

1.3 การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ เป็นข้อความอย่างกว้างของจุดมุ่งหมาย
โรงเรียน ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุภารกิจ เป็นจุดมุ่งหมายหลักขององค์กร

1.4 การกำหนดเป้าหมาย เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคต ซึ่งองค์กร
ต้องพยายามให้เกิดขึ้น โดยเป็นส่วนประกอบของการวางแผนที่สำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายในอนาคตที่
องค์กรต้องการให้บรรลุถึงจุดหมาย

1.5 การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์
เป็นข้อเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในช่วง
ระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่เป็นโอกาสภายใต้สภาพแวดล้อม

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หรือการวางแผนกลยุทธ์
(Strategy Planning) หมายถึง การกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกและเลือกจากทางเลือก ซึ่งสามารถบรรลุ
จุดประสงค์ เป็นแผนที่สำคัญและเป็นแผนระยะยาว

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เป็นกระบวนการ
เปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ให้เป็นการปฏิบัติและเป็นผลลัพธ์ คือ

3.1 การกำหนดโครงสร้างขององค์กร

3.2 การจัดระบบการปฏิบัติการที่เหมาะสม

3.3 การยอมรับรูปแบบการจัดการที่เหมาะสม

3.4 การจัดวัฒนธรรมขององค์กรหรือค่านิยม

4. การประเมินผลและควบคุมกลยุทธ์ (Evaluation and Strategic Control)
การควบคุมเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการพิจารณาว่ากลยุทธ์ได้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์
การดำเนินงานหรือไม่

Harrison และ John (2008) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ว่า
เป็นแนวทางการบริหารที่เป็นระบบโดยแต่ละส่วนจะสัมพันธ์กันในเชิงการสร้างมูลค่า (Value
Added) เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้การบริหารกลยุทธ์สำเร็จลุล่วง แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ภายนอกและภายใน (External and Internal Analysis)
ประกอบด้วยวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายใน

2. การกำหนดทิศทางของกลยุทธ์ (Strategic Direction)

3. การสร้างกลยุทธ์ (Strategic Formulation)
4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์และการควบคุม (Strategic Implementation and Control)
5. การปรับกลยุทธ์ (Strategic Restructuring)

Thompson และ Martin (2010) กล่าวว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 กระบวนการ ดังนี้

1. การพัฒนาวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Developing a Strategic Vision) เป็นการกำหนดเป้าหมายที่องค์กรมุ่งหน้าไป และผลิตภัณฑ์ ลูกค้า ตลาด เทคโนโลยีที่ต้องการจะเน้นในอนาคต เป็นสิ่งที่แสดงความมุ่งหมายขององค์กร แสดงภาพของสิ่งที่องค์กรกำลังจะมุ่งไป (Where we are going) เป็นสิ่งที่แสดงเส้นทางและอัตลักษณ์ขององค์กร และนำสมาชิกทุกคนไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Setting Objectives) คือ การเปลี่ยนวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์เป็นเป้าหมายในทางปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการจะประสบความสำเร็จ วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องประเมินเป็นตัวเลขได้ และมีเกณฑ์ที่บอกความสำเร็จชัดเจน มีทั้งวัตถุประสงค์ระยะสั้นหรือระยะยาว
3. การกำหนดกลยุทธ์ (Crafting a Strategy) คือ การเลือกแผนงานที่มีความแปลกใหม่ หลากหลาย และเข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มความสามารถและสมรรถนะในการแข่งขันขององค์กร โดยต้องใช้การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกแผนกงานในองค์กร ช่วยกันคิดและหาข้อสรุป
4. การดำเนินตามกลยุทธ์ที่ถูกคัดเลือกไว้ (Implementing and Executing the Chosen Strategy) คือ การที่สมาชิกทุกฝ่าย ทุกแผนกดำเนินการไปตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ เพื่อให้แผนงานบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรตั้งเอาไว้ โดยมีการประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานตลอดเวลา และต้องตระหนักถึงการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ ด้วย
5. การประเมินกลยุทธ์และปรับให้เหมาะสม (Evaluating Strategy and Initiating Corrective) คือ การประเมินความคืบหน้าขององค์กร การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอก และปรับแผนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

Lunenburg และ Ornstein (2011) ได้นำเสนอกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ในเชิงธุรกิจมาปรับใช้ในสถานศึกษา และได้สรุปขั้นตอนของการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาออกเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนาพันธกิจ (Develop a Mission) แผนกลยุทธ์จะต้องเริ่มจากเป้าหมายเริ่มต้น โดยทั่วไปเป้าหมายจะรวมถึงเป้าหมายของเขตพื้นที่การศึกษา นโยบายของกระทรวง หรือแม้แต่เป้าหมายขององค์กรเอง ในการวางเป้าหมายสถานศึกษาควรจะนำเป้าหมายของกระทรวง หรือเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรที่ดูแลสถานศึกษานั้น ๆ รวมเข้ามาด้วยกัน

2. การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายใน (Conduct a Critical Analysis of Internal Environment) คือ การประเมินปัจจัยภายในองค์กร ทั้งด้านโครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ การสื่อสารและการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

3. การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมนอก (Conduct a Critical Analysis of External Environment) คือ การประเมินปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยเฉพาะนโยบายของหน่วยงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

4. การเตรียมข้อสรุปสำหรับการวางแผน (Prepare Planning Assumptions) คือการหาข้อสรุปสำคัญที่จะช่วยให้การวางแผนกลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ข้อสรุปนั้น ได้แก่

4.1 ควรพิจารณาว่าแผนเกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ หรือเกิดจากสัญชาตญาณและข้อมูลที่ไม่เป็นทางการ

4.2 ควรพิจารณาว่าแผนนั้นได้รวบรวมสิ่งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด (Radical Change) และการปรับเปลี่ยนขนาดเล็ก (Incremental Adjustment) ไว้ด้วยกัน

4.3 แผนกลยุทธ์ต้องสำคัญกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

4.4 อาจมีทั้งทรัพยากร ทั้งงบประมาณ กำลังคน ฯลฯ พร้อมหรือไม่ในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์

5. การพัฒนากลยุทธ์ (Develop a Strategy) คือการลงมือพัฒนากลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางแผนไว้ในขั้นที่ 1

6. การสื่อสารกลยุทธ์ (Communicate the Strategy) กลยุทธ์ต้องถูกถ่ายทอดไปสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มและทุกบุคคล การสื่อสารกลยุทธ์อย่างชัดเจนถือว่ามีค่ามาก เนื่องจากทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

7. การพัฒนากระบวนการประเมิน (Develop Evaluation Procedure) กระบวนการประเมินต้องถูกพัฒนาล่วงหน้าก่อนนำไปประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น กรอบการประเมินจะถูกใช้เป็นแนวทางในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รวมทั้งการประเมินผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

8. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implement the Strategy) เมื่อกลยุทธ์ถูกพัฒนาและสื่อสารแล้วก็จะนำเข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้อาจพบแรงต้านการเปลี่ยนแปลงจากคน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาแรงต้านที่เกิดขึ้น

9. การประเมินผล (Evaluate the Results) ระหว่างการดำเนินตามกลยุทธ์ ต้องมีกระบวนการของการประเมินว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ เมื่อประสบความสำเร็จก็จะไปสู่เป้าหมายใหม่ต่อไป

David (2012) นำเสนอไว้ว่ากระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) ได้แก่ การกำหนดพันธกิจ (Mission Statement) การพิจารณาถึงโอกาสและข้อจำกัดที่มาจากสภาพแวดล้อมภายนอก การพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์กร การพิจารณาประเมินทางเลือกกลยุทธ์ และการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงาน
2. ขั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนประจำปี การกำหนดนโยบาย การจูงใจบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดสรรทรัพยากรให้แก่การดำเนินงานกลยุทธ์ต่าง ๆ การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการทำงานตามกลยุทธ์ การกำหนดโครงสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพ การจัดเตรียมงบประมาณและการพัฒนาระบบจัดการข้อมูล
3. ขั้นการประเมินกลยุทธ์ (Strategic Evaluation) ได้แก่ การประเมินสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การทบทวนกลยุทธ์ที่นำไปใช้ การประเมินระดับความสำเร็จของกลยุทธ์และแผนการปรับปรุงแก้ไข

นิติธร รุ่งเรือง (2553) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
2. การกำหนดกลยุทธ์
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์
4. การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Analysis) คือ การศึกษาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานองค์กร ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่จะเป็นไปได้เหมาะสมที่สุด การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในทำให้ทราบจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กร ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ทำให้ทราบโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ขององค์กร

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดทิศทางขององค์กร (Establishing Organizational Direction) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจะต้องกระทำหลังจากวิเคราะห์สภาพแวดล้อมแล้ว คือ การวิเคราะห์ภารกิจขององค์กร (Determining Organizational Mission) หมายถึง การวิเคราะห์ว่าภารกิจขององค์กรมีอะไรบ้าง ทำไมจึงมีภารกิจนั้น เหตุผลของการกำหนดภารกิจนั้นขึ้นมาเพื่ออะไร ภารกิจขององค์กรแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่สมาชิกจะต้องปฏิบัติเพื่อสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ภารกิจช่วยให้ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่จะต้องทำให้สำเร็จ รวมถึงมีประโยชน์ต่อการขึ้นว่าควรใช้ทรัพยากรทางการบริหารอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นกระบวนการที่ทำให้ การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องกำหนดกลยุทธ์จากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้วิเคราะห์แล้ว เครื่องมือที่จะช่วยให้กำหนดกลยุทธ์เป็นไปด้วยดี ได้แก่ การวิเคราะห์คำถามวิกฤต (Critical Question Analysis) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การวิเคราะห์ธุรกิจ (Business Portfolio Analysis) และการวิเคราะห์โครงสร้างทางอุตสาหกรรม (Porter's Model For Industry Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) กระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อให้เป็นผลสำเร็จอย่างมีคุณค่าจะต้องอาศัยทักษะด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ทักษะในด้านการนำไปปฏิบัติ (Interacting Skill) ทักษะด้านการจัดสรรทรัพยากร (Allocating Skill) ทักษะด้านการตรวจสอบดูแลการทำงาน (Monitoring Skill) และทักษะด้านการจัดองค์กร (Organizing Skill)

ขั้นตอนที่ 5 การควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Control) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการกลยุทธ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสอบดูแลและประเมินผลของกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสม การควบคุมกลยุทธ์สามารถทำได้หลายวิธี มีการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการตรวจสอบและประเมินผล เช่น การประเมินผลงาน การกำหนดตัวชี้วัด เป็นต้น

วิช สงวนวงศ์วาน (2557) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การระบุพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์กร (Identify The Organization's Current Mission, Objectives And Strategies) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์จะเริ่มต้นด้วยการสำรวจและทบทวน พันธกิจ วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ปัจจุบันขององค์กร พันธกิจจะทำให้ผู้บริหารทราบถึงจุดมุ่งหมาย (Purpose) ขององค์กรจะได้ยึดถือเป็นหลักในการกำหนดขอบเขตของสินค้าหรือการบริการ ส่วนเป้าหมายปัจจุบันจะทำให้ทราบถึงรายละเอียดของพันธกิจที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอก (Doing An External Analysis)

คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร (External Environment) ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกอย่างต่อเนื่อง ทั้งสิ่งแวดล้อมภายนอกทั่วไป (General Environment) ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง/กฎหมาย สังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์และสิ่งแวดล้อมเฉพาะ (Specific Environment) เช่น ลูกค้า ผู้ขาย วัตถุดิบ คู่แข่ง กลุ่มผลประโยชน์ ผู้บริหารต้องพิจารณาแนวโน้ม (Trends) ของสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เพื่อใช้เป็นข้อมูล มากำหนดกลยุทธ์องค์กรอย่างถูกต้องเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายใน (Doing An Internal Analysis)

คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) เช่น พิจารณาทักษะ (Skills) และความสามารถ (Abilities) ของพนักงาน ผลิตภัณฑ์ (Product) สถานะการเงิน (Financial Position) สิ่งแวดล้อมภายในองค์กรจะเป็นกรอบกำหนดความสำเร็จในการบริหารงานองค์กรที่มีความสามารถหลัก (Core Competencies) เช่น ทักษะความชำนาญ เทคโนโลยีเงินทุนจะเป็นอาวุธสำคัญที่จะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดกลยุทธ์ (Formulating Strategies) การกำหนดกลยุทธ์

จะดำเนินการตามขั้นตอนการตัดสินใจ ผู้บริหารจะกำหนดกลยุทธ์หลายกลยุทธ์หรือหลายทางเลือกแล้วเลือกกลยุทธ์ที่ให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implementing Strategies) กลยุทธ์จะ

บังเกิดผลเมื่อนำไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลงาน (Evaluating Results) เพื่อทราบว่ากลยุทธ์

(Strategies) ที่ปฏิบัติทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย (Goals) หรือวัตถุประสงค์ (Objectives) ภายใต้พันธกิจ (Mission) เพียงใด มีความคาดเคลื่อนระหว่างวัตถุประสงค์กับการปฏิบัติจริง ควรมีการปรับแก้ไข อย่างไร

ประยงค์ มีใจชื่อ (2558) กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการเริ่มต้นของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพของสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกขององค์กร โดยชี้ให้เห็นถึง

- 1.1 ข้อดี ข้อเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) ขององค์กรนั้น ๆ
- 1.2 ข้อเสีย ข้อด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กรนั้น ๆ
- 1.3 โอกาสต่าง ๆ ที่องค์กรจะใช้ดำเนินงาน (Opportunities)
- 1.4 อุปสรรค (Threats) สิ่งที่สกัดกั้นหรือกีดขวางการดำเนินงานองค์กร

2. การกำหนดทิศทางขององค์กร (Organizational Direction) เพื่อให้องค์กรดำเนินไปสู่ทิศทางที่ต้องการ ผู้บริหารมักใช้ปัจจัยหลักดังต่อไปนี้เป็นตัวกำหนดทิศทาง คือ วิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objectives) และเป้าหมาย (Goals) โดยทั่วไปวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร ผู้บริหารจะทำการกำหนดไว้กว้างๆ แต่จะใช้วัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ดังนั้นหลังจากทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมแล้วผู้บริหารจะทำการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันไปตามลำดับ

3. การสร้างกลยุทธ์องค์กร (Strategy Formulation) เป็นกระบวนการออกแบบกลยุทธ์ ซึ่งจะนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน เป็นการสร้างโอกาสในด้านต่าง ๆ ให้แก่องค์กรอย่างต่อเนื่อง การสร้าง กลยุทธ์เป็นเรื่องที่สำคัญที่จะนำมาใช้ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายภายในองค์กร มีกลยุทธ์ที่สำคัญ 3 ระดับ คือ ระดับองค์กร (Corporate Level Strategy) ผู้บริหารระดับสูง (Top Level) เป็นผู้กำหนด ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) ผู้บริหารระดับกลาง (Middle Level) เป็นผู้รับผิดชอบ และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Level Strategy) ผู้บริหารระดับต้น (Lower Level) จะเป็นผู้รับผิดชอบ

4. การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการเพื่อทำการวิเคราะห์เชิงเหตุเชิงผลว่าการดำเนินการต่าง ๆ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่องค์กรมากน้อยเพียงใด มุ่งหวังที่จะชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึง แนวทางในการดำเนินงานที่สามารถลดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติจริง

5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control) เป็นการควบคุมองค์กรที่มุ่งตรงไปที่การตรวจสอบ (Monitoring) การประเมินผล (Evaluating) และการปรับปรุงแก้ไข (Improving) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

จากกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดทิศทางขององค์กร 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) การควบคุมกลยุทธ์

ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์

จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางกลยุทธ์ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Fayol (1987 ; อ้างอิงมาจาก พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ, 2562) ได้สรุปไว้ว่าการวางแผนกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร ดังนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้หน่วยงานพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพราะการวางแผนกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานเป็นประเด็นสำคัญ

2. การวางแผนกลยุทธ์ เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับมีความเป็นตัวเอามากขึ้น รับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เพราะ การวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนขององค์กร โดยองค์กรและเพื่อองค์กร ไม่ใช่การวางแผนที่ต้องกระทำตามหน่วยเหนือสั่งการ

3. การวางแผนกลยุทธ์ เป็นรูปแบบการวางแผนที่สอดคล้องกับการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นกระแสหลักในการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน และสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้เตรียมออกระเบียบกำหนดกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนางานสู่มิติใหม่ของการปฏิรูประบบราชการ

4. การวางแผนกลยุทธ์เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting) ซึ่งสำนักงานงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัด จัดทำก่อนที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณโดยการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อนลงไปให้หน่วยงาน

5. การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนด “กลยุทธ์” ที่ได้มาจากการคิดวิเคราะห์แบบใหม่ ๆ ที่ไม่ผูกติดอยู่กับปัญหาเก่าในอดีตไม่เอาข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรและงบประมาณมาเป็นข้ออ้าง ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนแบบท้าทายความสามารถ เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นการวางแผนที่ยั่งยืน

พริยะ ผลพิรุฬห์ (2552) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เห็นโอกาสใหม่ ๆ เห็นข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าองค์กรอื่น

2. ทำให้มีทิศทางในการดำเนินงานองค์กรที่ชัดเจน เห็นถึงแนวทางที่องค์กรต้องปฏิบัติ

3. ทำให้องค์กรสามารถสร้างผลตอบแทน (Returns) ที่เหนือกว่าคู่แข่งได้ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) และสามารถรักษาข้อได้เปรียบนี้ไว้

4. ยกระดับองค์กรให้สามารถบรรลุประสิทธิภาพ (Efficiency) การมีต้นทุน การดำเนินการที่ต่ำลงและการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5. ช่วยให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะ Proactive คือ สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือเป็นฝ่ายรุกมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายรับ (Reactive and Defensive)

เอกชัย จันทรโอภาส (2552) กล่าวถึง ความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ ดังนี้

1. เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้โรงเรียนพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพราะการวางแผนกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการศึกษา วิเคราะห์บริบท และสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนเป็นประเด็นสำคัญ
2. เป็นเครื่องมือการบริหารจัดการชนิดหนึ่งช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้ดีขึ้นใน การทุ่มพลังเพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรของโรงเรียนกำลังทำงาน เพื่อให้มุ่งไปสู่เป้าประสงค์เดียวกัน และเป็นการประเมินและปรับทิศทางของโรงเรียน เพื่อตอบสนองสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
3. เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจัดหาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting) ซึ่งสำนักงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดจัดทำก่อนที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณ โดยการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อนลงไปให้หน่วยงาน
4. เป็นการวางแผนที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนด “กลยุทธ์” ที่ได้มาจากการคิดวิเคราะห์แบบใหม่ ๆ ที่ไม่ผูกติดอยู่กับปัญหาเก่าในอดีต ไม่เอาข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรและงบประมาณมาเป็นข้ออ้าง ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนแบบท้าทายความสามารถ เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืน

แก้วตา เข้มแข็ง (2555) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีดังนี้

1. ช่วยให้หน่วยงานพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพราะการวางแผนกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานเป็นประเด็นสำคัญ
2. ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐในทุกๆระดับ มีความเป็นตัวเอามากขึ้นรับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนขององค์กร โดยองค์กรและเพื่อองค์กร ไม่ใช่เป็นการวางแผนที่ต้องกระทำตามที่หน่วยเหนือสั่งการ ช่วยให้องค์กรเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด
3. เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting) ซึ่งสำนักงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดจัดทำก่อนที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณ โดยการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อนลงไปให้หน่วยงาน

4. ช่วยให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ได้ด้วยตนเองจึงเป็นการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืน

พระมหาศิริชัย สิริินทาโณ (ศรัรัรัรั) (2556) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานในปัจจุบัน เนื่องจากการที่องค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีวิธีการที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะมีขึ้นในอนาคต ส่งผลให้ผู้บริหารปรับวิธีการบริหารงานให้ทันกับสถานการณ์ สามารถกำหนดทิศทางขององค์กรในอนาคตได้อย่างชัดเจน เพื่อให้องค์กรได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

ปกรณั ปรียากร (2558) ได้สรุปความจำเป็นของการวางแผนกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

1. องค์กรต้องวางแผนกลยุทธ์เพื่อจะประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การวางแผนเป็นกระบวนการตัดสินใจที่เป็นทางการเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจว่า การใช้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กรสอดคล้องกัน
2. องค์กรต้องวางแผนกลยุทธ์เพื่อกำหนดสภาพอนาคต การวางแผนเป็นวิทยาการที่มุ่งเน้นการมองอนาคตอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อทำให้การบริหารกิจการใดกิจการหนึ่ง ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจอนาคต เพื่อกำหนดทิศทางของการตัดสินใจในปัจจุบันและในทำนองเดียวกันการดำเนินกิจกรรมใดใดในปัจจุบันก็ย่อมกำหนดอนาคตด้วย
3. องค์กรต้องวางแผนกลยุทธ์เพื่อ ตัดสินใจที่มีเหตุผล การวางแผนในองค์กรเป็นกลไกสำคัญที่สร้างหลักประกันว่า กระบวนการตัดสินใจอย่างเป็นทางการของนักบริหารเกิดขึ้นภายใต้หลักเหตุผล (Rational) การขาดการวางแผนล่วงหน้าด้วยการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (Systematic analysis) ย่อมทำให้นักบริหารใช้ความรู้เฉพาะจากการประมวลประสบการณ์ (Intuition) มากกว่าความพยายามแสวงหาเส้นทางใหม่ ๆ ที่อาจให้ผลตอบแทนสูงกว่าเดิม อาจกล่าวได้ว่า การวางแผนจะช่วยทำให้นักบริหารในองค์กรทั้งหลาย มีหลักคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์
4. องค์กรต้องวางแผนกลยุทธ์เพื่อการควบคุม การวางแผนช่วยกระตุ้นในเชิงบวกให้คนร่วมกันทำงานมากยิ่งขึ้น และลดการควบคุมด้วยแนวคิดเชิงลบให้น้อยลง แต่การวางแผนก็ยังเป็นกลไกในการวางระบบควบคุม เนื่องจากมีข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในอันที่จะแปลงเรื่องดังกล่าวให้เป็นมาตรฐาน (Standards) ในการทำงานที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการติดตามกำกับงาน (Monitoring) การวัดผลการดำเนินงาน (Measuring) และการสั่งการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (Take corrective action)

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นมีประโยชน์มากต่อองค์กรก็คือ ทำให้้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ได้วางไว้ เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์จะกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้ลูกค้าผู้ถือหุ้นทราบถึงแนวทาง

หรือนโยบายการบริหารงาน และสามารถช่วยผู้บริหารยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้คือองค์การจะสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพคือการมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำกว่า และมีประสิทธิผลคือบริหารงาน บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ และช่วยให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะเชิงรุก (Proactive)

หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารที่เป็นระบบที่จะช่วยให้การบริหารองค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งนักวิชาการกล่าวถึงหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

พัชรา มั่งชม (2540) กล่าวว่า หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การทั้งหมดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายนอก โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ และแผนงานต่าง ๆ และที่สำคัญเป็นการวางแผนระยะยาว

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2544) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงจุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร

สุพานี สฤกษ์วานิช (2544) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงบริหารและการดำเนินการที่จะกำหนดผลการปฏิบัติขององค์กรในระยะยาว ให้เกิดขึ้นตามที่กำหนด

ไพโรจน์ ปิยวงษ์วัฒนา (2545) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าเป็นการจัดการภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และมีทิศทางที่ไม่แน่นอน ผู้บริหารต้องเข้าใจพลวัต (Dynamic) ของการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสามารถคาดเดาและกำหนดทิศทางขององค์กร นำพาองค์กรไปสู่จุดหมายตามที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กาญจนา ศิริวงศ์ (2552) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการจัดการภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและมีทิศทางที่ไม่แน่นอน ผู้บริหารต้องเข้าใจ พลวัต (Dynamic) ของการเปลี่ยนแปลง ทั้งสามารถคาดเดาและกำหนดทิศทางขององค์กรไปสู่จุดหมายตามที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทวีวรรณ อินตา (2552) กล่าวว่า หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและมีทิศทางที่ไม่แน่นอน ผู้บริหารวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงรวมทั้งสามารถคาดเดาและกำหนดทิศทางขององค์กรให้บรรลุเป้าประสงค์หรือจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและมีทิศทางไม่แน่นอน ผู้บริหารต้องเข้าใจพลวัต (Dynamic) ของการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสามารถคาดเดาและกำหนดทิศทางขององค์กร นำพาองค์กรไปสู่จุดหมายตามที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้องค์กรสมัยใหม่เป็นองค์การเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะต้องมีการนำแนวคิดของการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) มาใช้ เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบการบริหารที่มีกระบวนการเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะทำให้การบริหารบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การที่องค์กรสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวไว้ล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน การกำหนดพันธกิจให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกำหนดกลยุทธ์ เพื่อผลักดันองค์การให้บรรลุตามพันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้จึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะต้องอาศัยกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

Gordon และ Associates (1990) ได้เสนอว่าในการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจขององค์กร (Mission Determination) เป็นการกำหนดว่าองค์กรจะมีการทำกิจการใด เป็นการตอบคำถามว่าองค์กรนั้นตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร หรือแสดงเหตุผลความจำเป็นในการมีองค์กรดังกล่าว การกำหนดพันธกิจขององค์กรจะเป็นการกำหนดสภาพแวดล้อมขององค์กร แสดงถึงความพยายามขององค์กรในภาพรวมว่าต้องการให้เกิดผลใดขึ้น พันธกิจขององค์กร สามารถพิจารณาได้จากพระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงานในองค์การราชการ และวัตถุประสงค์ขององค์กรในหนังสือบริหารสนธิในหน่วยงานเอกชน พันธกิจขององค์กรเอกชนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามช่วงเวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริหาร ซึ่งสามารถกำหนดพันธกิจใหม่หรือเปลี่ยนหน้าที่ได้ แต่องค์กรภาครัฐหรือหน่วยงานราชการเปลี่ยนแปลงพันธกิจได้ยาก เพราะต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย นอกจากนี้หน่วยงานราชการยังเป็นงานบริการสังคมที่ลักษณะเป็นสินค้าสาธารณะบ้างเป็นการบังคับใช้กฎหมายบ้าง ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพันธกิจได้ การกำหนดพันธกิจในหน่วยงานภาครัฐจะเป็นการทบทวนอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร การวางแผนกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และในด้านการปรับตัวขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการวางแผนกลยุทธ์เป็นการวิเคราะห์ เพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2 ส่วน คือ

- 2.1 สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปและสภาพแวดล้อมเฉพาะ

- 2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร เป็นขั้นตอนสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ เพราะจะเป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์และทิศทาง ตลอดจนวิธีการดำเนินงานให้บรรลุทิศทางที่กำหนดไว้ขององค์กร

3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์หลังจากศึกษาพันธกิจ และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรแล้ว องค์กรจะกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กรที่สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร ซึ่งวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ คือ

3.1 มีความเฉพาะเจาะจงและมีความชัดเจน (Specific)

3.2 สามารถวัดได้ (Measurable)

3.3 เป็นที่ยอมรับและเห็นพ้องต้องกันในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Agreeable)

3.4 สามารถปฏิบัติได้หรือเป็นจริงได้ (Realistic)

3.5 ระยะเวลาที่กำหนดไว้ (Time-Frame) ลักษณะของวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ อาจเรียกว่า SMART-GOAL

3.6 มีความท้าทาย แต่สามารถบรรลุได้ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป (Challenging But Attainable)

3.7 วัตถุประสงค์ควรมีการบันทึก หรือเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (Documented, Written)

4. การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร เป็นการกำหนดกลยุทธ์จากการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วยแผน 3 ระดับ คือ ยุทธศาสตร์ในระดับองค์กรโดยรวมซึ่งเรียกว่า Corporate Level กลยุทธ์ในระดับหน่วยงานย่อยหรือระดับหน่วยธุรกิจ (Business-Level) และแผนระดับปฏิบัติการ (Operational-Level) โดยแผนกลยุทธ์แต่ละระดับจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในลักษณะความเชื่อมโยงของเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติ ดังนั้น หากการกำหนดมีความชัดเจนและเชื่อมโยงกันดีก็จะทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามที่องค์กรวางไว้

5. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการในการทำงานขององค์กรและเกี่ยวข้องกับการบริหารงานในมิติต่าง ๆ เช่น โครงสร้างขององค์กร ระบบการนำในองค์กร ระบบการติดต่อสื่อสารและการควบคุมในองค์กร ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยในการปฏิบัติงานขององค์กรทั้งสิ้น

David (1997) การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ขององค์กรนั้น จะประกอบไปด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ ขั้นการกำหนดกลยุทธ์ ขั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และขั้นการประเมินผลกลยุทธ์ โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นการกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดพันธกิจ (Mission Statement) การพิจารณาถึงโอกาสและข้อจำกัดที่มาจากสภาพแวดล้อมภายนอก การพิจารณาถึงจุดแข็งจุดอ่อนขององค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาว พิจารณาประเมินทางเลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ และการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน

2. ขั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) จะเกี่ยวข้องกับ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนประจำปี การกำหนดนโยบาย การจูงใจบุคลากรที่รับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากรให้แก่การดำเนินกลยุทธ์ต่าง ๆ การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบใหม่ที่เน้นการทำตามกลยุทธ์ การกำหนดโครงสร้างองค์การที่มีประสิทธิผล การจัดเตรียมงบประมาณ รวมถึง การพัฒนาและการใช้ระบบการจัดการข้อมูล

3. ขั้นการประเมินกลยุทธ์ (Strategic Evaluation) ได้แก่ การประเมิน สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การทบทวนกลยุทธ์ที่นำไปใช้ การประเมินระดับความสำเร็จของ กลยุทธ์และแผนการปรับปรุงแก้ไข

Dess และ Miller (1993) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการย่อย 3 ส่วน คือ

1.1 เป้าหมาย (Goal) เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Goal) เป็นการ กำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายในการใช้ความพยายามขององค์การ เพื่อให้เป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นการนำไปกำหนดสู่กลยุทธ์

1.2 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ประสบ ผลสำเร็จขึ้นอยู่กับจุดแข็ง (Strengths) และอุปสรรค (Threats) จากสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค สภาพแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย จุดแข็งและ จุดอ่อน ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้ โอกาสและอุปสรรคและภายนอก (External Opportunities and Threats) คือ โอกาสและอุปสรรคจากภายนอก เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ประเพณีด้านประชากรศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ด้านการเมืองและรัฐบาล แนวโน้ม ทางการแข่งขัน และเหตุการณ์สามารถสร้างประโยชน์และอันตรายให้กับองค์การได้ในอนาคต โอกาส และอุปสรรคที่อยู่เบื้องหลังการควบคุมขององค์การไม่สามารถควบคุมได้จุดแข็งและจุดอ่อนภายใน (Internal Strengths And Weaknesses) เป็นกิจกรรมที่สามารถควบคุมได้ภายในองค์การ ซึ่งทำให้ มีลักษณะดีและไม่ดี ประกอบด้วยการจัดการ การเงิน การบัญชี กระบวนการทำงาน การปฏิบัติตาม แผนการวิจัย การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์ มีจุดแข็งหรือจุดอ่อนเกิดขึ้น องค์การสามารถใช้จุด แข็งกำหนดเป็นกลยุทธ์และในขณะเดียวกันก็ปรับปรุงจุดอ่อน และจุดแข็ง จะต้องเปรียบเทียบกับคู่แข่ง

1.3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) กลยุทธ์ (Strategy) เป็นวิธีการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว การวิเคราะห์กลยุทธ์ที่สมเหตุสมผลถือเกณฑ์ 3 ระดับ คือ กลยุทธ์ ระดับองค์กร (Co-Operate Level Strategy) เป็นกระบวนการกำหนดลักษณะทั้งหมด และจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย การลงทุน การดำเนินการ การพัฒนาปรับปรุงองค์การ

กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่พยายามหาวิธีการแข่งขันในแต่ละองค์การที่พยายามจะสร้างสิ่งต่อไปนี้และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Function Level Strategy) เป็นการสร้างข้อได้เปรียบสำหรับการแข่งขัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณค่า (Value chain) โดยคำนึงถึง คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และการส่งมอบคุณค่า (Value Delivery) ให้กับผู้บริการ

2. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และการควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริง ประกอบด้วย การผสมผสาน (Integration) หมายถึง การที่บุคคลในหน่วยงานทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โครงสร้างองค์กร (Organization Structure) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ต้องการช่องทางการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งความรับผิดชอบที่กำหนดไว้มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ซึ่งผู้บริหารจะกำหนดโครงสร้างขององค์กร

3. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) เพื่อติดตามการปฏิบัติงานตามแผน และการปรับปรุงแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) หมายถึง ความสามารถ มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นในด้านการกระทำ มีการจัดการ การผสมผสานและเปลี่ยนแปลง

Pearce II และ Robinson (2005) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการวางแผนและการปฏิบัติงานตามแผน ซึ่งออกแบบมาเพื่อช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยงานหลักสำคัญ 9 อย่างดังต่อไปนี้

1. การกำหนดภารกิจขององค์กร ที่ประกอบด้วยข้อความบรรยายกว้าง ๆ เกี่ยวกับความมุ่งหมาย ปรัชญาและเป้าหมายขององค์กร

2. การศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานและประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร

3. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ซึ่งรวมทั้งปัจจัยทางด้านการแข่งขันและปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกอื่น ๆ

4. วิเคราะห์ทางเลือกในการดำเนินงานขององค์กร โดยการจัดสรรทรัพยากรขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

5. กำหนดทางเลือกในการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด โดยการประเมินแต่ละทางเลือก ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับภารกิจขององค์กร

6. กำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวและกลยุทธ์หลักขององค์การ (กลยุทธ์การเจริญเติบโต กลยุทธ์ความคงที่และกลยุทธ์การตัดทอน) เพื่อให้บรรลุผลการดำเนินงานตามแนวทางที่ได้เลือกไว้

7. พัฒนาวัตถุประสงค์ประจำปีและกลยุทธ์ระยะสั้น ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ระยะยาวและกลยุทธ์หลักขององค์การ

8. การนำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปปฏิบัติด้วยการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การเพื่อให้เหมาะสมกับงาน บุคลากร โครงสร้าง เทคโนโลยีและระบบการให้รางวัลเป็นสำคัญ

9. ประเมินผลสำเร็จของกระบวนการกลยุทธ์ทุกขั้นตอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในอนาคต

ปกรณัม ปรียากร (2550) ได้เสนอว่าในการจัดการเชิงกลยุทธ์ขององค์กรภาคธุรกิจประกอบด้วยขั้นตอนหลักสำคัญ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ของกิจการ (Current Situation Analysis)

วิเคราะห์จาก

1.1 พิจารณาผลประกอบการจากผลตอบแทนการลงทุนล้วนแบ่งการตลาด แนวโน้มในการทำกำไร ผลตอบแทนต่อหุ้น ฯลฯ

1.2 พิจารณากลยุทธ์ในปัจจุบันของภารกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objectives) กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ใช้รวมทั้งแนวทางหรือมาตรการต่าง ๆ

2. การพิจารณาและประเมินบทบาทของนักบริหารในระดับกลยุทธ์ (Examining And Evaluation Strategic Management) โดยมุ่งไปที่การวิเคราะห์เจาะลึกบทบาทของคณะกรรมการบริหาร (Board Of Directors) กับบรรดานักบริหารระดับสูง (Top management) เป็นสำคัญ

3. การพิจารณาและประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (Scan of External Environment) การประเมินทั้งสภาพทั่วไป (General Environment) และสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน (Competitive Environment) เพื่อหาข้อสรุปที่ชี้ให้เห็นโอกาสต่าง ๆ (Opportunities) และข้อจำกัดหรืออุปสรรคต่าง ๆ (Threats) รวมทั้งปัจจัยสำคัญที่เป็นผลต่อความสำเร็จ (Key Success Factors)

4. การพิจารณาและประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (Scan of Internal Corporate Environment) การประเมินปัจจัยต่าง ๆ ภายในองค์การ เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) รวมทั้งข้อมูลด้านสมรรถนะอันโดดเด่น (Core Competencies) ของกิจการ

5. การวิเคราะห์ปัจจัยหรือประเด็นเชิงกลยุทธ์ (Analysis of Strategic Factors)

การประมวณจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด เข้าด้วยกัน อันจะนำไปสู่

5.1 การระบุปัญหา (Problems) และช่องว่าง (Gaps) ที่จำเป็นต้อง
ระมัดระวัง

5.2 ทบทวนและปรับภารกิจกับวัตถุประสงค์ของกิจการ ถ้าจำเป็น

6. การคิดค้น วิเคราะห์และเลือกทางเลือกเชิงกลยุทธ์ (Generation, Evaluation, And Selection of The Best Alternative Strategy)

6.1 การกำหนดทางเลือกที่จะใช้เป็นกลยุทธ์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของ
กิจการ

6.2 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของทางเลือกแต่ละทางการเปรียบเทียบ
ทางเลือก

6.3 การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์

7. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implementation) เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการตัดสินใจแล้วไปดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่กำหนด

8. การควบคุมและการประเมินผล (Control and Evaluation) เป็นการจัดวางระบบ การควบคุมและระบบสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อแสวงหาข้อมูลและข้อสรุปในการวัดผลงานกับมาตรฐานการปรับแก้และการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมองค์กรให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น 2 ตัวชี้วัด

พระมหาศิริชัย สิริมหาโณ (ศรียัมย์) (2556) การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการ ซึ่งอาจมีความสลับซับซ้อนและยากต่อความเข้าใจ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้การคิดอย่างเป็นระบบในการกำหนดกรอบของความเป็นองค์กร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในส่วนต่าง ๆ ของการจัดการเชิงกลยุทธ์ และสามารถมองเห็นภาพทั้งองค์กรในมุมมองที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารหลีกเลี่ยงการให้ความสนใจในประเด็นปลีกย่อยที่ไม่จำเป็น จะเห็นได้ว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์จะประกอบไปด้วย กระบวนการพื้นฐาน 4 กระบวนการ คือ

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis)
2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation)
3. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation)
4. การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Evaluation and Control)

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2562) ได้กล่าวถึง กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ภารกิจหรือพันธกิจ (Mission Analysis)

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในอนาคต (Environmental Analysis)
 3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ (SWOT หรือ Situation Analysis)

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)
5. การค้นหาอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงาน (Obstacles)
6. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Decision)
7. การกำหนดนโยบาย (Policy Decision)
8. การกำหนดกิจกรรม (Activity) สำคัญตามกลยุทธ์และนโยบาย
9. การจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)

อนึ่งก่อนการวางแผนกลยุทธ์จำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs) ของสถานศึกษาเพื่อประกอบการจัดทำแผนอย่างน้อย 3 ด้านก่อน คือ

1. ความต้องการในเชิงนโยบาย (Policy Need) อันได้แก่ สถานศึกษาจะต้องทำการวิเคราะห์ว่าหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยเหนือมีกรอบนโยบายอย่างไร มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องที่องค์การจะต้องปฏิบัติตามอะไรบ้าง ซึ่งองค์การจะต้องนำมาประกอบเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ด้วย เช่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

2. ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Need) สถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของตนมีใครบ้าง เนื่องจากแผนกลยุทธ์จะต้องสนองตอบความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา ดังนั้นจะต้องให้ความสำคัญและต้องกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาด้วย

3. ความต้องการขององค์การเอง (Business Need) ในส่วนของสถานศึกษาเองจะมีจุดเน้นในด้านใดบ้าง ก็ต้องกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ให้เห็นเป็นจุดเด่นของการพัฒนาตามแผนการกำหนดส่วนสำคัญในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

การวางแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาจะต้องกำหนดส่วนสำคัญในแผนไว้ ดังนี้

1. การสร้างวิสัยทัศน์ เป็นการสร้างภาพความสำเร็จในอนาคตของสถานศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นซึ่งผู้บริหารและสมาชิกทุกคนในสถานศึกษาร่วมกันคาดหวังและจินตนาการขึ้น เป็นการมองภาพอนาคตและกำหนดจุดหมายปลายทางที่เชื่อมโยงกับภารกิจ ค่านิยมและความเชื่อเข้าด้วยกัน จุดมุ่งหมายปลายทางดังกล่าวต้องชัดเจน ทำลาย มีพลัง รวมความเชื่อและความเป็นได้เข้าด้วยกัน ลักษณะของวิสัยทัศน์โดยทั่วไปจะเป็นข้อความที่กะทัดรัด ชัดเจน ท้าทายสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต (proactive plan for the future, It is a view of the future that everyone

can believe in) สรุปสมการความสำเร็จของวิสัยทัศน์ คือ $V = + A$ โดย | คือ ความฝันในอนาคต (Image) และ A คือ การกระทำ (Action)

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหน่วยงานต้นสังกัดตั้งแต่ระดับสูงลงมา เพื่อให้การพัฒนาสถานศึกษาดำเนินไปในกรอบและทิศทางหลักของตน อาทิ วิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ วิสัยทัศน์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา แล้วแต่กรณี เป็นต้น สรุปวิสัยทัศน์ที่ดีนั้นนอกจากจะการคาดหวังสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตขององค์กรที่มีลักษณะท้าทาย มีพลังกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนในองค์กรแล้ว ยังต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และทิศทางขององค์กรต้นสังกัดด้วย

2. พันธกิจของสถานศึกษา (Mission) เป็นการพิจารณาว่าสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่อะไรตามกฎหมายด้านการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนและประชาชนอย่างมีคุณภาพ และเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันแล้ว สถานศึกษาของเราจะเพิ่มภารกิจที่โดดเด่นแตกต่างจากหน่วยงานเหล่านั้นอย่างไร โดยให้ระบุลงไปให้ชัดเจนอย่างไรก็ตาม ก่อนกำหนดพันธกิจสถานศึกษาจะต้องทำการวิเคราะห์พันธกิจขององค์กร (Mission Analysis) เพื่อตรวจสอบว่าพันธกิจหลักของสถานศึกษาที่ทำอยู่ในปัจจุบันยังมีคงเป็นอยู่หรือไม่อย่างไร พันธกิจใดควรยกเลิก เพราะเหตุใด พันธกิจใด ควรปรับเปลี่ยนใหม่หรือเพิ่มขึ้นเพราะเหตุใด บุคลากรทุกคนต้องตระหนักว่าพันธกิจได้คือ พันธกิจหลัก พันธกิจใดคือพันธกิจรอง เน้นให้สมาชิกในหน่วยงานได้เข้าใจตรงกันไม่หลงทาง

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา คือ เรื่องหลัก ๆ หรือเรื่องใหญ่ที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ และสามารถเชื่อมโยงไปกำหนดเป้าประสงค์ เช่น เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติการ (ประเด็นยุทธศาสตร์) บุคลากรและองค์กรมีความพร้อมในการปฏิบัติงานในระดับเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถยอมรับได้และปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (เป้าประสงค์) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ออนไลน์)

4. เป้าประสงค์ของสถานศึกษา (Objective) เป้าประสงค์ คือ สภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละยุทธศาสตร์ เป็นการระบุหรือบอกให้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะทำให้ได้ ซึ่งแผนกลยุทธ์ของแต่ละหน่วยงานอาจกำหนดระยะเวลาแตกต่างกัน เช่น แผน 3 ปี, 5 ปี, 10 ปี หรือมากกว่าแล้วแต่กรณี การกำหนดเป้าประสงค์ในระยะยาว (Long term objective) อาจกำหนดสภาพความสำเร็จของการดำเนินงานที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในแต่ละปีหรือเป็นช่วง ๆ ละ 2 หรือ 3 ปี ก็ได้ หรืออาจกำหนดเป็นเป้าประสงค์ลักษณะที่เป็นเป้าหมาย (Target) ในทางปฏิบัติ การกำหนดเป้าประสงค์ระยะยาวนั้น ขั้นตอนการจัดทำมักจะเริ่มจากการกำหนด

จุดมุ่งหมาย การวิเคราะห์ ทางกลยุทธ์ และการจัดวางกลยุทธ์ โดยภายใต้กระบวนการคิดและวิเคราะห์ทางกลยุทธ์ ซึ่งจะกระทำพร้อมกันไป

5. กลยุทธ์ของสถานศึกษา (Strategy) วิธีการดำเนินการของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา หากจะพิจารณาความสอดคล้องเชื่อมโยงพบว่าในหนึ่งเป้าประสงค์สามารถกำหนดกลยุทธ์ได้หลายกลยุทธ์ ในหนึ่งประเด็นยุทธศาสตร์สามารถกำหนดได้หลาย ๆ เป้าประสงค์และในหนึ่งวิสัยทัศน์สามารถกำหนดได้หลาย ๆ ประเด็นยุทธศาสตร์

6. โครงการ กิจกรรม (Project) เป็นกิจกรรมหรือกลุ่มกิจกรรมที่สถานศึกษา กำหนด ขึ้นมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุแต่ละกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

7. ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) เป็นตัวที่บ่งบอกหรือสะท้อนความสำเร็จของแผนงานโครงการที่ดำเนินงานในแผนกลยุทธ์

จากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักวิชาการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และนำมาจัดหมวดหมู่ เพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ในองค์การโดยมีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักวิชาการ

นักวิชาการ กระบวนการจัดการ เชิงกลยุทธ์	Gordon and Associates (1990)	David (1997)	Dess and Miller (1993)	Pearce II and Robinson (2005)	ปกรณ ปริญญากร (2550)	พระมหาศิริชัย สิริสุนทรโณ (ศรีรัมย์) (2556)	พชรวิทย์ จันทร์ศิริ (2562)	ความถี่
1. การกำหนดพันธกิจขององค์การ	✓			✓			✓	3
2. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์			✓		✓	✓		3
3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ	✓		✓	✓	✓		✓	5
4. การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์	✓			✓				2
5. การกำหนดกลยุทธ์	✓	✓	✓		✓	✓	✓	6
6. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		6
7. การประเมินกลยุทธ์		✓		✓	✓	✓		4
8. การควบคุมเชิงกลยุทธ์			✓		✓	✓		3

จากตารางการสังเคราะห์กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักวิชาการทั้ง 7 คน
แล้วนำรวบรวมนัดหมวดหมู่เพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการกลยุทธ์ในองค์กร สรุปได้ว่า
กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจขององค์กร
2. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์
3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร
4. การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์
5. การกำหนดกลยุทธ์
6. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
7. การประเมินกลยุทธ์
8. การควบคุมเชิงกลยุทธ์

จากตารางการสังเคราะห์กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้นำมา
รวบรวมนัดหมวดหมู่เพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากขั้นตอนการกำหนด
พันธกิจขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน
กลยุทธ์ นักวิชาการส่วนใหญ่ได้กำหนดไว้ในขั้นการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
การประเมินกลยุทธ์และการควบคุมเชิงกลยุทธ์ มีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดไว้ให้อยู่ในขั้น
เดียวกัน สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1. การวิเคราะห์
เชิงกลยุทธ์ 2. การกำหนดกลยุทธ์ 3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินกลยุทธ์และการควบคุม
เชิงกลยุทธ์

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) มีนักวิชาการได้กล่าวถึง การกำหนด
พันธกิจขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน
กลยุทธ์ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ดังนี้

Gordon และ Associates (1990) ได้กล่าวว่า การกำหนดพันธกิจขององค์กร
(Mission Determination) เป็นการกำหนดว่า องค์กรจะมีภารกิจใด เป็นการตอบคำถามว่าองค์กร
นั้นตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร หรือแสดงเหตุผลความจำเป็นในการมีองค์กรดังกล่าว การกำหนดพันธกิจของ
องค์กรจะเป็นการกำหนดสภาพแวดล้อมขององค์กร แสดงถึงความพยายามขององค์กรในภาพรวม
ว่าต้องการให้เกิดผลใดขึ้น พันธกิจขององค์กร สามารถพิจารณาได้จากพระราชบัญญัติจัดตั้ง
หน่วยงานในองค์การราชการ และวัตถุประสงค์ขององค์กรในหนังสือบริหารสนธิในหน่วยงานเอกชน
พันธกิจขององค์กรเอกชนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามช่วงเวลาที่ขึ้นอยู่กับการต้องการของผู้บริหาร
ซึ่งสามารถกำหนดพันธกิจใหม่หรือเปลี่ยนหน้าที่ได้ แต่ต้องการภาครัฐหรือหน่วยงานราชการ
เปลี่ยนแปลงพันธกิจได้ยากเพราะต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย นอกจากนี้หน่วยงานราชการยังเป็นงาน

บริการสังคมที่ลักษณะเป็นสินค้าสาธารณะบ้างเป็นการบังคับใช้กฎหมายบ้าง ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพันธกิจได้ การกำหนดพันธกิจในหน่วย งานภาครัฐจะเป็นการทบทวนอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

Certo และ Peter (1991) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยพิจารณา จุดแข็ง จุดอ่อนจากภายในองค์กร และโอกาส ภาวะคุกคามจากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

Dess และ Miller (1993) กล่าวว่า การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย 3 ส่วน คือ

1. เป้าหมาย (Goal) เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Goal) เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายในการใช้ความพยายามขององค์การเพื่อให้เป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นการนำไปกำหนดสู่กลยุทธ์

2. การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับจุดแข็ง (Strengths) และอุปสรรค (Threats) จากสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค สภาพแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย จุดแข็งและจุดอ่อน ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้ โอกาสและอุปสรรคและภายนอก (External Opportunities and Threats) คือ โอกาสและอุปสรรคจากภายนอก เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ประเพณีด้านประชากรศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ด้านการเมืองและรัฐบาล แนวโน้มทางการแข่งขัน และเหตุการณ์สามารถสร้างประโยชน์และอันตรายให้กับองค์การได้ในอนาคต โอกาสและอุปสรรคที่อยู่ เบื้องหลังการควบคุมขององค์การไม่สามารถควบคุมได้จุดแข็งและจุดอ่อนภายใน (Internal Strengths And Weaknesses) เป็นกิจกรรมที่สามารถควบคุมได้ภายในองค์การ ซึ่งทำให้มีลักษณะดีและไม่ดี ประกอบด้วยการจัดการ การเงิน การบัญชี กระบวนการทำงาน การปฏิบัติตามแผนการวิจัย การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์ มีจุดแข็งหรือจุดอ่อนเกิดขึ้น องค์การสามารถใช้จุด แข็งกำหนดเป็นกลยุทธ์และในขณะเดียวกันก็ปรับปรุงจุดอ่อน และจุดแข็งจะต้องเปรียบเทียบกับคู่แข่ง

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) กลยุทธ์ (Strategy) เป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว การวิเคราะห์กลยุทธ์ที่สมเหตุสมผลถือเกณฑ์ 3 ระดับ คือ กลยุทธ์ระดับองค์กร (Co-Operate Level Strategy) เป็นกระบวนการกำหนดลักษณะทั้งหมดและจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย การลงทุน การดำเนินการ การพัฒนาปรับปรุงองค์การ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่พยายามหาวิธีการแข่งขันในแต่ละองค์การที่พยายามจะสร้าง สิ่งต่อไปนี้เป็นกลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Function Level Strategy) เป็นการสร้างข้อได้เปรียบสำหรับการแข่งขัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้้องค์กรประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณค่า

(Value chain) โดยคำนึงถึง คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และการส่งมอบคุณค่า (Value Delivery) ให้กับผู้บริการ

Thompson และ Strickland (2003) ได้กล่าวว่า การกำหนดข้อความวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Formulation of Vision, Mission Statement, Goal and Objective) เป็นการกำหนดจุดหมาย 5 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร เป็นข้อความทั่วไปซึ่งกำหนดทิศทางข้อความภารกิจเป็นข้อความที่กำหนดส่วนประกอบของวิสัยทัศน์ ควรอธิบายถึงรายละเอียดขององค์กร ขอบเขตของการปฏิบัติความต้องการและค่านิยมเบื้องต้นขององค์กร
2. การกำหนดข้อความภารกิจ เป็นขอบเขตของงานในองค์กร ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อเป็นภาพรวมและดำเนินการวินิจฉัยออกมาเขียนเป็นเฉพาะที่เป็นเป้าหมายขององค์กรออกมา
3. การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ เป็นข้อความอย่างกว้างของจุดมุ่งหมายโรงเรียน ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุภารกิจ เป็นจุดมุ่งหมายหลักขององค์กร
4. การกำหนดเป้าหมาย เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคตซึ่งองค์กรต้องพยายามให้เกิดขึ้น โดยเป็นส่วนประกอบของการวางแผนที่สำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายในอนาคตที่องค์กรต้องการให้บรรลุถึงจุดหมาย
5. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์เป็นข้อเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่เป็นโอกาสภายใต้สภาพแวดล้อม

Pearce II และ Robinson (2005) ได้กล่าวว่า การกำหนดภารกิจขององค์กร ที่ประกอบด้วยข้อความบรรยายกว้าง ๆ เกี่ยวกับความมุ่งหมาย ปรัชญาและเป้าหมายขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรเพื่อให้ทราบสภาพขององค์กร โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กร มีขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร สรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ภารกิจและผลผลิตหลัก

1.1 ผลผลิตหลัก (Output) คือ สิ่งของหรือบริการที่เป็นรูปธรรมหรือรับรู้ได้ ที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐเพื่อให้บุคคลภายนอกได้ใช้ประโยชน์ ผลผลิตหลักขององค์กร กลุ่มเป้าหมายของผลผลิตหลัก และตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการองค์กร โดยมีกระบวนการ วิเคราะห์ภารกิจและผลผลิตหลัก คือ ประชุมคณะกรรมการวางแผนเพื่อศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภารกิจองค์กรจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นต้น ระดมความคิดเห็น กำหนดรายการ และเรียงลำดับความสำคัญ ภารกิจที่องค์กรจะต้องปฏิบัติจัดทำหมุดมู สิ่งที้องค์กร

ต้องปฏิบัติ เช่น ภารกิจด้านการจัดการ การพัฒนาบุคลากร เมื่อได้ภารกิจองค์กรแล้ว คณะวางแผน จำเป็นต้องวิเคราะห์ เป้าหมาย ผลผลิตหลักขององค์กรว่ามีกลุ่มใดบ้าง ซึ่งองค์กรในแต่ละแห่งมี

- 1.2 ผลผลิตและการบริหาร (Products and Service: S2) ได้แก่ ประสิทธิภาพของการให้บริการ
- 1.3 คุณภาพของบุคลากร (Man: M1) ได้แก่ งบประมาณและคุณภาพของบุคลากร
- 1.4 ประสิทธิภาพทางการเงิน (Money: M2) ได้แก่ ความพอเพียง ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน ประสิทธิภาพของการใช้เงินที่เน้นผลผลิต การระดมทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรขององค์กร
- 1.5 วัสดุทรัพยากร (Material: M3) ได้แก่ ความพอเพียงและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ในองค์กร
- 1.6 การบริหารจัดการ (Management: M4) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรการมอบอำนาจ การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการขององค์กร การประชาสัมพันธ์

2. การประเมินสถานภาพขององค์กร การประเมินสถานภาพขององค์กร จะทำให้เราทราบว่า ปัจจุบันองค์กรเป็นอย่างไร มีปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรค มีปัจจัยแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อนใดบ้าง เพื่อเป็นข้อสรุปในการจัดวางทิศทางขององค์กรในการประเมิน

กาญจนา ศิริวงศ์ (2552) ได้กล่าวเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร ดังนี้

1. การวิเคราะห์ภารกิจและผลผลิต
 - 1.1 ศึกษากฎหมาย นโยบาย และความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการ
 - 1.2 สสำรวจวัฒนธรรมค่านิยมของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการวางแผนกลยุทธ์
 - 1.3 วิเคราะห์ภารกิจที่องค์กรต้องปฏิบัติแล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญ
 - 1.4 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานผลผลิตหลัก
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
 - 2.1 วิเคราะห์ด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - 2.2 วิเคราะห์ด้านเทคโนโลยี
 - 2.3 วิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ อาชีพของประชาชนในท้องถิ่น รายได้ของ

ท้องถิ่น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การศึกษาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานองค์กร ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่จะเป็นไปได้เหมาะสมที่สุด การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในทำให้ทราบจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กร ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกทำให้ ทราบโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ขององค์กร

วีรัช สงวนวงษ์วาน (2557) ได้กล่าวว่า การระบุพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์กร (Identify The Organization's Current Mission, Objectives And Strategies) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์จะเริ่มต้นด้วยการสำรวจและทบทวน พันธกิจ วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ปัจจุบันขององค์กรพันธกิจจะทำให้ผู้บริหารทราบถึงจุดมุ่งหมาย (Purpose) ขององค์กรจะได้ยึดถือเป็นหลักในการกำหนดขอบเขตของสินค้าหรือการบริการ ส่วนเป้าหมายปัจจุบันจะทำให้ทราบถึงรายละเอียดของพันธกิจที่ได้กำหนดไว้ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอก (Doing An External Analysis) คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร (External Environment) ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกอย่างต่อเนื่อง ทั้งสิ่งแวดล้อมภายนอกทั่วไป (General Environment) ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง/กฎหมาย สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและ โลกาภิวัตน์และสิ่งแวดล้อมเฉพาะ (Specific Environment) เช่น ลูกค้า ผู้ขาย วัตถุดิบ คู่แข่ง กลุ่มผลประโยชน์ ผู้บริหารต้องพิจารณาแนวโน้ม (Trends) ของสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เพื่อใช้เป็นข้อมูล มากำหนดกลยุทธ์องค์กรอย่างถูกต้องเหมาะสม และการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายใน (Doing An Internal Analysis) คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) เช่น พิจารณาทักษะ (Skills) และความสามารถ (Abilities) ของพนักงาน ผลิตภัณฑ์ (Product) สถานะการเงิน (Financial Position) สิ่งแวดล้อมภายในองค์กรจะเป็นกรอบกำหนดความสำเร็จในการบริหารงานองค์กรที่มีความสามารถหลัก (Core Competencies) เช่น ทักษะ ความชำนาญ เทคโนโลยีเงินทุนจะเป็นอาวุธสำคัญที่จะสร้าง ความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ประยงค์ มีใจชื่อ (2558) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการเริ่มต้นของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร โดยชี้ให้เห็นถึง

1. ข้อดี ข้อเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) ขององค์กรนั้น ๆ
2. ข้อเสีย ข้อด้อยหรือจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กรนั้น ๆ
3. โอกาสต่าง ๆ ที่องค์กรจะใช้ดำเนินงาน (Opportunities)
4. อุปสรรค (Threats) สิ่งที่ยึดกีดกันหรือกีดขวางการดำเนินงานองค์กร

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ คือ การวิเคราะห์ ถึงปัจจัยและสภาวะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร เพื่อที่จะได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งสถานะของตัวองค์กรได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยพิจารณาถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ข้อเท็จจริงในจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กร ตลอดจนค่านิยมต่างๆ เพื่อที่จะทำให้การวางตำแหน่งมีความสอดคล้องกันสามารถปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอันเหมาะสม

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตามกรอบแนวคิด C-PEST ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วยเทคนิค CPEST โดย C หมายถึง ลูกค้า (Customer) ในที่นี้จะมองถึงนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นผู้รับบริการจากโรงเรียน ทั้งยังถือว่าปัจจัยนำเข้าที่โรงเรียนได้รับ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยองค์ประกอบที่วิเคราะห์มี ดังนี้

1. ลูกค้า (Customer)
2. นโยบายการศึกษา (Political)
3. สภาพเศรษฐกิจ (Economy)
4. ชุมชนและสังคม (Social)
5. เทคโนโลยี (Technology)

ตาราง 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตามกรอบแนวคิด C-PEST

องค์ประกอบ	คำอธิบาย	การวิเคราะห์
1. ลูกค้า (Customer)	- นักเรียนมีความพร้อม/ขาดแคลน หรือไม่	- พิจารณาได้จากสภาพครอบครัว สภาพชุมชน และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน - องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียนโดยทั่วไปไม่สามารถเลือกได้ ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงและมีการแข่งขันสูง
2. นโยบายการศึกษา (Political)	- กฎหมาย นโยบายรัฐเอื้อต่อ การบริหารจัดการเรียนการสอน หรือไม่	- องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่มีผลกระทบในภาพรวมทั้งประเทศ ซึ่งทุกโรงเรียนต้องปฏิบัติตาม - นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีผลอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะกระทรวงศึกษาธิการมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารบ่อย ทำให้นโยบายเปลี่ยนบ่อยตามไปด้วย เป็นเหตุให้ระดับผู้ปฏิบัติซึ่งก็คือโรงเรียนเกิดความสับสน

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คำอธิบาย	การวิเคราะห์
3. สภาพเศรษฐกิจ (Economy)	- สภาพเศรษฐกิจระดับประเทศ - สภาพเศรษฐกิจระดับชุมชน	- สภาพเศรษฐกิจในระดับประเทศถือว่าส่งผลกระทบต่ออย่างมาก ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เพราะไม่ว่าสภาพเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไรงบประมาณที่ได้รับจัดสรรนั้น ยังคง เป็นไปตามปกติ - สภาพเศรษฐกิจของชุมชนรอบข้างโรงเรียนถือว่าเอื้อต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เห็นได้จากถ้าผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อม จะให้ลูกเรียนกวดวิชาหลังเลิกเรียน -โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อนำมาสนับสนุนกิจการสถานศึกษาได้หรือไม่ และได้รับความร่วมมือด้วยดีแค่ไหน
4. ชุมชนและสังคม (Social)	- สภาพสังคมและชุมชนรอบข้างโรงเรียน	- สภาพสังคมโดยรอบของโรงเรียนเป็นเป็นอย่างไร เป็นสังคมเมือง เป็นสังคมกึ่งเมือง กึ่งชนบท หรือเป็นสังคมชนบท ซึ่งสภาพชุมชนมีผลอย่างมาก ต่อการระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา
5. เทคโนโลยี (Technology)	- เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	- เทคโนโลยีทางการศึกษาที่มี ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการศึกษาหรือไม่ มีความพร้อมและหลากหลายเอื้อต่อการจัดการศึกษาเพียงใด

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตามกรอบแนวคิด McKinsey 7-S Framework ซึ่งถูกนำมาใช้ในการบริหารเป็นหลักสากลและมืองค์ประกอบ ดังนี้

1. Strategy (กลยุทธ์) หมายถึง การวางแผนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กร รวมทั้งวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคภายนอกองค์กร แล้ววางแผนให้เหมาะสมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารตอบคำถามที่สำคัญ เช่น ในขณะที่องค์กรอยู่ที่จุดใด องค์กรมีเป้าหมายอยู่ที่ไหน พันธกิจขององค์กรคืออะไรและควรจะเป็นอะไร และใคร

เป็นผู้รับบริการขององค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้องค์กรกำหนดและพัฒนาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันขึ้นมาได้ และเป็นแนวทางที่บุคคลภายในองค์กรรู้ว่าจะใช้ความพยายามไปในทิศทางใดจึงจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

2. Structure (โครงสร้าง) เป็นโครงสร้างขององค์กรที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขนาดของการควบคุม การรวมอำนาจ และการกระจายอำนาจของผู้บริหาร รวมถึงการแบ่งโครงสร้างงานตามหน้าที่ ตามผลิตภัณฑ์ ตามลูกค้า ตามภูมิภาค ได้อย่างเหมาะสม หรือหมายถึงรูปแบบของการจัดองค์การที่แสดงถึงความสัมพันธ์และสายการบังคับบัญชา กำหนดขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งรูปแบบองค์การอาจจะเป็นแบบการรวมศูนย์ อำนาจการตัดสินใจ หรือกระจายอำนาจการตัดสินใจ รวมทั้งมีการแบ่งเป็นฝ่าย ส่วน แผนก หลายระดับหรือเป็นองค์การในแนวราบ หรือหมายถึงโครงสร้างที่ได้ตั้งขึ้นตามกระบวนการหรือหน้าที่ของงาน โดยมีการรับบุคลากรให้เข้ามาทำงานร่วมกันในฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากองค์กรในปัจจุบันมีขนาดใหญ่ การจัดองค์การที่ดีจะมีส่วนช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ลดความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่ ช่วยให้บุคลากรได้ทราบขอบเขตงานความรับผิดชอบ มีความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องและ รวดเร็ว โดยการวิเคราะห์ในมุมมองของ McKinsey 7-S Framework จะให้ความสำคัญที่รูปแบบองค์การที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และการเปลี่ยนแปลงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

3. Staff (บุคลากร) บุคลากรในองค์กรมีความสำคัญเป็นตัวขับเคลื่อนให้องค์กรประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย โดยองค์การที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจในการทำงานที่ดี และมีความจงรักภักดีต่อองค์กรย่อมทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การบริหารงานทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management) จึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยต้องมีการวางแผนทรัพยากรมนุษย์โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการบุคลากรในอนาคต ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของกลยุทธ์องค์กรที่เป็นตัวกำหนดทิศทางเป็นผลให้กระบวนการทางด้านทรัพยากรบุคคลดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบโจทย์ขององค์กร ทำให้สามารถกำหนดคุณลักษณะบุคลากร การคัดเลือกที่มีความสามารถ และจัดวางบุคลากรได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เรื่องของคนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดและยากที่สุดในการบริหารองค์การในปัจจุบัน

4. Style (สไตล์) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการทำงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรและมีบทบาทที่สำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร ซึ่งผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องวางโครงสร้างวัฒนธรรมองค์การด้วยการเชื่อมโยงระหว่างความเป็นเลิศและพฤติกรรมทางจรรยาบรรณให้เกิดขึ้น ซึ่งมีผลต่อ

การรับรู้และความเชื่อถือของพนักงาน เช่น การตัดสินใจรวดเร็ว ความกระตือรือร้น ความยุติธรรม บริหารในกรอบของจริยธรรม เป็นต้น โดยรูปแบบการทำงานของผู้บริหารจะส่งผลต่อขวัญกำลังใจของพนักงานและความสำเร็จขององค์กร นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการจัดการที่มีรูปแบบวิธีการบริหารองค์กรที่เหมาะสมกับลักษณะขององค์กร เช่น การสั่งการ การควบคุม การจูงใจ ซึ่งจะสะท้อนถึงวัฒนธรรมองค์กรอีกด้วย

5. System (ระบบ) หมายถึง กระบวนการและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบต่อเนื่องสอดคล้องประสานกันทุกระดับ โดยเป็นการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ นอกจากการจัดโครงสร้างที่เหมาะสมและมีกลยุทธ์ที่ดีแล้ว การจัดระบบการทำงาน (Working System) ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง เช่น ระบบบัญชี/การเงิน ระบบการจัดซื้อ ระบบการจัดส่งสินค้า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบบริหารงานบุคคล และระบบอื่น ๆ ทั้งที่เป็นระบบหลักและระบบสนับสนุนตามที่ทราบกันดีในเรื่องของ Value Chain ซึ่งระบบงานและกิจกรรมงานต่าง ๆ ในองค์กรจะต้องมีความสัมพันธ์กันโดยมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน และมีประสิทธิภาพ จึงจะทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้เร็ว รวมทั้ง ควรมีการเขียน Flow Chart ประกอบเพื่อความชัดเจนในการทำงาน

6. Skill (ทักษะ) หมายถึง ความเชี่ยวชาญ ความโดดเด่น ความสามารถในการทำงานของบุคลากร โดยในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรสามารถแยกทักษะออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ ทักษะด้านงานอาชีพ (Occupational Skills) เป็นทักษะที่จะทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ได้ตามหน้าที่ และลักษณะงานที่รับผิดชอบ เช่น ด้านการเงิน ด้านบุคคล ซึ่งคงต้องอยู่บนพื้นฐานการศึกษาหรือได้รับการอบรมเพิ่มเติม ส่วนทักษะความถนัดหรือความชาญฉลาดพิเศษ (Aptitudes and Special Talents) นั้นอาจเป็นความสามารถที่ทำให้พนักงานโดดเด่นกว่าคนอื่น ส่งผลให้มีผลงานที่ดีกว่าและมีเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งองค์กรจำเป็นต้อง มุ่งเน้นในทั้ง 2 ความสามารถควบคู่กันไป นอกจากนี้ องค์กรจำเป็นต้องมีพนักงานที่มีทักษะเพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกอีกด้วย

7. Shared Value (ค่านิยมร่วม) หมายถึง ค่านิยมร่วมกันระหว่างคนในองค์กร ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำโดยไม่มีการบังคับ แต่เป็นวัฒนธรรมองค์กร วิธีปฏิบัติปรัชญาการทำงานที่ทุกคนยอมรับและทำตาม ซึ่งรากฐานของวัฒนธรรมองค์กรก็คือ ความเชื่อ ค่านิยมที่สร้างรากฐานทางปรัชญาเพื่อทิศทางขององค์กร โดยทั่วไปแล้วความเชื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพและเป้าหมายของผู้ก่อตั้งหรือผู้บริหารระดับสูง ต่อมาความเชื่อเหล่านั้นจะกำหนดบรรทัดฐานเป็นพฤติกรรมประจำวันขึ้นมาจากในองค์กร เมื่อค่านิยมและความเชื่อได้ถูกยอมรับทั่วทั้งองค์กรและบุคลากรกระทำตามค่านิยมเหล่านั้นแล้วองค์กรก็จะมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ซึ่งค่านิยมร่วม

เปรียบเทียบเหมือนหัวใจขององค์การที่เชื่อมประสานทั้งองค์การเข้าด้วยกันร่วมเดินไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อความสำเร็จ

จากความหมายของแต่ละองค์ประกอบของ McKinsey 7-S Framework ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ตามกรอบแนวคิด 7S

องค์ประกอบ	คำอธิบาย	การวิเคราะห์
1. Strategy (กลยุทธ์)	<ul style="list-style-type: none"> - มีกลยุทธ์ในการบริหารงานหรือไม่ - มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ที่สอดคล้องกันหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาจากแผนปฏิบัติราชการประจำปี วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ พันธกิจ นั้นสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาหรือไม่ - การจัดสรรเงินงบประมาณประจำปี เป็นไปตามแนวปฏิบัติของ สพฐ. หรือไม่ (เน้นวิชาการ)
2. Structure (โครงสร้าง)	<ul style="list-style-type: none"> - มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน หรือไม่ - มีการมอบหมายงาน แบ่งงาน แบ่งหน้าที่ ตามระเบียบคณะกรรมการเขตฯ หรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน ประกอบด้วยงาน หลัก 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ งานบริหารทั่วไป การเงิน และงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานอาคารสถานที่ - มีการมอบหมายงานที่ไม่เหมาะสม เช่นการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ไม่พร้อมที่จะทำงาน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ เช่น หัวหน้างานบริหารทั่วไปไม่เคยรับรู้งานที่ตนเองได้รับมอบหมายหรือไม่
3. Staff (บุคลากร)	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถหรือไม่ -บุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อหน้าที่ของตนเองหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถสร้างผลงาน ได้หรือไม่ พิจารณาได้จากรางวัลต่างๆ ที่ได้รับ - บุคลากรส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการทำงานหรือไม่ มีเจตคติที่ดีต่อการสอนหรือไม่ พิจารณาจากการสอนไม่เต็มที่หรือมีการปฏิเสธการสอนหรือไม่ - บุคลากรปฏิบัติตนสุ่มเสี่ยงต่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือการลงโทษนักเรียนที่เกินกว่าเหตุหรือไม่

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คำอธิบาย	การวิเคราะห์
4. Style (สไตล์)	- รูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาหรือไม่	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมีรูปแบบการบริหารที่ชัดเจนหรือไม่ พิจารณาได้จาก การปฏิบัติงานด้านเอกสาร การขออนุมัติงานต่างๆ ผู้บริหารมีการอนุญาต อนุมัติ สั่งการหรือมอบหมายงานที่ชัดเจนหรือไม่ว่าให้ใครปฏิบัติ - ผู้บริหารมีการติดตามผลการปฏิบัติงานหรือไม่ ไม่ว่าผู้ ปฏิบัติจะปฏิบัติผิดหรือถูก มีการนิเทศติดตามงานที่สม่ำเสมอหรือไม่ - ผู้บริหารมีทักษะทางการบริหารหรือไม่ พิจารณาจากเมื่อมี กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ผู้บริหารสามารถแจกแจง หรือวาง กรอบในการทำงานที่ชัดเจนให้ผู้ปฏิบัติได้หรือไม่
5. System (ระบบ)	- ระบบการทำงาน ทำงานตามแผนฯหรือไม่	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาจากมีการประกาศมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษาหรือไม่ - มีแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ - การบริหารงานยึดแผนปฏิบัติการหรือไม่
6. Skill (ทักษะ)	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ ทักษะ ของผู้บริหาร - ความรู้ ทักษะ ของครู 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้และทักษะของผู้บริหารยังอยู่ในระดับใด พิจารณาจากการปฏิบัติงานตามระเบียบ กฎหมาย หรือแนวปฏิบัติต่างๆ ว่าเป็นไป โดยถูกต้องหรือไม่ - ความรู้และทักษะของครูอยู่ในระดับใด พิจารณาจาก คุณวุฒิการศึกษาของคณะครูและประสบการณ์การสอน รวมทั้งความถนัดเป็นรายบุคคล
7. Shared Value (ค่านิยมร่วม)	<ul style="list-style-type: none"> - มีความตระหนักร่วมกันหรือไม่ - มีความรู้สึกร่วมในองค์กรหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - คณะครูมีความตระหนักร่วมในการเป็นครูในโรงเรียนนั้นๆ และได้เสริมสร้างความตระหนักนี้ให้กับผู้เรียนได้หรือไม่ (ภูมิใจที่ได้เป็น ครู/นักเรียนโรงเรียนนี้) - ผู้บริหารมีการเสริมสร้างความตระหนักร่วมในการเป็นครูโรงเรียนนั้นให้ครูทุกท่านและนักเรียนทุกคนหรือไม่

การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กล่าวถึง การกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษาไว้ว่า

1. การกำหนดกลยุทธ์เป็นการสร้างชุดทางเลือกในการดำเนินงานของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด เพื่อตอบสนองเป้าประสงค์และพันธกิจของสถานศึกษาในแง่เนื้อหาและสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการปฏิบัติงาน

2. การกำหนดกลยุทธ์ครอบคลุมถึงการสร้างหรือการออกแบบกลยุทธ์การวิเคราะห์ทางเลือก และการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมปฏิบัติได้จริง

3. การกำหนดกลยุทธ์เป็นการผสมผสานระหว่างการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ การตรวจสอบความเป็นเหตุเป็นผลด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบกับใช้วิจารณ์ญาณ ดุลพินิจ ความสามารถในการคาดการณ์ หยั่งรู้เข้าด้วยกันในการสร้างและกำหนดทางเลือก เพื่อดำเนินการให้บรรลุผล

4. การกำหนดกลยุทธ์เป็นการออกแบบและสร้างทางเลือกในการพิจารณาโอกาส อุปสรรค และจุดแข็ง จุดอ่อนในสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย ภารกิจตามกฎหมาย พันธกิจและวิสัยทัศน์ โดยมีแนวทางการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ ดังนี้

4.1 วิธีการทางตรง (Direct Approach) เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานโดยวิธีกำหนดกลยุทธ์ทางตรงอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลและเหตุผล เพื่อจะตอบคำถามว่า “เมื่อเป็นอย่างนี้จะทำอย่างไร”

4.2 วิธีการเน้นเป้าประสงค์ (Goals Approach) เป็นกลยุทธ์ที่กำหนดโดยวิธีการที่ใช้เป้าประสงค์เป็นตัวนำทางซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่มุ่งตอบสนองผู้รับผลประโยชน์เพื่อจะตอบคำถามว่า “เราจะทำอย่างไรเพื่อให้ใครได้ประโยชน์”

4.3 วิธีการมุ่งวิสัยทัศน์ (Vision Of Success Approach) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ โดยการมุ่งไปที่ผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ เพื่อจะตอบคำถามว่า “ทำอย่างไรเราจะถึงที่หมาย”

4.4 วิธีการทางอ้อม (Indirect Approach) เป็นการกำหนดกลยุทธ์จากการแสวงหาแนวคิดหรือกลยุทธ์จากหน่วยงานอื่น ๆ แล้วพิจารณาวิเคราะห์ความเหมาะสมเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ของหน่วยงานระหว่างการประชุมกลยุทธ์ทางเลือกให้ตั้งคำถามหลัก 3 คำถาม คือ 1) กลยุทธ์นี้มุ่งตอบสนองตรงประเด็นวิกฤตหรือปัญหาสำคัญของโรงเรียนหรือไม่ 2) กลยุทธ์นี้สอดคล้องกับพันธกิจ เป้าประสงค์ของเราหรือไม่ และ 3) วิธีการนี้คุ้มค่า คุ้มทุนหรือมีทรัพยากรพอจะทำได้หรือไม่

Gordon และ Associates (1990) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ขององค์การเป็นการกำหนดกลยุทธ์จากการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วยแผน 3 ระดับ คือ

ยุทธศาสตร์ในระดับองค์กรโดยรวมซึ่งเรียกว่า Corporate Level กลยุทธ์ในระดับหน่วยงานย่อยหรือระดับหน่วยธุรกิจ และแผนระดับปฏิบัติการ โดยแผนกลยุทธ์แต่ละระดับจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในลักษณะความเชื่อมโยงของเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติ ดังนั้น หากการกำหนดมีความชัดเจนและเชื่อมโยงกันดีก็จะทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามที่องค์กรวางไว้

Certo และ Peter (1991) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) โดยพิจารณาออกแบบเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) การวิเคราะห์คำถามวิกฤติ (Critical Question)

Dess และ Miller (1993) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) กลยุทธ์ (Strategy) เป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาว การวิเคราะห์กลยุทธ์ที่สมเหตุสมผลถือเกณฑ์ 3 ระดับ คือ กลยุทธ์ระดับองค์กร เป็นกระบวนการกำหนดลักษณะทั้งหมดและจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย การลงทุน การดำเนินการ การพัฒนาปรับปรุงองค์กร กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่พยายามหาวิธีการแข่งขันในแต่ละองค์กรที่พยายามจะสร้างสิ่งต่อไปนี้และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Function Level Strategy) เป็นการสร้างข้อได้เปรียบสำหรับการแข่งขัน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณค่า โดยคำนึงถึงคุณภาพ ประสิทธิภาพ และการส่งมอบคุณค่าให้กับผู้บริการ

Thompson และ Martin (2010) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Crafting a Strategy) คือการเลือกแผนงานที่มีความแปลกใหม่ หลากหลาย และเข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มความสามารถและสมรรถนะในการแข่งขันขององค์กร โดยต้องใช้การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกแผนงานในองค์กรช่วยกันคิดและหาข้อสรุป

David (2012) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) ได้แก่ การกำหนดพันธกิจ (Mission Statement) การพิจารณาถึงโอกาสและข้อจำกัดที่มาจากสภาพแวดล้อมภายนอก การพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์กร การพิจารณาประเมินทางเลือกกลยุทธ์ และการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงาน

วิรัช สงวนวงษ์วาน (2557) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Formulating Strategies) การกำหนดกลยุทธ์จะดำเนินตามขั้นตอนการตัดสินใจ ผู้บริหารจะกำหนดกลยุทธ์หลายกลยุทธ์หรือหลายทางเลือก แล้วเลือกกลยุทธ์ที่ให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นกระบวนการที่ทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องกำหนดกลยุทธ์จาก

สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้วิเคราะห์แล้ว เครื่องมือที่จะช่วยให้กำหนดกลยุทธ์เป็นไปด้วยดี ได้แก่ การวิเคราะห์คำถามวิกฤต (Critical Question Analysis) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การวิเคราะห์ธุรกิจ (Business Portfolio Analysis) และการวิเคราะห์โครงสร้างทางอุตสาหกรรม (Porter's Model For Industry Analysis)

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ในแต่ละองค์กร ทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายขององค์กรได้ ตลอดจนสามารถรู้ถึงทิศทางขององค์กรในอนาคตได้ การกำหนดกลยุทธ์เป็นการเลือกวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กร เพื่อที่จะนำพาองค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการกำหนดกลยุทธ์จึงมีความสำคัญมากต่อจุดหมายปลายทางในอนาคตขององค์กร โดยเฉพาะการวิเคราะห์ SWOT ที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในระดับองค์กรโดยรวม (Corporate-Level Strategy) ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์หลัก (Grand Strategy) ผลจากการประเมินองค์กรทำให้ทราบว่าองค์กรอยู่ในสถานภาพอย่างไร แต่ไม่สามารถบ่งบอกได้ว่าจะมีแนวทางอะไรบ้างที่จะนำพาองค์กรไปสู่วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แต่การกำหนดกลยุทธ์สามารถที่จะบ่งบอกแนวทางการดำเนินการได้ การที่จะบ่งบอกได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสภาพแวดล้อมและการประเมิน การกำหนดกลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สามารถทำได้โดยใช้เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ที่ชื่อว่า TOWS Matrix ที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสและอุปสรรคจากภายนอกองค์กร มาสัมพันธ์กับจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กร ซึ่งสามารถนำมาใช้กำหนดกลยุทธ์ทางเลือกได้ 4 ประการดังนี้

ตาราง 4 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัย	จุดแข็ง Strengths	จุดอ่อน Weaknesses
โอกาส Opportunity	กลยุทธ์ SO การนำข้อได้เปรียบของจุดแข็ง ภายในและโอกาสของภายนอกมาใช้ (การผลักดันหรือต่อยอดสร้างสรรค์)	กลยุทธ์ WO การแก้ไขจุดอ่อนภายในโดยพิจารณาจากโอกาสภายนอกที่เป็นผลดีต่อองค์กร (การส่งเสริมสนับสนุนเพื่อการเข้าถึงโอกาส)

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัจจัย	จุดแข็ง Strengths	จุดอ่อน Weaknesses
ภาวะคุกคาม Threats	กลยุทธ์ ST การแก้ไขหรือลดอุปสรรคภายนอก โดยนำจุดแข็งภายในมาใช้ (การพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส)	กลยุทธ์ WT การแก้ไขหรือลดความเสียหายของ ธุรกิจ อันเกิดจากจุดอ่อนภายในองค์กร และอุปสรรคภายนอก (การลดความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยง)

1. กลยุทธ์ SO (Strengths-Opportunity) เป็นการนำเอาข้อได้เปรียบของจุดแข็งภายในขององค์กรจับคู่กับโอกาสที่ดีจากภายนอกองค์กรมาใช้ประโยชน์ สามารถใช้เป็นกลยุทธ์เชิงรุก

2. กลยุทธ์ ST (Strengths-Threats) เป็นการแก้ไขหรือลดอุปสรรคภายนอกโดยนำจุดแข็งภายในองค์กรมาใช้ลดปัญหาที่เกิดขึ้นหรือต่อสู้กับภัยคุกคามนั้น ใช้เป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน

3. กลยุทธ์ WO (Weaknesses-Opportunity) เป็นการพยายามลดหรือแก้ไขจุดอ่อน ภายในองค์กร โดยพิจารณาโอกาสที่เป็นผลดีต่อองค์กรจากภายนอกมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์หรือเพื่อเสริมจุดอ่อนให้ดีขึ้น เป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข

4. กลยุทธ์ WT (Weaknesses-Threats) เป็นการแก้ไขหรือลดความเสียหายของธุรกิจ อันเกิดจากจุดอ่อนภายในองค์กรและอุปสรรคภายนอก องค์กรอาจมีทางเลือก 2 ทาง คือต่อสู้เพื่อความอยู่รอดหรือเลิกธุรกิจ/กิจการไปเลย ใช้เป็นกลยุทธ์ตั้งรับ ผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าควรใช้กลยุทธ์ใดไปดำเนินการ โดยมีแนวทางในการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ดังนี้

4.1 กลยุทธ์ต้องตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก

4.2 กลยุทธ์ที่ดีต้องคำนึงถึงการรักษา สถานภาพและเปรียบเทียบ

ในการแข่งขัน

4.3 กลยุทธ์แต่ละด้านต้องมีความสอดคล้องกัน

4.4 กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น

4.5 กลยุทธ์ต้องสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมาย

4.6 กลยุทธ์ที่ดีต้องมี ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรเป็นการพัฒนาแผนระยะยาวบนรากฐานของโอกาสและอุปสรรคที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

ภายนอกและการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อใช้กำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์การโดยที่การกำหนดทิศทางขององค์การ โดยองค์การจะต้องกำหนดและเลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดที่เหมาะสมกับองค์การที่สุด โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) วัตถุประสงค์ (Objectives) จุดมุ่งหมาย (Purpose) นโยบาย (Policies) และกลยุทธ์ (Strategies)

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินกลยุทธ์และการควบคุมเชิงกลยุทธ์

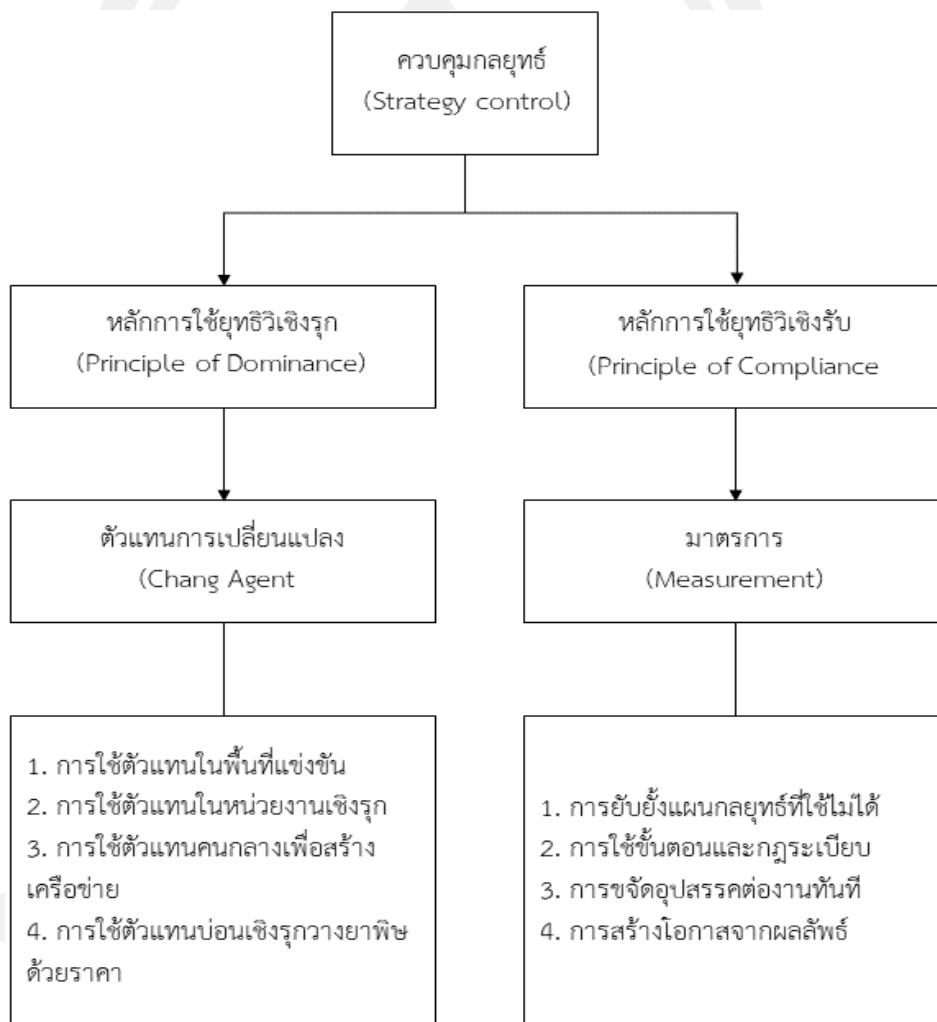
Gordon และ Associates (1990) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์การเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการในการทำงานขององค์การและเกี่ยวข้องกับการบริหารงานในมิติต่าง ๆ เช่น โครงสร้างขององค์การ ระบบการนำในองค์การ ระบบการติดต่อสื่อสารและการควบคุมในองค์การ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยในการปฏิบัติงานขององค์การทั้งสิ้น

Dess และ Miller (1993) กล่าวว่า การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และการควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นกลยุทธ์ที่เป็นจริง ประกอบด้วย การประสมประสาน (Integration) หมายถึง การที่บุคคลในหน่วยงานทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โครงสร้างองค์การ (Organization Structure) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ต้องการช่องทางการติดต่อสื่อสารภายในองค์การ ซึ่งความรับผิดชอบที่กำหนดไว้มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ซึ่งผู้บริหารจะกำหนดโครงสร้างขององค์การ และการควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) เพื่อติดตามการปฏิบัติงานตามแผน และการปรับปรุงแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

David (1997) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนประจำปี การกำหนดนโยบาย การจูงใจบุคลากรที่รับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากรให้แก่การดำเนินกลยุทธ์ต่าง ๆ การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบใหม่ที่เน้นการทำตามกลยุทธ์ การกำหนดโครงสร้างองค์การที่มีประสิทธิผล การจัดเตรียมงบประมาณ รวมถึงการพัฒนาและการใช้ระบบการจัดการข้อมูล และการประเมินกลยุทธ์ (Strategic Evaluation) ได้แก่ การประเมินสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การทบทวนกลยุทธ์ที่นำไปใช้ การประเมินระดับความสำเร็จของกลยุทธ์และแผนการปรับปรุงแก้ไข

Pearce II และ Robinson (2005) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปปฏิบัติด้วยการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การ เพื่อให้เหมาะสมกับงาน บุคลากร โครงสร้าง เทคโนโลยีและระบบการให้รางวัลเป็นสำคัญ และประเมินผลสำเร็จของกระบวนการกลยุทธ์ทุกขั้นตอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในอนาคต

ภาณุ ลิ้มมานนท์ (2549) กล่าวว่า การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Evaluation And Control) ใช้หลักการสร้าง การตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ การแข่งขัน ควรมีการปรับกลยุทธ์ การใช้ขั้นตอน และกฎระเบียบ การจัดอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานและการสร้างกลไกโดยอาศัยเครื่องมือทางธุรกิจ เป็นมาตรการในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน แสดงตามภาพขั้นตอนการควบคุมกลยุทธ์ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการควบคุมกลยุทธ์

วัตถุประสงค์ของการควบคุมกำกับกลยุทธ์

ในการการควบคุมและกำกับกลยุทธ์ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. ติดตามการดำเนินงานขององค์กรว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่

วางไว้

2. ประเมินความเหมาะสมของแผนกลยุทธ์ว่ามีความสอดคล้องกับโครงสร้างองค์การและกลไกในการควบคุมต่าง ๆ หรือไม่

3. ประเมินสภาพแวดล้อมที่สำคัญและมีความสัมพันธ์กับองค์การว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร และองค์การได้มีการปรับกลยุทธ์การดำเนินงานให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้หรือไม่

4. ให้สามารถทราบผลการดำเนินงานขององค์การว่าได้บรรลุเป้าหมายหรือมีความเบี่ยงเบนไปจากแผนเพียงใด

5. ประโยชน์ในการตอบแทน หรือควบคุมผู้ปฏิบัติงานให้ได้ผลตอบแทนอย่างเหมาะสมตามผลงานที่ได้กระทำอันเป็นการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทำงานตามเป้าหมายขององค์การ หลักการควบคุมกำกับกลยุทธ์

ระบบการควบคุมองค์การไม่ว่าจะเป็นการควบคุมการปฏิบัติงานหรือการควบคุมกลยุทธ์ จะมีองค์ประกอบพื้นฐานอยู่ 2-3 ส่วน องค์ประกอบเหล่านี้ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ หรือการกำหนดมาตรฐาน การวัดผลการปฏิบัติงาน การเปรียบเทียบวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานกับผลการปฏิบัติงานจริง การประเมินเหตุผลของความเบี่ยงเบนและการแก้ไขถ้ามีความจำเป็น ระบบการควบคุมจะกำหนดปฏิกริยาย้อนกลับหรือการแก้ไขในตัวเอง เพื่อให้องค์การอยู่ในสภาพที่มั่นคง ปฏิกริยาย้อนกลับนี้จะช่วยให้ข้อมูลเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าความก้าวหน้านั้นเป็นไปตามแนวทางที่มุ่งจะบรรลุวัตถุประสงค์ ระบบการควบคุมทั้งหมดจะประกอบไปด้วย การควบคุมมาตรฐานการวัด ความก้าวหน้าเป็นระยะการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ การชี้ประเด็นปัญหาและการแก้ไขนำไปสู่การปรับหรือกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

คุณลักษณะที่ควรจะเป็นของการควบคุม

การที่ผู้บริหารจะควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างภายในองค์การย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะการควบคุมที่มากจนเกินความพอดีจะขัดขวางโอกาสใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งยังเป็นการลดนวัตกรรมขององค์การอีกด้วย ดังนั้นการควบคุมองค์การควรต้องมีลักษณะเฉพาะที่ช่วยสนับสนุนให้การควบคุมได้ผล ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 7 ประการ คือ 1) การควบคุมควรตั้งบนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอย่างแท้จริงและมีความสอดคล้องกับเวลา 2) เป็นการควบคุมเฉพาะส่วนที่สำคัญ 3) มีความยืดหยุ่น 4) มีความประหยัด 5) ไม่ซับซ้อนและง่ายต่อการเข้าใจ 6) กระทำได้ในเวลาที่เหมาะสม 7) เน้นในเรื่องที่เป็นกรณีพิเศษ

การควบคุมกำกับเชิงกลยุทธ์

1. การควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การสามารถจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 3 ประเภท คือ การควบคุมเบื้องต้นหรือการควบคุมการปฏิบัติล่วงหน้า การควบคุมในขณะปฏิบัติงานและการควบคุมโดยอาศัยข้อมูลย้อนกลับ

2. การควบคุมจะแตกต่างกันในแต่ละระดับของผู้บริหารในองค์การ องค์การ โดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งถูกควบคุมโดยผู้บริหารระดับสูง ระดับกลางและระดับต้น ในแต่ละระดับขององค์การจะมีกลยุทธ์ที่ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกัน 3 ระดับ คือ กลยุทธ์ระดับองค์การ กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ กลยุทธ์ในแต่ละระดับจะถูกควบคุมโดยผู้บริหาร

3. การควบคุมกำกับกลยุทธ์ เป็นกระบวนการสุดท้ายของการบริหาร เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการผลักดันองค์การไปสู่ความสำเร็จในการควบคุม กลยุทธ์ให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และสภาพแวดล้อมขององค์การ ผู้บริหารจะอาศัย เครื่องมือและเทคนิคบางอย่างในการดำเนินงาน

กระบวนการควบคุมกลยุทธ์

ระบบการควบคุมกลยุทธ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพจะมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ

1. มีความยืดหยุ่น (Flexible) เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตอบสนองต่อระบบการควบคุมได้ในทุกสถานการณ์
2. ระบบการตรวจสอบและประเมินผล ควรให้ข้อมูลที่ต้องชัดเจน เพื่อช่วยให้เห็นภาพการปฏิบัติงานขององค์การได้อย่างแท้จริง การค้นหาข้อมูลเพื่อการประเมินของผู้บริหารควรจะเป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก สามารถจัดหาข้อมูลได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

กระบวนการในการควบคุมกำกับกลยุทธ์ในลักษณะของ Feed Forward Control และ Concurrent Control จะเป็นกระบวนการที่ไม่ยุ่งยากหรือไม่ซับซ้อน จะมีลักษณะเป็นเพียงการตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์เท่านั้น แต่สำหรับการควบคุมกำกับกลยุทธ์ในลักษณะของ Feedback Control จะมีขั้นตอนที่ยุ่งยากมากกว่า ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดสิ่งที่จะวัดหรือประเมิน (Determine What To Measure) ผู้บริหารจะต้องกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการประเมิน ซึ่งสิ่งที่กำหนดขึ้นมาจะต้องสามารถประเมินหรือวัดอย่างชัดเจนจากที่มีการกล่าวไว้ในข้างต้นว่ากระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์จะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายนอกและภายในองค์การ ทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางขององค์การและสามารถกำหนดสถานะความสำเร็จขององค์การในอนาคตได้ รวมทั้งยังสามารถกำหนดกลยุทธ์เพื่อผลักดันองค์การให้บรรลุความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ ในกระบวนการเหล่านี้จะก่อให้เกิดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานี้วัตถุประสงค์ขององค์การจะเป็นส่วนที่มีความเฉพาะเจาะจง มีความชัดเจน สามารถเปรียบเทียบ และสามารถวัดได้ นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ที่ได้จากกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่ถูกต้องจะสามารถสะท้อนถึงกลยุทธ์และทิศทางที่

แท้จริงขององค์กรได้ ผู้บริหารสามารถกำหนดผลลัพธ์ที่สำคัญ ๆ ขององค์กร เพื่อนามากำหนดเป็น สิ่งที่จะวัดหรือประเมินได้

2. การกำหนดมาตรฐานหรือผลการปฏิบัติงาน (Establish Standard or Targets of Performance) มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผลส่วนใหญ่จะได้จากรายละเอียดของ วัตถุประสงค์ที่ได้ มีการกำหนดไว้ในกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ถ้าองค์กรมีกระบวนการและ ขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่มีลักษณะเหมาะสมแล้ว มักจะมีการนำ วัตถุประสงค์นั้นกลับมาใช้เป็นตัวชี้วัดและมาตรฐานอีกครั้งหนึ่ง หรืออาจได้จากการตั้งมาตรฐาน จากกลยุทธ์ที่องค์กรเลือกใช้ เช่น การกำหนดกลยุทธ์เป็นผู้นำด้านต้นทุน (Cost-Leadership Strategy) อาจกำหนดมาตรฐานเป็นการลดต้นทุนลงร้อยละเท่าไรเมื่อเทียบกับปีก่อนหรือเมื่อเทียบกับมาตรฐานกลาง เป็นต้น หรืออาจกำหนดจากมาตรฐานกลางที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ

3. การวัดหรือการประเมิน (Measure Actual Performance) ในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรจะเป็นการสร้างระบบหรือกำหนดวิธีการ เพื่อวัดผลการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรในการประเมินควรกำหนดเวลาในการประเมินให้สอดคล้องต่อ ความจำเป็นในการควบคุม นอกจากนี้การประเมินควรกำหนดรูปแบบให้การวัดหรือการประเมินนั้น มาจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบทุกด้าน เช่น ผู้ให้บริการ ผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนทั่วไป เป็นต้น

4. การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่วัดได้กับมาตรฐานที่กำหนด (Compare Actual Performance With The Standard) หากผลการดำเนินงานขององค์กรที่วัดได้สูงกว่าหรือเท่ากับ มาตรฐานที่กำหนดก็จะถือว่าเป็นการสิ้นสุดกระบวนการควบคุมและกำกับกลยุทธ์ แต่หากว่าผลการ ดำเนินงานขององค์กรสูงกว่ามาตรฐานที่ตั้งไว้มาก และหากผลการดำเนินการต่ำกว่ามาตรฐานที่ กำหนดไว้ ผู้บริหารจะตรวจสอบว่ามาจากสาเหตุใด ซึ่งอาจกระทำได้โดยการทบทวนแผน ทบทวน กลยุทธ์ ทบทวนพันธกิจ วิสัยทัศน์ รวมทั้งการตรวจสอบแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพื่อหาสาเหตุผลแก้ไข

5. การตรวจสอบเพื่อหาแนวทางการแก้ไข (Take Corrective Action) ในการที่ ผลลัพธ์ของการดำเนินการขององค์กรต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดองค์กรจำเป็นต้องดำเนินการ ตรวจสอบเพื่อหาแนวทางแก้ไข ซึ่งอาจพิจารณาปัจจัยต่อไปนี้

5.1 พิจารณาสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อประเมินว่าเป็นความผิดพลาด ที่ไม่อาจควบคุมได้ ซึ่งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ใหม่ให้เหมาะสม

5.2 พิจารณากระบวนการต่าง ๆ ในการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อประเมิน ความผิดพลาดขึ้น

5.3 พิจารณาความเหมาะสมของมาตรฐานที่ใช้วัด

ปรกรณ์ ปรียากร (2550) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implementation) เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการตัดสินใจแล้วไปดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่กำหนด และการควบคุมและการประเมินผล (Control and Evaluation) เป็นการจัดวางระบบ การควบคุมและระบบสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อแสวงหาข้อมูลและข้อสรุปในการวัดผลงานกับมาตรฐานการปรับแก้ และการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมองค์กรให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น 2 ตัวชี้วัด

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินกลยุทธ์และการควบคุมเชิงกลยุทธ์คือ การเปลี่ยนกลยุทธ์ขององค์กรที่กำหนดไว้ มาสู่วิธีการปฏิบัติโดยกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และมีการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เมื่อองค์กรได้นำกลยุทธ์ไปใช้ปฏิบัติแล้วเพื่อตรวจสอบว่ากลยุทธ์ที่นำไปใช้นั้นบรรลุสำเร็จได้มากน้อยเพียงไร ประสบปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้าง จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์หรือปรับปรุงวิธีการในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติหรือไม่

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) ระบุว่า ความสำเร็จทางด้านกลยุทธ์ควรมีความสอดคล้องกันทั้งในส่วนของกำหนดกลยุทธ์ (STTE Formulation) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategy Implementation) ดังนี้

1. หากองค์กรสามารถทั้งวางแผนกลยุทธ์และนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้กลยุทธ์ขององค์กรประสบผลสำเร็จ (Strategic Success)
2. หากองค์กรมีการวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างดี แต่ขาดประสิทธิภาพในการนำไปสู่การปฏิบัติก็จะเป็นการสูญเสียโอกาสครั้งสำคัญ (Missed Opportunity)
3. หากองค์กรวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ไม่สามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้ดีก็ทำให้เกิดความเสี่ยงได้ (At Risk) เนื่องจากนำกลยุทธ์ไม่ดีไปปฏิบัติ หากองค์กรไม่มีประสิทธิภาพ ในการวางแผนกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติก็แสดงถึงความล้มเหลวตั้งแต่ต้น (Doomed From The Start) ปราบกฏดังตาราง 5 การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดังนี้

ตาราง 5 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implementation Execution)

การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation)	สูญเสียโอกาส (Missed Opportunity)	ประสบผลสำเร็จ (Strategic Success)
	ล้มเหลวตั้งแต่ต้น (Doomed From The start)	เกิดความเสี่ยง (At Risk)

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติให้ได้ผล ควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ

1. การทำให้เกิดความเชื่อมโยง และสอดคล้องระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ภายในองค์กรกับแผนกลยุทธ์ โดยปัจจัยสำคัญที่ต้องทำให้เชื่อมโยง คือ

1.1 โครงการและงบประมาณ เพื่อให้สามารถมั่นใจได้ว่าเมื่อได้รับการจัดสรรทรัพยากรและมีการดำเนินการตามโครงการแล้วจะส่งผลต่อแผนกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้น

1.2 โครงสร้างและกระบวนการทำงาน เพื่อให้มั่นใจว่าโรงเรียนมีการจัดและปรับโครงสร้างและกระบวนการในการทำงานเพื่อรองรับการมุ่งสู่มาตรฐานสากลและสนับสนุนแผนกลยุทธ์

1.3 สมรรถนะและความสามารถส่วนบุคคล เพื่อให้แผนกลยุทธ์ได้รับการขับเคลื่อน และปฏิบัติตามได้เป็นผลสำเร็จจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ที่จะบริหารองค์กรให้มีคุณภาพ

1.4 วัฒนธรรมและค่านิยมในการทำงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของบุคคลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และปฏิบัติตามความรับผิดชอบและงานตามแผนกลยุทธ์

1.5 ความรู้และระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้มีแหล่งความรู้และระบบข้อมูลสารสนเทศที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจในเชิงกลยุทธ์และบริหารสถานศึกษา

1.6 ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับ เป็นระบบที่ผลักดันและสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 ระบบการจูงใจและผลตอบแทน เพื่อให้เป็นระบบที่เกื้อหนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานเต็มศักยภาพมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ระดับสูง

2. การทำให้องค์กรมีความสามารถในการแปลงแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยที่โรงเรียนควรประกอบด้วย

2.1 ทักษะความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน

2.2 ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัตินั้นต้องอาศัยความต่อเนื่อง

3. การมีผู้รับผิดชอบต่อการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดการมองภาพรวมหรือความเชื่อมโยงทั้งหมดในการขับเคลื่อน

4. ความยืดหยุ่นและมุ่งเน้นนวัตกรรม คือ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน

5. การทำงานเป็นทีมในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์
6. การแบ่งปันความรู้ของบุคลากรภายในองค์กร เพื่อช่วยกันปฏิบัติ
การขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์

ตาราง 6 กระบวนการในการถ่ายทอดกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

กระบวนการ/ เครื่องมือ	เหตุผล/ความสำคัญ	ขั้นตอน/วิธีการ
การกำหนด กรอบกลยุทธ์ (วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย)	เพื่อให้ผู้บริหารมุ่งเน้นสิ่งที่ องค์กร ต้องการจะพัฒนาเพื่อนำไปสู่การบรรลุ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ โดยมีการ กำหนด เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ เพื่อแสดงถึงสิ่งที่องค์กรต้องการจะทำ เพื่อให้บรรลุประเด็นกลยุทธ์ แต่ละประการที่กำหนดขึ้น นอกจากนี้ ยังมีกลยุทธ์หลักที่ แสดงถึงวิธีการ ดำเนินการ สำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุ เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร	<ol style="list-style-type: none"> วัตถุประสงค์ภายใต้กลยุทธ์แต่ ละประเด็นว่า อะไร คือสิ่งที่องค์กร มุ่งหวัง หรือต้องการที่จะบรรลุใน ด้านต่างๆ โดยวัตถุประสงค์ต่างๆ ต้องมีความ เชื่อมโยงกันในเชิงเหตุ และผลภายใต้มิติต่างๆ กำหนดตัวชี้วัดของแต่ละวัตถุประสงค์ กำหนดค่าเป้าหมาย หรือตัว เลขที่องค์กร ต้องการจะบรรลุของ ตัวชี้วัดแต่ละตัว การกำหนดกลยุทธ์ริเริ่มหรือสิ่ง ที่องค์กรจะทำ หรือดำเนินการ เพื่อที่จะให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์ที่ได้มีการกำหนดไว้ กำหนดแผนงาน/โครงการต่างๆ ที่จะดำเนินการ เพื่อให้สามารถ บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่ได้ กำหนดไว้โดยนำองค์กรที่มีอยู่แล้ว มาพิจารณาก่อน เป็นอันดับแรก
การถ่ายทอด แผนกลยุทธ์ ด้วยแผนที่กล ยุทธ์ (Strategy Map)	เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสื่อสาร และ ถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ชัดเจน และเป็นที่ย เข้าใจทั่วทั้งองค์กร อีกทั้งทำให้ บุคลากรระดับ มุ่งเน้นในกลยุทธ์ ที่สำคัญ บุคลากรเข้าใจบทบาทของ ตนเองต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ เป็นการนำวัตถุประสงค์ของแต่ละกล ยุทธ์มา เรียงกันเป็นแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ตามหลักเหตุและผล เป็นเครื่องมือที่ช่วยดำเนินงาน	ยืนยันวิสัยทัศน์ที่โรงเรียน ต้องการ จะเป็นในอนาคต ภายในระยะเวลาที่กำหนดยืนยันกลยุทธ์ต่างๆ ที่องค์กรต้องการจะพัฒนา กำหนด วัตถุประสงค์ ภายใต้กลยุทธ์นำวัตถุประสงค์แต่ละกลยุทธ์มาเรียง กันในแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) ตามหลักการ ของเหตุและผลนำแผนที่กลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้นไปเป็น เครื่องมือในการสื่อสารและ ถ่ายทอดให้กับบุคลากร ภายใน

ปรกรณ์ ปรียากร (2550) กล่าวว่า เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ ดังที่ได้กำหนดไว้ นอกจากจะกำหนดกลยุทธ์ที่ดี ดังที่กล่าวมาแล้ว นักบริหารต้องคำนึงถึงการนำกลยุทธ์ไปดำเนินงานให้สำเร็จด้วย ถ้ากิจกรรมด้านใดด้านหนึ่งล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ขอให้พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) กับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดและนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

Strategy Implementation	Strategy Formulation		
	Good	Good	Poor
Poor	Success	Roulette	
	Trouble	Failure	

จากภาพสามารถอธิบายได้ดังนี้

ช่อง 1 สำเร็จ (Success) จะเกิดขึ้นได้เมื่อองค์การกำหนดกลยุทธ์ที่ดีและการนำไปปฏิบัติที่ดีซึ่งหมายถึง ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่กำหนดเงื่อนไขความสำเร็จไว้ในแผน สามารถดำเนินการได้ทั้งหมด ดังนั้น โอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุดเมื่ออยู่ในช่องนี้

ช่อง 2 รูเล็ตท์ (Roulette) เป็นสถานการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งสองทาง คือ 1) กลยุทธ์กำหนดไว้ไม่แยบยลเลย แต่ฝ่ายบริหารสามารถดำเนินการในขั้นปฏิบัติการได้ดี งานจึงสำเร็จ หรือ 2) กลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่ดีดังกล่าว แม้ในการปฏิบัติจะกระทำด้วยความตั้งใจอย่างยิ่ง แต่งานก็ไม่สำเร็จ ดังนั้น การใช้คำว่า รูเล็ตท์ (Roulette) จึงเหมาะสมกับสถานการณ์ในช่องนี้ เพราะทำนายยากกว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

ช่อง 3 ยุ่งเหยิง (Trouble) เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่กำหนดกลยุทธ์ไว้เป็นอย่างดี แต่ขาดการคิดคำนึงถึงวิธีการปฏิบัติที่ดีงานจึงไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด นักบริหารไม่ได้วิเคราะห์ปัญหานี้เลยกลับไปกำหนดกลยุทธ์ใหม่เพิ่มขึ้นอีก กลยุทธ์ใหม่ถูกนำไปปฏิบัติอีกแต่ก็ล้มเหลว

ช่อง 4 ล้มเหลว (Failure) กรณีนี้เป็นที่ชัดเจน คือ กลยุทธ์กำหนดไว้ไม่ดี ผสมผสานกับการขาดวิธีปฏิบัติที่ไม่ดี ผลลัพธ์คือความล้มเหลว แม้จะพยายามปรับปรุงอย่างหนึ่ง คือ ปรับวิธีการในกลยุทธ์ หรือปรับปรุงกระบวนการ ปฏิบัติงาน แต่งานก็ยังคงล้มเหลว

ข้อสรุปจากการวิเคราะห์ตารางในรูปภาพนี้มี 2 ประการ คือ

1. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติการ มีความสำคัญเช่นเดียวกันกับการกำหนดกลยุทธ์
2. คุณภาพของการกำหนดกลยุทธ์ที่ได้รับการยอมรับ หมายถึงว่า ผู้กำหนดกลยุทธ์สามารถใช้วิจารณ์ญาณในการวางระบบการปฏิบัติการที่มีประสิทธิผลด้วยการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ดำเนินงานต่อจากการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเป็นความจริงและประสบความสำเร็จตามต้องการ

นักกลยุทธ์ต้องตอบคำถาม 3 ข้อ ดังนี้

1. ใครจะเป็นผู้นำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับโครงสร้างองค์การ ผู้ดำเนินกลยุทธ์อาจกระจายไปสู่หลายคน โครงการ วัตถุประสงค์ คือ การพัฒนาวิถีทางที่จะดำเนินกลยุทธ์ซึ่งกลยุทธ์ในอุดมคติมีความสมบูรณ์พร้อม อาจจะไม่สมบูรณ์ในทางปฏิบัติ เพื่อนำมาเขียนรายละเอียดของโครงการ และระบุค่าใช้จ่าย
2. วิธีการปฏิบัติ หลังจากขั้นตอนของโครงการและค่าใช้จ่ายแล้ว การดำเนินกลยุทธ์ต้องสร้างมาตรฐานของกระบวนการดำเนินงาน อะไรเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ ผู้บริหารในระดับหน้าที่จะปฏิบัติตามแนวทางของโครงการ ค่าใช้จ่าย และวิธีการในการปฏิบัติงาน ซึ่งนักกลยุทธ์จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ
3. ผู้ปฏิบัติควรต้องดำเนินการอย่างไร การที่จะนำแผนไปปฏิบัติได้จริงนั้น องค์การจะต้องจัดระเบียบของแผนไว้อย่างเหมาะสม ควรมีพนักงานในการปฏิบัติตามแผนอย่างเพียงพอ กิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นควรเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของแผน ซึ่งการเปลี่ยนกลยุทธ์ทุกครั้งต่างก็เหมือนกับการเปลี่ยนโครงสร้าง และการปรับทักษะของพนักงานให้เหมาะสมกับงานเฉพาะอย่าง ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนสิ่งที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมด้วย

องค์ประกอบของกลยุทธ์

Gordon และ Associates (1990) กล่าวถึง การจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ได้แก่ 1) พันธกิจ (Mission) 2) เป้าประสงค์ (Goals) 3) กลยุทธ์ (Strategic) 4) แผนปฏิบัติงาน (Plans)

Dess และ Miller (1993) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ได้แก่ 1) เป้าหมาย (Goal) 2) วิสัยทัศน์ (Vision) 3) พันธกิจ (Mission) 4) กลยุทธ์ (Strategic)

Thompson และ Strickland (2003) กล่าวถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ (Vision) 2) พันธกิจ (Mission) 3) เป้าประสงค์ (Goal) 4) กลยุทธ์ (Strategic) 5) การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)

Pearce II และ Robinson (2005) กล่าวถึง การจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งออกแบบมาเพื่อช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการจัดการเชิงกลยุทธ์มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) พันธกิจ (Mission) 2) เป้าหมาย (Goal) 3) ทรัพยากร (Resources) 4) กลยุทธ์ (Strategic)
- 5) การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)

David (2012) กล่าวถึง กระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ได้แก่

- 1) พันธกิจ (Mission) 2) เป้าประสงค์ (Goals) 3) นโยบาย (Policies) 4) กลยุทธ์ (Strategic)
- 5) ทรัพยากร (Resources) 6) การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ได้แก่

- 1) พันธกิจ (Mission) 2) เป้าประสงค์ (Goal) 3) กลยุทธ์ (Strategic)
- 4) ทรัพยากร (Resources) 5) การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures) 6) ตัวชี้วัด (Indicator)

วิรัช สงวนวงศ์วาน (2557) กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ดังนี้

- 1) พันธกิจ (Mission) 2) เป้าหมาย (Goals) 3) กลยุทธ์ (Strategic) 4) การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)

ประยงค์ มีใจชื้อ (2558) กล่าวถึง ขั้นตอนกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์ (Vision) 2) ภารกิจ (Mission) 3) เป้าหมาย (Goals)
- 4) กลยุทธ์ (Strategic) 5) แนวทาง (Measure) 6) การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)

ปกรณ์ ปรียากร (2550) กล่าวถึง การจัดการเชิงกลยุทธ์ขององค์กรภาคธุรกิจ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ดังนี้

- 1) ภารกิจ (Mission) 2) วัตถุประสงค์ (Objectives) 3) กลยุทธ์ (Strategic) 4) การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures) 5) ตัวชี้วัด (Indicator)

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2562) กล่าวถึง กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบกลยุทธ์ ดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์ (Vision) 2) พันธกิจ (Mission) 3) นโยบาย (Policies) 4) เป้าประสงค์ (Objective) 5) กลยุทธ์ (Strategy) 6) โครงการ (Project) หรือกิจกรรม (Activity) 7) ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI)

ตาราง 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์

องค์ประกอบ กลยุทธ์	นักวิชาการ										ความถี่
	Gordon and Associates (1990)	Dess and Miller (1993)	Thompson and Strickland (2003)	Pearce II and Robinson (2005)	David (2012)	เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556)	วิรัช สงวนวงค์วาน (2557)	ประยงค์ มีใจเชื้อ (2558)	ปกรณ์ ปริยากร (2550)	พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2562)	
1. วิสัยทัศน์ (Vision)		✓	✓					✓		✓	4
2. พันธกิจ (Mission)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3. เป้าหมาย (Goals)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
4. กลยุทธ์ (Strategy)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. แนวทาง (Measure)								✓			1
6. ตัวชี้วัด (Indicator)						✓			✓	✓	3
7. นโยบาย (Policies)					✓					✓	2
8. แผนปฏิบัติงาน (Plans)	✓										1
9. การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7
10. ทรัพยากร (Resources)				✓	✓	✓					3
11. โครงการ (Project) หรือ กิจกรรม (Activity)										✓	1

จากตารางการสังเคราะห์ องค์ประกอบกลยุทธ์ของนักวิชาการทั้ง 10 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากองค์ประกอบกลยุทธ์ที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป สรุปได้ว่าองค์ประกอบกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. วิสัยทัศน์ (Vision) 2. พันธกิจ (Mission) 3. เป้าหมาย (Goals) 4. กลยุทธ์ (Strategy) และ 5. การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)

วิสัยทัศน์ (Vision)

Thompson และ Strickland (1995) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือ เป็นข้อความทั่วไปซึ่งกำหนดทิศทาง ข้อความพันธกิจเป็นข้อความที่กำหนดส่วนประกอบของวิสัยทัศน์ควรจะอธิบายถึงรายละเอียดขององค์กร ขอบเขตของการปฏิบัติความต้องการ และค่านิยมเบื้องต้นขององค์กร

David (1997) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือ สภาพขององค์กรที่ต้องการจะเป็นในอนาคต หรือเป็นเป้าหมายกว้าง ๆ ที่องค์การต้องการจะบรรลุในอนาคต โดยยังไม่ได้กำหนดวิธีการเอาไว้ เป็นการสร้างความคิดโดยการใช้คำถาม เช่น ถ้ามองถึงสิ่งที่ดีที่สุดใน ยิ่งใหญ่ที่สุด บริการที่ดีที่สุด เป็นต้น รวมทั้งวิสัยทัศน์ในรูปแบบของข้อเสนอแนะแบบไม่เจาะจง หรือตำแหน่งของทิศทางที่จะไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ภาพความสำเร็จในอนาคตขององค์กรที่ผู้นำสมาชิกในองค์กรร่วมกันวาดฝัน หรือจินตนาการขึ้น โดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริงในปัจจุบัน เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ภารกิจ ค่านิยม ความเชื่อมั่นเข้าด้วยกัน พร้อมทั้งพรรณนาให้เห็นทิศทางอย่างชัดเจน มีพลังท้าทาย ทะเยอทะยาน มีความเป็นไปได้ เน้นถึงความมุ่งมั่นที่จะนำสิ่งที่ยิ่งใหญ่หรือที่ดีที่สุดในให้กับสังคม วิสัยทัศน์ เป็นความคาดหวังในอนาคตที่ต้องการจะเป็น เป็นจินตนาการเกี่ยวกับอนาคตของหน่วยงานที่เกิดจากทัศนคติ และมุมมอง ตลอดจนแนวคิดของผู้บริหารที่แตกต่างกันออกไปเนื่องจากการมีภูมิหลัง (Background) และประสบการณ์ (Experience) ที่ต่างกัน วิสัยทัศน์จึงเป็นทัศนียภาพเกี่ยวกับอนาคตที่ไม่จำเป็นต้องเห็นได้ด้วยตา (รูปธรรม) แต่เกิดขึ้นในความคิดคำนึง (นามธรรม) เกี่ยวกับสภาวะการณ์ในอนาคตของสภาวะแวดล้อมและอนาคตของหน่วยงาน วิสัยทัศน์ จะอธิบายถึงความปรารถนาหรือความทะเยอทะยานสำหรับอนาคต แต่ไม่ได้ระบุถึงวิธีการที่จะนำไปสู่ความมุ่งหมายนั้นอย่างชัดเจนในภาคธุรกิจ วิสัยทัศน์ที่ดีจะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจและมักจะอยู่ในรูปของสิ่งที่ดีที่สุดใน เก่งที่สุด หรือใหญ่ที่สุด เช่น เป็นหน่วยงานธุรกิจที่ให้บริการที่ดีที่สุด หรือสินค้าที่มีคุณภาพที่ดีที่สุด โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการกำหนดวิสัยทัศน์ ได้แก่ ความต้องการที่จะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรภายในหน่วยงานทั้งหมด ในส่วนของภาคราชการ การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานต่างมีกรอบภารกิจที่ชัดเจนอยู่แล้ว ดังนั้นวิสัยทัศน์จึงมักจะไม่ได้กำหนดในลักษณะที่มีการแข่งขัน คือการเป็นหน่วยงานที่เป็นหนึ่ง หรือดีที่สุดในการแข่งขันเหมือนกับภาคธุรกิจ แต่วิสัยทัศน์เท่าที่พบในภาคราชการมักจะบ่งบอกถึงสิ่งที่หน่วยงานต้องการจะเป็นตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ก็มีบ้างที่จะพบว่าบางหน่วยงานต้องการความเป็นเลิศหรือได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติจากที่มีลักษณะการดำเนินงานเหมือน ๆ กัน เช่น หน่วยงานมหาวิทยาลัย อาจต้องการความยอมรับทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเดียวกัน เป็นต้น การสร้างวิสัยทัศน์จะต้องเกิดขึ้นจากการร่วมระดมความคิดเห็นของหลายกลุ่มในหน่วยงานที่ต้องการเห็นหน่วยงานเป็นอย่างไร สิ่งสำคัญที่จะสร้าง

วิสัยทัศน์ก็คือจะต้องพิจารณาใน 4 ขั้นตอน คือ ย้อนอดีต มองปัจจุบัน วาดฝันอนาคต กำหนดวิสัยทัศน์

จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (2549) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือ วิสัยทัศน์เป็นภาพความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการในอนาคต วิสัยทัศน์มีลักษณะเป็นเป้าหมายที่มีลักษณะกว้าง เป็นข้อเสนอที่ไม่เจาะจงในรายละเอียดและไม่ได้กำหนดวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน วิสัยทัศน์มีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล กลุ่มองค์กร และสังคมสำหรับวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Vision) คือ ทิศนะหรือการพิจารณากำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร เพื่อกำหนดแนวความคิดถึงสิ่งที่ยังต้องการและพยายามปฏิบัติจากการถามคำถาม “เราต้องการทำให้ องค์กรเป็นอย่างไรในอนาคต” หรือกล่าวได้ว่าวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ คือ ความคาดหวังที่ยังต้องการจะเป็นในอนาคต

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (2552) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ คือ ภาพหรือทิศทางในอนาคตของธุรกิจซึ่งเกิดจากการตอบคำถามว่าเราต้องการให้องค์กรเป็นอย่างไรในอนาคต

อารีย์ แก้วสกุลพันธ์ (2553) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ (Vision) คือ เป็นการกำหนดภาพรวมในอนาคตขององค์กร วิสัยทัศน์เป็นจินตนาการเกี่ยวกับอนาคตขององค์กรที่เกิดจากทัศนคติและมุมมอง ตลอดจนแนวคิดของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ที่ดีจะทำให้เกิดการกระทำที่ดี เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ การกำหนดวิสัยทัศน์จะต้องเป็นความพยายามของผู้บริหารที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในองค์กร

บุญเลี้ยง คำชู (2544) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ คือ ภาพความสำเร็จขององค์กรในอนาคต วิสัยทัศน์จะช่วยให้สามารถตั้งรับ ปรับตัว เตรียมพร้อม และหาทางแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้น กระตุ้นให้คนในหน่วยงานเกิดความฝัน แรงบันดาลใจ และความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้มีการพัฒนาการในทางที่ดีขึ้นเป็นเป้าหมายที่มีลักษณะกว้าง ๆ ซึ่งเป็นความต้องการโดยไม่ได้ กำหนดวิธีการเอาไว้เป็นการสร้างความคิดในทิศทางของการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร

สรุปได้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) คือ การกำหนดภาพความสำเร็จที่ต้องการในอนาคตขององค์กร โดยเป็นการกำหนดในภาพรวมกว้าง ๆ ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง มีตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์โดยการระดมความคิดเห็นจากสมาชิกในองค์กร 1) วิสัยทัศน์ที่กำหนดมีความชัดเจน เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 2) วิสัยทัศน์ที่กำหนดมีลักษณะกว้าง ๆ ไม่เจาะจงรายละเอียดและวิธีดำเนินการ และ 3) ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในองค์กรทุกคนทราบ เพื่อให้บุคลากรทุกคนในองค์กรปฏิบัติงานให้เป็นไปตามทิศทางที่ยังต้องการมุ่งหวังไว้

พันธกิจ (Mission)

Wheelen และ Hunger (1999) กล่าวว่า พันธกิจ (Mission) คือ ความมุ่งหมายหรือเหตุผลที่องค์กรได้จัดตั้งขึ้นมา และเพื่อเป็นการบอกให้สังคมทราบว่า องค์กรมีอะไรที่จะเสนอ

ให้กับสังคม ซึ่งอาจเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างก็ได้ พันธกิจที่ดีจะบ่งบอกถึงความมุ่งหมายพื้นฐานที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจนที่ทำให้องค์กรแตกต่างจากที่อื่น

Thompson และ Strickland (1995) กล่าวว่า พันธกิจ (Mission) คือ เป็นขอบเขตของงานในองค์กรซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อเป็นภาพรวม และดำเนินการวินิจฉัยออกมาเขียนเฉพาะที่เป็นเป้าหมายขององค์กร

Coulter (2002) กล่าวว่า พันธกิจ (Mission) คือ ข้อความที่ระบุถึงภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่ต้องการกระทำ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า พันธกิจ (Mission) คือ บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่ต้องดำเนินการเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง พันธกิจจึงเป็นการบ่งบอกหน้าที่ขององค์กรที่กำลังทำหรือจะทำในอนาคตให้แก่ลูกค้า ผู้รับบริการหรือสังคมให้รับรู้ว่าคุณกำลังทำอะไร ข้อความที่ปรากฏในพันธกิจมีระบุผลผลิตของหน่วยงาน กลุ่มหรือผู้รับบริการหรือวิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของหน่วยงาน ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงาน ภาครัฐต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐเป็นหลักและผลลัพธ์ที่คาดหวังเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เป็นหลัก เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดพันธกิจของหน่วยงาน

ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์ (2552) กล่าวว่า พันธกิจ (Mission) คือ จุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ขององค์กรซึ่งเกิดจากคำถามว่าเราทำธุรกิจอะไร

อารีย์ แก้วสกุลพันธ์ (2553) กล่าวว่า ภารกิจ (Mission) คือ การบ่งบอกถึงลักษณะของธุรกิจที่องค์กรดำเนินอยู่ สิ่งที่องค์กรเป็นอยู่ในปัจจุบัน และทิศทางที่องค์กรจะมุ่งไปในอนาคต เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละองค์กร

สรุปได้ว่า การกำหนดพันธกิจ (Mission) คือ การกำหนดขอบเขตและแนวทางปฏิบัติงานหน้าที่ขององค์กรที่ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายองค์กร มีตัวบ่งชี้ประกอบไปด้วย 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดพันธกิจขององค์กรที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ 2) พันธกิจที่กำหนดบ่งบอกถึงทิศทางและขอบเขตการปฏิบัติงานขององค์กร 3) พันธกิจมีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง 4) พันธกิจบ่งบอกถึงผู้รับประโยชน์และบริการโดยตรงจากการดำเนินงาน 5) พันธกิจขององค์กรแสดงให้เห็นถึงกิจกรรม โครงการ แผนงานขององค์กรที่ผู้รับบริการจะได้รับที่กำหนดจะต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลหรือแนวคิดพื้นฐานขององค์กรเป็นหลัก

เป้าหมาย (Goals)

Wheelen และ Hunger (1999) กล่าวว่า เป้าหมาย (Goals) คือ สิ่งที่องค์กรต้องการให้บรรลุในระยะยาว โดยไม่ระบุสิ่งที่ต้องการบรรลุในปริมาณที่ชัดเจน รวมทั้งไม่มีเกณฑ์กำหนดด้านเวลาว่าจะให้สำเร็จเมื่อใดด้วย

Thompson และ Strickland (1995) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมาย (Goal) คือ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคต ซึ่งองค์กรต้องพยายามทำให้เกิดขึ้น โดยเป็นส่วนประกอบของการวางแผนที่สำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายในอนาคตที่องค์กรต้องการให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย

ศูนย์ประสานงานปรับระบบงบประมาณกองแผนงานกรมสามัญศึกษา (2544) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมาย (Goal) คือ เป็นความคาดหวังสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยสอดคล้องกับพันธกิจ และวิสัยทัศน์ เพื่อใช้เป็นกรอบชี้้นำการกำหนดกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการรวมทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินความสำเร็จขององค์กรและกระบวนการดำเนินงานเป็นการ ตอบคำถามว่าใครจะได้รับประโยชน์อะไร อย่างไร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า การกำหนดเป้าประสงค์หลัก (Goals) คือ การกำหนดเป้าประสงค์หลักเป็นขั้นตอนต่อจากการจัดทำพันธกิจ เพื่อให้หน่วยงานมีเป้าหมายในอนาคต ใช้กรอบชี้้นำการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางในการทำงานต่อไป รวมทั้งเป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินผลสำเร็จของหน่วยงานและกระบวนการดำเนินงาน เป้าประสงค์หลัก เป็นสิ่งที่คาดหวังในอนาคตหรือผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น โดยมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ และประเมินผลความสำเร็จต่อไป ประกอบไปด้วย 1) วิเคราะห์ พันธกิจ เป็นผลการดำเนินงานหรือผลลัพธ์ ที่แท้จริงที่สามารถวัดได้ 2) กำหนดเป้าประสงค์หลักให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ

จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2549) กล่าวว่า เป้าหมาย (Goal) คือ จุดมุ่งหมายที่เป็นรูปธรรมขององค์กร ซึ่งโดยปกติองค์การทุกองค์การต่างมีเป้าหมายที่เกี่ยวกับการอยู่รอด (Survive) การเจริญเติบโต (Growth) การทำกำไร (Profitability) และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์กร

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2552) กล่าวว่า เป้าหมาย คือ จุดมุ่งหมายที่เป็นรูปธรรมขององค์กร ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับการอยู่รอดการเจริญเติบโตและการทำกำไร

สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมาย (Goals) คือ การกำหนดทิศทางขององค์กรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กรและเป็นตัวชี้บอกว่าองค์กรต้องการให้ประสบผลสำเร็จอะไร (What) และเมื่อไร (When) สามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพมีตัวบ่งชี้ ประกอบไปด้วย 1) กำหนดเป้าหมายเหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร 2) การกำหนดเป้าหมายสามารถปฏิบัติได้ 3) ระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงาน และ 4) กำหนดเป้าหมายที่สามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

กลยุทธ์ (Strategy)

Wheelen และ Hunger (1999) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategies) คือ แผนแม่บท (Master plan) ที่บริษัทจัดทำขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นว่าบริษัทจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุพันธกิจและ

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างไร กลยุทธ์จะเป็นการนำข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมาใช้มากที่สุด และในขณะเดียวกันจะลดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ คือ ขั้นตอนที่หน่วยงานกำหนดวิธีการหรือเลือกวิธีที่จะปฏิบัติในแต่ละพันธกิจ เพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์เป้าหมายที่สอดคล้องกับพันธกิจของ หน่วยงานนำไปใช้เพื่อแก้ไขจุดอ่อนหรือพัฒนาจุด แข็งของสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน โดยการเลือกวิธีการที่นำไปปฏิบัติให้เกิดความคุ้มค่า คุ้มทุน สอดรับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ดังนั้น พันธกิจหนึ่งอาจจะมีหลายกลยุทธ์หรือ หนึ่งกลยุทธ์อาจครอบคลุมหลายพันธกิจก็เป็นได้ กลยุทธ์จึงมีความครอบคลุมผลการดำเนินงาน (Performance) ที่แตกต่างกัน ดังนี้ 1) กลยุทธ์ระดับองค์การ (Corporate Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ ครอบคลุมผลการดำเนินงานระดับผลกระทบ (Impact) ซึ่งสะท้อนวิธีการดำเนินงานในวงกว้างที่ยัง ขาดความชัดเจนในทางปฏิบัติกลยุทธ์ระดับองค์การจะนำไปใช้จัดทำแผนงานของหน่วยงาน 2) กลยุทธ์ระดับแผนงาน (Business Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ครอบคลุมผลการดำเนินงานระดับ ผลลัพธ์ (Outcomes) ที่มีภาพของวิธีดำเนินการในวงแคบที่มีรายละเอียดเล็กน้อยที่ยังไม่มีความ ชัดเจนในการปฏิบัติกลยุทธ์ระดับแผนงานจะนำไปใช้จัดทำโครงการ (Project) ของหน่วยงานตาม แผนงานใดแผนงานหนึ่ง 3) กลยุทธ์ระดับโครงการ (Functional Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ครอบคลุม การดำเนินงานระดับผลผลิต (Output) ที่สะท้อนวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งหน่วยงานนำไปใช้เป็นกิจกรรม (Activity) ตามโครงการใดโครงการหนึ่ง การกำหนดกลยุทธ์หน่วยงานจึงเป็นการนำกลยุทธ์ทางเลือก มาสร้างกลยุทธ์ระดับองค์การและระดับแผนงาน

จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เขจรันท์ (2549) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ คือ กิจกรรมที่ผู้บริหารในทุกระดับต้องมีความรู้และความเข้าใจ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์อย่าง เหมาะสมกับการดำเนินงานสำคัญทางกลยุทธ์ขององค์การ โดยการกำหนดกลยุทธ์ตามระดับชั้น ในองค์การ ดังนี้ 1) กลยุทธ์ระดับองค์การเป็นกลยุทธ์ที่พิจารณาถึงภาพรวมของธุรกิจ ตลอดจน แนวโน้มการดำเนินงานในอนาคต เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่องค์การต้องการ 2) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ เป็นกลยุทธ์การแข่งขัน ใช้ในการดำเนินงานที่มุ่งปรับปรุงฐานะการแข่งขันของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ภายในที่องค์การมีส่วนร่วมอยู่ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่จะให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายของ หน่วยธุรกิจหรือขององค์การ

พิบูล ทีปะปาล (2551) กล่าวว่า การสร้างกลยุทธ์ คือ การจัดทำแผนระยะยาว เพื่อนำมาใช้ในการบริหาร เพื่อให้เหมาะสมกับโอกาสและปัญหาอุปสรรคที่เป็นอยู่ในขณะนั้น รวมทั้งจะต้องสอดคล้องกับจุดแข็งจุดอ่อนขององค์การ

บุญยวีร์ ฐิติธัญวรรณ์ (2553) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ คือ ขั้นตอนการเลือก เส้นทางหรือวิธี (Means) ที่ใช้ปฏิบัติในแต่ละพันธกิจของสถานศึกษาที่มีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิด

ความสำเร็จหรือบรรลุเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา ภายใต้สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรค หรือเป็นชุดทางเลือกในการดำเนินงานของสถานศึกษาในช่วงเวลาที่กำหนด เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์การ

สรุปได้ว่า การสร้างกลยุทธ์ (Strategy) คือ การกำหนดวิธีการปฏิบัติในแต่ละพันธกิจขององค์การที่มีความเป็นไปได้ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์การ มีตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 1) ระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์การ สร้างกลยุทธ์หลักขององค์การ โดยมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายขององค์การ 2) สร้างกลยุทธ์รองหรือกลยุทธ์แผนงานตามลักษณะงานขององค์การ 3) นำสมรรถนะที่เป็นจุดแข็งและความสามารถขององค์การมาใช้ในการสร้างกลยุทธ์ และ 4) กลยุทธ์มีความคุ้มค่าและมีทรัพยากรเพียงพอที่จะทำได้

การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures)

William (1981) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การ (Evaluation of Performance) คือ ส่วนหนึ่งของระบบการควบคุมกลยุทธ์ โดยจะนำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับผลการปฏิบัติงานจริงขององค์การ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่แท้จริงกับแผนที่วางไว้ว่า เป็นอย่างไร

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า การประเมิน (Evaluation) คือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของแผนงาน/โครงการ ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น จึงเป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของแผนงาน/โครงการ

จินตนา บุญงการและณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2549) กล่าวว่า การประเมินกลยุทธ์ (Evaluation of Strategy) คือ งานสำคัญที่มีผลต่อเนื่องถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวของกลยุทธ์ ซึ่งจะให้ผลโดยตรงกับการดำรงอยู่ขององค์การ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องทำการประเมินกลยุทธ์ เพื่อให้แน่ใจว่ากลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเหมาะสมกับความต้องการและสถานการณ์ขององค์การ การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ใดในการดำเนินงานจะต้องทำการวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก เพื่อให้แน่ใจว่าทางเลือกนั้นจะเกิดประโยชน์แก่องค์การทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ชัตติยา ดวงสำราญ (2552) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติ คือ องค์การจะต้องนำผลการดำเนินงานจริงไปเปรียบเทียบกับคู่แข่งกัน เพื่อให้ทราบว่ากลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้เหมาะสมกับการประเมินผลการดำเนินการ ดำเนินงานเป็นหนึ่งในหน้าที่การจัดการที่องค์การ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญ เนื่องจากการประเมินผลช่วยในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงองค์การ ทำให้องค์การทราบสถานะหรือสถานการณ์ขององค์การในขณะนั้น อันจะทำให้ผู้บริหาร

สามารถบริหารองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าการประเมินผลจะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างสูงสำหรับองค์การและผู้บริหารทุกระดับชั้น แต่ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถที่จะประเมินทุกอย่างภายในองค์การนั้น ผู้บริหารจึงต้องเลือกประเมินเฉพาะกิจกรรมหรือสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับองค์การเท่านั้น

สรุปได้ว่า การวัดผลการปฏิบัติ (Performance Measures) คือ กระบวนการตัดสินหรือประเมินค่าการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) กำหนดให้มีการประเมินจากหลายฝ่าย
- 2) ประเมินความคุ้มค่าผลสัมฤทธิ์ของโครงการและทรัพยากร
- 3) ประเมินผลการปฏิบัติตามกลยุทธ์โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและ
- 4) ใช้เครื่องมือในการประเมินที่เหมาะสมกับงานอย่างหลากหลาย

รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์

1. ความหมายรูปแบบ (Model)

ทิสนา แชมมณี (2551) ให้ความหมายรูปแบบ หมายถึง ตัวแทนที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงอย่างหนึ่ง หรือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ ความเข้าใจ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2533) หมายถึง โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ

Good (1973) ให้ความหมายรูปแบบ หมายถึง แบบจำลองของสิ่งที่เป็นหรือแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการเลียนแบบเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Nadler (1980) ให้ความหมายรูปแบบ หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่เป็นกระบวนการนั้น ๆ ให้ง่ายขึ้นต่อการนำไปใช้

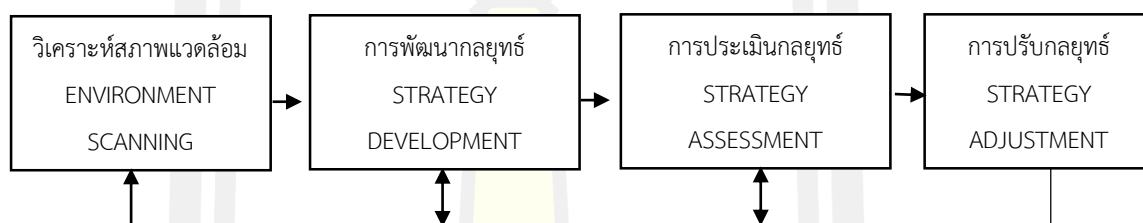
สรุป รูปแบบ หมายถึง กรอบแนวคิดของแบบจำลองหรือโครงสร้างที่จำลองความจริงของกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมีความซับซ้อน เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนที่ได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี เพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงที่ได้ดำเนินการ หรือเป็นวิธีที่บุคคลหนึ่งถ่ายทอดความคิด เรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏในลักษณะการสื่อสารแบบมีรูปจำลองโครงสร้างขององค์ประกอบอย่างมีระบบ

2. ความหมายรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง (The Model of Strategy Development) กรอบหรือโครงร่างในการดำเนินการใด ๆ ก็ตาม ซึ่งอาศัยการตัดสินใจ การคาดการณ์ในอนาคต เพื่อให้การดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ซึ่งได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบ มีองค์ประกอบ มีขั้นตอนจากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดที่บรรลุผลสำเร็จโดยการใช้แผนกลยุทธ์ นอกจากนี้ยังมีความซับซ้อน (Common Sense Media, 2013)

3. องค์ประกอบรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ (Components of Strategy Model)

องค์ประกอบรูปแบบกลยุทธ์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 อย่าง ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) 2) การพัฒนากลยุทธ์ (Strategy Development) 3) การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Assessment) 4) การปรับกลยุทธ์ (Strategy Adjustment) กรอบหรือแผนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบ มีองค์ประกอบมีการเริ่มขั้นตอนจากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดที่บรรลุผลสำเร็จ โดยการใช้แผนกลยุทธ์สามารถแสดงเป็นรูปภาพดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการบริหารจัดการกลยุทธ์

การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

วิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

1. ความเป็นมาของคำว่า New Normal

New Normal ถูกนำมาใช้ครั้งแรกโดยบิลล์ กรอส (Bill Gross) ผู้ก่อตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ชาวอเมริกัน โดยตอนนั้นเขาใช้อธิบายถึงสภาวะเศรษฐกิจโลก หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์ ในสหรัฐฯ ช่วงระหว่างปี 2007-2009 สาเหตุที่ต้องใช้คำว่า “New Normal” เพราะเดิมทีวิกฤติเศรษฐกิจจะมีรูปแบบค่อนข้างตายตัวและเป็นวงจรเดิม คือ เมื่อเศรษฐกิจเติบโตไปได้ช่วงระยะหนึ่ง จะมีปัจจัยที่ทำให้เกิดเป็นวิกฤติทางเศรษฐกิจ และหลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ไม่นานเศรษฐกิจก็จะเริ่มฟื้นตัว แล้วก็กลับมาเติบโตได้ดีอีกครั้ง สิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติ จนเรียกได้ว่าเป็น “เรื่องปกติ” (Normal) ก็ได้ แต่หลังจากการเกิดวิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ หลายคนมองว่าเศรษฐกิจโลกจะไม่สามารถกลับไปเติบโตได้ดีเหมือนเดิม ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น การพยายามกระตุ้นเศรษฐกิจมากเกินไป ทั้งที่หลายประเทศมีหนี้สาธารณะสูงมาก การยืมเงินจากอนาคต เพื่อแลกกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในวันนี้จะส่งผลให้เติบโตได้ลดลง

ในอนาคต ดังนั้นคำว่า “New Normal” จึงถูกนำมาใช้เพื่อพูดถึง การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ถดถอยลงและคาดว่าจะไม่กลับมาเติบโตในระดับเดิมได้อีกต่อไป

Oxford dictionary ได้ให้คำนิยามว่า “A previously unfamiliar or atypical situation that has become standard, usual, or expected” หมายถึง สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐานต่อมามีเหตุหรือเกิดวิกฤติบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลงทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้น กลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2563)

2. ความหมายวิถีชีวิตใหม่

ราชบัณฑิตยสภาได้เปิดเผยว่า ราชบัณฑิตยสภาได้แต่งตั้ง คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ใหม่ที่อยู่ในกระแสสังคมร่วมสมัย โดยได้บัญญัติศัพท์และให้นิยาม คำว่า “New Normal” และ “New Norm” โดยทางราชบัณฑิตยสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหลายสาขาวิชาและที่จำเป็นเร่งด่วน คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่บัญญัติศัพท์ใหม่ที่อยู่ในกระแสสังคมร่วมสมัย รวมทั้งศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหลากหลายสาขาวิชา และมีความจำเป็นต้องใช้งาน นอกจากนี้มีหน้าที่เผยแพร่ศัพท์ที่บัญญัติไปสู่สาธารณชนอีกด้วย ซึ่งคำว่า New Normal คณะกรรมการได้ให้ความเห็นว่า คำจำกัดความของคำว่า New Normal เป็นพลวัตและคำนี้มีที่ใช้ในหลายบริบทไม่ใช่เฉพาะในทางธุรกิจหรือวิถีชีวิตเท่านั้น จึงเป็นการยากที่จะหาคำกลาง ๆ ที่จะใช้ได้ในทุกบริบท จึงมีข้อสรุปร่วมกันว่าควรจะเขียนคำนี้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “นิวนอร์มอล” จะสื่อความหมายได้ดีกว่า แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ได้บัญญัติคำนี้ไว้แล้วว่าเป็นความปรกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่ คณะกรรมการจึงมีความเห็นว่าสามารถใช้สองคำนี้ได้ด้วย อีกคำหนึ่งคือ New Norm คณะกรรมการให้ใช้คำว่า บรรทัดฐานใหม่ (สุรพล อิศรไกรศีล, 2563)

3. ผลกระทบการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการศึกษา

เทียน ทองแก้ว (2563) ได้ศึกษาผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19 พบว่าผลกระทบการแพร่ระบาด COVID-19 คำว่า ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลสะท้อนที่เกิดจากการแพร่ระบาดการแพร่ระบาด COVID-19 ต่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1. ด้านสังคม สังคมการเรียนรู้มีผลกระทบจากมาตรการทางสาธารณสุข ในการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หมายถึง การให้บุคคลอยู่ห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร ในการทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การประชุม การนั่งคุยกัน การรับประทานอาหาร โต๊ะเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ การยืนห่างกันในลิฟท์โดยสาร เป็นต้น ทุกคนสวมหน้ากากอนามัย แม้แต่การเดินทางก็ต้องสวมหน้ากากอนามัยด้วยเช่นกัน ระบบการประชุมออนไลน์ที่สามารถประชุมในที่ทำงานหรือที่บ้านโดยไม่ต้องไปนั่งรวมกันในที่ประชุมเดียวกัน

2. ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบอย่างรุนแรงการแพร่ระบาด COVID-19 ส่งผลให้คนว่างงาน เพราะโรงงานปิดกิจการ ผู้ปกครองไม่มีรายได้ นักเรียน นักศึกษาไม่มีเงินใช้จ่ายเป็นค่าหน่วยกิต และอุปกรณ์การศึกษา สถาบันการศึกษา มีรายได้ลดลง ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอน รัฐบาลมีงบประมาณอุดหนุนการศึกษาลดลง สถานการณ์เหล่านี้มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ

3. ด้านการศึกษา การศึกษาได้รับผลกระทบหลายด้าน กล่าวคือ

3.1 การจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิกฤติการแพร่ระบาด COVID-19 ได้เป็นโอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่ เช่น ทำงานที่บ้าน เรียนที่บ้าน ในช่วงระบอบหนัก ทุกคนอยู่บ้าน ทำงานที่บ้าน พอสถานการณ์คลี่คลายลงก็มีการเรียนสลับกัน ทั้งที่โรงเรียนและบ้าน พบว่า นวัตกรรมทางการเรียนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงระบอบ คือ การเรียนแบบผสมผสาน (Schwenger, 2019) เป็นวิธีสอนในระบบผสมผสานในหลายลักษณะตามแนวคิดและประสบการณ์ของผู้สอนและความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้ระบบการสอนออนไลน์ผสมผสานกับสาระการเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น ผสมผสานกับวิธีการของ Web-Based Technology ผสมผสานกับวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี ผสมผสานกับเทคโนโลยีทางการสอนกับการสอนในชั้นเรียนปกติและการใช้เทคโนโลยีทางการสอนกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งนิยมใช้กันมาก แต่ก็มีผลกระทบในลักษณะเป็นข้อสังเกตว่า การสอนในระบบออนไลน์อย่างเดียวได้ผลน้อย เพราะนักเรียนอาจไม่สนใจ หรือไม่มีความรับผิดชอบ การสอนแบบนี้ต้องใช้ระบบตัวต่อตัวมาช่วย เสริมการเรียนรู้ด้วย

3.2 นักเรียนกับอาหารและสุขภาพของนักเรียน นักเรียนที่เคยได้รับการดูแลจากโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน การตรวจสุขภาพจากโรงเรียน จะได้รับผลกระทบเมื่อปิดโรงเรียน

3.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ นักเรียนต้องหยุดเรียน ระบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงโอกาสทางการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวกับการเรียนด้วยตนเอง ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้รับผลกระทบ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะหรือการปฏิบัติจะมีผลกระทบไปด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง เมื่อสถานศึกษาปิด นักเรียนอยู่บ้าน ผู้ปกครองดูแลในวัยเด็ก ส่วนระดับอุดมศึกษา แม้ว่าจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ก็มีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้

3.4 ผลกระทบทางจิตวิทยาต่อนักเรียน นักเรียนนักศึกษาเกิดความเครียดจากภาวะที่ต้องอยู่บ้าน แม้ว่าจะมีการคลายมาตรการแล้วก็ตาม แต่การเข้าเรียนหรือเดินทางยังกังวลกับการกลับมาของระบอบในรอบที่สองหรือสาม ความสูญเสียจากรายได้ ผลกระทบจาก

รายได้ของผู้ปกครอง การช่วยเหลือของรัฐก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ทั่วถึง และเนื่องจากยังไม่สามารถผลิตวัคซีนได้ ก่อให้เกิดความกังวลและความเครียด

3.5 ผลกระทบต่อผู้บริหารและครูผู้สอน

3.5.1 การบริหารวิกฤติ เป็นช่วงภาวะที่ผู้ได้รับผลกระทบในการบริหารที่ยากต้องจัดการกับภาวะวิกฤติที่เกิดจากมาตรการของรัฐสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ป้องกันไม่ให้เกิดแก้ไขสถานการณ์ด้วยความรวดเร็ว การสื่อสารที่ดีเป็นปัจจัยความสำเร็จ จึงต้องเป็นนักสื่อสารที่ดีหรือหาคนที่มีประสบการณ์การสื่อสารมาช่วย และมีทีมงานช่วยเหลือ ทั้งระหว่างการเกิดวิกฤติและภายหลังวิกฤติ

3.5.2 ครูผู้สอน ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากการสอนในชั้นปกติ มาเป็นการสอนแบบผสมผสาน และการเตรียมการสอนเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย ซึ่งทั้งสองลักษณะต้องมีการออกแบบ การเรียนการสอน การทดลองก่อนสอนจริง สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อ การจัดห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดช่วงเวลาสอน การทดสอบ รวมทั้งระเบียบและเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุง

3.6 ผลกระทบต่อการให้บริการของสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครองจะได้รับผลกระทบ เมื่อสถานศึกษาปิดดำเนินงาน โครงการที่ตกลงต้องเลื่อนหรือยกเลิก การรวมกลุ่มต้องยกเลิกเช่นกัน งบประมาณ ก็ยกไปใช้จ่ายในการบริหารวิกฤติการแพร่ระบาด COVID-19

สรุปการระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบในภาวะวิกฤติได้ก่อให้เกิดโอกาสสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหารและ สุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทางจิตวิทยาต่อนักเรียน ต่อผู้บริหารและครูผู้สอน การให้บริการของสถานศึกษา ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ที่เคยปฏิบัติไม่สามารถดำเนินงานได้ดั้งเดิมหรือต้องปรับปรุงเพราะสถานการณ์เปลี่ยน ในขณะเดียวกันก็พัฒนาสิ่งใหม่มาแทนการเรียนการสอนแบบใหม่ การทำงานแบบใหม่ สังคมแบบใหม่ ภายใต้สิ่งแวดล้อม แบบใหม่โดยการปฏิบัติตัวเป็นเวลานาน ซึ่งจะกลายเป็นฐานวิถีชีวิตใหม่ในการดำเนินชีวิตในบริบทการศึกษา

4. การเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่ทางการศึกษา

วิถีชีวิตใหม่ทางการศึกษา (เทียน ทองแก้ว, 2563) ประกอบด้วย

1. ด้านการดำรงชีพปัจจุบัน มาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของ COVID-19 ในด้านการสาธารณสุขของเมืองไทยที่เป็นกรอบการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งการจัดการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ โดยเฉพาะการเว้นระยะห่าง และด้านสุขภาพอนามัย การเดินทาง กิจกรรมทางสังคมในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอนที่เป็นภารกิจหลักต้องเป็นไปตามมาตรฐานสาธารณสุข คือ สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเสมอ ต้องเว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อย ๆ ใช้เจลหรือแอลกอฮอล์ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด ไม่เปิดแอร์เพื่อให้อากาศไหลเวียน ในขณะเดียวกัน

ต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนที่มีการใช้เทคโนโลยี การทำงานที่บ้านของครูและบุคลากรของสถาบันการศึกษา และการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งต้องเว้นระยะห่างทางสังคมในการติดต่อสื่อสารในทุกรูปแบบ โดยบุคคลที่ทำกิจกรรมทางสังคมต้องอยู่ห่างกัน 1-2 เมตร ในทุกกิจกรรม

2. ด้านการเรียนการสอน การปรับแนวทางการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ที่เรียกว่า สอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ครูและผู้บริหารต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร และวิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ที่ผสมผสานการสาธารณสุขกับการจัดการศึกษาในระบบใหม่ ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนการทางความคิด (Mindset)

3. ด้านการบริหารภาวะวิกฤติ การบริหารแบบใหม่ที่มีผลกระทบจาก COVID-19 ในช่วงระหว่างการแพร่ระบาดยังอยู่เป็นการบริหารในระหว่างภาวะวิกฤติ (During Crisis) ที่ต้องคำนึงถึงมาตรการทางสาธารณสุข และการบริหารที่ต้องปรับเปลี่ยนที่เป็นลักษณะที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ตามบริบทและงบประมาณของสถาบันการเงินในรูปแบบใหม่ ระบบการเงินของสถาบันการศึกษา จะเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และการบริหารหลังจากภาวะวิกฤติ COVID-19 ยุติลง (After Crisis) ต้องเตรียมการบริหารแบบใหม่ล่วงหน้า จัดทำแผนการบริหารหลังวิกฤติ COVID-19

สรุปผลกระทบจาก COVID-19 ก่อให้เกิดชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) คือ รูปแบบใหม่ในการจัดการศึกษาในระหว่างการระบาดของ COVID-19 บนหลักการและพื้นฐานตามมาตรการทางสาธารณสุขของรัฐบาล ซึ่งการจัดการศึกษาได้มีการปรับตัวบนเงื่อนไขในเวลากำลังระบาดหรือสถานการณ์วิกฤติ (During Crisis) มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การดำรงชีพปัจจุบัน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร การเว้นระยะห่างทางสังคม การเงินในรูปแบบใหม่และการเตรียมการหลังการยุติการแพร่ระบาด COVID-19 (After Crisis)

การออกแบบการศึกษาวิถีชีวิตใหม่

กาญจนา บุญภักดิ์ (2563) ได้เสนอการออกแบบการเรียนรู้ยุค New Normal เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองแบบจริงจัง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ว่าอะไรคือแรงผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเรียนรู้นักจิตวิทยา กล่าวคือ ไม่มีใครต้องการเรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองไม่สนใจ เมื่อทราบความต้องการแล้ว ผู้สอนมองหาสิ่งที่จะมากระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้
2. วิเคราะห์หากิจกรรมที่จะมากระตุ้น หรือผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้

3. วิเคราะห์หาวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียน หรืออาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการค้นหาวิธีที่เขาต้องการเน้นกิจกรรมมากกว่าทฤษฎี เช่น กิจกรรมลักษณะ Active Learning

4. จัดเตรียมอุปกรณ์วิธีการ สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน

5. จัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่

6. ให้ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเองจากเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนด ค้นหาจุดดีจุดบกพร่องร่วมกัน

7. ปัจจัยหลักที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่ ผู้สอนต้องเป็นครุมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถ ทราบเนื้อหาอย่างถ่องแท้ และที่สำคัญต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอย่าง

เทือน ทองแก้ว (2563) ได้กล่าวว่า การออกแบบการศึกษาวิถีชีวิตใหม่หรือ Design-Based New Normal เป็นคำใหม่ที่บูรณาการมาจากสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่กับแนวคิดของ Morrison (2010) เสนอรูปแบบ เรียกว่า ADDIE Model of Instructional Design ได้เสนอแนวทางการออกแบบไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ (Analysis)
2. การออกแบบ (Design)
3. การพัฒนา (Development)
4. การนำไปปฏิบัติ (Implement)
5. การประเมินผล (Evaluation)

แนวคิด Design-Based Research จากการสังเคราะห์งานวิจัย 162 เรื่อง ระหว่างปี 2004-2013 พบว่า การศึกษาในองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Morrison (2010) คือ ประกอบด้วย Design, Development and Redesign ที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ดังนั้น จากการวิเคราะห์ผลกระทบ COVID-19 นำไปสู่การปรับตัวในอนาคตที่มีการออกแบบการศึกษาใหม่ นำแบบไปปฏิบัติ มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการออกแบบเพื่อการปรับตัวสถาบันการศึกษา โดยผู้บริหารและทีมงานต้องตระหนักถึงภาวะวิกฤติที่ต้องปรับแนวคิดคือการปรับเปลี่ยน Mindset คำว่า Mindset ประกอบด้วย Growth Mindset คือ กรอบความคิดหรือทัศนคติและแนวคิดแบบปรับตัวและพัฒนาต่อไปข้างหน้า ในการพัฒนาตนเองรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะยืดหยุ่น (Resilience) ส่วน Fixed Mindset คือการคิดแบบเดิมและพอใจจะเป็นเช่นนั้น Growth Mindset จึงพลิกกลับความคิดให้ต่างจากเดิมและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าที่ต้องการจะเป็นในรูปแบบใหม่ (Desired New Normal) การปรับ Mindset จึงเป็นบันไดขั้นแรกของการปรับตัวหรือการออกแบบสถานศึกษาในอนาคตว่า 5 ปี 10 ปี ว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อนบนพื้นฐานทางการสาธารณสุขที่ดีและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเป้าหมายให้เป็นพลเมืองที่ดี (Smart Citizen) และมีอาชีพมั่นคง

เป็นการออกแบบที่ทำหายยิ่งและควรเป็นการออกแบบเฉพาะตัวมากกว่าการออกแบบ โดยใช้ทั่วไป ดังนี้

1. ด้านการบริหาร ควรต้องปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะของการออกแบบและขับเคลื่อนให้เป็นตามแบบและเป้าหมายที่กำหนด ลักษณะการบริหารในขณะวิกฤติ COVID-19 จึงต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรการทางสาธารณสุขและกรอบของทางราชการ แต่การบริหารภายในสถาบันการศึกษา แต่ละสถาบันต้องออกแบบในการบริหาร และต้องระมัดระวังว่าจะระบาดรอบสองหรือเชื้อระบาดสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังแพร่ระบาดที่เวียดนามจะเข้ามาเมืองไทยหรือไม่และต้องคำนึงถึงว่าหลังพ้นวิกฤติ COVID-19 แล้ว จะบริหารอย่างไร และถ้าอนาคตจะป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤติเกิดแล้วจะแก้ไขอย่างไร เป็นการมองอนาคตทางการบริหาร ไม่ใช่รอให้เกิดและจึงแก้ไข ศึกษบทเรียนจากการบริหารวิกฤติที่ผ่านมาหรือกรณีของประเทศนิวซีแลนด์ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารวิกฤติ COVID-19 และการบริหารสถานการณ์วิกฤติ COVID-19 ของประเทศไทย ในปัจจุบัน “การต่อयाตก” Global COVID-19 จัดไทยฟื้นตัวจาก COVID-19 อันดับ 2 ของโลก ได้รับการยกย่องทั่วโลก สรุปลงในภาพรวมจากตัวอย่าง ที่กล่าวมาจะมีหลักการบริหารคล้ายกัน คือ ตัวผู้นำต้องเป็นผู้นำในการตัดสินใจ ลงมือทำอย่างรวดเร็ว และอยู่ในพื้นที่ สร้างความมั่นใจ โดยการสื่อสารที่ชัดเจนและเป็นระบบเดียว มีทีมงานเฉพาะทาง การสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญ ต้องสื่อสารจากแหล่งที่ถูกต้อง ขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และตัดสินใจแก้ปัญหาที่ละจุดอย่างเป็นระบบที่มีการสื่อสารที่ถูกต้อง โดยกระบวนการทางการบริหาร คือการกำหนดเป็นนโยบาย การจัดทำแผนการบริหารหลัง COVID-19 ยุติหรือแผนการบริหารความต่อเนื่อง (Education Continuity Plan-ECP) การกำกับติดตามและประเมิน นำผลมาปรับการออกแบบ ทั้งนี้ต้องจัดงบประมาณสนับสนุนด้วย

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ การออกแบบหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญควรเป็นหลักสูตรที่สนองตอบต่อสังคมในอนาคต และความต้องการของผู้เรียน การศึกษาที่รับปริญญามีความสำคัญน้อยลง คนรุ่นใหม่มีความคิดและความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย จะจัดห้องเรียนอย่างไรที่สอดคล้องกัน ห้องเรียนห้องเล่นเป็นห้องเดียว หรือห้องเรียนห้องสมุด ห้องทำงานเป็นห้องเดียวกันที่ไม่มีหนังสือ (e-Library) ห้องทำงานอยู่ใน Café (Co-working space) รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ลานกิจกรรม และลานสุขภาพ อนามัย เป็นต้น ครู และผู้ปกครองก็ต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าเป็นผู้สอน การเรียนการสอนจะมีลักษณะการผสมผสานหลากหลายวิธี (Blended Learning) ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา ความสามารถในการยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลง (Resilience and Flexibility) ของครูจึงมีความท้าทาย นโยบายของสถานศึกษาจึงเป็นกรอบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ให้แนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งการวัดผลเพื่อเน้นพัฒนาการ (Formative

Evaluation) ที่นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เมื่อประเมินออกมาแล้ววิเคราะห์ได้ว่าบกพร่องเรื่องใด จะศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารอะไร หรือสื่ออะไร ในประเด็นอะไร เป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศ มีแนวโน้มจะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในอนาคตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ก็จะมี งบประมาณ ค่าใช้จ่าย และต้องมีผู้เชี่ยวชาญ แม้ว่าจะทราบว่าจัดการเรียนสอนออนไลน์จะเพิ่ม มากขึ้นในอนาคต แต่การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน ความมีวินัยของผู้เรียน ความเชี่ยวชาญของครู ผลจากการทดลองใช้ ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาการเรียนการสอนออนไลน์ยังมีปัญหาที่ต้องปรับปรุง หลายประการ เช่น รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน การกำกับติดตามและ การประเมินผลอาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากขึ้น ครูหรือผู้บริหาร รวมทั้งสถาบัน ผลิตครูอาจต้องพิจารณาใช้การเรียนการสอนทางไกลจากมูลนิธิ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์-DLTV เสริมจุดอ่อน หรือวิธีการอย่างอื่นเพิ่มเติม

3. ด้านระบบฐานข้อมูล ระบบฐานข้อมูลเป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งของการจัด การศึกษาไทยในปัจจุบัน และอาจโยงไปถึงอนาคต คือ ข้อมูลทางการศึกษาทุกระดับเชื่อมโยงกัน ตรงกัน และพร้อมใช้ แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบันข้อมูลไม่ตรงกัน มีฐานข้อมูลแยกย่อย นำมาใช้ใน การวางแผนได้ยาก การวางแผนจึงอิงข้อมูลได้แต่ไม่ตรงกัน ระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาจึงเป็นเรื่อง เร่งด่วน และต้องเตรียมการรับระบบ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในอนาคตที่ทุกอย่างจะเป็น ระบบ e-Service, e-Money, e-Government จึงต้องวางระบบรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต มาใช้ทางการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมบุคลากรของสถานศึกษา

4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ชุมชนกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงมีความจำเป็นที่สถาบัน การศึกษาต้องให้ความสำคัญ นักเรียน นักศึกษามาจากชุมชน กลับจาก สถานศึกษาก็อยู่ในชุมชน ชุมชนก็เป็นสถานศึกษาสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียนนักศึกษา ชุมชน บางแห่งรวมถึงวัดก็จัดการศึกษาเพิ่มเติมจากสถานศึกษา ระบบการจัดการศึกษาแบบเดิม “บวร” ก็ยังใช้ได้ แต่จะอย่างไรในการร่วมมือกันให้เกิดผลสูงสุด กล่าวได้ว่า การออกแบบการศึกษาในชีวิต วิถีใหม่ คือ การออกแบบเพื่อการปรับตัว หรือพิมพ์เขียวทางการศึกษาในอนาคตที่ให้ความสำคัญกับ การปรับแนวคิดความเชื่อของบุคลากรว่าจะต้องปรับตัวอย่างมาก และสร้างพลังใจในการพัฒนา ตนเอง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเรียกว่า Growth Mindset เป็นเรื่องสำคัญ ผู้บริหารและครู ในการขับเคลื่อนการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีในการบริหารหรือในการจัดการศึกษา เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานที่บ้าน การประชุมออนไลน์ การสื่อสาร รวมทั้งการซื้อของ ออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ความสัมพันธ์กับชุมชน ระบบฐานข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นกลไกสำคัญสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา

พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) ได้เสนอ การออกแบบการจัดการศึกษายุคนิวนอร์มอล ควรให้นำหนักกับสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่าเงื่อนไขที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อตอบสนอง นโยบาย แนวคิด หรือผลประโยชน์บางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น

1. ให้นำหนักกับปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างครูและนักเรียนมากกว่าจำนวน ชั่วโมงที่นักเรียนอยู่ในห้องเรียน หรือเรียนผ่านสื่อโทรทัศน์หรือสื่อออนไลน์
2. ให้นำหนักกับการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียน เชื่อมโยงกับชุมชน และบริบทที่นักเรียนอยู่ มากกว่าการเรียนรู้อิงตามมาตรฐานแบบเดียวกันทั่วประเทศ
3. ให้นำหนักกับการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (Formative assessment) จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อการตัดสิน (Summative assessment) เพื่อนำไปใช้ให้ครูให้โทษแก่โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา
4. ให้นำหนักกับการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความท้าทายในการเรียนควบคู่กับการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ให้เต็มตามศักยภาพ เนื่องจากนักเรียนที่ขาดแรงจูงใจในการเรียน เป็นทุนเดิมหรือมาจากครอบครัวยากจนมีแนวโน้มจะหลุดออกจากระบบการศึกษามากขึ้นเมื่อสภาวะ เศรษฐกิจตกต่ำ
5. ให้นำหนักกับการเรียนรู้เพื่อสุขภาพกายและใจ ควบคู่กับการเรียนรู้ด้านวิชาการ สถานการณ์โรคระบาดส่งผลต่อสุขภาพกายและใจของทุกคนรวมถึงเด็ก ๆ ทุกวัย ความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ของสมองชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ยากเมื่อเด็กมีความเครียดหรืออยู่ในภาวะที่เป็นอันตราย ครูจึงควรสอดแทรกเนื้อหาความรู้เรื่องสุขภาพและการดูแลสุขภาพกายและใจ เพื่อให้เด็ก เรียนรู้และปรับตัวได้ท่ามกลางสถานการณ์ครอบครัวและสังคมที่ไม่แน่นอน
6. ให้นำหนักกับการจัดสรรทรัพยากรออนไลน์แก่เด็กและครอบครัว ควบคู่กับ ทรัพยากรออนไลน์ เช่น จัดสรรหนังสือเด็กให้แก่ครอบครัวด้อยโอกาส เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ ที่บ้าน จัดให้มีอาสาสมัครติดตามสถานการณ์เด็กในแต่ละครอบครัว และให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ในการดูแลลูก ในลักษณะเดียวกันกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ให้ความรู้เรื่อง การดูแลสุขภาพ เป็นต้น ควบคู่ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของประเทศ ซึ่งจะเป็ประโยชน์กับประชาชนในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงแค่การศึกษาเท่านั้น (สำนักงานสภานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2563)

จากการศึกษาการออกแบบการศึกษาวิถีชีวิตใหม่ คือ การปรับตัวของการศึกษาใหม่ นำแบบไปปฏิบัติ และมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ให้นำหนักกับ สิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ไว้อย่างหลากหลายดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนทางไกล ใช้สื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระราชาูปถัมภ์ สำหรับการรับชมต้องคำนึงถึงสุขภาพของนักเรียนและให้ถือว่าการจัดการเรียนการสอนทางไกลเป็นช่องทางสนับสนุนเท่านั้น ไม่สามารถใช้ทดแทนการเรียนการสอนได้ทั้งหมด ทั้งนี้ โรงเรียนสามารถออกแบบการเรียนการสอนเองได้ตามความเหมาะสม

2. ช่องทางการเรียนที่บ้าน (Learn from home) เลือกชมได้ 3 ช่องทาง ได้แก่ Mobile Application, Youtube: DLTV Channel และ www.dltv.ac.th (DLTV 10-12)

3. กรณีจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน

กรณีที่ได้รับการอนุญาตจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัด (สพค. จังหวัด) ในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติเรียนที่โรงเรียน โดยให้ปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ดังนั้น หากมีนักเรียนจำนวนน้อยและมีพื้นที่เพียงพอก็สามารถจัดการเรียนการสอนตามปกติได้ หากนักเรียนจำนวนมาก หรือมีพื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)/ความปกติใหม่ (New Normal) ต้องจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

1. การเรียนที่โรงเรียน (ON-SITE) ดำเนินการได้ในกรณีที่โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย โดยมีมาตรการรองรับเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และได้รับการอนุมัติจาก สพค. จังหวัด

2. การเรียนผ่าน DLTV (ON-AIR) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียวผ่านระบบสื่อสารช่องทางหลักโดยส่งสัญญาณครูผู้สอนต้นทางมาจาก โรงเรียนวังไกลกังวล อ.หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ช่องทางสื่อสารหลักมีดังนี้

2.1 ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (DLTV) มี 2 แบบออกอากาศส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมไทยคม

2.1.1 แบบ KU-BAND (จานที่บ 75 ซม.) ระดับชั้น ม.1-ม.6

2.1.2 แบบ C-BAND HD (จานตะแกรง 6 ฟุต) (งดออกอากาศ)
ระดับชั้น ม.1-ม.3 CH-337-CH-348 (ทดลอง) อุปกรณ์ปลายทางที่ต้องเตรียม: จานรับ+LNB+สายนำ
สัญญาณ+กล่องรับสัญญาณ+เครื่องรับโทรทัศน์

2.2 ส่งสัญญาณผ่านทีวีดิจิตอล (DLTV) (งดออกอากาศ) ออกอากาศ
ส่งสัญญาณผ่านระบบทีวีภาคพื้นดิน อุปกรณ์ปลายทางที่ต้องเตรียม : กล่องรับสัญญาณ+แผงรับ
สัญญาณ+เสาติดตั้งแผง+สายนำสัญญาณ+เครื่องรับโทรทัศน์ (ระยะทางจากเสารับห่างจากเสาส่ง
ไม่เกิน 100 กม.) ชั้น ม.1-ม.3 CH-37-CH+51

3. การเรียนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (ONLINE) ใช้ช่องทางการ
การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านระบบ Web Conference เป็นการจัดการเรียนการสอน
แบบสองทางที่นิยมใช้กันในปัจจุบันในระดับชั้นมัธยม และอุดมศึกษา โดยใช้ Google App For
Education, Microsoft Office 365 For Education, DEEP, Zoom, Webex, MS TEAM, Class
Room และโปรแกรมประยุกต์อื่นๆ ตามความเหมาะสม อุปกรณ์ปลายทางที่ผู้เรียนต้องเตรียม:
ระบบอินเทอร์เน็ต, Computer, Tablet, Smartphone สิ่ง que ผู้เรียน/ผู้สอนต้องเตรียม:

3.1 สสำรวจความพร้อมของนักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อกำหนดทรัพยากร

3.2 สมัครใช้อีเมลตามค่ายที่เลือกใช้เช่น ค่าย Google ได้แก่
@Gmail, DEEP ค่าย Microsoft ได้แก่ @Obecmail, DEEP, @microsoft เป็นต้น

3.3 กำหนดช่องทางการสื่อสารที่ 2 ประเภท Social เช่น Line
Facebook Intragram Wechat IG เป็นต้น สำหรับใช้ติดต่อสื่อสาร ในระดับกลุ่มผู้เรียน และ
รายบุคคล

4. การเรียนผ่าน Application (ON-DEMAND) ส่งสัญญาณ DLTV
ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (NEW DLTV) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียวมีครูสอนจาก
ต้นทาง สามารถเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทั้งอินเทอร์เน็ตบ้านและมีมือถือ อุปกรณ์ปลายทางที่
ต้องเตรียม : ระบบอินเทอร์เน็ต Computer Tablet smartphone smart TV ผ่าน App DLTV
ผ่านเว็บไซต์ DLTV.ac.th, Youtube ผู้เรียนสามารถรับชมซ้ำและย้อนหลังได้

5. การเรียนที่บ้านโดยหนังสือเรียนแบบฝึกหัด (ON-HAND) คือ
การให้แบบฝึกหัด ให้การบ้านไปทำที่บ้าน อาจใช้ร่วมกับรูปแบบอื่น ๆ ตามบริบทของท้องถิ่น
ในกรณีที่นักเรียนมีทรัพยากรไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบแรกๆ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดแนวทางการจัดการ
เรียนการสอนทางไกลให้นักเรียนแบ่งตามระดับการศึกษาดังนี้

1. แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครองระดับปฐมวัยการจัดการเรียน
การสอนทางไกลตามแนวทางที่ส่วนกลางจัดให้

ตาราง 9 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครองระดับปฐมวัย

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง
1) ศึกษาแผนการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ สื่อ ใบบงาน ของ DLTV (www.dltv.ac.th) 2) เตรียมสื่อ/ใบบงาน และอุปกรณ์ให้ นักเรียน 3) ตรวจสอบบ้านของ นักเรียน เพื่อพูดคุย ให้คำปรึกษา จัดเก็บ ชิ้นงานของนักเรียน กลับมาตรวจ และ กระตุ้นผู้ปกครอง อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 4) วิเคราะห์ผลการ ตรวจเยี่ยมบ้าน เพื่อ นำมา ทบทวนและ จัดทำเอกสาร/สื่อ เพิ่มเติม ตามบริบท ของนักเรียนรายบุคคล 5) ออกแบบ การประเมินผลตาม บริบท ของนักเรียน รายบุคคล	1) เตรียมสื่อ/ใบบงาน ที่ได้รับจากครู (กรณี ผู้ปกครองมีความ พร้อม) 2) กำกับ ดูแลการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ ผ่านช่องทาง ต่าง ๆ ตามช่วงเวลา แต่ละวันให้เหมาะสม กับนักเรียนและ ผู้ปกครอง 3) รับ-ส่งชิ้นงานของ นักเรียน ตามการนัด หมาย 4) รอรับการ ประเมินผลจากครู ในขณะตรวจเยี่ยม บ้าน 5) ปฏิบัติตาม คำแนะนำของครู ในการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้	1) ศึกษาแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อ ใบบงาน ของ DLTV (www.dltv.ac.th) เพื่อ ออกแบบวางแผนการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับนักเรียน 2) เตรียมสื่อ ใบบงาน ส่งไปให้ นักเรียน 3) ตรวจสอบบ้านนักเรียน พร้อมรับ-ส่ง เอกสารให้ ผู้ปกครอง เพื่อให้ คำปรึกษา และกระตุ้นผู้ปกครอง อย่าง น้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 4) วิเคราะห์ผลการตรวจ เยี่ยมบ้าน เพื่อนำมาทบทวน และจัดทำเอกสาร สื่อ เพิ่มเติมตามบริบทของ นักเรียน รายบุคคล 5) ออกแบบการประเมินผล ตามบริบท ของนักเรียน รายบุคคล	1) รอรับการตรวจเยี่ยมบ้าน จากครู 2) สนับสนุนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนักเรียน ขณะอยู่ที่ บ้านตามศักยภาพ และบริบท ของครอบครัว 3) กำกับ ดูแลให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัด ใบบงาน ชิ้นงาน ภาระงาน ด้วยตนเองขณะอยู่ ที่บ้าน โดยคอยให้คำแนะนำ กำกับดูแล และให้ความ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด 4) รับ-ส่งแฟ้มงานนักเรียน และสื่อสารกับครูตามการนัด หมาย 5) ให้ความร่วมมือกับครู หาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

กรณีจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน

กรณีที่ได้รับการอนุญาตจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัด (ศบค. จังหวัด) ในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติเรียนที่โรงเรียน โดยให้ปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ดังนั้น หากมีนักเรียนจำนวนน้อย และมีพื้นที่เพียงพอก็สามารถจัดการเรียนการสอนตามปกติได้ หากนักเรียนจำนวนมาก หรือมีพื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนตามมาตรการ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)/ความปกติใหม่ (New Normal) ต้องจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนที่โรงเรียน (ON-SITE) การเรียนผ่าน DLTV (ON-AIR) การเรียนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (ONLINE) การเรียนผ่าน Application (ON-DEMAND) การเรียนที่บ้านโดยหนังสือเรียนแบบฝึกหัด (ON-HAND) ให้นักเรียนสลับกันมาเรียนและมาสอบที่โรงเรียนได้ โดยครูต้องคำนึงถึงการจัดทำข้อสอบคู่ขนาน (Parallel Examination) เพื่อความยุติธรรมสำหรับผู้เข้าสอบ

ตาราง 10 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครองระดับปฐมวัย กรณีจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง
1) ทบทวนข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกล 3) ศึกษาและประยุกต์ใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อ ใบงาน ของ DLTV (www.dltv.ac.th)	1) ประสานงานกับครูในการเตรียมความพร้อมในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับ นักเรียน 2) สนับสนุนนักเรียนในระหว่าง การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามช่องทางการเรียนตามศักยภาพและบริบทของครอบครัว	1) ทบทวนข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน รายบุคคล (Data Management Center) 2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกล	1) ประสานงานกับครูในการเตรียมความพร้อมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนักเรียน 2) สนับสนุนนักเรียนให้เรียนรู้ ตามศักยภาพและบริบท ของครอบครัว 3) กรณีที่ผู้ปกครองมีความสามารถ ช่วยจัดการเรียนการสอนได้ ผู้ปกครองสามารถวางแผน จัด ประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับครู

ตาราง 10 (ต่อ)

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง
<p>4) จัดทำแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ และตารางสอนแบบ ความปกติใหม่ (New Normal)</p> <p>5) จัดทำและจัดส่ง เอกสารการจัด ประสบการณ์ การ เรียนรู้ สำหรับ ผู้ปกครองและนักเรียน แบบความปกติใหม่ (New Normal)</p> <p>6) วางแนวทางติดต่อ ประสานงานในระยะ ยาว กับผู้ปกครอง และ ติดตามผลเป็นระยะตาม กำหนด</p> <p>7) ออกแบบการ ประเมินพัฒนาการตาม บริบท และบันทึกผล การประเมิน</p>	<p>3) กรณีที่ผู้ปกครองมี ความสามารถ ช่วยจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ได้ ผู้ปกครองสามารถ วางแผนจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ร่วมกับครู</p>	<p>3) ศึกษาและประยุกต์ใช้ แผนการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้ สื่อ และใบงาน ของ DLTV (www.dltv.ac.th)</p> <p>4) จัดทำแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ และตารางสอนตาม มาตรฐาน ความปกติใหม่ (New Normal) กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่ ผู้ปกครองไม่สามารถดูแล ได้ ให้มาเรียนที่โรงเรียน กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่ ผู้ปกครองสามารถดูแลได้ ให้มาเรียนที่โรงเรียน โดย ใช้วิธี การสลับกันมาเรียน</p> <p>5) จัดส่งเอกสารการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนักเรียน ให้แก่ ผู้ปกครอง</p> <p>6) วางแผนร่วมกับ ผู้ปกครองในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ และติดตาม ผลการเรียน เป็นระยะตามกำหนด</p> <p>7) ออกแบบการประเมิน พัฒนาการของนักเรียน</p>	

2. แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครองระดับประถมศึกษาการจัดการเรียนการสอนทางไกลตามแนวทางที่ส่วนกลางจัดให้

ตาราง 11 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครองระดับประถมศึกษา

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง
<p>1) ศึกษาแผนการสอน ใบงานต่าง ๆ และเตรียมเอกสารสำหรับนักเรียน และศึกษาการเรียน การสอนล่วงหน้าจากเว็บไซต์ของ DLTV (www.dltv.ac.th)</p> <p>2) จัดทำและจัดส่งเอกสารการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>3) ตรวจสอบบ้านนักเรียน เพื่อพูดคุย ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง และรับ-ส่งเอกสารการจัดการเรียนรู้ ใบงาน อื่น ๆ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง</p> <p>4) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอน ทางไกล การเยี่ยมบ้านและปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาทบทวนปรับปรุงแก้ไข ตามบริบทของนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>	<p>1) ศึกษาและจัดเตรียมเอกสาร ใบงาน สื่อ อุปกรณ์การเรียน ให้แก่นักเรียน</p> <p>2) สนับสนุน กำกับ ดูแลการเรียน ของนักเรียน ตามช่องทาง การเรียน การสอนทางไกล สำหรับนักเรียนขณะอยู่ที่บ้าน ตามศักยภาพ และบริบทของ ครอบครัว</p> <p>3) ประสานงานกับครูในการรับ-ส่ง เอกสารการจัดการเรียนรู้ ใบงาน อื่น ๆ ของนักเรียน</p> <p>4) รอรับการตรวจเยี่ยมบ้านจากครู</p> <p>5) ร่วมกับครูประเมินผล การเรียนของนักเรียน</p>	<p>1) ศึกษาแผนการสอน ใบงานต่าง ๆ และเตรียมเอกสารสำหรับนักเรียน และศึกษาการเรียน การสอนล่วงหน้าจากเว็บไซต์ของ DLTV (www.dltv.ac.th) เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน</p> <p>2) จัดทำและจัดส่งเอกสารการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>3) ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน สร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนรู้ และรับ-ส่งเอกสาร การจัดการเรียนรู้ ใบงาน อื่น ๆ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง</p>	<p>1) ศึกษาและเตรียมเอกสาร ใบงาน สื่อ อุปกรณ์การเรียน</p> <p>2) สนับสนุน กำกับ ดูแลการเรียน ของนักเรียน ขณะอยู่ที่บ้าน ตามศักยภาพ และบริบท ของครอบครัว</p> <p>3) รับ-ส่งเอกสารการจัดการเรียนรู้ ใบงาน อื่น ๆ ของนักเรียน</p> <p>4) รอรับการตรวจเยี่ยมบ้านจากครู</p> <p>5) ให้ความร่วมมือกับครู ในการประเมินผล การเรียน ของนักเรียน</p> <p>6) ร่วมมือกับครูหาแนวทางแก้ไข ปัญหา การจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติสำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง
5) ออกแบบการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และร่วมกับผู้ปกครอง ในการประเมินผลตามบริบทของนักเรียนรายบุคคล 6) ร่วมมือกับผู้ปกครองหาแนวทางแก้ไข ปัญหาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน	6) ร่วมมือกับครูหาแนวทางแก้ไข ปัญหาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน	4) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนผลจากการเยี่ยมบ้าน และปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาทบทวนปรับปรุงแก้ไขตามบริบทของนักเรียน รายบุคคล 5) ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และร่วมกับผู้ปกครอง ประเมินผล การเรียนตามบริบทของนักเรียน รายบุคคล 6) ร่วมกับผู้ปกครองหาแนวทางแก้ไข	

กรณีจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้

กรณีที่ได้รับการอนุญาตจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัด (ศบค.จังหวัด) ในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติเรียนที่โรงเรียน โดยให้ปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ดังนั้น หากมีนักเรียนจำนวนน้อยและมีพื้นที่เพียงพอก็สามารถจัดการเรียนการสอนตามปกติได้ หากนักเรียนจำนวนมาก หรือมีพื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนตามมาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)/ความปกติใหม่ (New Normal) ต้องจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนที่โรงเรียน (ON-SITE) การเรียนผ่าน DLTV (ON-AIR) การเรียนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (ONLINE) การเรียนผ่าน Application (ON-DEMAND) การเรียนที่บ้านโดยหนังสือเรียนแบบฝึกหัด (ON-HAND) ให้นักเรียนสลับกันมาเรียนและมาสอบที่โรงเรียนได้ โดยครูต้องคำนึงถึงการจัดทำข้อสอบคู่ขนาน (Parallel Examination) เพื่อความยุติธรรมสำหรับผู้เข้าสอบ

ตาราง 12 แนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครองระดับประถมศึกษา กรณีจัดการเรียนการสอนที่
โรงเรียนได้

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง
1) ทบทวนข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center)	1) รอรับการตรวจเยี่ยมบ้านจากครู 2) สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ที่บ้านตาม ศักยภาพและบริบทของครอบครัว	1) ทบทวนข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center)	1) รอรับการตรวจเยี่ยมบ้านจากครู 2) สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน ขณะอยู่ที่บ้าน ตามศักยภาพและบริบทของครอบครัว
2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกล	3) เตรียมช่องทางในการเรียนรู้ที่บ้าน (Learn from home) เอกสาร	2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกล	3) เข้าร่วมช่องทางการสื่อสาร กับครู ตามที่ได้
3) ดาวน์โหลด ศึกษาแผนการสอน เตรียมเอกสารการเรียนรู้ ใบงานต่าง ๆ สำหรับนักเรียนและศึกษาการเรียนการสอน ล่วงหน้าในเว็บไซต์ของ DLTV (www.dltv.ac.th)	การเรียนรู้ ใบงานต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน	3) ดาวน์โหลด ศึกษาแผนการสอน เตรียมเอกสารการเรียนรู้ ใบงานต่าง ๆ สำหรับนักเรียน และศึกษาการเรียนการสอน ล่วงหน้าในเว็บไซต์ของ DLTV (www.dltv.ac.th) เพื่อวางแผน การเรียนรู้ ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน ขณะเรียนรู้อยู่ที่บ้าน	4) รับ-ส่งแฟ้มงานนักเรียน และสื่อสารกับครูตามการนัดหมาย
4) ศึกษาช่องทางในการเรียนรู้ที่บ้าน (Learn from home) และวิธีการใช้งาน	4) เข้าร่วมช่องทางการสื่อสารกับครู เช่น โทรศัพท์ ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) หรือช่องทางอื่น ๆ ตามการนัดหมาย		5) ร่วมกับครูประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน 6) ร่วมมือกับครูหาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

ตาราง 12 (ต่อ)

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง
<p>5) ตรวจสอบข้อมูลนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมวางแผนการจัดการเรียนการสอนทางไกล ผ่านช่องทางในการเรียนรู้ที่บ้าน และ แบ่งกลุ่มสลับนักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน</p> <p>6) ตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อพูดคุยให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง และรับ-ส่งเอกสารการจัดการเรียนรู้ ใบงานอื่น ๆ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง</p> <p>7) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนทางไกล การเยี่ยมบ้าน และปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมา ทบทวนปรับปรุงแก้ไขตามบริบทของ นักเรียนรายบุคคล</p>	<p>5) แนะนำนักเรียนรายงานตัว ก่อนเริ่มจัดการเรียนรู้กับครู ผ่านช่องทางการสื่อสารตามการนัดหมาย และดูแลนักเรียนขณะจัดการเรียนรู้</p> <p>6) รับ-ส่งแฟ้มงานนักเรียน และสื่อสารกับครูตามการนัดหมาย</p> <p>7) ร่วมกับครูประเมินผล การเรียนรู้ ของนักเรียน</p> <p>8) ร่วมมือกับครูหาแนวทาง แก้ไข ปัญหาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน</p>	<p>4) จัดให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) กรณีที่นักเรียน สลับกันมาเรียนที่โรงเรียน ครูต้องวางแผนการจัดการเรียน การสอน ของนักเรียน เป็นรายบุคคล</p> <p>5) ตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน สร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือ กับผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนรู้ และรับ-ส่งเอกสารการ จัดการเรียนรู้ ใบงานอื่น ๆ อย่างน้อยสัปดาห์ ละ 1 ครั้ง</p>	

ตาราง 12 (ต่อ)

กรณีนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ (Learn from home)		กรณีนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ ทั้ง 3 ช่องทาง	
แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง	แนวทางปฏิบัติ สำหรับครู	แนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ปกครอง
8) ออกแบบการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ และร่วมกับผู้ปกครองใน การประเมินผล การ เรียนตามบริบทนักเรียน เป็น รายบุคคล		6) วิเคราะห์ผลการ เรียนรู้ การเยี่ยมบ้าน และ ปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาทบทวน ปรับปรุง แก้ไขตาม บริบทของนักเรียน รายบุคคล	
9) ร่วมมือกับผู้ปกครอง หาแนวทางแก้ไข ปัญหา การจัดการเรียนรู้ของ นักเรียน		7) ออกแบบการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ และร่วมกับผู้ปกครอง ประเมินผล การเรียนรู้ ของนักเรียนตามบริบท นักเรียนรายบุคคล	
		8) ร่วมมือกับผู้ปกครอง หาแนวทางแก้ไข ปัญหา การจัดการเรียนรู้สำหรับ นักเรียน	

Globish ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ New normal มี 4 รูปแบบ
ที่สอดคล้องกับ New normal ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมถึงความเหมาะสมกับขนาดของ
แต่ละโรงเรียน ได้แก่

1. การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% เหมาะกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้าน
ระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรสำหรับการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนมีความพร้อมในการ
เรียนผ่านระบบออนไลน์ และผู้ปกครองต่างมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้ง
มีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต

โดยการเรียนการสอนจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการเรียนให้มีความน่าสนใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

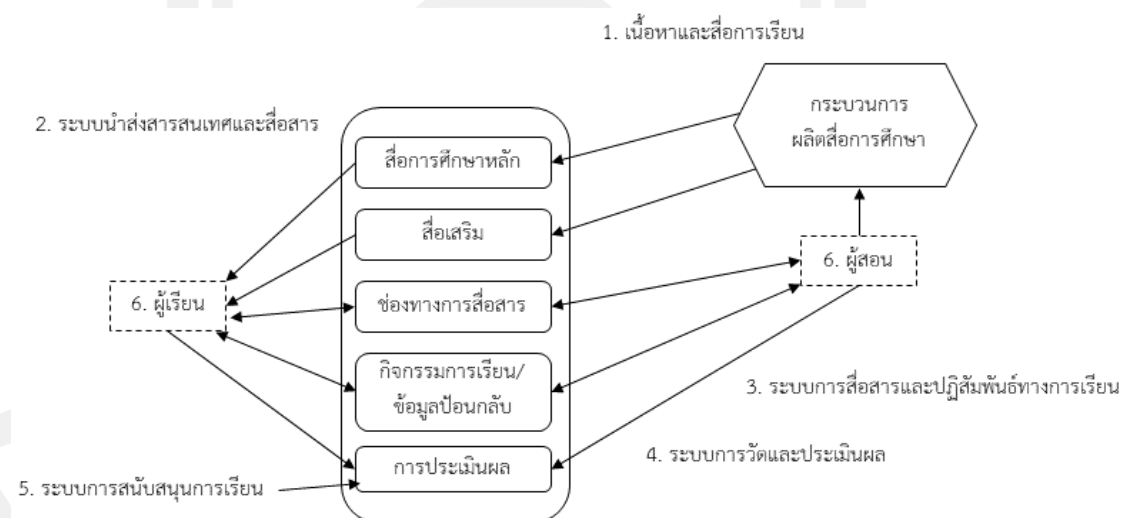
2. การเรียนในห้องเรียน เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนไม่มากและพื้นที่มากพอให้สามารถปฏิบัติตามนโยบาย Social distancing เพื่อรักษาระยะห่าง และการดูแลสุขอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัด ควบคู่กับการให้นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัยและหมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ ทางโรงเรียนต้องหมั่นฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิดซ้ำ

3. การเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมาก และไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาก่อน ควรแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อสลับวันกันมาเรียน ทั้งนี้เพื่อให้วันที่นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียนทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้ รวมทั้งสามารถดูแลสุขอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้น เพื่อการเรียนรู้ที่ได้ประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ร่วมกันมาจัดการเรียนที่ห้องเรียน ในขณะที่วิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

4. การเรียน Home School การเรียน Home School คาดว่าการเรียนในรูปแบบนี้จะเพิ่มขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากผู้ประกอบการอาจมีความกังวลเรื่องความปลอดภัยของบุตรหลานจากโรคภัยไข้เจ็บ มลพิษ มลภาวะ และภัยคุกคามอื่น โดยผู้ประกอบการจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชามาสอนที่บ้านที่ตอบโจทย์ รูปแบบการเรียนรู้ของบุตรหลานมาประยุกต์กับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ การเรียน Home School เหมาะกับกลุ่มเด็กมีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีปัญหาโรคประจำตัวที่มีความเสี่ยงหากต้องออกไปเรียนที่โรงเรียน (วันเพ็ญ พุทธานนท์, 2563)

กาญจนา บุญภักดี (2563) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ยุค New Normal ไว้ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ในยุค New Normal นั้นควรจัดให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างจริงจัง จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงขั้นประการแรกคือ เรื่องสถานที่ชัดเจนที่สุด จากการที่ผู้เรียนเคยต้องเดินทางไปศึกษาเล่าเรียนที่โรงเรียนก็กลับมาเป็นจัดการเรียนการสอน Online โดยนั่งเรียนที่บ้านได้ไม่ต้องเดินทาง ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา และไม่ได้ทำให้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนลดลง ยังคงเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถโต้ตอบกันได้อย่างเต็มที่เหมือนเดิม เพียงแต่เปลี่ยนสถานที่จากโรงเรียน มาเป็นที่บ้าน ในรถ หรือสถานที่ต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์เท่านั้น ผู้สอนจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เสริมกิจกรรมสั้นหลากหลายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสอน

แบบเดิม หรือแบบ New Normal เป้าหมายยังคงเดิม ผู้สอนอาจเพิ่มสื่อต่าง ๆ เช่น คลิปวิดีโอ หรือผ่านการบรรยาย ผสมผสานการถามตอบ แบบเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือผู้สอนกับผู้สอน แต่ทั้งนี้ผู้สอนต้องพิจารณาภาวะผู้เรียนด้วยว่าวิธีไหนถึงจะเหมาะสมที่สุดกับแต่ละช่วงวัย การประเมินไม่ใช่ประเมินการเรียน แต่เป็นประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวได้เช่น Wichai Woonghai and Marut Phatphon กล่าวไว้ว่า พื้นที่การเรียนรู้หมายถึง โอกาสที่ผู้เรียนได้รับจากผู้สอน ในการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ ออกแบบและใช้วิธีการเรียนรู้ของตนเอง ประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ตลอดจนโอกาสที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปทำประโยชน์ต่อส่วนรวมและสะท้อนคิดกลับมายังตนเอง (Self-reflection) อีกครั้งว่า สิ่งที่ตนเองจะเรียนรู้ต่อไปคืออะไร แล้วกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ใหม่ด้วยตนเองอีกครั้ง แล้วลงมือเรียนรู้ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด การเรียนรู้แบบจริงจัง รู้ชัดจะไม่เกิด ถ้าพื้นที่การเรียนรู้ยังเป็นของผู้สอน และในการจัดการเรียนรู้ยุค New Normal นี้มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบ Online ซึ่งจะมีวิธีการหรือกระบวนการไปในทิศทางเดียวกันจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้นั้นเหมือนกันซึ่ง Thapanee Thummathar ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอน Online ไว้ดังภาพประกอบ

ที่มา : กาญจนา บุญภักดี (2563)

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนแบบ Online

ทั้งนี้ยังได้เสนอ หลักการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ สิ่งที่ผู้สอนควรพิจารณาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. ต้องคำนึงถึงทักษะและความรู้ที่จำเป็นที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้รับ
2. วิธีการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทักษะความรู้ที่จำเป็น
3. วิธีการประเมินทักษะและความรู้ที่จำเป็นควรเป็นอย่างไร
4. ผู้เรียนที่เรียนช้าไม่สนใจ เกเร ไม่เอาใจใส่ผู้สอนมีวิธีการจัดการอย่างไร
5. ผู้เรียนที่รู้ทุกเรื่องก่อนเริ่มสอน

ผู้สอนจะมีวิธีการอย่างไรการจัดการเรียนรู้ยุค New Normal นั้นความสำคัญที่อยู่ การออกแบบการเรียนรู้อย่างไรให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายและก็ไม่ใช่เรื่องยากถ้าผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ดีดังนี้

1. ผู้เรียนทราบว่าจะทำอะไร อย่างไร และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. ผู้เรียน และผู้สอนทราบเป้าหมายที่ชัดเจน
3. ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
4. การจัดการเรียนรู้เน้นการปฏิบัติที่ผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน
5. เกิดการพัฒนาความสามารถอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
6. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับช่วงวัยของผู้เรียน
7. สร้างแรงเสริม แรงจูงใจ รางวัล และบทลงโทษที่ชัดเจนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้
8. จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ภูษิมา ภิญญินวัฒน์ (2563) นักวิจัยจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินการ “การจัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์ โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย” สรุปใจความสำคัญ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ดังนี้

1. กระทบหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ หลักสูตรการศึกษาพื้นฐานของไทยในปัจจุบันเน้นเนื้อหา มาก ครูจำเป็นต้องใช้เวลาเยอะเพื่อสอนได้ครบถ้วน และไม่เอื้อให้นักเรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) เท่าที่ควรและหากยังใช้หลักสูตรเดิมในการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ครูจะต้องใช้ เวลาสอนมากขึ้นเพื่อสอนให้ครบถ้วน การปรับหลักสูตรให้กระทบควบคู่ไปกับจัดลำดับความสำคัญ รวมทั้งผ่อนคลายเป็นตัวชี้วัดเรื่องโครงสร้างเวลาเรียนจะสามารถช่วยลดความกดดัน โดยยังคงคุณภาพ ขึ้นต่ำไว้ได้ ตัวอย่างของ มลรัฐ Alberta ประเทศแคนาดา ได้กระทบหลักสูตรโดยเน้นเนื้อหาจำเป็น ตามมาตรฐานของแต่ละช่วงวัย เพื่อให้ครูสามารถนำไปวางแผนการสอนและใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งออกคู่มือหลักสูตรฉบับย่อสำหรับผู้ปกครอง เพื่อสื่อสารให้เข้าใจถึงหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไป

หลักสูตรแกนกลางไทยจัดประเภทตัวชี้วัดแล้ว แต่ต้องเพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารแก่ครูและ ผู้ปกครอง หลักสูตรแกนกลางของไทยกำหนดตัวชี้วัด “ต้องรู้” และ “ควรรู้” ในแต่ละสาระวิชาแล้ว แต่ต้องเพิ่มความชัดเจน โดยระบุเนื้อหาจำเป็นของแต่ละช่วงวัย และเปิดให้ครูมีอิสระในการจัดการ เรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันกระทรวงศึกษาธิการควรให้ศึกษานิเทศก์ ทำหน้าที่เป็นโค้ชให้แก่ครู โดยให้คำแนะนำในการเลือกตัวชี้วัดและเนื้อหา นอกเหนือจากส่วนที่จำเป็น เพื่อให้เหมาะกับบริบทและสถานการณ์ของพื้นที่ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการควรออกคู่มือหลักสูตร ฉบับย่อสำหรับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทใหม่ และสามารถติดตามการเรียนรู้ของเด็ก ได้ นอกจากนี้ โรงเรียนต้องไม่ละเลยการให้ความรู้แก่นักเรียนแต่ละช่วงวัยในการป้องกันตนเองจาก โจรระบาด ซึ่งองค์กรอนามัยโลกได้จัดทำคู่มือไว้แล้ว

2. เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบ การเรียนรู้ ความยืดหยุ่นในการใช้เวลาและการเลือกรูปแบบการเรียนจะทำให้ครูสามารถออกแบบ หน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล (Personalized learning) ได้ ดังตัวอย่างของมลรัฐ Alberta ประเทศแคนาดา ซึ่งมีแนวทางสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ด้วยแบบ ผสมผสาน (Blended learning) โดยแนะนำการกำหนดจำนวนชั่วโมงการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ชั่วโมงเรียนรู้ผ่านจอสำหรับเด็กแต่ละช่วงวัย โดยคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย (ปัญหาด้านสายตา) และพัฒนาการด้านสังคม (ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น) ชั่วโมงการเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วยตัวเอง และชั่วโมงที่ครูและนักเรียนทำกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนในกรณีของ สหรัฐอเมริกา พบว่า ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกัน โดยจัดทำ ฐานข้อมูลของสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังเปิดช่องให้หน่วยงานอื่น ๆ และแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ในขณะที่นิวซีแลนด์เตรียมชุด การเรียนรู้พื้นฐานให้นักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคู่มือออนไลน์ และชุดการเรียนรู้ (สื่อแห้ง) เพื่อให้ นักเรียนทุกคนทั้งที่สามารถเข้าถึงและไม่สามารถเข้าถึงระบบเรียนออนไลน์สามารถใช้เรียนรู้ได้ ในกรณีของไทยแม้หลักสูตรแกนกลางของไทยเปิดให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดชั่วโมงเรียน แต่ก็ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับโครงสร้างเวลาเรียนที่ค่อนข้างแข็งตัว ดังนั้นหากกระทรวงศึกษาธิการ ช่วยผ่อนคลายโครงสร้างเวลาเรียนลง และเปิดช่องทางการสื่อสารให้ครูได้สอบถามข้อสงสัยก็จะช่วย สร้างความมั่นใจให้แก่ครูออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยัง สามารถเปิดให้เอกชนและภาคประชาสังคมที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนา แลกเปลี่ยนเครื่องมือและเทคนิคใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มทางเลือกที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเด็กมากขึ้น

3. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และสอนอย่างมีแผนที่เหมาะสม ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ครูจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสอนแบบใหม่ วิธีการหนึ่งคือ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลังการระบาดของโควิดสิ้นสุดลง ทั้งนี้ ควรเริ่มต้นโดยการจัดกลุ่มตัวชี้วัดให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้แผนการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์การระบาด เช่น ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้หน่วยละ 2 สัปดาห์ เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาการประเมินสถานการณ์การระบาด ทั้งนี้ หากครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยให้ร้อยเรียงกันอย่างเป็นระบบทั้งเทอมหรือทั้งปี ก็จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพได้ดียิ่งขึ้น และได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต ในทางปฏิบัติการจัดหน่วยการเรียนรู้สามารถจัดตามเนื้อหาหรือตามประเด็นที่น่าสนใจ และยังสามารถบูรณาการข้ามวิชาหรือในวิชาเดียวกัน หลังจากนั้น ครูควรกำหนดคำถามสำคัญของแต่ละหน่วย และวางแผนการติดตามการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติอย่างชัดเจน เลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก และสื่อสารกับพ่อแม่ให้ทราบถึงบทบาทที่จะเปลี่ยนไป เนื่องจากการเสริมทักษะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ตั้งคำถามเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมจะทำให้ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้มีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการควรจะสนับสนุนการเพิ่มทักษะเหล่านี้ตามความต้องการของครูในแต่ละพื้นที่ โดยอาจจะเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญในภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาสังคม ช่วยพัฒนาศักยภาพครูให้ตรงกับทักษะที่ต้องการ และสนับสนุนให้มีการเพิ่มทักษะให้แก่ศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็น “โค้ชทำงาน” ให้แก่ครูต่อไป

4. ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative assessment) เพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ เมื่อนักเรียนไปโรงเรียนตามปกติไม่ได้ ครูกับนักเรียนก็จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันลดลง ทำให้ครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของนักเรียนได้เต็มที่ อาจทำให้ไม่สามารถรู้ปัญหาของนักเรียนได้ทันเวลา โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาและการคำนวณ ซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ระยะยาว การประเมินเพื่อพัฒนาจึงไม่สามารถลดหรือละทิ้งไปได้

ทั้งการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning) ของเด็ก เพื่อให้ครูทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก โดยจะสามารถให้ Feedback กับเด็กและปรับแผนการเรียนรู้ได้ตรงตามสถานการณ์ และการประเมินซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ (Assessment as learning) ของเด็ก โดยครูเปิดโอกาสให้เด็กย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง กระบวนการนี้จะทำให้เด็กมีความรับผิดชอบและเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น รวมถึงเมื่อเด็กเข้าใจตนเองก็จะเป็นโอกาสที่จะวางแผนการเรียนรู้ของตนเองร่วมกับผู้ปกครองและครูได้ การประเมินเพื่อพัฒนาทั้ง 2 ลักษณะจึงต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างเด็ก ผู้ปกครองและครูมากขึ้น วิธีหนึ่งที่ทำได้คือ การประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล (Personalized check-ins) เพื่อติดตามการเรียนรู้ สุขภาพกายและ

สุขภาพจิตของนักเรียน โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ในกรณีของเด็กโต อาจจะมีการประเมินตนเองและการประเมินเพื่อน (Self & peer assessment) เข้าไปด้วย ซึ่งจะมีประโยชน์ในการช่วยฝึกทักษะการสะท้อนคิดให้เด็กได้อีกทางหนึ่งด้วยการประเมินเพื่อพัฒนาจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คือ (1) มีการเสริมศักยภาพครูในการใช้และออกแบบเครื่องมือประเมิน (2) มีการให้เอกชน และภาคประชาสังคม ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินเข้ามาร่วมพัฒนาเครื่องมือการประเมินใหม่ ๆ และ (3) มีการเปิดเวที (Platform) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้เชี่ยวชาญ

5. การประเมินเพื่อรับผิดชอบ (Assessment for accountability) ยังคงควรไว้ แต่ควรให้น้ำหนักการประเมินโอกาสทางการเรียนของเด็กมากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ สถานการณ์โรคระบาดในปัจจุบันทำให้ต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดังนั้น คุณภาพการศึกษาที่เด็กจะได้รับในแต่ละพื้นที่จะไม่เหมือนกัน จึงไม่สามารถใช้คะแนนวัดความรู้หรือทักษะแบบเดียวกันเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบได้ มิฉะนั้นก็อาจส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงควรปรับเกณฑ์ข้อสอบวัดความรู้ (Test-based) มาสู่การให้น้ำหนักกับตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ด้านวิชาการ (Non-academic measure) มากขึ้น เช่น อัตราการเข้าเรียน (Attendance rate) หรืออัตราการออกกลางคัน (Drop-out rate) เป็นต้น โดยการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเหล่านี้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อลดภาระครู เช่น ใช้ระบบ Google Classroom บันทึกการใช้งานซึ่งจะช่วยให้เขตพื้นที่สามารถติดตามและให้การสนับสนุนโรงเรียนได้ตรงกับความต้องการมากขึ้นด้วย

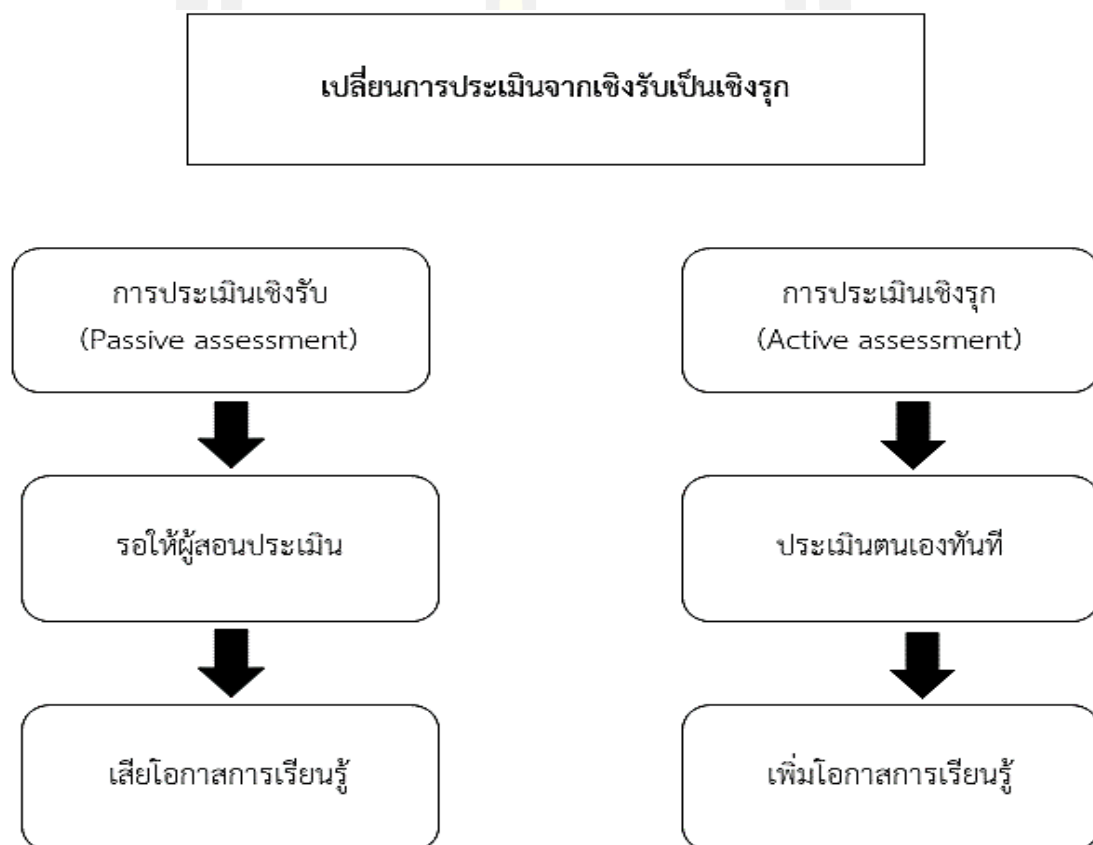
วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ใน New normal เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน มีประเด็นการเรียนรู้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. การเรียนรู้ใน New normal คือ การเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพอนามัยและเป็นการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
 2. การจัดการเรียนรู้ใน New normal คือ การเรียนรู้ที่ไม่จำกัดอยู่ในห้องสี่เหลี่ยม การเรียนรู้มีอยู่รอบตัว เกิดขึ้นที่ชุมชนหรือที่บ้าน สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตได้จริง
- การสอนออนไลน์ไม่ใช่ New Normal คุณภาพของการเรียนรู้ คือ New Normal การจัดการเรียนรู้ต้องมีลักษณะการบูรณาการ

- 2.1 เนื้อหาสาระกับเนื้อหาสาระ
- 2.2 เนื้อหาสาระกับวิธีการ
- 2.3 เนื้อหาสาระกับกระบวนการเรียนรู้
- 2.4 ความรู้ความคิดค่านิยมกับคุณธรรม
- 2.5 ความรู้กับการปฏิบัติ

2.6 ความรู้กับชีวิตของผู้เรียน

3. การประเมินผลใน New normal เป็นการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ใน New normal จากการประเมินแบบทั่วไป ประเมินโดยครูผู้สอนเพื่อตัดสินการเรียนรู้ แต่การประเมินผลการเรียนรู้แบบ New Normal เป็นการประเมินตนเองของผู้เรียน สะท้อนความคิด ความคิด ถอดบทเรียนและพัฒนาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองต่อไป และการประเมินเปลี่ยนการประเมินจากเชิงรับเป็นเชิงรุก ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 5 เปลี่ยนการประเมินจากเชิงรับเป็นเชิงรุก

Growth mindset ของการประเมินใน New normal มีความแตกต่างจาก Mindset การประเมินที่ผ่านมาดังนี้

ตาราง 13 ความแตกต่าง Mindset การประเมิน

Mindset การประเมินที่ผ่านมา	Growth mindset ของการประเมินใน New normal
การประเมินคือการพิสูจน์ว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มากน้อยเพียงใด	การประเมินคือการตรวจสอบ คุณภาพของผู้เรียนว่ามีสิ่งใด ที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา
ผลการประเมินไม่สามารถ แก้ไขให้ดีขึ้นได้	สามารถแก้ไขผลการประเมินได้ เมื่อผู้เรียนมีศักยภาพที่สูงขึ้น
มุ่งเน้นการประเมินแล้วนำไป เปรียบเทียบกับคนอื่น	มุ่งเน้นการประเมินแล้วนำไป ตรวจสอบตนเอง
ประเมินแล้วก็แล้วกัน	ประเมินแล้วต้องนำไปพัฒนา
ประเมินไม่ผ่านสามารถซ่อมได้	ประเมินผ่านก็สามารถซ่อมได้
ประเมินครั้งเดียวเลิก	ประเมินไปเรื่อย ๆ

สิ่งท้าทายความคิดที่จะนำไปสู่ Growth mindset ของการประเมินใน New normal คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองจากผลการประเมินที่ผ่านมาได้แบบไม่มีเงื่อนไข จนกว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของตนเอง เพราะการเรียนรู้ เป็นของผู้เรียนไม่ใช่ของผู้สอน

บทบาทของผู้สอนสำหรับการประเมินการเรียนรู้

บทบาทของผู้สอนสำหรับการประเมินการเรียนรู้ใน New normal เป็นบทบาทที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้อย่างมีคุณภาพ และเกิดการเรียนรู้จากการประเมิน ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศความไว้วางใจ (Trust) ในการประเมินตนเองที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยที่จะประเมินตนเองตามข้อมูลที่เป็นจริง
2. กระตุ้นผู้เรียนให้เห็นคุณค่าของการประเมินตนเองในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ที่มีใช้เพียงแค่การตัดสินผลการเรียนรู้
3. อำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือประเมินที่ผู้เรียนอาจจะต้องใช้เป็นแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการประเมินตนเอง ซึ่งเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถสะท้อนคิดและถอดบทเรียนจากการประเมินตนเองได้ดีขึ้น

4. ตรวจสอบผลการประเมินตนเองของผู้เรียน แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับคุณภาพของการประเมินตนเอง ทั้งในแง่กระบวนการประเมินตนเอง ผลการประเมินตนเอง ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาตนเองจากผลการประเมิน

5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสะท้อนคิดและถอดบทเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันมากขึ้น

องค์ประกอบ 3P ที่ใช้ในการประเมินผู้เรียน

1. Process (กระบวนการ) ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้และวิธีการแก้ปัญหาหรือไม่ความพยายามและกระบวนการทำงาน

2. Product (ผลผลิต) ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานและสามารถทำงานอะไรได้ ผลการทำงานข้อสรุปของการเรียนรู้

3. Progress (ความก้าวหน้า) ผู้เรียนพัฒนาการทำงานจากเดิมเป็นอย่างไร พัฒนาการของการเรียนรู้และการทำงาน

สภาพ New normal ทางการเรียนรู้

สภาพ New normal ทางการเรียนรู้อันเนื่องมาจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 มีลักษณะดังนี้

1. การเรียนรู้จะมีช่องทางสำหรับเข้าถึงที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์อันชาญฉลาด (Smart devices) เป็นของตนเอง และจะใช้ประโยชน์ในการสืบเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นการติดต่อสื่อสารกับผู้สอนแบบ Real time ผู้สอนที่เคยบรรยายความรู้ผ่านระบบออนไลน์จะปรับเปลี่ยนมาเป็นการโค้ชแบบออนไลน์ (Online coaching) หรือการโค้ชผ่านระบบการเรียนรู้ออนไลน์มากขึ้น

2. สำหรับผู้เรียนที่ไม่มี Smart devices จะใช้การเรียนรู้ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่มากขึ้น การเรียนรู้ผ่านการทำโครงการ (Project-Based Learning) ที่บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏชาวบ้านเป็นโค้ชการเรียนรู้ในพื้นที่มากขึ้น ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มากขึ้น

3. พื้นที่แสดงศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหลากหลายมากขึ้น จากเดิมอาจจะเป็นพื้นที่ในชั้นเรียนหรือเวทีการประกวดต่าง ๆ มาเป็นพื้นที่ทั้งในโลกจริง ในครอบครัว ในชุมชน หรือในสังคม ตลอดจนพื้นที่ในโลกออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้และความคิดสร้างสรรค์ไปทำประโยชน์ในแง่มุมต่าง ๆ แล้วนำมาเผยแพร่ให้บุคคลอื่นได้ร่วมเรียนรู้ด้วยจิตอาสา

4. ผู้เรียนจะเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) ผ่านช่องทางต่าง ๆ มากขึ้น รวมทั้งเรียนรู้วิธีการพัฒนาวินัยในตนเอง (Self-discipline) เพื่อที่จะสามารถกำหนดเป้าหมายทางการเรียนรู้ แสวงหาวิธีการเรียนรู้ควบคุมและกำกับตนเองในการเรียนรู้ รวมทั้งประเมินการเรียนรู้ของตนเอง (Self-assessment) ได้

5. การเรียนรู้ในลักษณะ Personalized learning หรือการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนรายบุคคลจะมีมากขึ้น ผู้สอนจะออกแบบการเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น ผู้สอนจะไม่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเหมารวม (One size fits all) อีกต่อไป ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด อีกทั้งยังคงไว้ซึ่งศักยภาพด้านการเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

การเรียนรู้และปรับตัวของผู้สอนใน New normal

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสภาพปรกติใหม่ (New normal) อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนควรเร่งเรียนรู้และปรับตัวในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ออกแบบการเรียนรู้ให้หลากหลายและตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลทั้งการเรียนรู้ แบบ Face to Face และการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อเปิดพื้นที่ของการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้ได้มากที่สุด
2. พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีลักษณะเป็น Active learning ที่ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มากกว่าการนั่งฟังการบรรยายเท่านั้น
3. พัฒนาทักษะการออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน หรือ Hybrid learning ที่มี Platform การเรียนรู้ที่หลากหลายทั้ง Platform แบบ Face to Face และ Platform ออนไลน์
4. พัฒนาทักษะการออกแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้แล้วนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพราะเป็นปัจจัยชี้ขาดการมีงานทำในอนาคตของผู้เรียน
5. พัฒนาทักษะการใช้พลังคำถามที่กระตุ้นการคิดขั้นสูง โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทั้งในรูปแบบ Face to Face และการใช้พลังคำถามออนไลน์
6. พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกได้ดีกว่าเนื้อหาสาระแบบทั่ว ๆ ไป ที่ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน
7. ออกแบบระบบการดูแลช่วยเหลือทางการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการที่หลากหลาย สามารถตอบสนองผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว

8. พัฒนาทักษะการโค้ชเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียน ทั้งการโค้ชแบบ Face to Face และการโค้ชผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์ เพราะการโค้ชจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง

9. พัฒนาทักษะการวัดและประเมินผลที่เสริมพลังตามสภาพจริง เพราะผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการประเมินตามสภาพจริง มากกว่าการทำแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ทำแบบเรียน

10. พัฒนาทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ (Creative feedback) เพราะจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และแรงปรารถนา (Passion) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็น New normal ของการเรียนรู้ในอนาคต

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ต้องจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เพื่อให้สอดคล้องกับ New Normal ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมรวมถึงความเหมาะสมกับขนาดของแต่ละโรงเรียน

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่มาสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง 14 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของนักวิชาการ

นักวิชาการ	Globish (2020)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	กาญจนา บุญภักดี (2563)	ภูษิมา ภูัญญ์สินวัฒน์ (2563)	เทือน ทองแก้ว (2563)	พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563)	วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒผล (2563)	ความถี่
องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้ วิถีชีวิตใหม่								
1. ผู้สอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
2. ผู้เรียน	✓	✓	✓	✓			✓	5
3. ผู้ปกครอง	✓			✓	✓			3

ตาราง 14 (ต่อ)

องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้ วิถีชีวิตใหม่	Globish (2020)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2564)	กาญจนา บุญภักดี (2563)	ภุชมิภา ภิญโญสินวัฒน์ (2563)	เพ็ญ ท่องแก้ว (2563)	พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563)	วิชัย วงษ์ใหญ่และมะมารุต พัฒนาผล (2563)	ความถี่
4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓		✓	6
5. วิธีการประเมิน			✓	✓	✓	✓	✓	5
6. สภาพแวดล้อม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5
7. เครื่องมือการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓					3
8. มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	✓	✓		✓	✓	✓		5

จากตารางการสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของนักวิชาการทั้ง 7 คน สรุปได้ว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. ผู้สอน 2. ผู้เรียน 3. ผู้ปกครอง 4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5. วิธีการประเมิน 6. สภาพแวดล้อม 7. เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ และ 8. มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด

ผู้สอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า ครูในการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียวมีครูสอนจากต้นทางมาจากโรงเรียนวังไกลกังวล อ.หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ช่องทางสื่อสารหลัก

Globish (2020) กล่าวว่า ครูต้องมีทักษะการสอนออนไลน์และความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต ในกรณีการเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100%

กาญจนา บุญภักดี (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนยุค New Normal จะประสบผลสำเร็จ ผู้สอนต้องเป็นครุมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถ ทราบเนื้อหาล่วงหน้าและที่สำคัญต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563) กล่าวว่า ครูมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันกระทรวงศึกษาธิการควรให้ศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นโค้ชให้แก่ครู โดยให้คำแนะนำในการเลือกตัวชี้วัดและเนื้อหา นอกเหนือจากส่วนที่จำเป็น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของพื้นที่

เทียน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า ครูต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าเป็นผู้สอน ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากการสอนในชั้นปกติมาเป็นการสอนแบบผสมผสานและการเตรียมการสอนเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย ซึ่งทั้งสองลักษณะต้องมีการออกแบบการเรียนการสอน การทดลองก่อนสอนจริง สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อ การจัดห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดช่วงเวลาสอน การทดสอบ รวมทั้งระเบียบและเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุง

พัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563) กล่าวว่า ครูต้องปรับรูปแบบจากครูผู้สอนเป็นครูผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรมครูและครูต้องปรับทักษะการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2563) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาทเป็น โค้ช (Coach) ที่ให้คำชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการประเมินตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเองด้วยจิตใจใฝ่รู้ นำผลการประเมินมาสะท้อนคิดและถอดบทเรียน และนำไปพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถสรุปได้ว่า ผู้สอน ต้องลักษณะดังนี้ 1) ปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่เป็นครูผู้สอนเปลี่ยนเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ 2) ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ออกจากการสอนในชั้นเรียนเป็นแบบการสอนแบบผสมผสาน 3) ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้ 4) ต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีซึ่งมีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

ผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า ผู้เรียนคือ ผู้เรียนที่มีสำรวจและจัดกลุ่มที่แบ่งโดยระดับการศึกษาสามารถแบ่งได้เป็น ระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา และแบ่งโดยความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แบ่งได้เป็นผู้เรียนที่มีความพร้อมและไม่มีความพร้อม

Globish (2020) กล่าวว่า ผู้เรียนต้องมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์

กาญจนา บุญภักดี (2563) กล่าวว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา และมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจากเป้าหมายที่ร่วมกัน กำหนดกับผู้สอน

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563) กล่าวว่า ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ไม่เน้นชั่วโมง การเรียนรู้ออนไลน์ โดยคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย (ปัญหาด้านสายตา) และพัฒนาการด้านสังคม (ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วย ตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย ในกรณีของผู้เรียนประถมศึกษาปลายขึ้นไปอาจจะเพิ่ม การประเมินตนเองและการประเมินเพื่อน (Self & peer assessment) เข้าไปด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2563) กล่าวว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) ผ่านช่องทางต่าง ๆ มากขึ้น รวมทั้งเรียนรู้วิธีการพัฒนาวินัยในตนเอง (Self-discipline) เพื่อที่จะสามารถกำหนดเป้าหมายทางการเรียนรู้ แสวงหาวิธีการเรียนรู้ความค้ และกำกับตนเองในการเรียนรู้ รวมทั้งประเมินการเรียนรู้ของตนเอง (Self-assessment) ได้

สามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียน ต้องเป็นผู้เรียนที่มีลักษณะ ดังนี้ 1) มีอิสระในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้จาก ระบบออนไลน์ คลิวิดีโอการเรียนการสอน ใบงาน ชิ้นงาน หรือค้นคว้าด้วยตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ 2) มีทักษะการใช้เทคโนโลยี 3) ผู้เรียน ยังมีบทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย 4) มีวินัยในการเรียนรู้

ผู้ปกครอง

Globish (2020) กล่าวว่า ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้นและผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนเองในกรณี การเรียน Home School

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563) กล่าวว่า ผู้ปกครองต้องปรับบทบาทใหม่ โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล (Personalized check-ins) เพื่อติดตามการเรียนรู้ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน

เทียน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า ผู้ปกครองก็ต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุน การเรียนรู้

สมพร ปานดำ (2563) กล่าวว่า ผู้ปกครองต้องทำหน้าที่ครูให้กับบุตรหลานผู้เรียนได้ ในทุกที่ ทุกเวลา (Any Time, Any Where) เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครอง หรือความสัมพันธ์ของวิธีการเรียนการสอน สามารถให้เด็กมีการเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ใช้เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของชุมชนมาเป็นโจทย์ปัญหาการเรียนรู้ หรือการจัดทำโครงการ และ ใช้ครัวเรือนหรือปลูกฝังให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลลัพท์การเรียนรู้สมรรถนะต่าง ๆ ในการเรียนรู้ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสื่อสารกับพ่อแม่ให้ทราบถึงบทบาทที่จะเปลี่ยนไป

สามารถสรุปได้ว่า ผู้ปกครอง ต้องมีบทบาทเหมือนผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนสอน ดังนี้ 1) สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา 2) สนับสนุนเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) มีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล (Personalized check-ins) เพื่อติดตามการเรียนรู้ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ต้องจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ตามความเหมาะสมของจำนวนนักเรียน มีทั้งหมด 5 รูปแบบ ได้แก่ ON SITE, ON AIR, ONLINE, ON DEMAND และ ON HAND

Globish (2020) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในความปกติใหม่ สามารถจัดได้ 4 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100%, การเรียนในห้องเรียน, การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออฟไลน์ และการเรียน Home School

กาญจนา บุญภักดิ์ (2563) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนต้องเป็นแบบ Active Learning เน้นกิจกรรมมากกว่าทฤษฎี เน้นการเรียนรู้แบบรู้จักจริง ใช้ประโยชน์ได้จริง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา อาจจะเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ เช่น คลิปวิดีโอ หรือผ่านการบรรยาย ผสมผสานการถามตอบ แบบเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยคำนึงถึงสอดคล้องกับช่วงวัยของผู้เรียน

ภูษิมา ภิญญินวัฒน์ (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนอย่างไร ในสถานการณ์ Covid-19 ควรกระชับหลักสูตร เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบผสมผสาน (Blended learning) มีการบูรณาการข้ามวิชาหรือในวิชาเดียวกัน มีการประเมินเพื่อรับป้อนข้อมูลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

เทือน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงระบาด คือ การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา ความสามารถในการยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลง (Resilience and Flexibility)

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนต้องมีลักษณะการบูรณาการการเรียนรู้มีอยู่รอบตัว เกิดขึ้นที่ชุมชนหรือที่บ้าน สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตได้จริง การสอนออนไลน์ไม่ใช่ New Normal คุณภาพของการเรียนรู้ คือ New Normal

สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการใช้เทคนิคการสอนร่วมกันกับเทคโนโลยีการศึกษา โดยเนื้อหาอาจมีการบูรณาการ

ข้ามวิชาหรือในวิชาเดียวกันรวมทั้งบูรณาการการเรียนรู้มีอยู่รอบตัว ชุมชนหรือที่บ้าน การจัดการเรียนการสอนมีทั้งแบบเผชิญหน้าและไม่เผชิญหน้า รวมทั้งจัดการเรียนการสอนได้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า คือ การเรียนในห้องเรียน หรือ ON SITE การเปิดทำการเรียนการสอนตามปกติ โดยปฏิบัติตามมาตรฐานการสาธารณสุขและประกาศของ ศบค. จังหวัด และการเรียน Home School หรือ ON HAND คือ ครูจัดทำเอกสารหรือใบงานให้นักเรียน ซึ่งอาจเป็นลักษณะแบบเรียนสำเร็จรูป โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. การจัดการเรียนรู้แบบไม่เผชิญหน้า คือ การเรียนผ่านระบบออนไลน์ เป็นการเรียนรู้แบบ ON-AIR คือการเรียนรู้อันผ่าน DLTV แบบ ONLINE คือการเรียนรู้อันให้ครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ตและ ON DEMAND คือการเรียนรู้อันผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Zoom Google classroom เป็นต้น

วิธีการประเมิน

กาญจนา บุญภักดิ์ (2563) กล่าวว่า การประเมินไม่ใช่ประเมินการเรียนแต่เป็นประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ ผู้เรียนประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563) กล่าวว่า ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) เมื่อผู้เรียนไปโรงเรียนตามปกติไม่ได้ครูกับผู้เรียนก็จะมีปฏิสัมพันธ์กัน ลดลง ทำให้ครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของผู้เรียนได้เต็มที่ อาจทำให้ไม่สามารถรู้ปัญหาของนักเรียนได้ทันเวลา โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาและการคำนวณ ซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ระยะยาวการประเมินเพื่อพัฒนาจึงไม่สามารถลดหรือละทิ้งไปได้ทั้งการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ของเด็ก เพื่อให้ครูทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจะสามารถให้ Feedback กับผู้เรียนและปรับแผนการเรียนรู้ได้ตรงตามสถานการณ์และการประเมินซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ (Assessment as Learning) ของผู้เรียน โดยครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง กระบวนการนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น รวมถึงเมื่อผู้เรียนเข้าใจตนเองก็จะเป็นโอกาสที่จะวางแผนการเรียนรู้ของตนเองร่วมกับผู้ปกครองและครูได้

เทื่อน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า ในการเรียนการสอน ครูต้องทำการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่อง รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน ซึ่งอาจมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จึงต้องมีการกำกับติดตาม ปรับปรุงอยู่เสมอ

พิชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) กล่าวว่า การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อันของผู้เรียน (Formative assessment) จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าการประเมิน

เพื่อการตัดสิน (Summative assessment) เพื่อนำไปใช้ให้คุณให้โทษแก่โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา

ไพศาล สุวรรณน้อย (2563) กล่าวว่า แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนววิถีใหม่ทางการเรียนรู้ น่าจะต้องใช้การประเมินผลใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for learning: AfL) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as learning: AaL) และการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of learning: AoL) การประเมินการเรียนรู้ทั้ง 3 ลักษณะนี้จะประเมินทั้งในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning process) และการประเมินจากผลงานที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning product) ดังนั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องวางแผนร่วมกันในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยระบบออนไลน์ว่าจะประเมินเมื่อไร (When) ประเมินอะไร (What) ประเมินอย่างไร (How) เพื่อให้สามารถใช้ผลการประเมินในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ทั้งในระดับรายวิชา ระดับชั้นปี และระดับหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนววิถีใหม่ทางการเรียนรู้ (New normal learning)

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2563) กล่าวว่า การประเมินการเรียนรู้ใน New normal มุ่งเน้นการใช้ วิธีการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Self-assessment for improvement) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการประเมินตนเองซึ่งเป็นจุดเน้นของการประเมินการเรียนรู้ใน New normal ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองในลักษณะของการประเมินเชิงรุก (Active assessment) ที่เป็นการประเมินตนเอง ทันทีเมื่อมีการเรียนรู้เกิดขึ้น แทนที่การประเมินเชิงรับ (Passive assessment) ที่ต้องรอให้ผู้สอนประเมิน ทำให้เสียโอกาสการเรียนรู้ บทบาทผู้สอนยังคงมีความสำคัญโดยต้องจัดเตรียม เครื่องมือการประเมินต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินตนเอง อีกทั้งยังต้องให้ข้อมูลย้อนกลับต่อคุณภาพของการประเมินตนเองของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเอง ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงได้มากขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนสะท้อนคิดและถอดบทเรียนจากผลการประเมินตนเอง อีกด้วย

สามารถสรุปได้ว่า วิธีการประเมิน ต้องเป็นการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Formative assessment) จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อการตัดสิน (Summative assessment) เนื่องจากมีการจัดการเรียนรู้หลายรูปแบบก็ต้องการประเมินหลากหลายรูปแบบและยุติธรรมกับผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำการศึกษา ดังนี้

1) การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ไม่ใช่การประเมินเพื่อตัดสิน 2) มีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การประเมินผลต้องประเมินเป็นระยะ ๆ

และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่อง รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน

4) นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

สภาพแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ New Normal คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ของนักเรียนแต่ละคน โดยแต่ละพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แตกต่างกันและมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมของแต่ละพื้นที่

Globish (2020) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้แบบ New normal ในกรณีการเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมเรื่องเครื่องมือสนับสนุนการเรียน หรือกรณีการเรียนในห้องเรียนจะต้องมีพื้นที่มากพอเพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขอนามัย

กาญจนา บุญภักดิ์ (2563) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้ Online นั้นจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นกับปัจจัยหลายประการ ปัจจัยหนึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมของตัวผู้เรียนเองถ้าไม่เหมาะสมก็จะเป็นอุปสรรคต่อความสนใจในการเรียนแต่ละครั้งสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้มีดังนี้

1. แสงสว่างต้องไม่จ้าจนเกินไป แสงควรเข้าทางศีรษะเหนือระดับสายตา
2. ถ้าเรียนกลางคืนไม่ควรปิดไฟ เพราะแสงน้อยเกินไปเป็นอันตรายต่อสายตา
3. แสงไฟควรเป็นสีโทนเหลืองขาว หรือสีขาว
4. นั่งระดับสายตาอยู่ระดับเดียวหรือระดับบนจอภาพ หลังชิดเก้าอี้
5. นั่งให้ข้อศอกตั้งฉาก ระดับเดียวกับโต๊ะ หาที่พักเท้ากรณีเท้าไม่ติดพื้น
6. ไม่ควรนั่งถ้าอื่นๆ เช่น นั่งไขว่ห้าง
7. อุณหภูมิไม่ควรร้อน หรือหนาวจนเกินไป จะขาดสมาธิในการเรียน

ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์ (2563) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ คือ ฐานข้อมูลของสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ นักเรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน

θειอน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า ห้องเรียนของยุคใหม่ ห้องเรียน ห้องเล่นเป็นห้องเดียวกันหรือห้องเรียน ห้องสมุด ห้องทำงานเป็นห้องเดียวกัน ที่ไม่มีหนังสือ (e-Library) ห้องทำงานอยู่ใน Café (Co-working space) รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ลานกิจกรรม และลานสุขภาพอนามัย เป็นต้น

พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ คือ ทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งทรัพยากรออฟไลน์และทรัพยากรออนไลน์ เช่น จัดสรรหนังสือเด็กให้แก่ครอบครัวด้วยโอกาสเพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ที่บ้าน เป็นต้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2563) กล่าวว่า สภาพ New normal ทาง การเรียนรู้ คือ การเรียนรู้จะมีช่องทางสำหรับเข้าถึงที่หลากหลายมากขึ้นโดยเฉพาะช่องทาง การเรียนรู้ออนไลน์ สำหรับผู้เรียนที่ไม่มี Smart devices จะใช้การเรียนรู้ ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่มากขึ้น การเรียนรู้ผ่านการทำโครงการ (Project-Based Learning) ที่บูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมในการแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน

สามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ New Normal ต้องมีความหลากหลาย นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ทั้งช่องทาง การเรียนรู้ออนไลน์และการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ดังนี้ 1) นักเรียนมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ 2) นักเรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน 3) กรณีรูปแบบเรียน ONSITE ห้องเรียนจะต้องมีพื้นที่มากพอเพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขอนามัยของนักเรียน

เครื่องมือการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ คือช่องทางสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนในแต่ละรูปแบบ เช่น ช่องทาง DLTV ช่องทางระบบอินเทอร์เน็ต ช่องทาง Mobile Application แบบฝึกหัด เป็นต้น

Globish (2020) กล่าวว่า เครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

กาญจนา บุญภักดี (2563) กล่าวว่า เครื่องมือที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอน การประชุมทางไกลเกิดขึ้นมากมาย เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ เป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนแบบ Online เช่น Zoom, Google Hangouts, Skype, Line, Face Time, Facebook, Messenger, Microsoft Teams, True Virtual World, Google meet, Vroom, Web X เป็นต้น

สามารถสรุปได้ว่า เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ต้องเป็นเครื่องมือที่มาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนทุกรูปแบบทั้งเครื่องมือที่เป็นระบบเครือข่าย ดังนี้ 1) สัญญาณผ่านดาวเทียม 2) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ 1) โทรศัพท์ 2) โทรศัพท์ 3) คอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก 4) แท็บเล็ตหรือไอแพด และเครื่องมือที่เป็นช่องทาง การเรียนรู้ เช่น DLTV, Zoom, Facebook, Google meet เป็นต้น

มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า แนวทางการปฏิบัติ ตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 ของจังหวัด (ศบค. จังหวัด) ในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติเรียนที่โรงเรียน

Globish (2020) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ห้องเรียนต้องมีพื้นที่มากพอ ให้สามารถปฏิบัติตามนโยบาย Social distancing เพื่อรักษาระยะห่าง และการดูแลสุขภาพอนามัยของ นักเรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัดควบคู่กับการให้นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัยและ หมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ และโรงเรียนต้องหมั่นฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ

ภูษิมา ภิญญินันต์ (2563) กล่าวว่า โรงเรียนต้องไม่ละเลยการให้ความรู้แก่นักเรียนแต่ละช่วงวัยในการป้องกันตนเองจากโรคระบาด ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้จัดทำคู่มือไว้แล้ว

เทียน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า มาตรการทางสาธารณสุขในการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หมายถึง การให้บุคคลอยู่ห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร ในการทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การประชุม การนั่งคุยกัน การรับประทานอาหารโต๊ะเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ การยืนห่างกันในลิฟท์โดยสาร เป็นต้น ทุกคนสวมหน้ากากอนามัย แม้แต่การเดินทางก็ต้องสวมหน้ากากอนามัยด้วยเช่นกัน

พิชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) กล่าวว่า การจัดการศึกษายุคนิวนอร์มอล ควรให้น้ำหนักกับการเรียนรู้เพื่อสุขภาพกายและใจ ควรสอดแทรกเนื้อหาความรู้เรื่องสุขภาพและการดูแลสุขภาพกายและใจ เพื่อให้เด็กเรียนรู้และปรับตัวได้ท่ามกลางสถานการณ์ครอบครัวและสังคมที่ไม่แน่นอน จัดให้มีอาสาสมัครติดตามสถานการณ์เด็กในแต่ละครอบครัวและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพ ในลักษณะเดียวกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ เป็นต้น

รัชนิบูรณ์ เนตรภักดี และคณะ (2563) กล่าวว่า มาตรการทางสาธารณสุขและ มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอน ในกรณีที่โรงเรียน สามารถจัดการสอนได้หรือใช้การสอนแบบผสม ควรบังคับใช้มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดตาม “แนวทางปฏิบัติสำหรับ สถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 (Covid-19)” ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับองค์กร UNICEF อย่างเคร่งครัด เช่น ไม่ให้นักเรียน ครู หรือเจ้าหน้าที่ที่เจ็บป่วยมาโรงเรียน กำหนดให้มีการล้างมือด้วยสบู่เป็นประจำ และรณรงค์ ส่งเสริมให้สวมใส่หน้ากากอนามัย เป็นต้น New Normal ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ สถานศึกษา การจัดการเรียนรู้อย่างคงต้องเดินทางต่อไป เพราะเด็กยังต้องศึกษาเล่าเรียนเพื่อพัฒนา

ตนเอง ครูต้องพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอน สิ่งที่เกิดขึ้นและสถานศึกษาต้องปรับตัว ได้แก่

1. อาคารสถานที่ต้องต้องจุดคัดกรอง ผู้มีอาการเบื้องต้น
2. การเข้าออกใช้ทางเดียวเพื่อสะดวกต่อการคัดกรอง
3. จุดให้บริการวัดอุณหภูมิและบริการเจลแอลกอฮอล์ก่อนเข้าสถานศึกษา
4. ผู้เรียนทุกคนต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยก่อนเข้าสถานศึกษา
5. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบเว้นระยะห่าง
6. จัดการเรียนการสอนแบบ Online เพื่อลดการเดินทาง

สามารถสรุปได้ว่า มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดต้องเป็นมาตรการทางสาธารณสุขและมาตรการทางสังคม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในโรงเรียน ควรบังคับใช้มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดตาม “แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (Covid-19)” ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับองค์กร UNICEF อย่างเคร่งครัด ดังนี้

1. นักเรียน ครูและเจ้าหน้าที่ที่เจ็บป่วยไม่ควรมาสถานศึกษา
2. จัดให้มีการคัดกรองอาการไข้ ไอ น้ำมูก บริเวณทางเข้าประตูสถานศึกษาทุกเช้า เพื่อแยกผู้มีอาการไปยังสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ โดยควรใช้เครื่องวัดอุณหภูมิแบบดิจิตอลที่ไม่ต้องสัมผัสตัว
3. ผู้เรียนทุกคนต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยก่อนเข้าสถานศึกษา
4. สถานศึกษาควรกำหนดให้มีการล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่เป็นประจำหรือถูมือด้วยเจลหรือน้ำยาล้างมือที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และอย่างน้อย จะต้องมีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคตามพื้นผิวที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ภายในสถานศึกษาทุกวัน
5. สถานศึกษาทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคตามอาคารเรียนและห้องเรียน โดยเฉพาะจุดให้บริการน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาลอย่างน้อยวันละครั้ง และบริเวณพื้นผิวที่มีคนจำนวนมากสัมผัส (ราวบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์กีฬา อุปกรณ์ดนตรี มีอับประตู-หน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น)
6. สถานศึกษาควรส่งเสริมมาตรการรักษาระยะห่างทางกายภาพ (Physical distancing/Social Distancing) เช่น
 - 6.1 ปรับเวลาเข้าเรียน-เลิกเรียนให้เหลื่อมกัน
 - 6.2 ยกเลิกการรวมกลุ่ม กีฬา และกิจกรรมอื่นใดที่ทำให้เกิดความแออัด (เช่น การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ที่ต้องสัมผัสสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน)
 - 6.3 จัดโต๊ะเรียนให้มีระยะห่างจากกันอย่างน้อยหนึ่งเมตร (หากเป็นไปได้)

6.4 สอนเกี่ยวกับการรักษาระยะห่างและการหลีกเลี่ยงการสัมผัส

โดยไม่จำเป็น โดยปฏิบัติให้นักเรียนนักศึกษา ดูเป็นตัวอย่าง

7. เตรียมมาตรการรองรับหากมีนักเรียนหรือเจ้าหน้าที่เจ็บป่วยวางแผนล่วงหน้าร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขในท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ดูแลสุขภาพในสถานศึกษา พร้อมทั้งปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกนักเรียนที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่น ๆ หากพบว่ามีนักเรียน และเจ้าหน้าที่ที่มีไข้ (อุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส) หรือมีประวัติสงสัยป่วยด้วยโรคโควิด-19 ควรแยกนักเรียนหรือเจ้าหน้าที่คนนั้นออกจากบุคคลอื่น โดยระวังไม่ให้เกิดการตีตรา รวมทั้งมีกระบวนการในการแจ้งให้ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็กทราบและปรึกษาผู้ให้บริการ/หน่วยงานสาธารณสุข ซึ่งอาจต้องมีการส่งตัวเด็ก/เจ้าหน้าที่ไปยังสถานพยาบาลโดยตรงตามแต่บริบทและสถานการณ์ หรือส่งตัวกลับบ้าน โดยสถานศึกษาจะต้องแจ้งขั้นตอนหรือกระบวนการที่มีอยู่ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปกครองและนักเรียนทราบล่วงหน้า

8. แนวทางการให้บริการวัคซีนโควิด 19 สำหรับนักเรียน (กรมควบคุมโรค, 2565)

8.1 สำหรับนักเรียนอายุ 5-11 ปี กำหนดการให้วัคซีนไฟเซอร์ ในเด็กอายุ 5-11 ปี ตามคำแนะนำของราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ให้ฉีดวัคซีนไฟเซอร์ ฝาสี่เข็ม สูตรสำหรับเด็ก ขนาด 10 ไมโครกรัม ปริมาณ 0.2 มิลลิลิตร เข้ากล้ามเนื้อ 2 ครั้ง ห่างกัน 3-12 สัปดาห์ โดยระยะห่าง 8-12 สัปดาห์ จะดีกว่า 3-4 สัปดาห์ เพราะได้ระดับภูมิคุ้มกันที่สูงกว่า ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการวัคซีนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในทิศทางเดียวกันจึงขอแนะนำระยะห่างระหว่างเข็ม 8 สัปดาห์ สำหรับการให้วัคซีนไฟเซอร์ ในเด็กอายุ 5-11 ปี ผ่านระบบสถานศึกษา

8.2 สำหรับนักเรียนอายุ 12 ปี ขึ้นไป กำหนดการให้วัคซีนไฟเซอร์ ในเด็กอายุ 12 ปี ขึ้นไปให้ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ 2 ครั้ง ห่างกัน 3-4 สัปดาห์

กรณีศึกษาในต่างประเทศแนวทางการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ได้ศึกษาและเลือกตัวอย่างบทเรียนจากประเทศที่เผชิญกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสามารถรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย 4 ประเทศ อันได้แก่ ประเทศจีน ประเทศอังกฤษ ประเทศเกาหลีใต้และประเทศญี่ปุ่น รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ประเทศจีน

รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งประเทศที่สามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างจริงจัง มีวิธีการจัดการปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับจังหวะและโอกาส โดยมีหลักคิด “นอกกรอบ” พยายามหาทางแก้ไขเฉพาะหน้าและวางแนวทางการดำเนินการในระยะยาวอีกด้วย ซึ่งการดำเนินการสามารถ สรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการจีนได้เปิดตัวโครงการที่มีชื่อว่า “Disrupted Classes, Undisrupted Learning” มีการออกคู่มือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถาบันอุดมศึกษาในช่วง การป้องกันและควบคุมโรคระบาด “Guidance on the Organization and Management of Online Teaching in the Higher Education Institutions During Epidemic Prevention and Control Period.” เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม โดยทั่วกัน อีกทั้ง มีการดำเนินมาตรการตรวจสอบว่า การเรียนออนไลน์จะมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการเรียนการสอนในห้องเรียน

2. ประสานความร่วมมือระหว่าง 3 ส่วน “รัฐบาล เอกชน และโรงเรียน หรือ G-E-S” อันได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศของจีน (MIIT) เพื่อขยายเครือข่ายบรอดแบนด์ ให้ครอบคลุม รวมถึงอัปเกรดอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนระดับประถมและมัธยม เพื่อยกระดับการศึกษาออนไลน์ สนับสนุนให้ผู้ให้บริการโทรคมนาคมรายใหญ่ของจีนทั้ง 3 รายอย่าง บริษัท ไชน่า เทเลคอม, ไชน่า โมบายล์ และไชน่า ยูนิคอม ให้บริการศึกษาเรียนรู้แบบออนไลน์ที่มีความสะดวกสบายมากขึ้น อาทิ ห้องเรียนคลาวด์ และไลฟ์สตรีมมิ่งโดยไม่คิดค่าบริการ สร้างความร่วมมือระหว่างพ่อแม่และชุมชน ในการแก้ปัญหาเพื่อพูดคุย แลกเปลี่ยนหาทางออกร่วมกัน

3. การพัฒนาแพลตฟอร์มหลักสูตรออนไลน์ โดยเปิดหลักสูตรออนไลน์กว่า 24,000 หลักสูตร และ สนับสนุนให้ผู้ใช้งานสามารถเลือกแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่คุ้นเคย ยกตัวอย่าง เช่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยครูปักกิ่ง ดำเนินการโดย

3.1 เปิดตัวแพลตฟอร์มการศึกษาออนไลน์ และแจ้งให้ทุกคนทราบผ่านอีเมล

3.2 มีการส่งเสริมให้มีการแบ่งปันการจัดการเรียนการสอนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

3.3 จัดให้มีทีมงานมีอาชีพเพื่อแบ่งปันความรู้และทักษะเกี่ยวกับแพลตฟอร์มที่แตกต่างกันและดำเนินการฝึกอบรมออนไลน์การใช้เครื่องมือเฉพาะต่าง ๆ

3.4 จัดหาผู้ช่วยสอนสองคนสำหรับแต่ละชั้นเรียน ออนไลน์และทำให้มั่นใจได้ว่านักเรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

3.5 จัดให้มีทีมรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับหลักสูตรออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วยแพลตฟอร์มต่าง ๆ ขนาดของห้องเรียน ตารางเรียนและความพร้อมของนักเรียน มีการเลือกชั้นเรียนเพื่อนำร่องการเรียนรู้ออนไลน์ก่อนการใช้งานในระดับที่ใหญ่ขึ้น

4. ออกแบบการเรียนการสอนในลักษณะยืดหยุ่น (Flexible Learning)

การจัดการศึกษาที่มีผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้น “การให้ทางเลือก” ที่หลากหลายแก่ผู้เรียน อันได้แก่ ระยะเวลาในการเข้าเรียนแต่ละวิชา เวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด ผู้เรียนสามารถเลือกระยะเวลาที่สะดวก หัวข้อที่สนใจและถนัด สามารถเรียนผ่านเครื่องมือออนไลน์ที่แตกต่างกัน เลือกแนวทางการสอนแบบต่าง ๆ สื่อการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนรู้ ปรับวิธีการวัดประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น อีกทั้งมีการปรับโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอนในบางรายวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใกล้ชิดกันให้เลื่อนไปเรียนเทอมหน้าหรือปีหน้า และจัดการเรียนการสอนทันทีในรายวิชาที่สามารถเรียน ผ่านออนไลน์ได้

5. การบริการสนับสนุนและช่วยเหลือครูและนักเรียน ในการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ บริการทางวิชาการสำหรับครู และบริการด้านการเรียนสำหรับนักเรียน ซึ่งบริการ สนับสนุนช่วยเหลือทั้งสองประเภทนี้สามารถดำเนินการโดยการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ โรงเรียน ภาครัฐกิจ ครอบครัวและสังคม ฯลฯ

ประเทศอังกฤษ

ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 บริษัทกระจายเสียงแห่งชาติของอังกฤษ (BBC) ได้เชิญบุคคลที่มีชื่อเสียงมาร่วมผลิตสื่อการสอน เช่น David Attenborough นักธรรมชาติวิทยา ผู้โด่งดัง ได้ช่วยสอนวิชา ภูมิศาสตร์ ศาสตร์จารย์ไบรอัน คอกซ์นักฟิสิกส์ สอนเรื่องแรงโน้มถ่วงและระบบสุริยะ ฯลฯ โดยเผยแพร่ บทเรียนทางออนไลน์ตามหลักสูตรการเรียนของเด็กในทุกระดับชั้น โดยมีเนื้อหาในวิชาหลัก นำเสนอ ในรูปแบบวิดีโอ พอดคาสต์ และบทความ ทาง BBC Bitesize Daily ซึ่งสามารถเข้าชมได้ทางเว็บไซต์ของ BBC ต่อเนื่อง 14 สัปดาห์ ซึ่งเป็นการบริการทางวิชาการครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้จัด บทเรียนออนไลน์ 180 บทเรียนต่อสัปดาห์ ให้กับเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นปีที่ 10 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตาม หลักสูตรไทย) ได้เรียนที่บ้านซึ่งเด็กชั้นปีที่ 10 ต้องสอบ วัตถุประสงค์วิชา GCSE (General Certificates of Secondary Education) ในปีการศึกษาถัดไป โดยรัฐบาล สนับสนุนสนับสนุนแล็ปท็อป อุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 4G พร้อมทั้งได้เขียนหนังสือให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน และไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้ โดยรัฐบาลอังกฤษหวังเป็นอย่างยิ่งว่าพ่อแม่ผู้ปกครองที่ลูกเรียน โรงเรียนรัฐ จะทำหน้าที่เป็น “ครูจำเป็น” ในการเรียนออนไลน์ของลูก ในส่วนของโรงเรียนเอกชน ครูโรงเรียน เอกชนส่วนใหญ่ใช้แอปพลิเคชันในการเรียนการสอนออนไลน์ได้แก่ Zoom, Google Classroom, Kahoot และอื่น ๆ ที่เป็นสื่อการสอน โดยครูมีการเตรียมบทเรียนล่วงหน้า

ประเทศเกาหลีใต้

กระทรวงศึกษาธิการของเกาหลีใต้ เริ่มทดสอบระบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยมีการทดสอบระบบในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การเรียนออนไลน์อย่างค่อยเป็นค่อยไปที่ละสัปดาห์ โดยเริ่มจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (เทียบเท่าของไทย) เป็นกลุ่มแรกๆ ที่เริ่มเรียนออนไลน์ จากนั้นสัปดาห์ถัดมาจึงให้ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เหลือ รวมทั้งประถมศึกษา ตอนปลายเริ่มเข้าระบบการเรียนออนไลน์ และตามมาด้วยระดับประถมศึกษาตอนต้นในสัปดาห์ถัดไป สำหรับชั้นอนุบาลนั้นกระทรวงฯ กำหนดให้เลื่อนการเปิดเทอมออกไปไม่มีกำหนด ส่วนในระดับ มหาวิทยาลัยนั้นได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ไปก่อนหน้านี้แล้ว โดย กระทรวงศึกษาธิการมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3 รูปแบบ อันได้แก่ (1) การเรียนการสอนแบบ Real Time ผ่านการใช้ Video Conference (2) การเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระ โดยการใช้วิดีโอที่โรงเรียนเป็นผู้ผลิตเอง ซึ่งครูอัดวิดีโอการสอนไว้ล่วงหน้าเพื่อให้สถานีโทรทัศน์ของรัฐ นำไป ออกอากาศทั่วประเทศ และ (3) การเรียนการสอนโดยอาศัยงานที่ได้รับมอบหมายเป็นฐาน ซึ่งนักเรียนจะต้องทำโครงการหรือรายงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ทั้งนี้ กระทรวงฯ เปิดโอกาสให้โรงเรียนเลือกวิธีการที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียน อย่างไรก็ตามมีข้อมูลที่น่าสนใจจากผลการสำรวจของ Realmeter (องค์กรที่มีชื่อเสียงในด้าน การสำรวจความคิดเห็นของ เกาหลีใต้) พบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 72 เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และ ผู้ปกครองมีความกังวลเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือในการจัดการเรียน การสอนออนไลน์จากข้อมูลพบว่า โรงเรียนร้อยละ 40 ไม่มีการติดตั้ง Wireless Network สำหรับให้ ครูใช้ถ่ายทอดสดจากห้องเรียน อีกทั้ง ผู้ปกครองบางส่วนที่มีความกังวลว่าการเรียนออนไลน์ผ่าน หน้าจออาจจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงรวมกลุ่มนักเรียนที่บ้านอยู่ใกล้เคียงกันและจัดห้องเรียน ในบ้าน โดยให้พ่อแม่ผลัดกันมาดูแล เป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนได้ดีมากขึ้น

ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID-19) ในแต่ละบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างออกไป แต่ยึดหลักการสำคัญ มีความคล้ายคลึงกัน คือ (1) การบริหารจัดการ โดยใช้วิธีเข้าเรียนแบบเหลื่อมเวลา “Staggered attendance” และ (2) จัดให้มี “School attendance day” ในระยะเวลาที่มีการปิดเรียน ซึ่งสามารถสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการโดยใช้วิธีเข้าเรียนแบบเหลื่อมเวลา “Staggered attendance” ซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงตามหลักการ “3 Cs” อันได้แก่ (1) หลีกเลี่ยงพื้นที่ปิด (Closed spaces) ที่ไม่มีอากาศถ่ายเท (2) หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัด (Crowded places) ที่มีผู้คนจำนวนมาก (3) หลีกเลี่ยงการสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด (Close-contact) ที่เป็นการสนทนากันแบบไม่เว้นระยะห่าง

ทางสังคม ยกตัวอย่างเช่น วันที่หนึ่งให้นักเรียน ชั้น ป.4/1 และ 5/1 เข้ามาเรียนที่โรงเรียน และวันถัดมาให้ ป.4/2 และ 5/2 เข้ามาเรียน

2. ระยะเวลาที่มีการปิดเรียน โรงเรียนจะจัดให้มี “School attendance day” เพื่อดูแลสุขภาพของนักเรียน โดยการมอบหมายให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนจะมีการแจ้งเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนและผู้ปกครอง ทำการบ้านและส่งการบ้านผ่านระบบ School attendance day และมอบหมายงานชิ้นใหม่สำหรับคาบเรียนถัดไป แต่ถึงอย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเทศ ญี่ปุ่นยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการสำรวจพบว่า ครู ผู้เรียน รวมไปถึงประชากรของประเทศญี่ปุ่นยังมีทักษะการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับต่ำ โรงเรียนรัฐบาลของญี่ปุ่นยังขาดความพร้อมในการจัดการด้านเทคโนโลยี ประกอบกับไม่มีแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการพยายามชดเชยความขาดแคลนโดยจัดทำเนื้อหาหลักสูตรให้กับนักเรียน ในทุกระดับอุดมศึกษาผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเฉพาะที่เป็นประโยชน์และการฝึกซ้อมการเรียนออนไลน์ นโยบายและแนวทางการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศไทย

1. นโยบาย แนวคิด หลักการในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19

การเลื่อนเปิดเทอมจากวันที่ 16 พฤษภาคม เป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 จึงจำเป็นต้องวางแนวทางการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤติโควิด-19 ในทุกระดับชั้น และทุกประเภท โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดแนวนโยบายเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ให้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่สภาพแวดล้อมจะอำนวยให้บนพื้นฐาน 6 ข้อ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

1. จัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง “การเปิดเทอม” หมายถึง การเรียนที่โรงเรียนหรือการเรียนที่บ้าน ทั้งนี้การตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับผลการประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

2. อำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคน สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้ แม้จะไม่สามารถไปโรงเรียนได้

3. ใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การเสนอขอช่องดิจิทัล TV จาก กสทช. ทั้งหมด 17 ช่อง เพื่อให้ นักเรียนทุกระดับชั้นสามารถเรียนผ่าน DLTV ได้ ทั้งนี้ ไม่มีการลงทุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ใด ๆ เพิ่มเติมโดยไม่จำเป็น ซึ่ง กสทช. อนุมัติแล้วให้เริ่มออกอากาศ 16 พฤษภาคม นี้ เป็นเวลาไม่เกิน 6 เดือน หรือถ้าสามารถกลับมาดำเนินการสอนได้ตามปกติก็ให้หยุดทดลองออกอากาศ แบ่งเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 15 ช่อง เป็นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จำนวน 1 ช่อง และเป็นของสำนักงานส่งเสริม

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวน 1 ช่อง โดยให้ออกอากาศแบบ ความคมชัดปกติ (SD)

4. ตัดสินใจนโยบายต่าง ๆ บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการทั้งจาก นักเรียน ครูและโรงเรียน ไม่คิดเอง โดยให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นที่ตั้ง และกระทรวงจะสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

5. ปรับปฏิทินการศึกษาของไทยให้เอื้อต่อการ “เรียนเพื่อรู้” ของเด็กมากขึ้น รวมทั้งมีการปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม โดยเวลาที่ชัดเจนจะคำนึงถึงภาระของทุกคนและการได้รับความรู้ครบตามช่วงวัยของเด็ก

6. บุคลากรทางการศึกษาทุกท่านจะได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง และทำให้ท่าน ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

2. แนวทาง วิธีการและรูปแบบ/สภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19

กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ได้ออกแบบการเรียนการสอนในช่วง COVID-19 โดยมีรายละเอียดในภาพรวม ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบให้สอดคล้องกับความปลอดภัยของพื้นที่ โดยมีการเรียนรู้แบบ Onsite ในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสามารถไปโรงเรียนได้ ขณะที่พื้นที่ที่ไม่ปลอดภัยจะมีการเรียนรู้หลักผ่านทาง การ ON AIR ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมีการเรียนรู้เสริมผ่านระบบ ONLINE โดยกำหนดการจัดการเรียนรู้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1.1 การเรียนที่โรงเรียน (ON SITE)

1.2 การเรียนผ่านทีวี (ON-AIR) ใน 4 ระบบ ได้แก่ ระบบดาวเทียม (Satellite) ทั้ง KU-Band (จานทึบ) ช่อง 186–200 และ C-Band (จานโปร่ง) ช่อง 33–351 ระบบดิจิทัลทีวี (Digital TV) ช่อง 37–51 ระบบเคเบิลทีวี (Cable TV) และระบบ IPTV

1.3 การเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน (ONLINE) ใน 4 ช่องทาง ได้แก่ เว็บไซต์ www.deep.go.th (DEEP : Digital Education Excellence Platform) เว็บไซต์ DLTV-www.dltv.ac.th เว็บไซต์ Youtube- www.youtube.com DLTV1 Channel-DLTV15 Channel และ แอปพลิเคชัน DLTV บน Smartphone/Tablet

2. นโยบายหลักที่นำมาใช้ คือ เพิ่มเวลาพัก ลดการประเมินและงดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น โดยเน้นเรียนเฉพาะวิชากลุ่มสาระหลัก เพื่อให้ให้นักเรียนผ่อนคลายลง ซึ่งนักเรียนมีเวลาพักในภาคเรียนที่ 1/2563 จำนวน 17 วัน และในภาคเรียนที่ 2/2563 จำนวน 37 วัน รวมทั้งสิ้น 54 วัน ฉะนั้นภาคเรียนที่ 1/2563 เรียนตั้งแต่ 1 กรกฎาคม-13 พฤศจิกายน 2563 เป็นเวลา 93 วัน แล้วปิดภาคเรียน 17 วัน ส่วนภาคเรียนที่ 2/2563 เรียนตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2563-9 เมษายน 2564

เป็นเวลา 88 วันแล้วปิดภาคเรียน 37 วัน ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2564 ซึ่งจะมีเวลาเรียนรวมทั้งสิ้น 181 วัน ส่วนเวลาที่ขาดหายไป 19 วัน จาก 200 วัน ให้แต่ละโรงเรียนสอนชดเชย ดังนั้น การเปิดเทอมปีการศึกษาหน้าจะกลับมาปกติในวันจันทร์ที่ 17 พฤษภาคม 2564

3. การเตรียมพร้อมในด้านระบบการเรียนรู้ทางไกลและระบบออนไลน์ จะเริ่มทดสอบตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคมนี้เป็นต้นไป เพื่อเตรียมความพร้อมให้มากที่สุด ในกรณีที่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ไม่สามารถเปิดเทอมที่โรงเรียนได้

4. กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้สนับสนุนการเรียนการสอนทางไกลในสัดส่วน 80% เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนขั้นพื้นฐานได้ อีกร้อยละ 20 หรือมากกว่า ให้ทางโรงเรียน และคุณครูในแต่ละพื้นที่พิจารณาออกแบบตามความเหมาะสม

5. การเรียนผ่านการสอนทางไกล จะใช้ทีวีดิจิทัล และ DLTV เป็นหลัก ซึ่งได้รับการอนุเคราะห์สื่อจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีดิจิทัลแพลตฟอร์มของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ DEEP และการเรียนการสอนแบบโต้ตอบออนไลน์ เป็นสื่อเสริม ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกลโดยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม (7 เมษายน–17 พฤษภาคม 2563)

สำรวจความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน รวมถึงขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทาง ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ดิวพี.คอม, e-Book เป็นต้น รวมถึงเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่ายเพื่อรองรับการให้บริการ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ

ระยะที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล (18 พฤษภาคม–30 มิถุนายน 2563)

จะทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยการเผยแพร่สัญญาณจากมูลนิธิ

การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (DLTV) ในระดับปฐมวัยเน้นกิจกรรมเตรียมความพร้อมเด็ก และระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลและระบบออนไลน์ โดยครูต้นแบบ ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นการเรียนการสอนทางไกลจากผู้ปกครอง ประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แนะนำช่องทางการเรียนทางไกลให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 3 การจัดการเรียนการสอน (1 กรกฎาคม 2563–30 เมษายน 2564)

ได้วางแผนไว้สำหรับ 2 สถานการณ์ นั่นคือ สถานการณ์ที่ 1 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังไม่คลี่คลายจะจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยระบบทางไกลผ่าน DLTV และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยวีดิทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบ และระบบออนไลน์ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ที่ 2 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) คลี่คลาย จะจัดการเรียนการสอนปกติในโรงเรียน โดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และมีแผนเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

ระยะที่ 4 การทดสอบและการศึกษาต่อ (1 เมษายน–15 พฤษภาคม 2564)

ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกี่ยวกับระบบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS GAT PAT) และ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทดสอบ O-net ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ซึ่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช) ดูแลรับผิดชอบ จัดทำแพลตฟอร์มของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเป็นเวทีเชื่อม 176 หน่วยงาน และโยงคนพิการทั่วประเทศ ให้สามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาตนเองได้มากขึ้น ตามแนวทาง “ปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู” โดยแพลตฟอร์มนี้จะสามารถทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เรียนรู้วิธีการดูแล พัฒนาผู้เรียนที่พิการตามแบบต่าง ๆ ต่อไปได้ ทั้งยังสามารถบรรจุสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ การให้คำปรึกษา แนะนำ และเรื่องอื่น ๆ ไปยังหน่วยงาน สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้ด้วย ทั้งนี้ แพลตฟอร์มของโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษ คือ เมื่อค้นหาเข้าไปก็จะทราบข้อมูลว่าจังหวัดนี้มีคน

พิการประเภทใดบ้าง มีกี่คน บ้านอยู่ที่ไหน เป็นต้น โดยดำเนินการได้แล้ว 3 จังหวัด และจะขยายผลให้ครบทุกจังหวัด

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

เป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินที่มีแนวคิดซึ่งยึดพื้นฐานการตัดสินคุณค่าโดยวิธีธรรมชาติ Naturalistic value-oriented evaluation (NV Model) เพื่อให้ผู้ประเมินผู้เชี่ยวชาญทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินด้วยการใช้ศักยภาพของตนเองเป็นหลักสำหรับการให้คุณค่า และข้อมูลสำคัญนอกจากนั้นแล้วยังมุ่งเน้นการให้คุณค่าเพิ่มเติม โดยการนำเสนอด้วยการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ประเมินจากทัศนะของตนเองอีกด้วย จากความหมายโดยรวมข้างต้นจึงได้มีนักวิชาการได้ให้นิยามความหมายถึงการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

บอร์โก (Broko, 2003) ได้กล่าวถึงการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญว่า เป็นการประเมินยึดแนวทางการสอนทักษะการปฏิบัติจริง สิ่งหนึ่งที่ยอมรับได้เป็นการสังเกตโดยไม่มีรูปแบบการตัดสินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอน จากการพิจารณาผลของงานมีลักษณะพิเศษเป็นการประเมินโดยยึดการตัดสินร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญกับผู้ปฏิบัติอย่างซ้ำของ ผลสำเร็จของการดำเนินการประเมินขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะทางของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ ผนวกกับความรอบรู้อย่างกว้างขวางในการปฏิบัติเรื่องนั้น ๆ ของผู้ปฏิบัติไม่เน้นแบบแผนซับซ้อน อาจเจาะจงเลือกจากเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานสำหรับการสรุปผลการตัดสินใจร่วมกัน

คอนลาส และวิลสัน (Conrad and Wilson, 1985) สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินซึ่งถือว่ารูปแบบนี้เป็นวิธีการประเมินทางการศึกษา คือการวิพากษ์วิจารณ์ทางการศึกษาโดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นวิธีที่นิยมใช้มากทางอุดมศึกษาและมีความเชื่อถือได้ เพราะถือว่าการตัดสินโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในศาสตร์สาขานั้น ๆ หรือในวิชาชีพ ๆ เป็นอย่างดี เป็นสิ่งที่ยอมรับได้

1. ข้อมูลสนับสนุนแนวคิดของการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

ไอส์เนอร์ (Kanjanawasee, 2003) ประยุกต์มโนทัศน์ของศิลปะวิจารณ์มาใช้เป็นรูปแบบของการประเมิน โดยให้แนวคิดการวิพากษ์วิจารณ์เป็นการใช้วิจารณ์ญาณในการบรรยายคุณภาพของสิ่งที่ศึกษา ตีความหมายของคุณภาพของสิ่งที่ศึกษาออกมาในเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของผู้เชี่ยวชาญ และตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น ไอส์เนอร์ เสนอว่า การประเมินตามแนวทางของศิลปะวิจารณ์ประกอบด้วยศิลปะของการรับรู้อันประณีต ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและประสบการณ์กับศิลปะจึงสามารถเปิดเผยคุณภาพของการถ่ายทอดความรู้สึกที่กลั่นกรองเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อสะท้อนคุณค่าของสิ่งนั้นออกมาได้ในการนำเสนอแนวทางการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ สามารถชี้ให้เห็น

ลักษณะพิเศษระหว่างการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และการวิพากษ์ว่ารูปแบบจะต้องเกี่ยวข้องกับ ความซาบซึ้งและการระบายหรือเปิดเผยความงามของสิ่งที่ประเมินออกมาเป็นคำพูด จากการใช้ ไอส์เนอร์ ระบุความเกี่ยวข้องระหว่างการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญกับการวิพากษ์ โดยได้ระบุรายละเอียด 6 ข้อ ที่สนับสนุน educational criticism ไว้ดังนี้

1. การวิพากษ์วิจารณ์และช่วยอธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการที่เป็นจริง คุณภาพ ซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างสาระและรูปแบบของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
2. การวิพากษ์วิจารณ์จะช่วยอธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการที่เป็นจริงคุณภาพ ซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างส่วนประกอบย่อยและองค์รวมของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. การวิพากษ์วิจารณ์เป็นเรื่องการสะท้อนจากการหยั่งรู้สู่การกำหนดวัตถุประสงค์ หรือรูปแบบที่เป็นการออกแบบอย่างมีความสมบูรณ์และมีความซับซ้อน
4. การวิพากษ์วิจารณ์จะเปิดเผยธรรมชาติของประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง (เป็นแก่นแท้) โดยไม่มีรูปแบบรับรู้ที่ง่ายและการสะท้อนกลับของการวิพากษ์ ทั้งส่วนที่เป็นกระบวนการ และผลผลิตของการปฏิบัติงาน
5. การวิพากษ์วิจารณ์จะเปิดเผยโดยยึดหลักการพื้นฐานด้วยการแปลความ ตัดสิน กระบวนการและวัตถุประสงค์ ซึ่งจะอาศัยผลลัพธ์จากการสรุปความเกี่ยวข้องจากประสบการณ์ โดยรวมของความมีมนุษยธรรม
6. การวิพากษ์วิจารณ์ใช้การสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการทางวิจัยที่ แตกต่างกัน

Srisopha (2007) ได้กล่าวถึงการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นวิธีการประเมินรูปแบบ หนึ่งของวิธีการประเมินเชิงธรรมชาติตามแนวคิดของ Eisner ซึ่งมีความเชื่อว่าการรู้ทันสิ่งต่าง ๆ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิรูปแบบการประเมินจึงมีลักษณะแนวคิดดังนี้

1. เป็นรูปแบบการประเมินให้ความสำคัญกับผู้รู้หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในการใช้ วิจารณ์ญาณ วิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นหนึ่งที่น่าขึ้นมาให้พิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้อง เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องใด ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ข้อสรุปประสิทธิภาพหรือ ความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมิน
2. เป็นรูปแบบการประเมินผลที่เน้นผลที่เน้นความเฉพาะทาง เนื่องจากรูปแบบนี้ พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับสูงมาวินิจฉัย เนื่องจากไม่สามารถวัดคุณค่าได้จากเครื่องมือวัดใด ๆ นอกจากการใช้วิจารณ์ญาณ ของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ต่อมามีการประยุกต์ใช้กับการศึกษาระดับสูงในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ ในเรื่องนั้น ๆ จริง รูปแบบนี้จึงเป็นที่นิยมนำมาใช้ประเมินผลในวงการอุดมศึกษาที่ต้องการความ เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

3. เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้คำตัดสินของบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินผล โดยให้ความเชื่อถือในภูมิหลัง ประสบการณ์ ความคิดวิจารณ์ญาณที่ดีและความเที่ยงธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้เกิดความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอัธยาศัย และความถนัดของแต่ละคนนับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม ประมวล และวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และการเป็นที่เชื่อถือ ของวิชาชีพนั้น ๆ เป็นสำคัญ

จากการค้นคว้าสรุปได้ว่า การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เป็นความต้องการประเมินรูปแบบ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาวิเคราะห์ในประเด็นที่นำขึ้นมาให้พิจารณาว่ามีความเหมาะสม ความ เป็นไปได้มากน้อยเพียงใดและสมควรที่จะเพิ่มเติมประเด็นอะไรบ้างเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความ สมบูรณ์

2. วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญมีความแตกต่างจากการสนทนากลุ่ม ดังนี้

2.1 การเลือกผู้ให้ข้อมูล สำหรับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญต้องเน้นที่เป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเรื่องนั้นจริง ๆ การสนทนากลุ่มเป็นกลุ่มทั่วไปที่มีความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะตอบ คำถามการวิจัยได้ โดยเน้นให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติสำคัญ ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

2.2 การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเน้นการพิจารณาตัดสินคุณค่า หรือการสรุปความเห็น เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในขณะที่การสนทนากลุ่มเป็นการให้ความเห็นและอภิปรายทั่วไป ไม่ต้องการ การประเมินตัดสินหรือการสรุปลงความเห็น (Uawong, 20157)

2.3. การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเน้นที่การระดมสมอง มุ่งหาข้อสรุปที่ลงตัวเกี่ยวกับ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่การสนทนากลุ่มมุ่งหาความคิดเห็น และประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งอาจแตกต่างกันหลากหลาย ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องลงลอยกันเสมอไป (Podhisita, 2004)

3. วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

Prasith-rathsint และ Sookasame (2004) กล่าวว่า วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดตัวบุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเรื่องหรือ ประเด็นที่จะมาเข้าร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
2. การกำหนด วัน และเวลาของการสัมมนา
3. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสัมมนาและวัน เวลา ที่ได้ทำการกำหนดไว้

4. หากจำเป็นต้องมีผลงานวิจัยหรือผลงานที่ศึกษา (ผลงานสร้างสรรค์) ประกอบการสัมมนา (ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเอกสารหรือจากการสำรวจการเก็บข้อมูลใหม่ เพื่อนำมาวิเคราะห์) จะต้องมีการเตรียมเวลาให้แก่ผู้ที่ทำการวิจัยหรือผู้ที่ทำการศึกษาในการจัดพิมพ์รายงานผลเป็นเอกสารประกอบในการสัมมนา

5. ในการสัมมนา ต้องทำการชี้แจงเรื่องวัตถุประสงค์หรือประเด็นของวาระก่อนการเข้าสู่การระดมสมอง สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญรวมถึงการคัดเลือกเทคนิคการเก็บข้อมูลจากแนวทางในการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ เพื่อทำการตั้งประเด็นคำถามได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

6. ผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ และวิพากษ์ ในแต่ละรอบ ไม่ว่าจะเป็นการสุ่มหรือมีโครงสร้าง การหมุนเวียนจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อีกวิธีการหนึ่ง คือ เริ่มด้วยการผลัดกันแสดงความคิดเห็นในแต่ละรอบ หลังจากสองถึงสามรอบจะเปิดโอกาสให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นเมื่อต้องการ

7. ต้องมีการละเว้นหรือเสริมหรือวิพากษ์วิจารณ์ความเห็นที่มีการเสนอแนะ โดยให้คำนึงว่าแต่ละความคิดเป็นความคิดที่ดีและยิ่งมากความคิดเห็นยังเป็นสิ่งที่ติดตามไปด้วย การประเมินความคิดเห็นและข้อดีเชิงเปรียบเทียบของแต่ละแนวคิดควรจะทำเกือบหลังสุด วัตถุประสงค์ของกระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญคือการได้มาซึ่งความคิดเห็นที่มากที่สุด ในระยะเวลาอันสั้น การวิพากษ์วิจารณ์ทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญผู้อื่นจะทำให้การสัมมนามีความขัดข้องไม่ต่อเนื่องและล่าช้า

8. ควรบันทึกข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำวิพากษ์ วิจาร์ณ บนกระดาน ปะติด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้รับทราบข้อมูล และประติดประต่อแนวคิดได้อย่างต่อเนื่องชัดเจน ในแต่ละประเด็น

9. ขยายความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

10. ในการผลัดเปลี่ยนกัน เสนอแนะความคิด วิพากษ์ หรือวิจาร์ณหากผู้เชี่ยวชาญนั้นยังไม่สามารถให้ข้อมูล ต้องปล่อยผ่านไป

11. เมื่อกระบวนการคิด ชะลอตัวลง ผู้ศึกษาควรทำการสนทนาในเรื่องที่ศึกษาไปเรื่อย ๆ เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคความคิดให้นานที่สุด จนผู้เชี่ยวชาญได้ใช้เวลาประมวลความคิดที่ไม่ค่อยชัดเจนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

12. เมื่อทำการสัมมนาได้ครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว จึงทำการขยายความคิดแต่ละความคิด และตัดลดความคิดที่ซ้ำกันอย่างชัดเจน

13. อย่าพยายามรวม/จัดความคิดเป็นกลุ่ม ในช่วงแรกหรือระหว่างดำเนินการ รวมความคิดที่คล้ายกันเข้าด้วยกันควรทำหลังสุด

14. ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ควรใช้เวลา 3-4 ชั่วโมง และมีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 8-10 คน อย่างมากไม่ควรเกิน 15 คน

15. เมื่อจัดการสัมมนาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาไม่ควรออกไปจากห้องประชุม เพราะอาจจะทำให้สิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในห้อง ผู้ศึกษาควรนั่งกลางห้องที่ว่างเปล่าทำการ ทบทวนเรื่องที่เกิดขึ้นในการสนทนา วิพากษ์ วิจาร์ณ จดบันทึกความคิดเห็นพิเศษของตนเองไว้ ในช่วงนี้โดยปกติจะเป็นช่วงเวลาที่จะได้คิดได้อย่างชัดเจนและมีข้อเสนอแนะมากมายที่รอการ รวบรวมและเชื่อมโยงกัน ผู้ศึกษาควรบันทึกความคิดเห็นไว้ว่า การสัมมนาเป็นไปอย่างไร และทำอย่างไรจะทำให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

4. ข้อดีและข้อจำกัดในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Sawangdee, 1998)

4.1 ข้อดีของการจัดการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

4.1.1 เป็นการเสวนา ระหว่างนักวิจัยหรือผู้ศึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้น จะเกิดการเสวนากันในเรื่องที่สนใจ ไม่มีการปิดบังเพราะจะเป็นการแสดงความคิดเห็น ถ้าประเด็น ต่างๆ ยังไม่ชัดเจนเพียงพอก็สามารถซักถามต่อไปได้ เพื่อหาคำตอบที่ได้ชัดเจนที่ดีที่สุด คำตอบ ที่ได้จากการถกประเด็นปัญหาซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นการถกกรองแนวความคิดและเหตุผลแล้ว ไม่มีตีประเด็นปัญหาผิดไปเป็นอย่างอื่น

4.1.2 จะสามารถสร้างบรรยากาศการเสวนาให้เป็นกันเองระหว่างผู้ศึกษากับ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ คนพร้อมกัน จึงลดทวนการฉะเชิงเอียงออกไป ทำให้ผู้เข้าร่วมทั้งหมด กล้าคุยกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นเพราะผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะที่คล้าย ๆ กันอยู่ด้วยกัน ย่อมไม่เอา ยเงิน ในการวิพากษ์วิจารณ์ หรือโต้แย้ง และไม่เกรงว่าจะบันทึกไปทำอะไร เพราะเป็นคำตอบของ ผู้เชี่ยวชาญหลายคนในเวลาเดียวกัน

4.1.3 ถ้าผู้ศึกษาดำเนินการเสวนา แม้ว่าประเด็นจะยังไม่ละเอียดนักหรือยังไม่ ครอบคลุมประเด็นเท่าที่ควร แต่เมื่อดำเนินการไปแล้วผู้ศึกษาก็จะสามารถสร้างประเด็นขึ้นมาได้จาก การวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญหรือวิพากษ์คำตอบนั้น ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้ก่อเกิดข้อมูลที่ละเอียด และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษายิ่งขึ้น

4.1.4 คำตอบที่ได้จากการเสวนา จะเป็นลักษณะคำตอบเชิงเหตุผลคล้าย ๆ กับการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้เป็นประโยชน์เสริมของการอธิบายข้อมูลในการทำงานวิจัยเชิง ปริมาณ หรือจัดการดำเนินงานก่อนการสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ คือนำไปใช้ในการหาคำตอบมาเป็น แนวทางในการร่างแบบสอบถามและตั้งคำถาม นอกจากนี้ก็เป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงเหตุผล สำหรับการวิจัยแบบศึกษาในเฉพาะกรณีหรือเจาะข้อมูลเป็นแนวทางในการสำรวจข้อมูล ครั้งต่อไป

4.1.5 ได้ข้อมูลเชิงลึก ได้ทรงสนะความคิดที่ไม่สามารถศึกษาได้จากข้อมูลทางเอกสารและเป็นข้อมูลที่สามารถปรับเปลี่ยน แก้ไข เพิ่มเติม ปรับปรุงผลงานที่ต้องการศึกษาได้

4.1.6 สภาพของการเสวนากลุ่ม ช่วยเร้าข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน เพราะสภาพของกลุ่มเกิดจากการคิดสรรผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเอง

4.2 ข้อจำกัดในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

4.2.1 ถ้าวัตถุประสงค์ของการวิจัยคลุมเครือไม่ชัดเจน ก็เป็นการยากในการสร้างประเด็น การเสวนาและการดำเนินงานจะสะเปะสะปะ และได้คำตอบไม่สอดคล้องกับสิ่งที่อยากจะรู้ และหาคำตอบจริง ๆ

4.2.2 การสร้างประเด็น ในการเสวนาต้องเรียบเรียงประเด็นให้ดี ไม่วกวน และต้องมีการทดสอบประเด็นแนวคำถามเสมอก่อนนำไปใช้จริง เนื่องจากถ้าจัดวางประเด็นไม่ราบรื่นและไม่ต่อเนื่องแล้วจะทำให้การเสวนาวกวน ถามเปิดประเด็นกึ่ง คนที่จะวิพากษ์ วิจาร์ณกึ่ง ไม่ทราบว่าคุณเรื่องอะไรกันแน่

4.2.3 การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ จะต้องมีการคัดสรรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยต้องเป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น ๆ อย่างแท้จริง และต้องคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีลักษณะต่าง ๆ ที่เหมือนกัน ไม่ข่มซึ่งกันและกัน นอกจากนี้จะต้องไม่ควรนำคนที่ป็นศัตรูกันอยู่ในกลุ่มร่วมกัน จะทำให้บรรยากาศกลุ่มเสีย เพราะทั้งสองฝ่ายจะคอยแต่ข่มหรือแก้งคำตอบซึ่งกันและกัน หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั่งเงียบขริมไปเลยก็ได้

4.2.4 คำตอบในการเสวนาบางคำตอบอาจจะไม่ได้จากการเสวนา เพราะผู้เข้าร่วมคิดว่าสิ่งที่ตอบนั้นผู้ศึกษารู้ที่อยู่แล้ว เกรงว่าตอบไปจะเป็นการเอามะพร้าวไปขายสวน ผู้ศึกษาจะไม่ได้คำตอบที่ต้องการ หรืออีกประเด็นหนึ่งถ้าพฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยอมรับ อาจไม่ได้รับการเปิดเผยในกลุ่มเสวนา ในกรณีนี้ใช้การสัมภาษณ์ตัวต่อตัวนอกวงเสวนา จึงจะได้คำตอบที่เปิดเผยออกมา

4.2.5 เหตุการณ์หรือพฤติกรรมหรือคำตอบในบางประเด็นคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาและเคยชินอยู่แล้ว สัมหทัยมาตอบทำให้ผู้ศึกษาไม่ได้คำตอบในประเด็นคำถามนั้นอย่างชัดเจน

4.2.6 ถ้าในการเสวนา มีผู้เชี่ยวชาญเพียงไม่กี่คนที่แสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของคนส่วนน้อยเหล่านั้น ดังนั้นจึงต้องระวังไม่ให้มีการผูกขาดการเสวนาขึ้น

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตั้งอยู่ที่อำเภอวาปีปทุม ทางตอนใต้จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศา และ 16 องศา 40 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศา 50 ลิปดา และ 103 องศา 30 ลิปดาตะวันออก โดยมีพื้นที่บริการครอบคลุม 5 อำเภอ คือ อำเภอวาปีปทุม อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอนาดูน และอำเภอยางสีสุราช และมีพื้นที่ตามเขตการปกครอง ดังนี้

ตาราง 15 แสดงข้อมูลพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

อำเภอ	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	ระยะทางจากจังหวัด (กม.)
1.วาปีปทุม	605.774	40
2.พยัคฆภูมิพิสัย	342.790	82
3.นาเชือก	528.798	58
4.นาดูน	248.449	64
5.ยางสีสุราช	242.507	74

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเมืองมหาสารคามและอำเภอแกดำ (สพป.มหาสารคาม เขต 1)

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ (สพป.สุรินทร์ เขต 2)

ทิศตะวันออกติดต่อกับ อำเภอศรีสมเด็จ (สพป.ร้อยเอ็ด เขต 1) อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด (สพป.ร้อยเอ็ดเขต 2)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม (สพป.มหาสารคาม เขต 1) และอำเภอนาโพธิ์ อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ (สพป.บุรีรัมย์ เขต 4)

2. ข้อมูลพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งกรมการจังหวัดเป็นผู้ดูแลเรื่องการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2459 โดยมีขุนการกสิขวิธเป็นกรรมการจังหวัดคนแรก ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดมหาสารคาม เมื่อปี พ.ศ. 2484 ได้เปลี่ยนชื่อกรรมการจังหวัดมาเป็นศึกษาธิการจังหวัด มีนายโสภณ पालบุตร เป็นศึกษาธิการจังหวัด การจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ได้มีกรมสังกัด

อยู่หลายกรม ทำให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาหลาย หน่วยงาน มีความยุ่งยากในการติดต่อประสานงาน ต่อมาเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 120 ตอนที่ 62 ก มีผลบังคับใช้ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ส่งผลให้มีการประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศออกเป็น 175 เขต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติ การบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ตามความในมาตรา 8 และมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 3 และข้อ 4 ประกอบกับคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการประชุมครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ.2560 สำหรับจังหวัดมหาสารคามแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาออกเป็น 3 เขต ได้แก่ 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 85 ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 417 ถนนสมารักษ์ ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม และ 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตั้งอยู่ เลขที่ 354 หมู่ 2 ต.หัวขวาง อ.โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3. ข้อมูลทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 5 อำเภอ จำนวน 222 แห่ง มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

ตาราง 16 แสดงจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

รายการ/ประเภทตำแหน่ง	จำนวน
บุคลากรในสถานศึกษา	1,860
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา	166
2. บุคลากรที่ทำหน้าที่สอน	
2.1 ข้าราชการครู	1,301
2.2 พนักงานราชการ	61
2.3 ลูกจ้างประจำ	57
2.4 ลูกจ้างชั่วคราว (ครู)	56
2.5 ลูกจ้างชั่วคราว (นักการภารโรง)	219
บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	76
1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1
2. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3
3. ศึกษาานิเทศก์	14
4. บุคลากรทางการศึกษา	44
5. ลูกจ้างประจำ	3
6. อัตราจ้าง/ลูกจ้างชั่วคราว	11

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นองค์กรบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างคุณภาพทุนมนุษย์
สู่มาตรฐานสากลบนวิถีพอเพียงที่ยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
และมีคุณภาพ
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
- พัฒนาระบบบริหารตามแนวทางของศาสตร์พระราชา โดยเน้นการมีส่วนร่วม
เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาและบูรณาการการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์หลัก

1. นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยและมีคุณภาพ

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกคนทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สถานศึกษา

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษา มีสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงานโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ระหว่างวันที่ 17-19 ตุลาคม 2562 ณ จังหวัดเลย เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT analysis) ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมากำหนดทิศทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 สภาพแวดล้อมภายในใช้หลัก 2S 4M เป็นหลักในการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths)

1.1.1 ปัจจัยด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure : S1)

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีนโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและจังหวัด ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างครอบคลุม ชัดเจนเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

2) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา

1.1.2 ปัจจัยด้านผลผลิตและการบริการ (Service : S2)

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สนับสนุนการให้บริการการศึกษาและจัดการศึกษาให้ผู้รับบริการได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

2) สถานศึกษาในสังกัดมีความพร้อมในการบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) ประชากรวัยเรียนเข้ารับบริการการศึกษาและศึกษาต่ออย่างทั่วถึง เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

1.1.3 ปัจจัยด้านบุคลากร (Man : M1)

1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนรวมทั้งประชาชนทั่วไป

2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและมีแนวโน้มจะมีวุฒิทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น

3) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานเพื่อให้มีวิทยฐานะและตำแหน่งทางวิชาการสูงขึ้น

1.1.4 ปัจจัยด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money : M2)

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการงบประมาณคล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษาได้รับจัดสรรงบประมาณตามกรอบวงเงินและทันตามเวลา

1.1.5 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material : M3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดหাজัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ทันตามความต้องการ

1.1.6 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management : M4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสถานศึกษายึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

1. ปัจจัยด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure : S1)
2. ปัจจัยด้านผลผลิตและการบริการ (Service : S2)
 - 2.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ ต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย
 - 2.2 นักเรียนบางส่วนมีปัญหาในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ
 - 2.3 นักเรียนยังไม่มีความพร้อมด้านภาษา
 - 2.4 นักเรียนขาดการพัฒนาในทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
 - 2.5 เด็กพิการเรียนร่วมและเด็กด้อยโอกาสบางส่วนขาดการดูแลที่ทั่วถึง
 - 2.6 สถานศึกษาบางส่วนไม่มีความพร้อมในการให้บริการได้ครอบคลุมทุก

ระดับชั้น

3. ปัจจัยด้านบุคลากร (Man : M1)

3.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้เกิดทักษะคุณภาพที่ไม่เอื้อต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อผู้เรียน ทำให้บุคลากรบางส่วนขาดความตระหนักในหน้าที่ที่ได้รับมอบ

3.2 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา บางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3.3 ครูผู้สอน สอนไม่ตรงตามวิชาเอก

3.4 ครูไม่ครบชั้นจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองตามพัฒนาการของผู้เรียน

3.5 ขาดบุคลากรด้านภาษา

4. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money : M2)

4.1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ

4.2 ระยะเวลาของปีงบประมาณกับปีการศึกษาไม่สอดคล้องต่อกระบวนการบริหารจัดการ และรายงานผล

5. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material : M3)

5.1 วัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นในการใช้งาน

5.2 ขาดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษา

5.3 ระบบเครือข่ายการสื่อสารที่เชื่อมต่อระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา กับโรงเรียนยังขาดประสิทธิภาพ

6. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (Management : M4)

6.1 ระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลขาดความต่อเนื่อง

6.2 การนิเทศไม่ตรงตามความต้องการของผู้รับการนิเทศ

6.3 ระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา มีความซ้ำซ้อน

ไม่เป็นระบบสารสนเทศและไม่นำมาใช้ในการบริหารจัดการจริง

2. สภาพแวดล้อมภายนอกใช้ STEP เป็นหลักในการวิเคราะห์

โอกาส (Opportunities)

1. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factors : S)

มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors : T)

2.1 สถาบันอุดมศึกษาและภาคเอกชนได้ให้ความช่วยเหลือด้าน ICT

เพื่อการเรียนการสอน

2.2 สื่อเทคโนโลยีมีความหลากหลายสามารถเข้าถึงได้ง่าย และ

ส่งเสริมต่อการศึกษา

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E)

3.1 องค์กรภายนอกให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนช่วยเหลือ

การจัดการศึกษา

3.2 นโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับ

อนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดภาระค่าใช้จ่ายผู้ปกครอง

4. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors

: P)

4.1 กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา เปิดโอกาสให้ประชากรในวัยเรียน

ได้เรียนอย่างทั่วถึง

4.2 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการเอื้อต่อการจัดการศึกษาและ

มีจุดเน้นที่ชัดเจน

อุปสรรค (Threats)

1. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factors : S)

1.1 ผู้ปกครองบางส่วนขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านวินัย คุณธรรม

จริยธรรม จึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม

1.2 ผู้ปกครองบางส่วนส่งบุตรหลานไปเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง

ในเมือง ทำให้ขาดจิตสำนึกรักบ้านเกิดท้องถิ่นของตน

1.3 อิทธิพลของสื่อที่หลากหลาย ส่งผลต่อการลอกเลียนแบบ พฤติกรรมของนักเรียน ต่อศีลธรรมอันดีงามของสังคมไทย

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน ให้การส่งเสริม สนับสนุนทางการศึกษาค่อนข้างน้อย

1.5 สภาพสังคมไทยมีปัญหาครอบครัวขาดความอบอุ่น

2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors : T)

2.1 สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีที่ไม่ดีมีมากขึ้นและ เข้าถึงได้ง่าย

2.2 ผู้ประกอบการด้านสื่อเทคโนโลยีขาดจิตสำนึกในการให้บริการ ทำให้เด็กเยาวชนรับเอาวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมมาปฏิบัติ

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E) ผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ทำให้เป็นอุปสรรคในการสนับสนุนการศึกษา

4. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P)

4.1 มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย ส่งผลต่อการนำนโยบายสู่ การปฏิบัติขาดความต่อเนื่อง

4.2 กฎหมายทางการศึกษาบางฉบับ มีปัญหาในการนำสู่การปฏิบัติ กลยุทธ์เชิงนโยบาย

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จึงกำหนดประเด็นกลยุทธ์เชิงนโยบาย ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

1. ร้อยละ 100 ของสถานศึกษามีการบูรณาการ “ศาสตร์พระราชา” มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

2. ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาปลูกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคี สมานฉันท์ สันติวิธีต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น และยึดมั่นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ร้อยละ 100 ของผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ผ่าน หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และความเป็น พลเมือง

4. ร้อยละ 100 ของผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

1. ร้อยละ 100 ของสถานศึกษานำหลักสูตรระดับปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ
2. ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม
3. ร้อยละ 80 ของผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ร้อยละ 80 ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการพัฒนาผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย
2. ร้อยละ 80 ของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

1. ร้อยละ 100 ของประชากรวัยเรียนภาคบังคับได้รับโอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
2. ร้อยละ 90 ของประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับโอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
3. ร้อยละ 100 ของผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ร้อยละ 100 ของผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพในระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
5. ร้อยละ 100 ของผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพในระบบคุ้มครองนักเรียน
6. ร้อยละ 100 ของผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
7. ร้อยละ 100 ของผู้เรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เหมาะสม เต็มตามศักยภาพ
8. ร้อยละ 100 ของผู้เรียนได้รับการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนมีหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย 1 เครือข่ายขึ้นไป

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1. ร้อยละ 100 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กาญจนา ศิริวงศ์ (2552) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเถินวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จากการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีการปฏิบัติจริง โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวิเคราะห์นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในการจัดการศึกษาและที่เห็นว่าการปฏิบัติจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการนำประเด็นสภาพแวดล้อมที่วิเคราะห์แล้วมาแยกเป็นด้านโอกาสและอุปสรรคของโรงเรียน 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางของโรงเรียน โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการกำหนดทิศทางของโรงเรียนมีการปฏิบัติจริง โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละกลุ่มสาระที่เห็นว่าการปฏิบัติจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดสภาพอนาคตของโรงเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลย้อนอดีตประกอบกับข้อมูลปัจจุบัน 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียนมีการปฏิบัติจริง โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในแต่ละด้าน ที่เห็นว่าการปฏิบัติจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ

บุคลากรมีความเข้าใจกระบวนการการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียนมีการปฏิบัติจริง โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยแต่งตั้งคณะทำงานอย่างชัดเจนที่เห็นว่ามี การปฏิบัติจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก 5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียนมีการปฏิบัติจริง โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่เห็นว่ามี การปฏิบัติจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ชัตติยา ด้วงสำราญ (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์กรประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และ 2) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยบนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ 2) วิเคราะห์ความเป็นไปได้และพัฒนาารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ตรวจสอบและสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสม 4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 155 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอน การพิจารณารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กใช้รูปแบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นและวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า 1. องค์กรประกอบของรูปแบบ การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) วางแผนกลยุทธ์ 2) ประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน 3) กำหนดทิศทางของโรงเรียน 4) กำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน 5) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และ 6) ประเมินกลยุทธ์ของ โรงเรียน 2. รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

พิเชษฐ ยังตรง (2560) ได้ศึกษา กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

และ 2) เพื่อเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ แนวทาง เน้นด้านความรู้และด้านคุณธรรมมากกว่าด้านการคิดและด้านทักษะ มีสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ขาดระบบการนิเทศการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเน้นด้านความรู้มากกว่า ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม ครูส่วนหนึ่งขาดทักษะการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ใน ศตวรรษที่ 21 ในส่วนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ด้านความรู้ ผู้เรียนส่วนหนึ่ง ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ไม่รักการอ่าน การเขียนและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านความคิด พบว่า ขาดทักษะในการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านทักษะ พบว่า ทักษะในการแก้ปัญหา และทักษะชีวิตและด้านคุณธรรมส่วนใหญ่ขาดระเบียบ วินัยและขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

ทงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ (2563) ได้ศึกษา “New Normal” วิถีชีวิตใหม่ และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19 : การงาน การเรียน และธุรกิจการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์หลังการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย (2) เพื่อวิเคราะห์การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย และ (3) เพื่อนำเสนอบรรทัดฐานในการปรับของประชาชนคนไทยหลังไวรัสโควิด-19 ทั้งด้านงาน การเรียน และด้านธุรกิจ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary) ผลการศึกษา พบว่า เนื่องจากไวรัสโควิด-19 มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก การใช้ชีวิตภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทยจำเป็นต้องมีปรับตัวและการป้องกันตนเองไม่ให้แพร่เชื้อให้ผู้อื่น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้น คนไทยต้องปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิต คือ ไม่ออกจากบ้าน สั่งอาหารผ่านเดลิเวอรี่ จับจ่ายอย่างระมัดระวัง ทำงานอยู่ที่บ้าน ใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้การทำงาน การเรียน และธุรกิจ ต้องปรับตัว จะเห็นได้ว่า ในด้านการทำงานพนักงานต้องปรับเปลี่ยนการทำงาน โดยทำที่บ้านและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารการทำงานไม่ว่าจะเป็นการประชุมผ่าน Zoom Application และการทำงานร่วมกับทุกคนในองค์กรผ่าน Google Doc ในด้านการเรียน นักเรียนต้องเปลี่ยนรูปแบบเป็นการเรียนผ่านระบบออนไลน์แทน เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนต้องหยุดชะงักลง ภาครัฐ

และเอกชนต้องร่วมมือกันพัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาในช่วงเวลาวิกฤติแบบนี้ ส่วนในด้านธุรกิจพบว่ากลุ่มธุรกิจต่าง ๆ หันมาสนใจการทำ การตลาดออนไลน์มากขึ้น และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ธุรกิจมีรายได้และ ดูแลพนักงานต่อไป จึงก่อให้เกิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) และการปรับตัวทั้งด้านการงาน ด้านการเรียน และด้านธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

พงศ์ศักดิ์ บุญภักดี (2563) ได้ศึกษา การประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ บนฐานวิถีชีวิตใหม่ สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมิน ความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) เพื่อพัฒนาห้องเรียนสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถี ชีวิตใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับ ปวส. ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 95 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ห้องเรียน Google Classroom สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (2) แบบประเมิน ความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (3) แบบประเมิน ความเหมาะสมห้องเรียนสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (4) แบบประเมิน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า

1) ความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) เกิน 50% จำนวน 5 รายการคือ 1. นักศึกษามีสมาร์ทโฟน (Smart Phone) ที่สามารถเชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ตได้ (100%) 2. นักศึกษามี Facebook สำหรับใช้ติดต่อสื่อสารได้ (100%) 3. นักศึกษามี Gmail (80.30%) 4. นักศึกษามี/เคยใช้ Google Classroom (74.80%) 2) ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อห้องเรียนสำหรับการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) ในภาพรวมมีค่าระดับ ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$ S.D. = 0.19) 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.36)

ปิยะดา เนียมสุวรรณ (2564) ได้ศึกษา การศึกษาการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาประสบการณ์ของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ 2) พัฒนากลยุทธ์และแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิง

คุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลด้วยกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกกับอาจารย์ จำนวน 5 คนและนักศึกษาจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ถูกพัฒนามากที่สุด คือ ทักษะความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) และทักษะความคิดริเริ่มและการกำกับชี้นำตนเอง (Initiative and Self-Direction) เพราะนักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การเรียนการสอนแบบวิถีชีวิตใหม่ได้อย่างรวดเร็ว และเนื่องจากสถานการณ์นี้ทำให้ต้องฝึกฝนการกำกับชี้นำตนเองเพื่อให้มีความสนใจในการเรียนอย่างมาก เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ทำให้ขาดแรงกระตุ้นทางการเรียน ส่วนทักษะที่ถูกพัฒนาน้อยหรือแทบไม่ได้รับการพัฒนาเลย เพราะข้อจำกัดทางการเรียนแบบวิถีชีวิตใหม่ ได้แก่ ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation), ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving), ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Communication), ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration), ทักษะทางสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills), ทักษะการสร้างประสิทธิผลและความรับผิดชอบ (Productivity and Accountability), ทักษะความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) เนื่องจากข้อจำกัดในการสอนออนไลน์ อาจารย์ผู้สอนจึงมักจะบรรยายการสอนเป็นหลัก ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถทำแล็บได้และพบเจอเพื่อนนักศึกษาคนอื่นได้ ทักษะหลายอย่างข้างต้นจึงแทบไม่เกิดการพัฒนา การเรียนในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ยังทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการเรียน ส่งผลต่อทักษะการสร้างประสิทธิผลและความรับผิดชอบ (Productivity and Accountability) ที่ลดน้อยลง ส่วนกลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) พบว่า จากสถานการณ์ทำให้ในชีวิตประจำวันนักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และการนำมาใช้ได้ และได้ใช้ทักษะด้านสื่อในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น อย่างไรก็ตามพบว่า มีการใช้สื่อเพื่อทุจริตในการสอบออนไลน์ ทักษะการใช้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีให้ถูกกฎหมาย และถูกหลักจริยธรรมนั้นจึงอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ส่วนในด้านกลยุทธ์และแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พบว่า 1) มีความต้องการให้มีการกำหนดนโยบายและจัดสรรเครื่องมือที่เหมาะสมกับสถานการณ์ให้แก่อาจารย์และนักศึกษา ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการสอบที่โปร่งใส, การกำหนดนโยบายจากส่วนกลางของมหาวิทยาลัย, โปรแกรมการสอนออนไลน์, โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับงานด้านวิศวกรรม, สถานที่สำหรับการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาแบบวันระยะห่างทางสังคม 2) การวัดผลควรเปลี่ยนรูปแบบจากการสอบเป็นรูปแบบอื่นร่วมด้วย 3) วิธีการเรียนควรเป็นแบบผสมผสาน 4) พัฒนาบุคลากรอาจารย์ 5) ผู้เรียนควรมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

Swennen (2020) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ใน “ความปกติใหม่” ในการศึกษาของครู กล่าวถึงจากผลกระทบของการระบาดใหญ่ของ COVID-19 การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยดำเนินการด้วยความยากลำบาก สำหรับครูและนักการศึกษาครูหลายคนที่มีประสบการณ์ช่วงการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ในช่วงปีที่ผ่านมา มีเรียนรู้วิธีการพัฒนาการเรียนการสอนและการประเมินยอมรับว่าโปรแกรมออนไลน์กลายเป็นทักษะในการใช้กลุ่มแยกออกและวิธีการใช้เว็บบอร์ดออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ และมั่นใจว่าครูและนักการศึกษาครูส่วนใหญ่เรียนรู้โดยการลองผิดลองถูก นักเรียนสืบค้นข้อมูลที่ต้องการบนอินเทอร์เน็ต และเรียนรู้ตลอดเวลาด้วยตัวเอง ครูหลายคนปรับปรุงการสอนของในยุค “new normal” มันเป็นประสบการณ์ที่ยิ่งใหญ่และทำงานร่วมกันในการเรียนรู้ประสบการณ์ ในขณะที่การระบาดใหญ่ล่องเลยเวลานานและมากขึ้นหลังจากที่การระบาดใหญ่หายไป หวังว่านักการศึกษาทุกคนจำประสบการณ์เหล่านี้และความแข็งแกร่งของการเรียนรู้ประสบการณ์และสามารถใช้การสอนของการเรียนรู้โดยการทำให้ห้องเรียนจริงและออนไลน์ ที่น่าสนใจคือบทความแรกในประเด็นนี้ “ก้าวแรกในอาชีพที่สอง: ลักษณะของการเปลี่ยนไปสู่อาชีพการสอนในหมู่ครูมือใหม่ Smadar Bar-Tal, Nurit Chamo, Drorit Ram, Zohar Snapir และ Itzhak Gilat จากอิสราเอล เป็นเรื่องเกี่ยวกับครูที่สอนเป็นอาชีพที่สอง จากประสบการณ์ชีวิตของพวกเขาครูเหล่านี้รู้สึกที่พวกเขาสามารถให้เด็กมีมุมมองใหม่ใช้วิธีการสอนที่เป็นนวัตกรรมและช่วยให้เด็กนำความรู้ของโรงเรียนไปสู่โลกแห่งความจริง นักวิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่กรอกโดยครูอาชีพที่สองสามเณร 80 คน และกลุ่มครูอาชีพแรก 82 คน พวกเขาทำการสัมภาษณ์กับครูผู้ดูแลที่สอง 8 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดของความพึงพอใจในการทำงานสูงในหมู่ครูอาชีพที่สองคือ ความพร้อมของการสนับสนุนในขณะที่ผู้ทำนายที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในหมู่ครูอาชีพแรกคือ ภาระงาน การวิเคราะห์เชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ที่ครูอาชีพที่สองได้มาก่อนที่พวกเขาจะเริ่มสอนให้กลยุทธ์ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการรับมือกับประสบการณ์ที่แย่ ผลการวิจัยของการศึกษาสนับสนุนการสอนเป็นอาชีพที่สองสำหรับมืออาชีพที่มีประสบการณ์ จากจุดเริ่มต้นของการศึกษาครูเป็นที่ยอมรับว่าประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงานการศึกษาในโรงเรียน) มีความสำคัญ เนื่องจากการเรียนรู้ด้านการศึกษาตามประสบการณ์ทั้งหมดเพื่อเป็นครูในบริบทของโรงเรียนเป็นงานที่ซับซ้อนและเรียกร้อง ไม่เพียง แต่สำหรับนักเรียน แต่ยังสำหรับหัวหน้างานของนักเรียนครู จุดสนใจของนักวิจัยชาวเยอรมัน Benjamin Dreer ในบทความของเขา “ไปสู่ความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับความต้องการทางจิตวิทยาของครูนักเรียนในระหว่างประสบการณ์ภาคสนาม” มุ่งเน้นไปที่นักเรียนอย่างชัดเจน เดเรเซอร์ศึกษาความต้องการทางจิตวิทยาที่เฉพาะเจาะจงของบุคลากรด้านการสอนและการปฏิบัติตามความต้องการทางจิตวิทยาของครูนักเรียน บทความนี้นำเสนอกรอบทฤษฎี 4 มิติที่รวมความต้องการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐานและ

เฉพาะ มีการสำรวจครูนักเรียนทั้งหมด 106 คน ในการศึกษาระยะยาว อัตราการปฏิบัติตามโดยเฉลี่ย และแนวโน้มการพัฒนาแสดงความแตกต่างระหว่างมิติทั้งสี่ซึ่งแนะนำการปรากฏตัวของความต้องการที่ต่ำกว่าและสิ่งชี้ที่สูงขึ้น พบความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างการปฏิบัติตามความต้องการและตัวชี้วัดความสำเร็จ เช่น ความพึงพอใจของผู้เรียน การเรียนรู้ ประสิทธิภาพตนเองของครูและระดับการสะท้อนตนเอง ผลลัพธ์จะเน้นถึงความเกี่ยวข้องของอัตราความต้องการสูงตั้งแต่เริ่มต้น ประสบการณ์ภาคสนาม ชื่อของบทความที่สามเปิดเผยสิ่งที่ผู้เขียนบทความก่อนหน้านี้เน้น: แรงกดดันที่นักเรียนครูทำงานในโรงเรียนเมื่อเรียนรู้ที่จะสอน บทความของนักวิจัยชาวดัตช์ Michelle Gemmink, Marjon Fokkens-Bruinsma, Ietje Pauw และ Klaas van Veen ได้รับตำแหน่ง “ภายใต้ความกดดัน? การรับรู้ของครูประณมเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของพวกเขา” สมมติฐานของพวกเขาคือการปฏิบัติการสอนของครูประณมอยู่ภายใต้แรงกดดันในบริบทการศึกษาปัจจุบัน จุดมุ่งหมายของการศึกษาคั้งนี้คือการสำรวจการรับรู้ของครูประณมชาวดัตช์เกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของพวกเขาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ครูความดัน นักวิจัยได้ทำการสำรวจครูประณม 261 คน จากโรงเรียน 115 แห่ง ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการขาดความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลของครูและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อขอบเขตที่ครูประสบกับแรงกดดัน การศึกษาแสดงให้เห็นว่าแรงกดดันต่อการปฏิบัติการสอนของครูเป็นปัญหาทั่วไปในการศึกษาระดับประถมศึกษา แม้จะมีความกดดันบริบทการเรียนรู้ที่ซับซ้อนและปัญหาที่นักเรียนประสบแต่นักเรียนครูมีอุดมการณ์มากมายที่ช่วยให้พวกเขากลายเป็นครูที่พวกเขาต้องการและต้องเป็น นักวิจัยชาวดัตช์ Heleen Simonsz, Yvonne Leeman และ Wiel Veugelers เขียนบทความที่มีชื่อว่า “การเริ่มต้นอุดมคติทางการศึกษาของนักศึกษาครู” จุดมุ่งหมายของการศึกษาคั้งนี้คือการได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเนื้อหาและแหล่งที่มาของอุดมคติทางการศึกษาของนักศึกษาครูเริ่มต้น ข้อมูลถูกรวบรวมจากการสัมภาษณ์นักศึกษาครูเริ่มต้น 24 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาครูเริ่มต้นมีอุดมการณ์ทางการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาส่วนบุคคลระหว่างบุคคลและสังคมของนักเรียน แหล่งที่มาของอุดมการณ์ทางการศึกษาของพวกเขาเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายในบริบทของโรงเรียนครอบครัวงานและกิจกรรมโดยสมัครใจและปัญหาสังคม นักศึกษาครูสามารถใช้ประสบการณ์ในอดีตของนักศึกษาครูในการสร้างและเสริมสร้างอุดมการณ์ของพวกเขาสามารถสร้างประสบการณ์ใหม่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของการสอนใหม่และพวกเขาต้องตีความกับครูในอนาคตในบริบทการเรียนรู้ที่แท้จริงของโรงเรียน การเรียนรู้จากประสบการณ์จะทำให้ทนายนักศึกษาครูและบางทีนักศึกษาครูอาจมากขึ้น

König, Jäger-Biela และ Glutsc (2020) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับการสอนออนไลน์ในช่วงปิดโรงเรียน COVID-19: การศึกษาครูและผลกระทบด้านความสามารถของครูในหมู่ครูอาชีพต้นในประเทศเยอรมนี กล่าวได้ว่า ในหลายประเทศทั่วโลกซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลที่

ตามมาของโรงเรียนปิดการระบาดใหญ่ของ COVID-19 ในเยอรมนีปิดในเดือนมีนาคม 2563 และเปิดใหม่เพียงบางส่วนในเดือนพฤษภาคม ครูต้องเผชิญกับความจำเป็นในการปรับตัวให้เข้ากับการสอนออนไลน์ บทความนี้นำเสนอผลการสำรวจของครูอาชีพในช่วงต้นดำเนินการในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน 2563 วิเคราะห์ขอบเขตที่รักษาการติดต่อทางสังคมกับนักเรียนและฝึกฝนความท้าทายการสอนหลัก ประการที่สองวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นไปได้ (เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนความสามารถของครูเช่นความรู้ด้านการสอนเทคโนโลยีและโอกาสในการเรียนรู้การศึกษาของครูที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการเรียนรู้แบบดิจิทัล) ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์การถดถอยแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถของครูดิจิทัลและโอกาสทางการศึกษาของครูในการเรียนรู้ความสามารถทางดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการปรับตัวให้เข้ากับการสอนออนไลน์ในช่วงปิดโรงเรียน COVID-19 มีการกล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาของครูและการยอมรับ ICT โดยครู

Khe Foon Hew (2020) ได้ศึกษา การเปลี่ยนไปสู่ “ปกติใหม่” ของการเรียนรู้ในช่วงเวลาที่คาดเดาไม่ได้: แนวปฏิบัติด้านการสอนและประสิทธิภาพการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบออนไลน์ จากการระบาดของ COVID-19 ทำให้มหาวิทยาลัยหลายแห่งเปลี่ยนไปใช้การได้การเรียนการสอนออนไลน์ทันที อย่างไรก็ตามผู้สอนหลายคนพบว่าการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาสั้น ๆ นั้นเครียดและยากมาก การศึกษานี้อธิบายถึงวิธีที่เราจัดการกับวิกฤตนี้ได้สำเร็จโดยการเปลี่ยนคลาสแบบพลิกสองแบบธรรมดาให้กลายเป็นคลาสแบบพลิกออนไลน์อย่างสมบูรณ์ ด้วยความช่วยเหลือของแอปการประชุมทางวิดีโอบนคลาวด์ เช่นเดียวกับหลักสูตรแบบพลิกทั่วไปในหลักสูตรแบบพลิกออนไลน์เต็มรูปแบบ นักเรียนจะได้รับการสนับสนุนให้ทำงานก่อนชั้นเรียนทางออนไลน์ให้เสร็จสิ้น แต่แตกต่างจากวิธีการพลิกแบบเดิม ๆ นักเรียนจะไม่พบกันแบบตัวต่อตัวในห้องเรียนทางกายภาพ แต่เป็นแบบออนไลน์ การศึกษานี้ตรวจสอบผลของห้องเรียนแบบพลิกออนไลน์เต็มรูปแบบที่มีต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในสองขั้นตอน ในขั้นตอนที่หนึ่งเราจะอธิบายถึงวิธีที่เราใช้เฟรมเวิร์ก 5E เพื่อออกแบบคลาสพลิกปัดธรรมดาสองคลาส กรอบงาน 5E ประกอบด้วยห้าขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมสำรวจอธิบายอธิบายอย่างละเอียดและประเมินผล ในขั้นตอนที่สองเราจะอธิบายถึงวิธีที่เราเปลี่ยนคลาสที่พลิกแบบธรรมดาทั้งสองคลาสให้กลายเป็นคลาสพลิกปัดออนไลน์อย่างสมบูรณ์ การวิเคราะห์เชิงปริมาณของคะแนนสุดท้ายของหลักสูตรของนักเรียนแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมในชั้นเรียนแบบพลิกกลับทางออนไลน์ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับผู้เข้าร่วมในชั้นเรียนการเรียนรู้แบบพลิกกลับทั่วไป การวิเคราะห์เชิงคุณภาพของข้อมูลการสะท้อนกลับของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ระบุแนวทางปฏิบัติที่ดี 7 ประการ สำหรับห้องเรียนออนไลน์แบบพลิกการประชุมทางวิดีโอ 1. เตือนผู้เข้าร่วมให้ปิดเสียงไมโครโฟนเมื่อไม่พูดเพื่อกำจัดเสียงรบกวนรอบข้างที่ไม่พึงปรารถนา 2. เตือนผู้เข้าร่วมก่อนที่เซสชัน “ในชั้นเรียน” ออนไลน์จะเริ่ม

เปิดเว็บแคมของตน 3. จัดการการเปลี่ยนไปใช้วิธีห้องเรียนแบบพลิกออนไลน์สำหรับนักเรียน
4. ผู้สอนควรใช้จอภาพสองจอเพื่อจำลองรูปลักษณ์ของชั้นเรียนแบบตัวต่อตัวให้ใกล้เคียงที่สุด-
จอภาพหนึ่งจอเพื่อดูผู้เข้าร่วมทั้งหมดใน “มุมมองแกลเลอรี” และอีกจอภาพหนึ่งเพื่อดูเนื้อหา
การนำเสนอ 5. เปิดใช้งานและประเมินการเรียนรู้ก่อนชั้นเรียนของนักเรียนด้วยการทบทวนสั้น ๆ
6. ใช้แอป MIM บนโทรศัพท์มือถือเพื่อเพิ่มเวลาในการตอบกลับทางออนไลน์ที่รวดเร็วขึ้นและ
เพื่อสื่อสารกับนักเรียนในระหว่างการประชุมออนไลน์และ 7. ใช้สื่อนำเสนอที่หลากหลายตลอดจน
กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

บทที่ 3

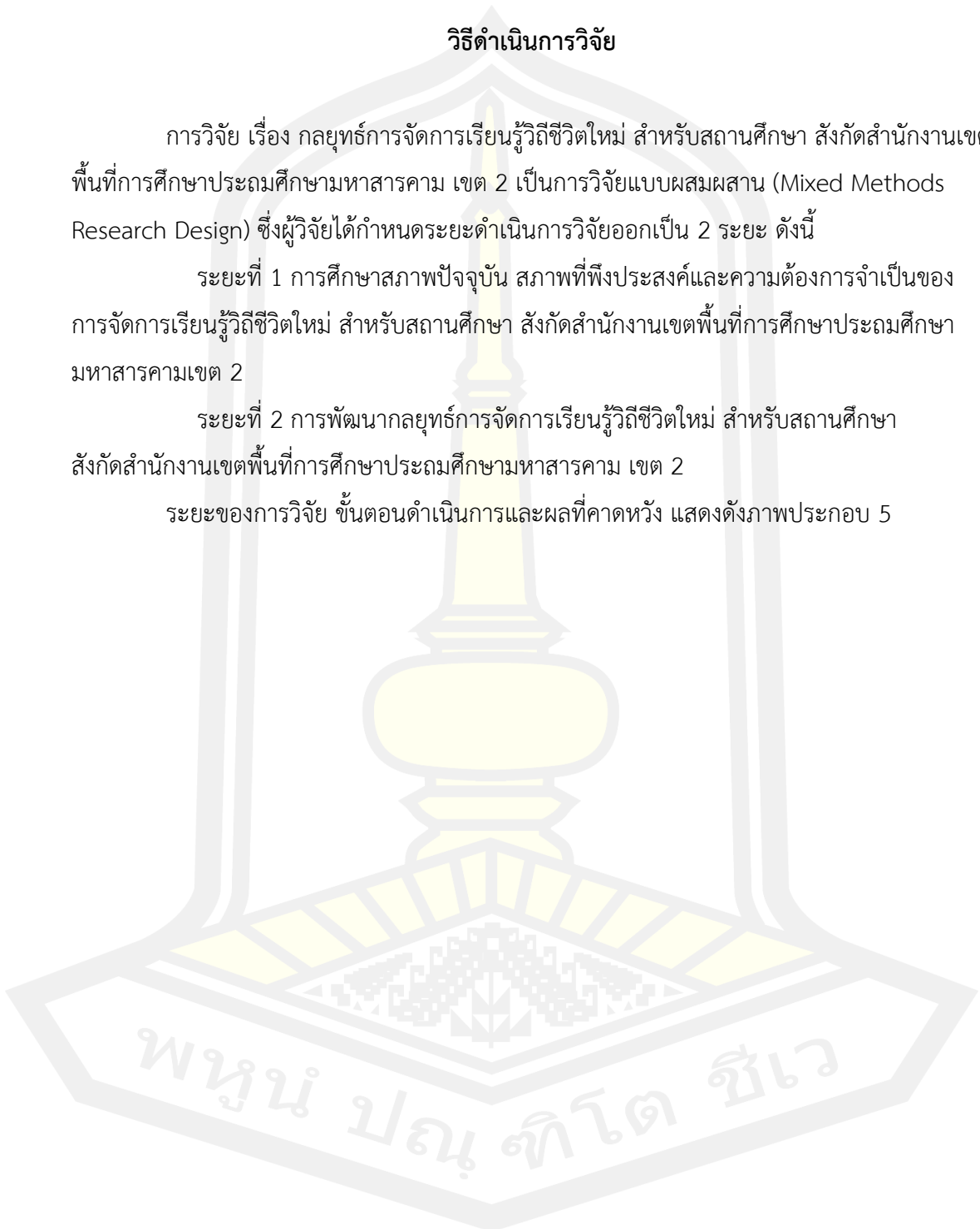
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 6 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่แล้วสรุปวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,475 คน จาก 221 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) แล้วทำการเทียบบัญญัติไตรยางค์ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

ตาราง 17 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ขนาดโรงเรียน	ครูผู้สอน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนขนาดเล็ก	404	86
2	โรงเรียนขนาดกลาง	906	186
3	โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ	165	34
	รวม	1,475	306

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบเติมคำและแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert's Rating Scale) โดยเกณฑ์เป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

4 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

3 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

2 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

1 หมายถึง มีระดับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย แล้วจึงสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ และศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบ ประเด็นเนื้อหา โครงสร้างของแบบสอบถาม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

3.4 กำหนดรูปแบบข้อคำถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถาม และข้อเสนอแนะในส่วนต่าง ๆ แล้วแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.6 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งในการตรวจสอบนี้ใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา มีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับแบบสอบถาม

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับแบบสอบถาม

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับแบบสอบถาม

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและพัฒนาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติครบ ตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้านหลักสูตรและการสอน
2. วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่
 - 2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิกิจการศึกษ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหารและพัฒนากิจการศึกษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 2.2 ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิกิจการศึกษ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหารและพัฒนากิจการศึกษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 2.3 นายพิชัย ชุบสุวรรณ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม วุฒิกิจการศึกษ การศึกษามหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2.4 ดร.สุวิทย์ คำฉวี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม
วุฒិการศึกษา ปรัชญาดุขฎิบัณชิต (ปร.ด.) สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.5 นางสุนิกุล พลกุล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณชิต (ค.ม.) สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม

3.7 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไป
ทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
เพื่อหาความเที่ยงตรงและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.8 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้นำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson โดยดูจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
(Item–Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด
, 2553)

3.9 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ มีค่าตั้งแต่
0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3.10 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับ
กลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึง
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขออนุญาตและ
อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
จัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และนัดหมายเพื่อขอรับคืนด้วยตนเองภายใน
เวลา 2 สัปดาห์ ที่ฝ่ายงานธุรการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน นำข้อมูลทั้งหมดมาแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.3 วิเคราะห์ร้อยละของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

5.2.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PNI_{modified}	แทน	วิธีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือความคาดหวัง (Importance)
D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามมีความหมาย ดังนี้

1. การแปลผลความสำคัญของความต้องการจำเป็นของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ในส่วนสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา การแปลผลเชิงเปรียบเทียบระหว่างคุณลักษณะนั้น ๆ ต่อคุณลักษณะทั้งหมด ดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะโดยรวมทั้งหมดหมายถึง การมีคุณลักษณะน้อย

1.2 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่มากกว่าค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะโดยรวมทั้งหมดหมายถึง การมีคุณลักษณะมาก

2. การแปลผลการวิเคราะห์ค่า PNI เพื่อการจัดลำดับความสำคัญของดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดังนี้

2.1 ค่า PNI มากที่สุด หมายถึง มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

2.2 ค่า PNI ของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของค่า PNI ของคุณลักษณะโดยรวมทั้งหมด แสดงถึงความต้องการจำเป็น ของคุณลักษณะที่ต้องได้รับการพัฒนา

3. นำผลการวิเคราะห์ความสำคัญของความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ไปออกแบบร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์หาความถี่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

6.1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธี Item Total Correlation

6.1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าเฉลี่ย

6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2.3 ดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่านและศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

2. ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานนิเทศและติดตาม สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 1 ท่าน

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ได้แก่

1. นางสุนนา เนื่องไชยยศ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. ดร.วรารัตน์ อนุสสัย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. นายณวัฒน์ จันทเขต ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 ร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีชีวิตใหม่

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษามาสรุปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีชีวิตใหม่

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาร่างเป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่ แล้วดำเนินการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตรวจสอบ และร่วมกำหนด เสนอแนะกลยุทธ์ด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 ท่าน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติไว้ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

1.2 ข้าราชการครู มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนหรือสาขาการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 3 ท่าน

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 1 ท่าน

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ในการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. นายณัฐพล คำหารพล ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. นางสุนิษฐ์พร โยธามาตย์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. นายศราวุธ กางสำโรง รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวาปีปทุม
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2

4. นางมณฑา วงษาโฮ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม
จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. นางดารุณี มัดตาปะโท โรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม
จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

6. นางสุนิกุล พลกุล โรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัด
มหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

7. นายไพฑูรย์ ธิมาศ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน
เมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2.2 แบบประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีชีวิตใหม่ของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบประเมินที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ทฤษฎี งานวิจัย และ
สาระสำคัญเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินกลยุทธ์เพื่อหา
คุณภาพของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
(Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์
การจัดการเรียนรู้ของครูวิถีชีวิตใหม่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะและ
ประเด็นการปรับปรุงกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครูวิถีชีวิตใหม่

2.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครู
วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
ฉบับร่าง โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ วิธีการสร้างแบบประเมิน และพัฒนาคุณภาพ

2.2.2 สร้างแบบประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครูวิถีชีวิตใหม่ ฉบับร่างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาและองค์ประกอบ ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2.3 นำแบบประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครูวิถีชีวิตใหม่ ฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

2.2.4 ปรับปรุงแบบประเมินตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.6 จัดพิมพ์แบบประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครู วิถีชีวิตใหม่ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถี ชีวิตใหม่

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทำการนัดหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

3.3 ผู้วิจัยจัดการสนทนาแบบอิงกลุ่ม เพื่อตรวจสอบ ประเมินกลยุทธ์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่พร้อมประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนากลยุทธ์

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการหาข้อสรุปจากผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสนทนาแบบกลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ โดยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ แล้วนำ ค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ย ในระดับคุณภาพความเหมาะสมมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่าง แนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

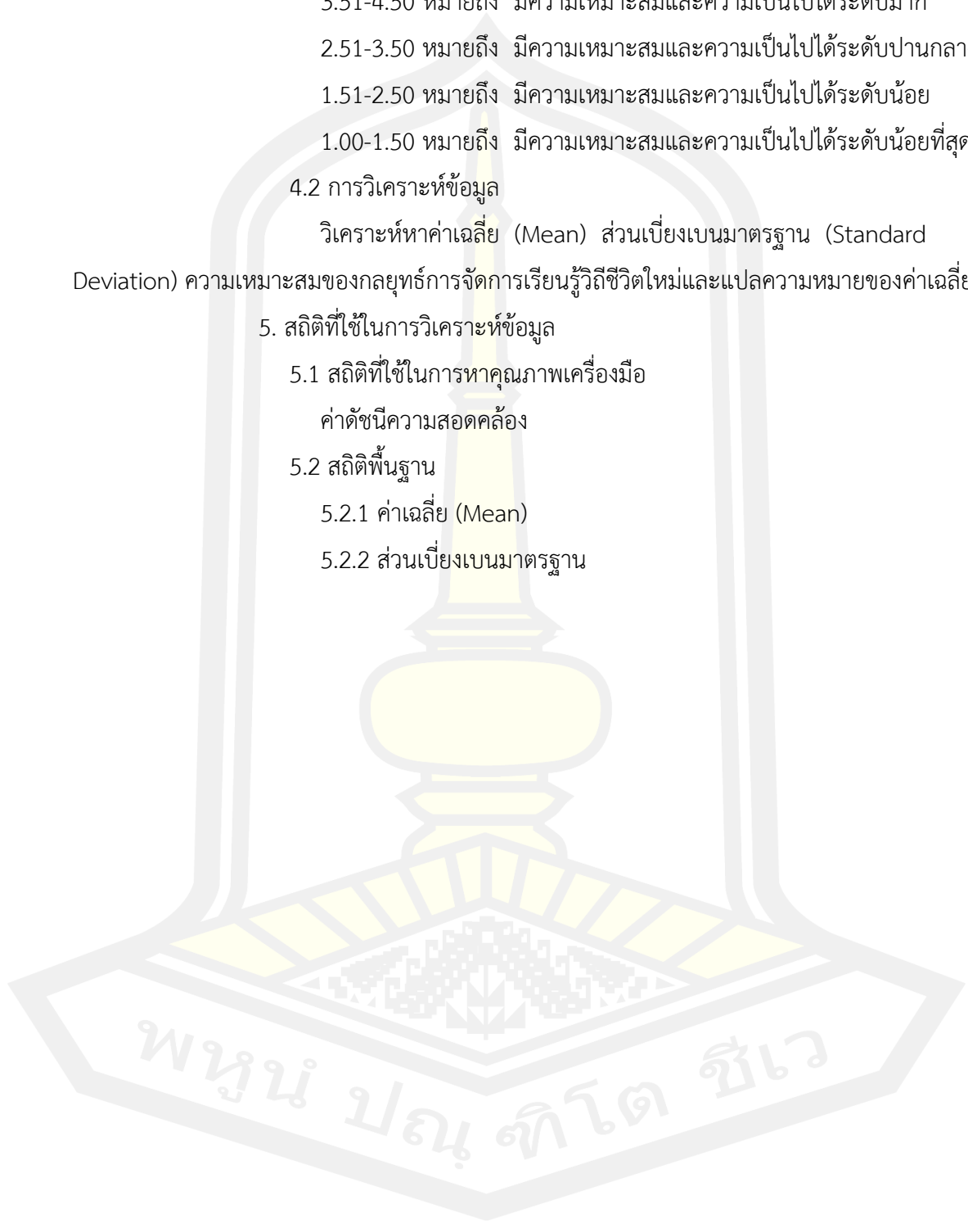
5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุนภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.2 สถิติพื้นฐาน

5.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย
ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิต
ใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ที่	ข้อมูลทั่วไป	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
		จำนวน	ร้อยละ (100.00)
1	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	1.1 ปริญญาตรี	150	49.10
	1.2 ปริญญาโท	153	50.00
	1.3 ปริญญาเอก	3	0.10
	รวม	306	100.00
2	ตำแหน่งหน้าที่		
	2.1 ครู	263	85.90
	2.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	9	2.80
	2.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษา	34	11.30
	รวม	306	100.00
3	ขนาดของสถานศึกษา		
	3.1 ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 – 120 คน	86	28.10
	3.2 ขนาดกลาง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121–300 คน	186	60.78
	3.3 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป	34	11.12
	รวม	306	100.00

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงสุด อยู่ในระดับปริญญาโท ร้อยละ 50.00 ตำแหน่งหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นครู ร้อยละ 85.90 และ ขนาดสถานศึกษาส่วนมากเป็นสถานศึกษาขนาดกลาง ร้อยละ 60.78

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม

องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้สอน	3.87	0.79	มาก	4.28	0.67	มาก
2. ผู้เรียน	3.36	0.93	ปานกลาง	4.03	0.82	มาก
3. ผู้ปกครอง	3.61	0.95	มาก	4.17	0.77	มาก
4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.22	0.93	ปานกลาง	3.89	0.87	มาก
5. วิธีการประเมิน	3.84	0.81	มาก	4.21	0.68	มาก
6. สภาพแวดล้อม	3.71	0.91	มาก	4.19	0.74	มาก
7. เครื่องมือการจัดการเรียนรู้	3.22	1.00	ปานกลาง	3.89	1.00	มาก
8. มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	4.19	0.89	มาก	4.45	0.72	มาก
รวม	3.63	0.90	มาก	4.14	0.78	มาก

จากตาราง 19 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ($\bar{X} = 4.19$) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 3.87$) ด้านวิธีการประเมิน ($\bar{X} = 3.84$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.71$) ด้านผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.61$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.36$) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.22$) และด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.22$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ($\bar{X} = 4.45$) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.28$) ด้านวิธีการประเมิน ($\bar{X} = 4.21$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.19$) ด้านผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.17$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.03$) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$) และด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้สอน

ด้านผู้สอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้สอนปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้	3.84	0.83	มาก	4.23	0.60	มาก
2. ผู้สอนมีบทบาทเป็นโค้ช (Coach) ให้คำชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.75	0.88	มาก	4.25	0.62	มาก
3. ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า	4.01	0.76	มาก	4.34	0.66	มาก
4. ผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	3.88	0.74	มาก	4.29	0.69	มาก
5. ผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์วิธีการสื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	3.96	0.75	มาก	4.36	0.62	มาก
6. ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา	4.08	0.65	มาก	4.38	0.59	มาก
7. ผู้สอนมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่นๆ ตามความเหมาะสม	4.06	0.64	มาก	4.39	0.58	มาก
8. ผู้สอนมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	3.94	0.72	มาก	4.31	0.63	มาก
9. ผู้สอนจัดการประเมินผลสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้	4.01	0.72	มาก	4.34	0.65	มาก
10. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	3.68	0.88	มาก	4.25	0.68	มาก
11. ผู้สอนมีทักษะการสอนออนไลน์	3.72	0.82	มาก	4.22	0.72	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านผู้สอน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
12. ผู้สอนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.90	0.87	มาก	4.23	0.77	มาก
13. ผู้สอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยี	3.66	0.89	มาก	4.13	0.80	มาก
14. ผู้สอนเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.80	0.97	มาก	4.24	0.76	มาก
15. ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ	3.82	0.80	มาก	4.19	0.72	มาก
รวม	3.87	0.79	มาก	4.28	0.67	มาก

จากตาราง 20 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.87$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 4.08$) ผู้สอนมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่นๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$) ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.01$) ผู้สอนจัดการประเมินผลสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.01$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้สอนมีทักษะการสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 3.72$) ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ($\bar{X} = 3.68$) และผู้สอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.66$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.28$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้สอนมีอิสระในการ

จัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.39$) ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 4.38$) และผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์วิธีการ สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.36$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้สอนมีทักษะการสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.22$) ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ ($\bar{X} = 4.19$) และผู้สอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.13$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้เรียน

ด้านผู้เรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.42	0.90	ปานกลาง	4.09	0.74	มาก
2. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา	3.58	0.85	มาก	4.12	0.74	มาก
3. การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เน้นชั่วโมงการเรียนรู้ออนไลน์	3.45	0.88	ปานกลาง	3.96	0.82	มาก
4. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วย ตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน เป็นต้น	3.55	0.95	มาก	4.06	0.75	มาก
5. ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.19	0.97	ปานกลาง	3.93	0.90	มาก

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านผู้เรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.26	0.93	ปานกลาง	3.97	0.87	มาก
7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจากเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดกับผู้สอน	3.48	0.91	ปานกลาง	4.06	0.78	มาก
8. ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้	3.42	0.88	ปานกลาง	4.07	0.83	มาก
9. ผู้เรียนมีวินัยในการเรียน	3.29	1.01	ปานกลาง	4.04	0.83	มาก
10. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	3.34	0.92	ปานกลาง	4.06	0.83	มาก
11. ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเสมอ	3.22	0.91	ปานกลาง	4.02	0.86	มาก
12. ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ	3.12	0.98	ปานกลาง	3.96	0.84	มาก
13. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงาน	3.33	0.94	ปานกลาง	4.09	0.86	มาก
รวม	3.36	0.93	ปานกลาง	4.03	0.82	มาก

จากตาราง 21 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา ($\bar{X} = 3.58$) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วย ตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด ชุมชน เป็นต้น ($\bar{X} = 3.55$) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจากเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดกับผู้สอน ($\bar{X} = 3.48$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเสมอ ($\bar{X} = 3.22$) ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุน

การเรียนรู้ เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ($\bar{X} = 3.19$) และผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ ($\bar{X} = 3.12$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.03$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา ($\bar{X} = 4.12$) ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.09$) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงาน ($\bar{X} = 4.09$) ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ ($\bar{X} = 4.07$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.97$) การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เน้นชั่วโมงการเรียนรู้ออนไลน์ ($\bar{X} = 3.96$) ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ ($\bar{X} = 3.96$) ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ($\bar{X} = 3.93$)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้ปกครอง

ด้านผู้ปกครอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน	3.48	0.94	ปานกลาง	4.16	0.75	มาก
2. ผู้ปกครองไม่รบกวนผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนเรียนออนไลน์ที่บ้าน	3.55	0.92	มาก	4.09	0.81	มาก
3. ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ว่าเป็นการเรียนการสอนที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน	3.51	1.01	มาก	4.14	0.80	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านผู้ปกครอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือ สนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.17	1.09	ปานกลาง	4.00	0.90	มาก
5. ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงและการสนับสนุนการเตรียมตัว เพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียน สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.80	0.93	มาก	4.23	0.73	มาก
6. ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร การประสานงาน จากผู้สอนในเรื่อง การติดตาม ดูแลผู้เรียน	3.99	0.87	มาก	4.31	0.67	มาก
7. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน สุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน	3.74	0.92	มาก	4.25	0.74	มาก
รวม	3.61	0.95	มาก	4.17	0.77	มาก

จากตาราง 22 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร การประสานงาน จากผู้สอนในเรื่องการติดตาม ดูแลผู้เรียน ($\bar{X} = 3.99$) ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงและการสนับสนุนการเตรียมตัว เพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียน สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 3.80$) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.74$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ว่าเป็นการ

เรียนการสอนที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.51$) ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.48$) ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ($\bar{X} = 3.17$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้ปกครองอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.17$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร การประสานงาน จากผู้สอนในเรื่องการติดตาม ดูแลผู้เรียน ($\bar{X} = 4.31$) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.25$) ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงและการสนับสนุนการเตรียมตัว เพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียน สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 4.23$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ว่าเป็นการเรียนการสอนที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.14$) ผู้ปกครองไม่รบกวนผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนเรียนออนไลน์ที่บ้าน ($\bar{X} = 4.09$) ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ($\bar{X} = 4.00$)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	2.51	1.25	ปานกลาง	2.96	1.42	ปานกลาง

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถามและแสดงความ คิดเห็น	3.42	0.97	ปานกลาง	4.06	0.79	มาก
3. การเรียนแบบผสมผสาน ระหว่าง การเรียนในชั้นเรียนควบคู่กับ การเรียนออนไลน์ ความเหมาะสมกับ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโคโรนาไวรัส 2019	3.48	1.04	ปานกลาง	3.94	0.94	มาก
4. การจัดการเรียนรู้แบบ ON HAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.50	0.97	ปานกลาง	3.95	0.81	มาก
5. มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริม การค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่าง ต่อเนื่อง	3.64	0.80	มาก	4.17	0.72	มาก
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ได้ปฏิบัติกิจกรรม	3.54	0.89	มาก	4.02	0.80	มาก
7. การจัดการเรียนรู้แบบ ON AIR มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.47	0.90	ปานกลาง	3.79	0.93	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8. การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.82	0.84	มาก	4.16	0.79	มาก
9. กิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม	3.74	0.79	มาก	4.20	0.71	มาก
10. การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีการจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	3.52	0.88	มาก	3.98	0.82	มาก
11. การจัดการเรียนรู้แบบ ON DEMAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.50	0.87	ปานกลาง	3.83	0.91	มาก
12. มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่าง ๆ	3.36	0.97	ปานกลาง	3.96	0.84	มาก
รวม	3.46	0.93	ปานกลาง	3.92	0.87	มาก

จากตาราง 23 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 3.82$) กิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.74$) มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.64$) และเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถามและแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.42$) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.36$) การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 2.51$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.20$) มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้า และแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.17$) การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 4.16$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ การจัดการเรียนรู้แบบ ON-DEMAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 3.83$) การจัดการเรียนรู้แบบ ON-AIR มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 3.79$) การจัดการเรียนรู้แบบ ON-SITE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ($\bar{X} = 2.96$)

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านวิธีการประเมิน

ด้านวิธีการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การประเมินผลเป็นการประเมินผล การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ	3.69	0.82	มาก	4.10	0.71	มาก
2. การประเมินเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุง และพัฒนาตนเอง	3.75	0.79	มาก	4.15	0.68	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านวิธีการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน	3.77	0.83	มาก	4.21	0.68	มาก
4. ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง	3.85	0.83	มาก	4.26	0.68	มาก
5. การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม	3.96	0.82	มาก	4.27	0.67	มาก
6. ผู้สอนใช้เทคนิค หรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	3.89	0.79	มาก	4.27	0.64	มาก
7. ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงาน	3.97	0.73	มาก	4.27	0.64	มาก
8. ผู้สอนประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.85	0.74	มาก	4.20	0.66	มาก
9. ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่างๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินตนเอง	3.91	0.74	มาก	4.24	0.63	มาก
10. ผู้สอนต้องทำการประเมินรูปแบบการสอนเป็นระยะ ๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.80	มาก	4.23	0.68	มาก
11. ผู้สอนต้องทำการประเมินเครื่องมือการสอนเป็นระยะ ๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.76	มาก	4.20	0.64	มาก
12. ผู้สอนต้องทำการประเมินผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพราะอาจมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	3.84	0.84	มาก	4.20	0.70	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านวิธีการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
13. มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้	3.74	0.94	มาก	4.11	0.84	มาก
14. ผู้สอนและผู้เรียนต้องวางแผนร่วมกันในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียน ด้วยระบบออนไลน์ว่าจะประเมินเมื่อไร (When) ประเมินอะไร (What) ประเมินอย่างไร (How)	3.78	0.87	มาก	4.22	0.69	มาก
15. การเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การระบาดโควิด-19 ผู้เรียนต้องประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.82	0.84	มาก	4.24	0.69	มาก
รวม	3.84	0.81	มาก	4.21	0.68	มาก

จากตาราง 24 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านวิธีการประเมินอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.84$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงาน ($\bar{X} = 3.97$) การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม ($\bar{X} = 3.96$) ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่างๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 3.91$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.75$) มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.74$) การประเมินผลเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ ($\bar{X} = 3.69$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านวิธีการประเมินอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.21$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม ผู้สอนใช้เทคนิค หรือวิธีการวัด และประเมินผลอย่างหลากหลาย ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงาน ($\bar{X} = 4.27$) ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนา

ตนเอง ($\bar{X} = 4.26$) ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่างๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินตนเอง การเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การระบาดโควิด-19 ผู้เรียนต้องประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.24$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ การประเมินเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.15$) มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$) การประเมินผลเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านสภาพแวดล้อม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมเรื่องเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้	3.72	0.91	มาก	4.24	0.70	มาก
2. ผู้เรียนได้รับ สื่อ เอกสาร ประกอบการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.87	0.77	มาก	4.27	0.67	มาก
3. ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ จากแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น	3.61	0.88	มาก	4.10	0.71	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้รู้ในชุมชน เข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะใน การนำไปปฏิบัติจริง	3.23	1.04	ปานกลาง	3.90	0.81	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.44	0.93	ปานกลาง	4.05	0.80	มาก
6. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียน ต้องมีการจัดโต๊ะเรียนรักษา ระยะห่าง	4.01	0.95	มาก	4.36	0.79	มาก
7. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทสะดวก	4.12	0.86	มาก	4.40	0.72	มาก
รวม	3.71	0.91	มาก	4.19	0.74	มาก

จากตาราง 25 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X} = 4.12$) การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียน ต้องมีการจัดโต๊ะเรียนรักษา ระยะห่าง ($\bar{X} = 4.01$) ผู้เรียนได้รับ สื่อ เอกสาร ประกอบการเรียนการสอน อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.87$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ จากแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น ($\bar{X} = 3.61$) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.44$) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใน การนำไปปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.23$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.19$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X} = 4.40$) การจัดการเรียนรู้แบบ

ON SITE ห้องเรียน ต้องมีการจัดโต๊ะเรียนรักษาระยะห่าง ($\bar{X} = 4.36$) ผู้เรียนได้รับ สื่อ เอกสาร ประกอบการเรียนการสอน อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.27$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ จากแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน ปรากฏชาวบ้าน เป็นต้น ($\bar{X} = 4.10$) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.05$) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใน การนำไปปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.90$)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้

ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้เรียนสามารถค้นหาช่องทาง การเรียนรู้ DLTV ได้ด้วยตนเอง	3.35	0.99	ปานกลาง	3.95	0.93	มาก
2. ผู้เรียนเข้าเรียนทางไกลทันตาม เวลาที่กำหนด	3.16	0.97	ปานกลาง	3.81	1.02	มาก
3. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสัญญาณ ดาวเทียมได้อย่างเข้าใจ	3.15	0.91	ปานกลาง	3.80	0.98	มาก
4. ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยงบประมาณส่วนตัว	3.87	0.98	มาก	3.96	1.13	มาก
5. ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยงบประมาณสนับสนุน	2.66	1.26	ปานกลาง	3.67	1.29	มาก
6. ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยงบประมาณส่วนตัว	3.58	1.07	มาก	3.77	1.21	มาก
7. ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยงบประมาณสนับสนุนจาก สถานศึกษา	2.51	1.14	ปานกลาง	3.61	1.30	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8. ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับสัญญาณผ่านดาวเทียมได้	2.98	1.02	ปานกลาง	3.85	0.98	มาก
9. ผู้สอนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้	3.78	0.91	มาก	4.25	0.76	มาก
10. ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้	3.15	0.96	ปานกลาง	4.01	0.91	มาก
11. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากครูต้นทางโรงเรียนวังไกลกังวล	3.13	1.01	ปานกลาง	3.92	0.99	มาก
12. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนออนไลน์	3.38	0.90	ปานกลาง	4.11	0.79	มาก
13. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากแอปพลิเคชันการศึกษาเช่น Kahoot Pliker Google Classroom เป็นต้น	3.24	1.00	ปานกลาง	3.95	0.92	มาก
14. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน	3.10	0.91	ปานกลาง	3.84	0.89	มาก
รวม	3.22	1.00	ปานกลาง	3.89	1.00	มาก

จากตาราง 26 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณส่วนตัว ($\bar{X} = 3.87$) ผู้สอนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ($\bar{X} = 3.78$) ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณส่วนตัว ($\bar{X} = 3.58$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับสัญญาณผ่านดาวเทียมได้ ($\bar{X} = 2.98$) ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุน ($\bar{X} = 2.66$) ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุนจากสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.51$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.89$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้สอนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ($\bar{X} = 4.25$) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนออนไลน์ ($\bar{X} = 4.11$) ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ($\bar{X} = 4.01$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยงบประมาณส่วนตัว ($\bar{X} = 3.77$) ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุน ($\bar{X} = 3.67$) ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุนจากสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.61$)

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด

ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ครู ผู้เรียน ที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ไม่ควรมาสถานศึกษา	4.08	1.16	มาก	4.19	1.18	มาก
2. ครู ผู้เรียน ที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วยโรคโควิด-19 ไม่ควรมาสถานศึกษา	4.06	1.26	มาก	4.16	1.20	มาก
3. จัดให้มีการคัดกรองอาการไข้ ไอ น้ำมูก บริเวณทางเข้า ประตูสถานศึกษาทุกเช้า	4.38	0.71	มาก	4.53	0.64	มากที่สุด
4. ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิแบบดิจิทัล ที่ไม่ต้องสัมผัสตัว	4.42	0.71	มาก	4.53	0.65	มากที่สุด
5. แยกผู้มีอาการไปยังสถานที่ที่จัดเตรียมไว้	4.22	1.02	มาก	4.42	0.88	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. ส่งเสริมให้มีการใส่หน้ากากอนามัยหากมีอาการไอหรือจาม และเรียนรู้การใส่และถอดหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง	4.48	0.62	มาก	4.61	0.53	มากที่สุด
7. สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยสำรองสำหรับผู้เรียนที่ลืมหรือไม่มีมาจากบ้าน	4.39	0.70	มาก	4.53	0.67	มากที่สุด
8. เตรียมน้ำสะอาดและสบู่ให้พร้อมใช้ จุดให้บริการล้างมือที่มีลักษณะเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย	4.20	0.86	มาก	4.53	0.61	มากที่สุด
9. ส่งเสริมให้มีการล้างมือบ่อย ๆ อย่างถูกวิธี	4.42	0.66	มาก	4.58	0.57	มากที่สุด
10. วางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้ในห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องโถง และบริเวณใกล้ทางออก	4.24	0.84	มาก	4.54	0.57	มากที่สุด
11. มีห้องน้ำ/ห้องส้วมที่สะอาดอย่างเพียงพอและแยกส่วนชาย-หญิง	4.23	0.78	มาก	4.48	0.62	มาก
12. ทำความสะอาดจุดให้บริการน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขาภิบาลอย่างน้อยวันละครั้ง	4.21	0.83	มาก	4.53	0.57	มากที่สุด
13. ทำความสะอาดบริเวณพื้นผิวที่มีคนจำนวนมากสัมผัส เช่น ราวบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์ กีฬา อุปกรณ์ดนตรีมีจับประตู-หน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน อย่างน้อยวันละครั้ง	4.04	0.96	มาก	4.48	0.64	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
14. สถานศึกษามีการปรับเวลาเข้าเรียน-เลิกเรียนให้เหลื่อมกัน	3.83	1.09	มาก	4.27	0.78	มาก
15. ยกเลิกกิจกรรมการรวมกลุ่มเกิดความแออัด	4.16	1.02	มาก	4.48	0.70	มาก
16. จัดโต๊ะเรียนให้มีระยะห่างจากกันอย่างน้อยหนึ่งเมตร	4.04	1.10	มาก	4.44	0.75	มาก
17. วางแผนล่วงหน้าร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขในท้องถิ่น	4.09	0.90	มาก	4.43	0.66	มาก
18. ปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบัน	4.07	0.81	มาก	4.46	0.62	มาก
19. มีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกผู้เรียน ที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่นๆ	3.86	1.02	มาก	4.27	0.89	มาก
20. เมื่อพบผู้เรียนที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือมีประวัติสงสัยป่วยด้วยโรค โควิด-19 ควรแยกผู้เรียนหรือเจ้าหน้าที่คนนั้นออกจากบุคคลอื่น	4.38	0.67	มาก	4.49	0.62	มาก
รวม	4.19	0.89	มาก	4.45	0.72	มาก

จากตาราง 27 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ส่งเสริมให้มีการใส่หน้ากากอนามัยหากมีอาการไอหรือจาม และเรียนรู้การใส่และถอดหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.48$) ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิแบบดิจิตอลที่ไม่ต้อง

สัมผัสตัว ส่งเสริมให้มีการล้างมือบ่อยๆ อย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.42$) สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยสำรองสำหรับผู้เรียนที่ลืมหรือไม่มีมาจากบ้าน ($\bar{X} = 4.39$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ ทำความสะอาดบริเวณพื้นผิว ที่มีคนจำนวนมากสัมผัส เช่น ราวบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์ กีฬา อุปกรณ์ดนตรีมือจับประตู-หน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน อย่างน้อยวันละครั้งและจัดโต๊ะเรียนให้มีระยะห่างจากกันอย่างน้อยหนึ่งเมตร ($\bar{X} = 4.04$) มีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกผู้เรียน ที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.86$) สถานศึกษามีการปรับเวลาเข้าเรียน-เลิกเรียนให้เหลื่อมกัน ($\bar{X} = 3.83$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ส่งเสริมให้มีการใส่หน้ากากอนามัยหากมีอาการไอหรือจาม และเรียนรู้การใส่และถอดหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.61$) ส่งเสริมให้มีการล้างมือบ่อย ๆ อย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.58$) วางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้ในห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องโถง และบริเวณใกล้ทางออก ($\bar{X} = 4.54$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการปรับเวลาเข้าเรียน-เลิกเรียนให้เหลื่อมกันและมีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกผู้เรียนที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.27$) ครู ผู้เรียน ที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ไม่ควรมาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$) ครู ผู้เรียน ที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วยโรคโควิด-19 ไม่ควรมาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$)

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI)

องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ผู้สอน	3.87	4.28	0.106	6
2. ผู้เรียน	3.36	4.03	0.199	2
3. ผู้ปกครอง	3.61	4.17	0.155	3

ตาราง 28 (ต่อ)

องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.46	3.92	0.133	4
5. วิธีการประเมิน	3.84	4.21	0.096	7
6. สภาพแวดล้อม	3.71	4.19	0.129	5
7. เครื่องมือการจัดการเรียนรู้	3.22	3.89	0.208	1
8. มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	4.19	4.45	0.062	8

จากตาราง 28 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียน ผู้ปกครอง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม ผู้สอน วิธีการประเมิน มาตรการทางสังคม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ตามลำดับ

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านผู้สอน

ด้านผู้สอน	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ผู้สอนปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้	3.84	4.23	0.102	7
2. ผู้สอนมีบทบาทเป็น โค้ช (Coach) ให้คำชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.75	4.25	0.133	3
3. ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า	4.01	4.34	0.082	12
4. ผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	3.88	4.29	0.106	6

ตาราง 29 (ต่อ)

ด้านผู้สอน	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
5. ผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์วิธีการ สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	3.96	4.36	0.101	8
6. ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา	4.08	4.38	0.074	14
7. ผู้สอนมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่นๆ ตามความเหมาะสม	4.06	4.39	0.081	13
8. ผู้สอนมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	3.94	4.31	0.094	10
9. ผู้สอนจัดการประเมินผลสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้	4.01	4.34	0.082	12
10. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	3.68	4.25	0.155	1
11. ผู้สอนมีทักษะการสอนออนไลน์	3.72	4.22	0.134	2
12. ผู้สอนมีความพร้อมของ เครื่องมือสนับสนุน การสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.90	4.23	0.085	11
13. ผู้สอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษา เรื่องเทคโนโลยี	3.66	4.13	0.128	4
14. ผู้สอนเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.80	4.24	0.116	5
15. ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง วิทยาการ	3.82	4.19	0.097	9

จากตาราง 29 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้สอน เรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเอง

2. ผู้สอนมีทักษะการสอนออนไลน์
3. ผู้สอนมีบทบาทเป็น โค้ช (Coach) ให้คำชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้สอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยี
5. ผู้สอนเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. ผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
7. ผู้สอนปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้
8. ผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์วิธีการ สื่อต่างๆให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน
9. ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ
10. ผู้สอนมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย
11. ผู้สอนมีความพร้อมของ เครื่องมือสนับสนุนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
12. ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า
13. ผู้สอนจัดการประเมินผลสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้
14. ผู้สอนมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่นๆ ตามความเหมาะสม
15. ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านผู้เรียน

ด้านผู้เรียน	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.42	4.09	0.196	7
2. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา	3.58	4.12	0.151	10
3. การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เน้นชั่วโมงการเรียนรู้ออนไลน์	3.45	3.96	0.148	11

ตาราง 30 (ต่อ)

ด้านผู้เรียน	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
4. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจาก การทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วย ตัวเองจาก แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด ชุมชน เป็นต้น	3.55	4.06	0.144	12
5. ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุน การเรียนรู้ เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ ระบบ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.19	3.93	0.232	3
6. ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.26	3.97	0.218	5
7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจาก เป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดกับผู้สอน	3.48	4.06	0.167	9
8. ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้	3.42	4.07	0.190	8
9. ผู้เรียนมีวินัยในการเรียน	3.29	4.04	0.228	4
10. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	3.34	4.06	0.216	6
11. ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของ ตนเองเสมอ	3.22	4.02	0.248	2
12. ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ	3.12	3.96	0.269	1
13. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงาน	3.33	4.09	0.228	4

จากตาราง 30 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้เรียน
เรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ
2. ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเสมอ
3. ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์
ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. ผู้เรียนมีวินัยในการเรียน
5. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงาน
6. ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
7. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน
8. ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
9. ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้
10. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจากเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดกับผู้สอน
11. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา
12. การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เน้นชั่วโมงการเรียนรู้ออนไลน์
13. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วยตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน เป็นต้น

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านผู้ปกครอง

ด้านผู้ปกครอง	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน	3.48	4.16	0.195	2
2. ผู้ปกครองไม่รบกวนผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนเรียนออนไลน์ที่บ้าน	3.55	4.09	0.152	4
3. ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ว่าเป็นการเรียนการสอนที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน	3.51	4.14	0.179	3

ตาราง 31 (ต่อ)

ด้านผู้ปกครอง	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
4. ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.17	4.00	0.262	1
5. ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงและการสนับสนุน การเตรียมตัว เพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียน สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.80	4.23	0.113	6
6. ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร การประสานงานจากผู้สอนในเรื่องการติดตาม ดูแลผู้เรียน	3.99	4.31	0.08	7
7. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน	3.74	4.25	0.136	5

จากตาราง 31 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านผู้ปกครองเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
2. ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน
3. ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ว่าเป็นการเรียนการสอนที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน
4. ผู้ปกครองไม่รบกวนผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนเรียนออนไลน์ที่บ้าน
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน

6. ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงและการสนับสนุนการเตรียมตัว เพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียน สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019

7. ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร การประสานงาน จากผู้สอนในเรื่องการติดตามดูแลผู้เรียน

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	2.51	2.96	0.179	2
2. มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถามและแสดงความคิดเห็น	3.42	4.06	0.187	1
3. การเรียนแบบผสมผสาน ระหว่างการเรียนในชั้นเรียนควบคู่กับไปกับการเรียนออนไลน์ ความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.48	3.94	0.132	5
4. การจัดการเรียนรู้แบบ ON HAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.50	3.95	0.129	7
5. มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้า และแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่อง	3.64	4.17	0.146	3

ตาราง 32 (ต่อ)

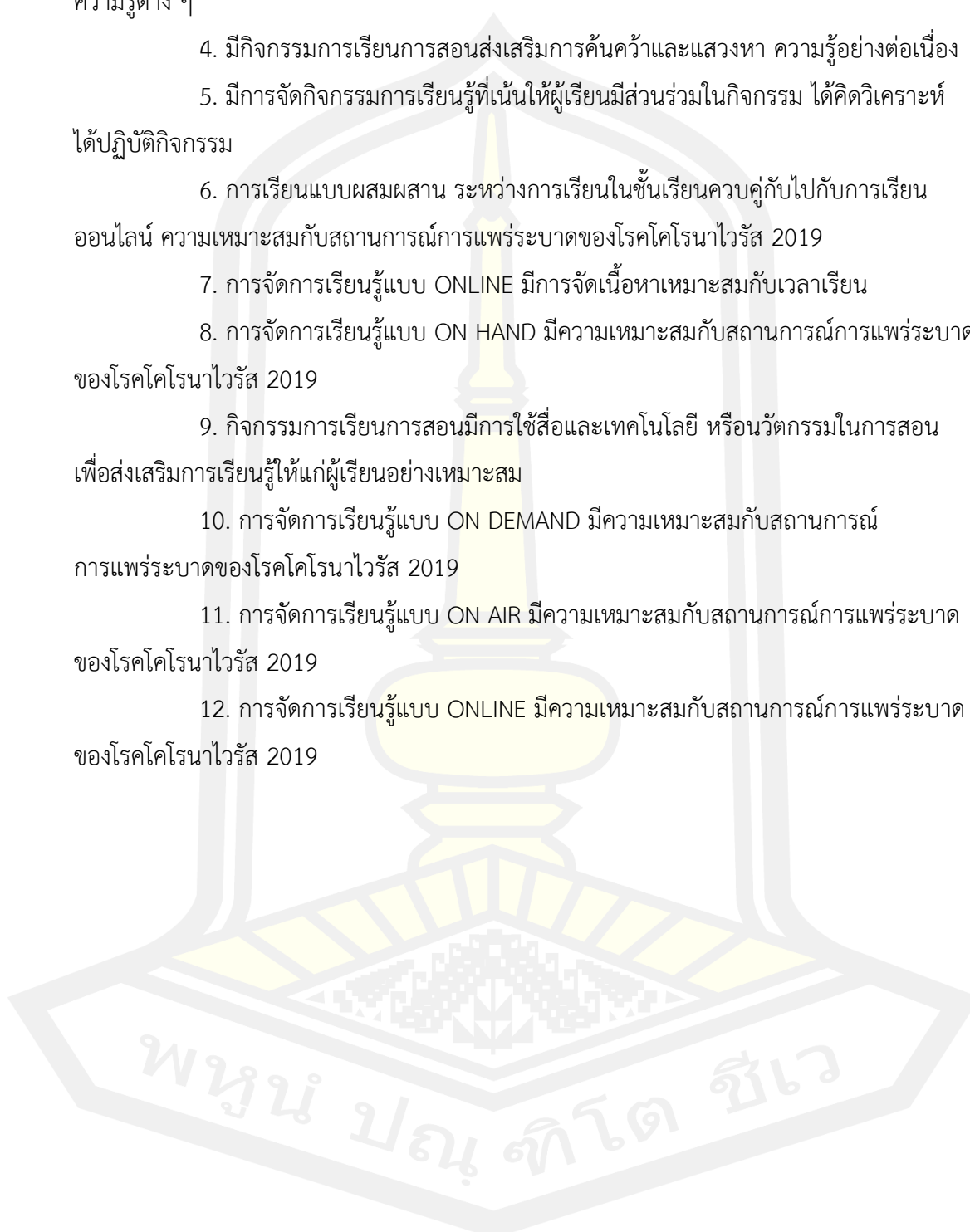
ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ได้ปฏิบัติกิจกรรม	3.54	4.02	0.136	4
7. การจัดการเรียนรู้แบบ ON AIR มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.47	3.79	0.092	10
8. การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.82	4.16	0.089	11
9. กิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม	3.74	4.20	0.123	8
10. การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีการจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	3.52	3.98	0.131	6
11. การจัดการเรียนรู้แบบ ON DEMAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	3.50	3.83	0.094	9
12. มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่าง ๆ	3.36	3.96	0.179	2

จากตาราง 32 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น

2. การจัดการเรียนรู้แบบ ON-SITE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019

3. มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ
4. มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่อง
5. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ได้ปฏิบัติกิจกรรม
6. การเรียนแบบผสมผสาน ระหว่างการเรียนในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการเรียนออนไลน์ ความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019
7. การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีการจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน
8. การจัดการเรียนรู้แบบ ON HAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019
9. กิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม
10. การจัดการเรียนรู้แบบ ON DEMAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019
11. การจัดการเรียนรู้แบบ ON AIR มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019
12. การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น
(PNI) ด้านวิธีการประเมิน

ด้านวิธีการประเมิน	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. การประเมินผลเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนได้รับ	3.69	4.10	0.111	3
2. การประเมินเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนา ตนเอง	3.75	4.15	0.107	5
3. ผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน	3.77	4.21	0.117	1
4. ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ตนเอง	3.85	4.26	0.106	6
5. การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจน และยุติธรรม	3.96	4.27	0.078	14
6. ผู้สอนใช้เทคนิค หรือวิธีการวัด และประเมินผล อย่างหลากหลาย	3.89	4.27	0.098	8
7. ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงาน	3.97	4.27	0.076	15
8. ผู้สอนประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.85	4.20	0.091	11
9. ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่าง ๆ ที่มี คุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินตนเอง	3.91	4.24	0.084	13
10. ผู้สอนต้องทำการประเมินรูปแบบการสอนเป็น ระยะๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.87	4.23	0.093	10
11. ผู้สอนต้องทำการประเมินเครื่องมือการสอน เป็นระยะ ๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.87	4.20	0.085	12

ตาราง 33 (ต่อ)

ด้านวิธีการประเมิน	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
12. ผู้สอนต้องทำการประเมินผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพราะอาจมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	3.84	4.20	0.094	9
13. มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้	3.74	4.11	0.099	7
14. ผู้สอนและผู้เรียนต้องวางแผนร่วมกันในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียน ด้วยระบบออนไลน์ว่าจะประเมินเมื่อไร (When) ประเมินอะไร (What) ประเมินอย่างไร (How)	3.78	4.22	0.116	2
15. การเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การระบาดโควิด-19 ผู้เรียนต้องประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.82	4.24	0.110	4

จากตาราง 33 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านวิธีการประเมินเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. ผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน
2. ผู้สอนและผู้เรียนต้องวางแผนร่วมกันในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยระบบออนไลน์ว่าจะประเมินเมื่อไร (When) ประเมินอะไร (What) ประเมินอย่างไร (How)
3. การประเมินผลเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ
4. การเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การระบาดโควิด-19 ผู้เรียนต้องประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ
5. การประเมินเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
6. ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง
7. มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้
8. ผู้สอนใช้เทคนิค หรือวิธีการวัด และประเมินผลอย่างหลากหลาย

9. ผู้สอนต้องทำการประเมินผู้เรียนเป็นระยะๆ เพราะอาจมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

10. ผู้สอนต้องทำการประเมินรูปแบบการสอนเป็นระยะๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

11. ผู้สอนประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

12. ผู้สอนต้องทำการประเมินเครื่องมือการสอนเป็นระยะๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

13. ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่างๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินตนเอง

14. การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม

15. ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงาน

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านสภาพแวดล้อม	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมเรื่องเครื่องมือสนับสนุนการเรียน	3.72	4.24	0.140	3
2. ผู้เรียนได้รับ สื่อ เอกสารประกอบการเรียนการสอน อย่างเหมาะสม	3.87	4.27	0.103	5
3. ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ จากแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน ประชาชนชาวบ้าน เป็นต้น	3.61	4.10	0.136	4
4. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใน การนำไปปฏิบัติจริง	3.23	3.90	0.207	1

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อม	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
5. มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.44	4.05	0.177	2
6. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียน ต้องมีการจัดโต๊ะเรียนรักษาระยะห่าง	4.01	4.36	0.087	6
7. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียน ต้องมีอากาศถ่ายเทสะดวก	4.12	4.40	0.068	7

จากตาราง 34 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อมเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใน การนำไปปฏิบัติจริง
2. มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
3. ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมเรื่องเครื่องมือสนับสนุนการเรียน
4. ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ จากแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน ราษฎร์ชาวบ้าน เป็นต้น
5. ผู้เรียนได้รับ สื่อ เอกสารประกอบการเรียนการสอน อย่างเหมาะสม
6. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียน ต้องมีการจัดโต๊ะเรียนรักษาระยะห่าง
7. การจัดการเรียนรู้แบบ ON SITE ห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทสะดวก

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น
(PNI) ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้

ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ผู้เรียนสามารถค้นหาช่องทางการเรียนรู้ DLTV ได้ด้วยตนเอง	3.35	3.95	0.179	10
2. ผู้เรียนเข้าเรียนทางไกลทันตามเวลาที่กำหนด	3.16	3.81	0.206	9
3. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสัญญาณดาวเทียมได้ อย่างเข้าใจ	3.15	3.80	0.206	9
4. ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณ ส่วนตัว	3.87	3.96	0.023	13
5. ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณ สนับสนุน	2.66	3.67	0.380	2
6. ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณ ส่วนตัว	3.58	3.77	0.053	12
7. ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณ สนับสนุนจากสถานศึกษา	2.51	3.61	0.438	1
8. ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับสัญญาณผ่าน ดาวเทียมได้	2.98	3.85	0.292	3
9. ผู้สอนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้	3.78	4.25	0.124	11
10. ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้	3.15	4.01	0.273	4
11. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากครูต้นทาง โรงเรียนวังไกลกังวล	3.13	3.92	0.252	5

ตาราง 35 (ต่อ)

ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้	D	I	PNImodified	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
12. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนออนไลน์	3.38	4.11	0.216	8
13. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากแอปพลิเคชัน การศึกษาเช่น Kahoot Pliker Google Classroom เป็นต้น	3.24	3.95	0.219	7
14. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน	3.10	3.84	0.239	6

จากตาราง 35 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านเครื่องมือ
การจัดการเรียนรู้ เรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุนจากสถานศึกษา
2. ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุน
3. ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับสัญญาณผ่านดาวเทียมได้
4. ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้
5. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากครูต้นทางโรงเรียนวังไกลกังวล
6. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน
7. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากแอปพลิเคชันการศึกษาเช่น Kahoot Pliker Google
Classroom เป็นต้น
8. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนออนไลน์
9. ผู้เรียนเข้าเรียนทางไกลทันตามเวลาที่กำหนด
10. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสัญญาณดาวเทียมได้อย่างเข้าใจ
11. ผู้เรียนสามารถค้นหาช่องทางการเรียนรู้ DLTV ได้ด้วยตนเอง
12. ผู้สอนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้
13. ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณส่วนตัว
14. ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณส่วนตัว

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด

ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ครู ผู้เรียน ที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ไม่ควรมาสถานศึกษา	4.08	4.19	0.027	17
2. ครู ผู้เรียน ที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วยโรคโควิด-19 ไม่ควรมาสถานศึกษา	4.06	4.16	0.025	18
3. จัดให้มีการคัดกรองอาการไข้ ไอ น้ำมูก บริเวณทางเข้า ประตูสถานศึกษาทุกเช้า	4.38	4.53	0.034	14
4. ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิแบบดิจิทัล ที่ไม่ต้องสัมผัสตัว	4.42	4.53	0.025	18
5. แยกผู้มีอาการไปยังสถานที่ ที่จัดเตรียมไว้	4.22	4.42	0.047	12
6. ส่งเสริมให้มีการใส่หน้ากากอนามัยหากมีอาการไอหรือจาม และเรียนรู้การใส่และถอดหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง	4.48	4.61	0.029	16
7. สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยสำรองสำหรับผู้เรียนที่ลืมหรือไม่มามีจากบ้าน	4.39	4.53	0.032	15
8. เตรียมน้ำสะอาดและสบู่ให้พร้อมใช้ ณ จุดให้บริการล้างมือที่มีลักษณะเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย	4.20	4.53	0.079	7
9. ส่งเสริมให้มีการล้างมือบ่อย ๆ อย่างถูกวิธี	4.42	4.58	0.036	13
10. วางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้ในห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องโถง และบริเวณใกล้ทางออก	4.24	4.54	0.071	10
11. มีห้องน้ำ/ห้องส้วมที่สะอาดอย่างเพียงพอ และแยกส่วนชาย-หญิง	4.23	4.48	0.059	11

ตาราง 36 (ต่อ)

ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกัน การแพร่ระบาด	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
12. ทำความสะอาดจุดให้บริการน้ำและ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขาภิบาล อย่างน้อยวันละครั้ง	4.21	4.53	0.076	9
13. ทำความสะอาดบริเวณพื้นผิว ที่มีคน จำนวนมากสัมผัส เช่น ราวบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์ กีฬา อุปกรณ์ดนตรีมือจับประตู- หน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน อย่างน้อยวันละครั้ง	4.04	4.48	0.109	2
14. สถานศึกษามีการปรับเวลาเข้าเรียน- เลิกเรียนให้เหลื่อมกัน	3.83	4.27	0.115	1
15. ยกเลิกกิจกรรมการรวมกลุ่ม เกิดความ แออัด	4.16	4.48	0.077	8
16. จัดโต๊ะเรียนให้มีระยะห่างจากกันอย่าง น้อยหนึ่งเมตร	4.04	4.44	0.099	4
17. วางแผนล่วงหน้าร่วมกับหน่วยงาน สาธารณสุขในท้องถิ่น	4.09	4.43	0.083	6
18. ปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณี ฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบัน	4.07	4.46	0.096	5
19. มีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยก ผู้เรียน ที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดิน หายใจออกจากรักเรียนที่มีอาการป่วยอื่น ๆ	3.86	4.27	0.106	3
20. เมื่อพบผู้เรียนที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือมีประวัติสงสัยป่วย ด้วยโรค โควิด-19 ควรแยกผู้เรียนหรือ เจ้าหน้าที่คนนั้นออกจากบุคคลอื่น	4.38	4.49	0.025	18

จากตาราง 36 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เรียงลำดับความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. สถานศึกษามีการปรับเวลาเข้าเรียน-เลิกเรียนให้เหลื่อมกัน
2. ทำความสะอาดบริเวณพื้นผิว ที่มีคนจำนวนมากสัมผัส เช่น ราวบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์ กีฬา อุปกรณ์ดนตรีมือจับประตู-หน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน อย่างน้อยวันละครั้ง
3. มีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกผู้เรียน ที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่นๆ
4. จัดโต๊ะเรียนให้มีระยะห่างจากกันอย่างน้อยหนึ่งเมตร
5. ปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบัน
6. วางแผนล่วงหน้าร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขในท้องถิ่น
7. เตรียมน้ำสะอาดและสบู่ให้พร้อมใช้ ณ จุดให้บริการล้างมือที่มีลักษณะเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
8. ยกเลิกกิจกรรมการรวมกลุ่ม เกิดความแออัด
9. ทำความสะอาดจุดให้บริการน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขาภิบาลอย่างน้อยวันละครั้ง
10. วางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้ในห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องโถง และบริเวณใกล้ทางออก
11. มีห้องน้ำ/ห้องส้วมที่สะอาดอย่างเพียงพอและแยกส่วนชาย-หญิง
12. แยกผู้มีอาการไปยังสถานที่ ที่จัดเตรียมไว้
13. ส่งเสริมให้มีการล้างมือบ่อยๆ อย่างถูกวิธี
14. จัดให้มีการคัดกรองอาการไข้ ไอ น้ำมูก บริเวณทางเข้า ประตูสถานศึกษาทุกเช้า
15. สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยสำรองสำหรับผู้เรียนที่ลืมหรือไม่มีมาจากบ้าน
16. ส่งเสริมให้มีการใส่หน้ากากอนามัยหากมีอาการไอหรือจาม และเรียนรู้การใส่และถอดหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง
17. ครู ผู้เรียน ที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ไม่ควรมาสถานศึกษา
18. ครู ผู้เรียน ที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วยโรคโควิด-19 ไม่ควรมาสถานศึกษา
19. ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิแบบดิจิตอล ที่ไม่ต้องสัมผัสตัว
20. เมื่อพบผู้เรียนที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือมีประวัติสงสัยป่วยด้วยโรคโควิด-19 ควรแยกผู้เรียนหรือเจ้าหน้าที่คนนั้นออกจากบุคคลอื่น

ตาราง 37 ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
1. ผู้สอน	1) ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ 2) ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนมากขึ้น 3) หาความรู้ใหม่ผ่านการอบรมต่าง ๆ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 4) ค้นคว้า ศึกษาข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น ศึกษาข้อมูลจาก Youtube เป็นต้น 5) ครูมีการปรับตัวเรียนสอนออนไลน์ พร้อมศึกษาวิธีการสอนใช้โปรแกรมการสอนออนไลน์ เรียนรู้ วิธีการสอน ONLINE ต่าง ๆ มากขึ้น 6) ครูต้องทันเหตุการณ์ ต้องการเรียนรู้ ทันท่วงทีเทคโนโลยีและนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 7) ครูต้องศึกษาค้นคว้าวิธีการ รูปแบบ แอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพื่อที่จะใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้เหมาะสมกับธรรมชาติวิชาและบริบทของสถานศึกษา 8) มีการอบรมศึกษาข้อมูลมีวิทยากรมาให้ข้อมูลในการสอนรูปแบบใหม่ จัดการเรียนการสอนด้วยแอปพลิเคชันต่างๆ นำไปใช้ที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจผู้เรียน 9) ครูต้องเตรียมตัว วางแผนการสอนให้พร้อม พร้อมรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น
2. ผู้เรียน	1) ผู้เรียนต้องปรับตัวตามการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต 2) ผู้เรียนต้องเป็นบุคคลที่กระตือรือร้นทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลง 3) ผู้เรียนมีความรู้สึกเบื่อหน่าย เครียด เมื่อเรียนที่บ้านนานๆ 4) จากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนไม่ค่อยชอบ มีทั้งด้านดีและด้านเสีย มีหลายมุมมอง เพราะขาดสมาธิ ไม่มีครูคอยชี้แนะเหมือนการเรียนที่ร่วมกันในชั้นเรียน นักเรียน

ตาราง 37 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
2. ผู้เรียน (ต่อ)	<p>ต้องการเรียนในชั้นเรียนร่วมทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน เวลาไม่เข้าใจเนื้อหา ก็สามารถถามตัวต่อตัวได้เลย ถ้าสอนแบบวิธีใหม่ นักเรียนไม่สามารถเข้าระบบเรียนได้ด้วยตัวเอง ถามผู้ปกครองบางครั้งก็ไม่ทราบ จึงทำให้ไม่สนใจที่ทำการเรียน</p> <p>5) ผู้เรียนขาดความตระหนัก มีความรับผิดชอบน้อย</p> <p>6) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง</p> <p>7) ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ</p> <p>8) ผู้เรียนบางส่วนไม่เห็นด้วยเนื่องจากการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ทำให้เกิดช่องว่างหรือความเหลื่อมล้ำกันระหว่างคนที่มีความพร้อมด้านสื่อเทคโนโลยีกับคนที่ไม่มีความพร้อมที่ไม่สามารถเข้าถึงได้เท่ากับคนอื่น</p>
3. ผู้ปกครอง	<p>1) ผู้ปกครองมีความเข้าใจ ปรับตัวบริหารจัดการชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>2) ผู้ปกครองเข้าใจสถานการณ์ เข้าใจบทบาทหน้าที่ ที่ให้ความร่วมมือกับครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อบุตรหลาน</p> <p>3) ผู้ปกครองเกิดการเรียนรู้เทคโนโลยีพร้อมกับผู้เรียน</p> <p>4) ผู้ปกครองต้องปรับตัวและเป็นครูอีกคนของลูกให้ได้</p> <p>5) ผู้ปกครองดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิดและมีผู้ปกครองบางส่วนที่ทำงานนอกบ้าน อาจมีเวลาน้อยในการดูแล กำกับ การบ้านลูก</p> <p>6) ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ครูชี้แจงข่าวสาร</p> <p>7) ในบางวิชาผู้ปกครองไม่มีความรู้พื้นฐานสำหรับสอนนักเรียนได้ และมีความกังวลว่านักเรียนจะไม่มีคะแนน</p> <p>8) ผู้ปกครองส่วนใหญ่บางส่วนมองว่าการเรียนออนไลน์เป็นวิธีการเรียนรู้แบบใหม่ที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ แต่มีอีกส่วนหนึ่งที่มองว่าทางโรงเรียนผลกระทบให้ผู้ปกครองมากจนเกินไป</p>

ตาราง 37 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	<p>1) ครูจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบต่างๆ ตามที่ สพฐ.กำหนด</p> <p>2) การจัดสอนรูปแบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 2019 เพราะมีการสื่อสารสองทาง ครูและผู้เรียนสามารถสื่อสาร อธิบาย ตอบโต้ ซักถามกันได้ และมีการเว้นระยะห่างเพื่อป้องกันโควิดอีกด้วย</p> <p>3) ครูจัดการสอนแบบ ON HANDโดยอัดคลิปวิดีโอสอน เพื่อให้เด็กสามารถดูเนื้อหาย้อนหลังได้ พร้อมให้แบบฝึกหัดในหนังสือและใบงานเสริมบ้างและเหมาะสมกับนักเรียนที่ไม่มีเครื่องมือในการเรียนออนไลน์</p> <p>4) ครูจัดการสอนรูปแบบ ON HAND ON DEMAND เพราะนักเรียนชั้นเล็ก สามารถเข้าเรียนได้ตามความเหมาะสม และได้ทำแบบฝึกใบงานจริง</p> <p>5) ใช้การเรียน ONLINE สลับกับ ON SITE เพราะการเรียน ONLINE นักเรียนเข้าเรียนไม่ครบทุกคน จึงต้องมีการจัดการเรียนแบบ ON SITE</p> <p>6) จัดการเรียนการสอนแบบ ON HAND ควบคู่กับออนไลน์ เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ทุกเวลาไม่ใช่เฉพาะเวลาเรียนออนไลน์</p>
5. วิธีการประเมิน	<p>1) ประเมินตามสภาพจริงเหมาะสมกับบริบท</p> <p>2) ประเมินการเรียนรู้ตามชิ้นงาน ใบงานทั้งใบงานที่เป็นเอกสารและใบงานออนไลน์ คลิปวิดีโอ</p> <p>3) ประเมินจากพฤติกรรมนักเรียน การเข้าเรียน มีวินัยมีความรับผิดชอบในการส่งงาน การให้ความร่วมมือ การสื่อสาร ซักถามตอบคำถามระหว่างการเรียนออนไลน์</p> <p>4) ประเมินโดยใช้แบบทดสอบออนไลน์</p> <p>5) ประเมินตามความเหมาะสมที่ตกลงกันกับผู้เรียน</p> <p>6) ประเมินจากการเยี่ยมบ้าน สัมภาษณ์ผู้ปกครอง</p>

ตาราง 37 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
6. สภาพแวดล้อม	<p>1) จากการเยี่ยมบ้าน นักเรียนส่วนใหญ่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนออนไลน์</p> <p>2) ครอบครัว มีส่วนสำคัญในการช่วยดูแลและสนับสนุนการเรียน การบุตรหลาน</p> <p>3) สภาพแวดล้อมของนักเรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนพร้อม ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง บางคนไม่พร้อมที่จะเรียนในรูปแบบ ใหม่ แต่ก็ยังไม่มีการสอนใดที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเทียบเท่าการจัด แบบ ONSITE</p> <p>4) สภาพแวดล้อมของนักเรียนบางคน เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ มีความพร้อมเรื่องอุปกรณ์ ผู้ปกครองมีเวลาดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด</p> <p>5) สภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนแบบเรียน ปนเล่นเน้นกิจกรรมระหว่างนักเรียนกับครอบครัวฝึกทักษะชีวิตทักษะ อาชีพ สิ่งแวดล้อมรอบตัวสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้</p>
7. เครื่องมือการจัดการ เรียนรู้	<p>1) ส่วนใหญ่อุปกรณ์ที่นักเรียนใช้คือโทรศัพท์ โน้ตบุค คอมพิวเตอร์ ทั้งที่มีแบบส่วนตัวและใช้ของผู้ปกครองในการเรียนออนไลน์</p> <p>2) เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ผู้สอนใช้การนัดหมาย ผ่านกลุ่ม Line หรือ Facebook แล้วใช้ โปรแกรม Google Meet หรือ Zoom ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>3) การจัดการเรียนรูปแบบ ON DEMAND ครูใช้ Youtube เป็นเครื่องมือให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>4) ครูใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการเรียนการสอน ออนไลน์</p>
8. มาตรการทางสังคม เพื่อป้องกันการแพร่ ระบาด	<p>1) ปฏิบัติตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด เช่น คัดกรองทุกครั้งก่อนเข้าบริเวณโรงเรียน วัดอุณหภูมิ สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยเจลแอลกอฮอล์หรือสบู่</p> <p>2) หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่เป็นารรวมกลุ่ม แออัด</p>

ตาราง 37 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
8. มาตรการทางสังคมเพื่อ ป้องกันการแพร่ระบาด (ต่อ)	3) นักเรียน ครู ที่มีความเสี่ยงสูงให้ทำการแจ้งในครูประจำชั้นหรือ ผู้อำนวยการรับทราบ พร้อมกักตัว 4) พยายามให้นักเรียนไม่ใช่ของใช้ร่วมกัน เช่น แก้วน้ำ ช้อน ผ้าเช็ด หน้า เป็นต้น 5) งดรับนักเรียนที่มีอายุครบ 12 ปี รวมทั้งครูและบุคลากร แม่บ้าน คนขับรถรับส่ง สมาชิกในครอบครัวนักเรียน รับวัคซีน

จากตาราง 37 ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะ 8 ด้าน คือ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านผู้ปกครอง 4) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านวิธีการประเมิน 6) ด้านสภาพแวดล้อม 7) ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ 8) ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้จัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนและมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เป็นหลัก ต้องมีการส่งเสริมให้ครูปรับเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยี สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ลดความเหลื่อมล้ำของผู้เรียน เรื่องเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารที่ใช้ในการเรียน โดยให้การสนับสนุนเครื่องมือการเรียน เครือข่าย อินเทอร์เน็ตหรือเลือกรูปแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนในกรณีเปิดเรียนแบบ ONSITE ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด และผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล มีวิธีวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งผู้สอนต้องอธิบายสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิถีชีวิตใหม่เพื่อจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวย สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยนำผลจาก
การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบ
ปรับปรุง (PNI modified) ของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มาเป็นกรอบในการศึกษา ซึ่งในการศึกษาผู้วิจัยได้
ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา
ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา
ที่ประกอบด้วย 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านผู้ปกครอง 4) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ 5) ด้านวิธีการประเมิน 6) ด้านสภาพแวดล้อม 7) เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ และ
8) ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ดังนี้

“...ด้านผู้สอน ครูผู้สอนมีการปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับของนักเรียนแต่ละ
ช่วงวัย ปฐมวัย ประถมศึกษาและผู้สอนยังคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียนในการเรียนรู้ของแต่ละบุ
คคล...”

“...ด้านผู้เรียน ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่
ทุกเวลา มีความรับผิดชอบในชิ้นงานและใบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ...”

“...ด้านผู้ปกครอง มีการพบปะผู้ปกครอง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อทำความเข้าใจ
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 และเพื่อรับทราบข้อปัญหา
ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ...”

“...ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์
การแพร่ระบาดเชื้อโควิด 2019 นักเรียนช่วงชั้นอนุบาลใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ON HAND
โดยครูผู้สอนจัดทำใบงานให้ผู้ปกครองมารับและส่งใบงานทุกวันจันทร์ ส่วนชั้นประถมศึกษา 1-3
มีการจัดการเรียนการสอนผสมผสานระหว่าง ON HAND ON DEMAND และ ONLINE ขึ้นอยู่กับ
ความเหมาะสมของกิจกรรมและความพร้อมของนักเรียน แต่โดยอย่างน้อยให้มีการเรียนการสอน
ONLINE สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงโดยเน้นวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์...”

“...ด้านวิธีการประเมิน ประเมินและเก็บคะแนนจากใบงาน และประเมินจากการ
มีส่วนร่วมระหว่างการเรียนออนไลน์ของนักเรียนและไม่เน้นชั่วโมงการเข้าเรียนออนไลน์และให้ครู
สร้างเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้...”

“...ด้านสภาพแวดล้อม ในช่วงที่โรงเรียนเปิดเรียนแบบ ON SITE มีการจัดโต๊ะเรียนรักษาระยะห่าง อากาศถ่ายเทสะดวก การเรียนรู้แบบ ON HAND ON DEMAND และ ONLINE ครูสร้างกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ โดยสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น นักเรียนอนุบาล ส่งเสริมทักษะชีวิตโดยให้ช่วยงานบ้านผู้ปกครองที่บ้านแล้วถ่ายคลิปวิดีโอส่งให้ครู เป็นต้น ...”

“...ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความพร้อมในเรื่องเครื่องมือการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเพราะนักเรียนส่วนใหญ่อยู่กับผู้ปกครองที่มีอายุค่อนข้างมาก บางคนมีโทรศัพท์เครื่องเดียวแต่มีพี่น้อง 2 คน ไม่สามารถเรียนออนไลน์ได้ทั้งจะเป็นภาระให้ผู้ปกครองในการเติมอินเทอร์เน็ต ...”

“...ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด มีจุดคัดกรองอุณหภูมิ ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์ สวมหน้ากากอนามัย ก่อนเข้าบริเวณโรงเรียนทั้ง นักเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครองทุกคน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1, วันที่ 13 พฤศจิกายน 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ด้านผู้สอน...ผู้บริหารทำข้อตกลงและเตรียมความพร้อมร่วมกับครูผู้สอนว่า ครูทุกคนต้องสอนออนไลน์ เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 2019 ตั้งแต่วันแรกโดยแบ่งเป็นอนุบาล 1 ถึง ป.3 ให้สอนในรูปแบบ ON HAND ส่วน ป.4 - ม.3 ให้จัดการสอนรูปแบบ ONLINE ซึ่งช่วงแรกก็มีครูผู้สอนบางคนกังวลเรื่องการใช้สื่อเทคโนโลยี จึงทำให้ครูอยากพัฒนาตนเองเรื่องการใช้เทคโนโลยีและมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ในสัปดาห์แรกผู้บริหารให้ครูทุกคนมาสอน ONLINE ที่โรงเรียนเพื่อเรียนรู้ เทคนิคการสอนออนไลน์จากครูที่มีความเชี่ยวชาญ...”

“...ด้านผู้เรียน...ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์พร้อมสามารถเข้าเรียนได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ในสัปดาห์ 1-3 ผู้เรียนมีการให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนดี เข้าเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนในระหว่างสอน แต่หลังจากสัปดาห์ที่ 3 ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายไม่ค่อยให้ความร่วมมือ จึงทำให้ครูต้องปรับการเรียนการสอนในลักษณะการเล่นเกมที่ได้รับการสนใจและการร่วมมือจากผู้เรียนมากขึ้น และมีปัญหาของนักเรียนชั้น ม.1 ที่เพิ่งย้ายมาเข้าเรียน อาจจะยังไม่รู้จักเพื่อน ครูและอาจจะยังปรับตัวกับการเรียนการสอนได้ยังไม่ค่อยดี”

“...ด้านผู้ปกครอง...ผู้ปกครองมีความเข้าใจในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ว่าไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ ให้ความร่วมมือและมีความเข้าใจนักเรียนในระหว่างที่นักเรียนเรียนอยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้น ป.3 มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูของการจัดการเรียนการสอน ดูแลการทำใบงาน การส่งงาน สนับสนุน ส่งเสริมอุปกรณ์การเรียนอย่างเต็มที่ เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน และยังมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

และคอยสังเกตพฤติกรรม สุขภาพจิตของนักเรียนและยังมีความกังวลและคาดหวังในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนชั้น ป.6 และ ม.3”

“...ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้...จัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของนักเรียนโดย อนุบาล 1- ป.3 จัดการสอนรูปแบบ ON HAND และ ป.4-ม.3 จัดการสอนรูปแบบ ONLINE เนื่องจากการเรียนการสอนแบบ ON HAND และ ONLINE แล้วเป็นเนื้อเรื่องวิชาการทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่ค่อยเข้าเรียน จึงปรับเนื้อหาวิชาเป็นแบบบูรณาการ ลดเวลาการเรียน ONLINE น้อยลง โดยปรับเป็น ป.1-ป.4 ใช้เรียนเฉพาะวิชาหลัก ป.5 - ป.6 บูรณาการเรียนรู้อะไรที่ใกล้ตัวที่สุดและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น อาทิเช่น ให้นักเรียน ม.1 - ม.3 ประกอบอาหารแล้วถ่ายคลิปวิดีโอ แล้วให้อัพโหลดใน Tik Tok ส่งครู เป็นต้น”

“...ด้านวิธีการประเมิน...ประเมินจากชิ้นงานและบางชิ้นงานก็ใช้วิธีการให้เพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือผู้ปกครองประเมินร่วมด้วย และในการเรียนออนไลน์จะประเมินจากการมีปฏิสัมพันธ์ การให้ความร่วมมือของนักเรียนในระหว่างเรียนจะไม่เน้นการสั่งงานแต่จะประเมินจากการถามตอบ โดยใช้ฟลิคแผ่นป้ายหรือวงล้อเพื่อสุ่มนักเรียนตอบคำถาม และมีการใช้เครื่องมือการวัดและการประเมิน เช่น Google Form, Live worksheet เป็นต้น ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ นอกจากนี้ ทุก ๆ วันศุกร์เวลา 15.00 น. จะมีกิจกรรม Friday เพื่อให้ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของตนเอง พร้อมการปัญหาที่พบเพื่อให้ผู้บริหารได้รับทราบข้อปัญหาและร่วมกันแก้ปัญหา”

“...ด้านสภาพแวดล้อม...มีการสำรวจอุปกรณ์ เครื่องมือที่จะใช้การเรียนออนไลน์ของนักเรียนชั้น ป.4-ม.3 ก่อนจัดการเรียนการสอนพบว่านักเรียนมีความพร้อมเรื่องอุปกรณ์และมีส่วนน้อยมากดำเนินการเรียนรูปแบบ ON HAND ในกรณีเรียนรูปแบบ ONSITE ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก จัดโต๊ะเรียนวันระยะห่าง”

“...ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้...อุปกรณ์ในการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นโทรศัพท์ส่วนตัว และทางโรงเรียนมีส่วนช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายเรื่องอินเทอร์เน็ตให้กับนักเรียน ชั่วโมงละ 5 บาท เรียนวันละ 2 ชั่วโมง ได้วันละ 10 บาทต่อนักเรียน 1 คน ซึ่งมาจากงบประมาณโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้จัดการเรียนการสอนออนไลน์คือใช้ Google Meet และกลุ่ม Facebook นอกจากนี้ยังใช้แอปพลิเคชัน Kahoot Pliker Live Worksheet มาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน”

“...ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด...ยึดแนวทางการปฏิบัติ ตาม ศบค. สาธารณสุขจังหวัดอย่างเคร่งครัด ในกรณีเปิดเรียน ON SITE มีการคัดกรอง วัดอุณหภูมิ ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ก่อนเข้าโรงเรียน ห้องเรียนมีการจัดโต๊ะวันระยะห่าง อากาศถ่ายเทสะดวก เหมือนกับโรงเรียนอื่นๆ แต่มีที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่นคือเชิญ

ผู้กำกับ สาธารณสุขอำเภอ ภาศิเครือข่าย แม่บ้าน แม่ครัว ผู้ประกอบการรับส่งนักเรียน ประชุม เพื่อทำความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในช่วงสถานการณ์ที่การแพร่ระบาดของโควิด 2019 และทำประวัติ การรับวัคซีนหรือคนที่ยังไม่ได้รับวัคซีนด้วยปัญหาสุขภาพส่วนตัว จะต้องส่ง ATK ทุกสัปดาห์ เพื่อความปลอดภัยและนอกจากนี้ยังมีทำแบบสอบถามออนไลน์เพื่อเก็บข้อมูลการรับวัคซีนของผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2, วันที่ 16 พฤศจิกายน 2564 : การสัมภาษณ์)

“...ด้านผู้สอน ...ครูผู้สอนคือส่วนที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน ต้องพัฒนาที่ครูก่อนแต่จากการนิเทศครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถปรับตัวและยอมรับการวิธีการสอน แบบใหม่ ยังเคยชินกับการสอนรูปแบบเดิม มีทัศนคติเกี่ยวกับการสอนออนไลน์ว่าไม่สามารถทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้และมีความกังวลกับการใช้เทคโนโลยีอยู่มาก ต้องจัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนก่อนเพื่อทำความเข้าใจและปรับวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภายใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19”

“...ด้านผู้เรียน...ผู้เรียนจากการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนพบว่า นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -2 ยังไม่สามารถอ่านคำพื้นฐานและคิดเลขได้ ซึ่งถ้าผู้เรียนไม่สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นได้ การพัฒนาในขั้นต่อไปก็จะเป็นได้ยาก การต่อยอดรายวิชาอื่นและระดับที่สูงขึ้น ก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก”

“...ด้านผู้ปกครอง...ผู้ปกครองไม่สามารถเป็นผู้ช่วยครูได้ เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุไม่สามารถดูแลนักเรียนในระหว่างได้”

“...ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้...การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ ON HAND ไม่ได้ผล ในการเรียนรู้ของนักเรียนเมื่อจัดการเรียนการสอนแบบ ON HAND หรือ ONLINE ทำให้นักเรียนไม่มีสังคมมิติ การเกิดการเรียนรู้จึงเป็นได้ยากลำบาก เมื่อเรียนไปนาน ๆ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย สรุปได้ว่าในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 2019 นี้ต้องอาศัย การเรียนรูปแบบผสมผสาน ต้องมีเวลาให้นักเรียนได้มาเรียนที่โรงเรียนไม่มีการเรียนได้ผลเท่ากับการเรียนแบบ ON SITE ทางโรงเรียนจึงต้องหาวิธีการจัดการเรียนของนักเรียน เช่น สลับวันมาเรียนที่ โรงเรียนระหว่างเลขที่คู่กับเลขที่คี่ในแต่ละห้องเพื่อให้จำนวนนักเรียนไม่แออัดจนเกินไปสำหรับ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนเยอะ”

“...ด้านวิธีการประเมิน...การประเมินต้องประเมินสภาพจริงและสอดคล้อง การเรียนการสอนของครู มีเครื่องมือในการประเมินที่หลากหลาย เหมาะสมยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน”

“...ด้านสภาพแวดล้อม...สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
อย่างเต็มศักยภาพมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สภาพแวดล้อมที่บ้านเหมาะสมกับการเรียนออนไลน์”

“...ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้...ในโรงเรียนขนาดเล็กพบว่านักเรียนไม่มีความพร้อมเรื่องเครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือสนับสนุนการเรียน บางบ้านมีนักเรียน 3 คน แต่มีโทรศัพท์เครื่องเดียวจึงต้องเรียนรูปแบบ ON HAND”

“...ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด...โรงเรียนต้องมีการ
คัดกรองการเข้าออกโรงเรียนทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้มาติดต่อราชการอย่างเข้มงวด การจัด
ห้องเรียนต้องมีการเว้นระยะห่าง การรับประทานอาหารกลางวันเลื่อมเวลากันเพื่อไม่ให้เกิดการแออัด
ในโรงอาหาร มีเจลแอลกอฮอล์ล้างมือ อ่างล้างมือที่เพียงพอแก่นักเรียน นอกจากนี้ยังต้องเก็บข้อมูล
การรับวัคซีนของนักเรียนคณะครู บุคลากรภายในโรงเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและมีการรายงาน
การจัดการเรียนการสอนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดทุกสัปดาห์”

(ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3, วันที่ 26 พฤศจิกายน 2564 : การสัมภาษณ์)

ขั้นตอนที่ 2 ร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของครูในวิถีชีวิตใหม่

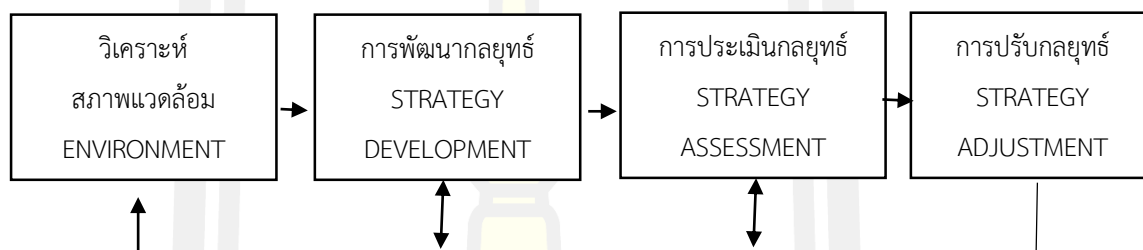
จากการสังเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้มาซึ่งองค์ประกอบและ
ตัวชี้วัด ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1
ผู้สอน องค์ประกอบที่ 2 ผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 ผู้ปกครอง องค์ประกอบที่ 4 รูปแบบการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 5 วิธีการประเมิน องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อม องค์ประกอบ
ที่ 7 เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 8 มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด
องค์ประกอบรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ กำหนดไว้
4 วิธีการ ได้แก่ 1) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การพัฒนากลยุทธ์ 3) การประเมินกลยุทธ์ 4) การปรับ
กลยุทธ์

ส่วนประกอบของรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการ
วัตถุประสงค์ 2) องค์ประกอบรูปแบบ 3) คู่มือการใช้รูปแบบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งผลการวิเคราะห์
ข้อมูลในระยะที่ 1 และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาใช้ในการจัดทำร่างเนื้อหาของรูปแบบ
กลยุทธ์ จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ (Components of Strategy
Development Model)

รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ หมายถึง กรอบหรือแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตใหม่ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Scanning) 2) การพัฒนากลยุทธ์ (Strategy Development) 3) การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Assessment) และ 4) การปรับกลยุทธ์ (Strategy Adjustment) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนจากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดที่บรรลุผลสำเร็จสามารถแสดงเป็นรูปภาพดังนี้

ภาพประกอบ 7 แสดงกระบวนการบริหารจัดการกลยุทธ์ด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 อย่าง

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Scanning) หมายถึง การวิเคราะห์สภาพ หรือสถานการณ์ (Content Analysis) ซึ่งมีทั้งสภาพแวดล้อมภายในที่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) และสภาพแวดล้อมภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ ได้แก่ โอกาส (Opportunity) อุปสรรค (Threat) ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจะเป็นแนวทางในและกำหนดตัวชี้วัดหรือปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จในการสร้างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

ขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

1.1 การประเมินสภาพองค์กรทั่วไป (Strategy Assessment) เป็นการทบทวนกลยุทธ์ที่ผ่านมา ทบทวนเรื่องการสร้างภาวะผู้นำในองค์กร การสร้างทีมงาน การดำเนินการตามแผน ไปตามเป้าประสงค์หรือไม่ มีการพัฒนาแผนการสื่อสารมีการดำเนินการตรงตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ เป็นการประเมินกลยุทธ์ในองค์กร

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Scanning) เป็นการดูความต้องการ และการสนองตอบ (Demand and Supply) เพื่อกำหนดหรือระบุ สิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลในองค์กร ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรม

1.3 วิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ใช้หลักการประเมินสมรรถนะ เพื่อเปรียบเทียบกับความต้องการทำภายในอนาคต วิเคราะห์ว่าอะไรคือส่วนดีส่วนด้อยขององค์กรที่ควรเพิ่มเติมหรือตัดออก

1.4 กลยุทธ์ปิดช่องว่าง (Gap-Closing Strategies) หมายถึง การใช้วิธีการแก้ปัญหาขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ด้วยการสร้างรูปแบบการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการ การพัฒนา และการวางแผนที่ประสบความสำเร็จ

1.5 การประเมินผล (Evaluation) จะเป็นการทบทวนและประเมินสิ่งที่ได้ดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ มีการพัฒนาหรือไม่โดยใช้การวัดการปฏิบัติ (Performance Measures) ถ้ายังไม่บรรลุผลจึงกลับไปปฏิบัติในขั้นที่ 1 ใหม่อีกครั้ง เพื่อเริ่มต้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอีกครั้ง (Champnoise, 2007)

2. การพัฒนากลยุทธ์ (Strategy Development) หลังจากทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการระดมสมองเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจและทราบถึงเป้าประสงค์ในการสร้างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เป็นอันดับแรก โดยมีขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์ดังนี้

2.1 ด้านผู้สอน ได้แก่ ปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่เป็นครูผู้สอน เปลี่ยนเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้จากการสอนในชั้นเรียนเป็นแบบการสอนแบบผสมผสานปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้ ต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีซึ่งมีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

2.2 ด้านผู้เรียน ได้แก่ มีอิสระในการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้จาก ระบบออนไลน์ คลิปวิดีโอการเรียนการสอน ใบงาน ชิ้นงาน หรือค้นคว้าด้วยตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนยังมีบทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย มีวินัยในการเรียนรู้

2.3 ด้านผู้ปกครอง ได้แก่ มีบทบาทเหมือนผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา สนับสนุนเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล (personalized check-ins) เพื่อติดตามการเรียนรู้ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน

2.4 ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการใช้เทคนิคการสอนร่วมกันกับเทคโนโลยีการศึกษา โดยเนื้อหาอาจมีการบูรณาการข้ามวิชาหรือในวิชาเดียวกันรวมทั้งบูรณาการการเรียนรู้มีอยู่รอบตัว ชุมชนหรือที่บ้าน การจัดการเรียนการสอนมีทั้งแบบเผชิญหน้าและไม่เผชิญหน้า รวมทั้งจัดการเรียนการสอนได้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า คือ การเรียนในห้องเรียน หรือ ON-SITE การเปิดทำการเรียนการสอนตามปกติ โดยปฏิบัติตามมาตรการสาธารณสุขและประกาศของ ศบค. จังหวัด และการเรียน Home School หรือ ON-HAND คือ ครูจัดทำเอกสารหรือใบงานให้กับนักเรียน ซึ่งอาจเป็นลักษณะแบบเรียนสำเร็จรูป โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2) การจัดการเรียนรู้แบบไม่เผชิญหน้า คือ การเรียนผ่านระบบออนไลน์ เป็นการเรียนรู้แบบ ON-AIR คือการเรียนรู้อันผ่าน DLTV แบบ ONLINE คือการเรียนรู้อันโดยให้ครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ตและ ON - DEMAND คือการเรียนรู้อันผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Zoom Google classroom เป็นต้น

2.5 ด้านวิธีการประเมิน ได้แก่ การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อันของผู้เรียน (formative assessment) จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่า การประเมินเพื่อการตัดสิน (summative assessment) เนื่องจากมีการจัดการเรียนรู้หลายรูปแบบ ก็ต้องมีการประเมินหลากหลายรูปแบบและยุติธรรมกับผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำการศึกษา ดังนี้ การประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันไม่ใช่การประเมินเพื่อตัดสิน มีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้อันของนักเรียน การประเมินผลต้องประเมินเป็นระยะ ๆ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่อง รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้อันของตนเอง

2.6 ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ มีความหลากหลาย นักเรียนสามารถเรียนรู้อันได้ทุกที่ ทุกเวลา ทั้งช่องทางการเรียนรู้อันออนไลน์และการเรียนรู้อันตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้อันในพื้นที่ มีเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้อันออนไลน์ สามารถเรียนรู้อันได้อย่างอิสระเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อันตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน กรณีรูปแบบเรียน ONSITE ห้องเรียนจะต้องมีพื้นที่มากพอเพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขอนามัยของนักเรียน

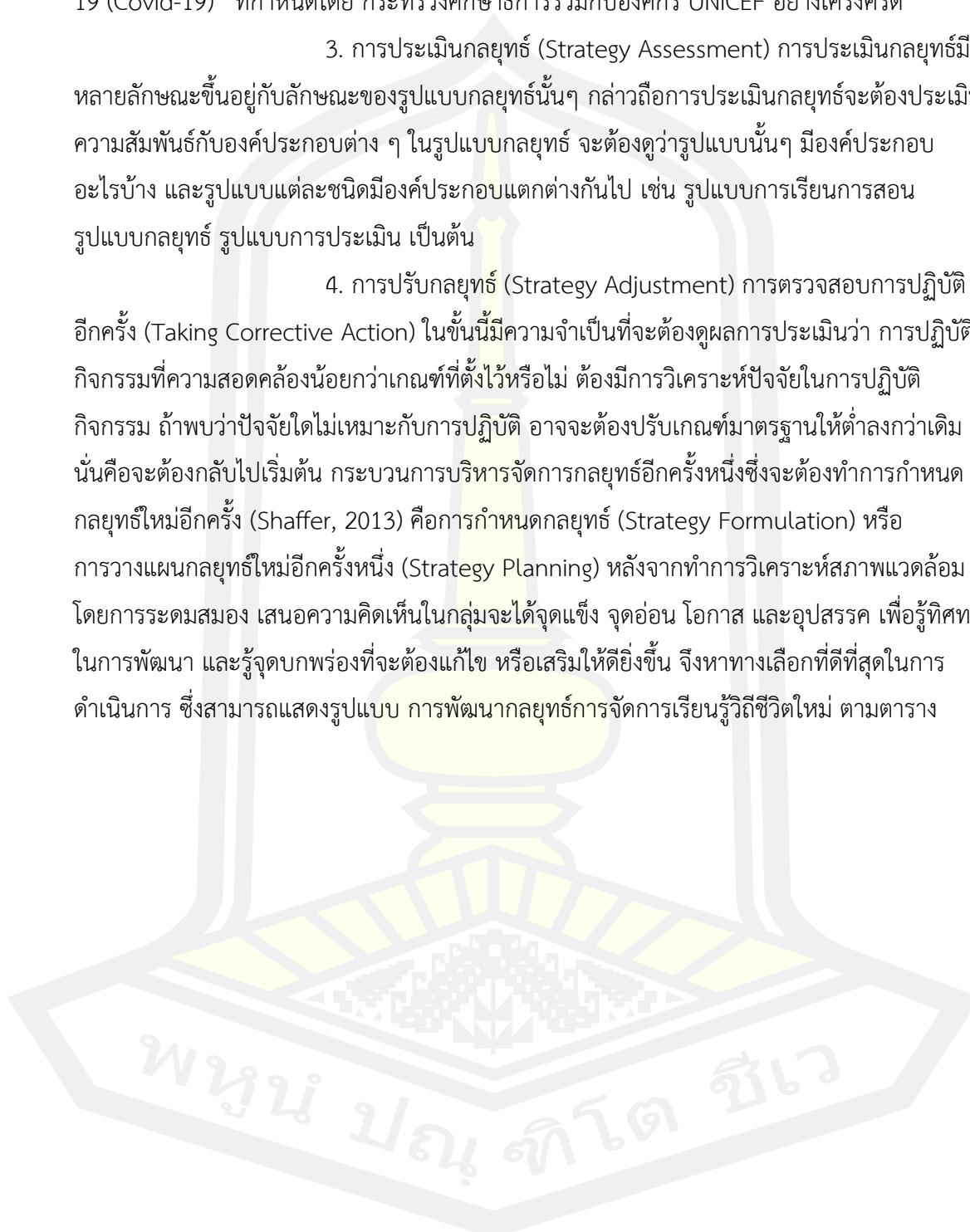
2.7 ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้อัน ได้แก่ เครื่องมือการจัดการเรียนรู้อันต้องเป็นเครื่องมือที่มาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้อันของนักเรียนทุกรูปแบบทั้งเครื่องมือที่เป็นระบบเครือข่าย ดังนี้ 1) สัญญาณผ่านดาวเทียม 2) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ 1) โทรศัพท์ 2) โทรศัพท์ 3) คอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก 4) แท็บเล็ตหรือไอแพด และเครื่องมือที่เป็นช่องทางการเรียนรู้อัน เช่น DLTV, Zoom, Facebook, Google meet เป็นต้น

2.8 ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ได้แก่ มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ต้องเป็นมาตรการทางสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในโรงเรียน ควรบังคับใช้มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่

ระบอบตาม “แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (Covid-19)” ที่กำหนดโดย กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับองค์กร UNICEF อย่างเคร่งครัด

3. การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Assessment) การประเมินกลยุทธ์มีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับลักษณะของรูปแบบกลยุทธ์นั้นๆ กล่าวถึงการประเมินกลยุทธ์จะต้องประเมินความสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบกลยุทธ์ จะต้องดูว่ารูปแบบนั้นๆ มีองค์ประกอบอะไรบ้าง และรูปแบบแต่ละชนิดมีองค์ประกอบแตกต่างกันไป เช่น รูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบกลยุทธ์ รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

4. การปรับกลยุทธ์ (Strategy Adjustment) การตรวจสอบการปฏิบัติอีกครั้ง (Taking Corrective Action) ในขั้นนี้มีความจำเป็นที่จะต้องดูผลการประเมินว่า การปฏิบัติกิจกรรมที่ความสอดคล้องน้อยกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ต้องมีการวิเคราะห์ปัจจัยในการปฏิบัติกิจกรรม ถ้าพบว่าปัจจัยใดไม่เหมาะกับการปฏิบัติ อาจจะต้องปรับเกณฑ์มาตรฐานให้ต่ำกว่ากว่าเดิม นั่นคือจะต้องกลับไปเริ่มต้น กระบวนการบริหารจัดการกลยุทธ์อีกครั้งหนึ่งซึ่งจะต้องทำการกำหนดกลยุทธ์ใหม่อีกครั้ง (Shaffer, 2013) คือการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หรือ การวางแผนกลยุทธ์ใหม่อีกครั้งหนึ่ง (Strategy Planning) หลังจากทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการระดมสมอง เสนอความคิดเห็นในกลุ่มจะได้จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อรู้ทิศทางในการพัฒนา และรู้จุดบกพร่องที่จะต้องแก้ไข หรือเสริมให้ดียิ่งขึ้น จึงหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการดำเนินการ ซึ่งสามารถแสดงรูปแบบ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ตามตาราง

ตาราง 38 SO/ST/WO/WT การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	SO/ST/WO/WT
ด้านผู้สอน	จุดแข็ง - โอกาส (SO) (SO1) ความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการสอนของ ครูผู้สอนเป็นโอกาสที่เอื้อต่อจุดแข็งด้านการจัดการเรียนรู้ วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
	(SO2) ผู้สอนมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่น ๆ มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอด เป็นโอกาสที่เอื้อต่อจุด แข็งด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
	(WO1) จัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ให้กับผู้สอนเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนของผู้สอนที่ขาดทักษะ การสอนใช้เทคโนโลยีในการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิต ใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
	(WO2) จัดการนิเทศติดตามผู้สอนเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อน ผู้สอนที่ยังยึดติดวิธีการการสอน การประเมิน รูปแบบเดิม เหมือนในห้องเรียนปกติ
ด้านผู้เรียน	จุดแข็ง - โอกาส (SO) (SO1) ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเป็นโอกาสที่เอื้อต่อจุด แข็งด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตาราง 38 (ต่อ)

<p>การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2</p>	<p>SO/ST/WO/WT</p>
<p>ด้านผู้เรียน (ต่อ)</p>	<p>(SO2) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกที่ ทุกเวลา เรียนรู้ได้ด้วย ตนเองอย่างอิสระเป็นโอกาสที่เอื้อต่อจุดแข็งด้านการจัดการ เรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2</p> <p>จุดอ่อน- โอกาส (WO)</p> <p>(WO1) การลดความความเหลื่อมล้ำเรื่องความพร้อมของ เครื่องมือสนับสนุนการเรียนของผู้เรียนเป็นโอกาสที่ช่วยลด จุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2</p> <p>(WO2) การปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อเทคโนโลยี กระตุ้นการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นโอกาสที่ช่วยลด จุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2</p>
<p>ด้านผู้ปกครอง</p>	<p>จุดอ่อน - อุปสรรค (WT)</p> <p>(WT1) ผู้ปกครองไม่เข้าใจการจัดการเรียนการสอนภายใต้ การแพร่ระบาดโควิด 2019 และมองว่าครูผลักรให้ ผู้ปกครองเป็นอุปสรรคต่อจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิต ใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2</p>

ตาราง 38 (ต่อ)

<p>การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>	<p>SO/ST/WO/WT</p>
<p>ด้านผู้ปกครอง (ต่อ)</p>	<p>(WT2) ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ไม่มีความรู้พื้นฐาน ไม่สามารถเป็นผู้ช่วยครูได้เป็นอุปสรรคต่อจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>
<p>ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้</p>	<p>จุดแข็ง - โอกาส (SO) (SO1) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ เทคโนโลยีในการค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นโอกาสที่เอื้อต่อจุดแข็งด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p> <p>จุดอ่อน - โอกาส (WO) (WO1) การจัดการเรียนรู้อุปสรรคที่ขัดขวางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>
<p>ด้านวิธีการประเมิน</p>	<p>จุดอ่อน - โอกาส (WO) (WO1) การประเมินต้องประเมินจากสภาพจริงและสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แต่ละรูปแบบ มีเครื่องมือในการประเมินที่หลากหลาย เหมาะสมยุติธรรมกับผู้เรียนทุกคนเป็นโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>

ตาราง 38 (ต่อ)

<p>การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2</p>	<p>SO/ST/WO/WT</p>
<p>ด้านวิธีการประเมิน (ต่อ)</p>	<p>(WO2) ปรับการประเมินให้เป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วมโดยให้ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง มีบทบาทให้ในการประเมินการเรียนรู้ ของผู้เรียนโอกาสที่ช่วยลดจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>
<p>ด้านสภาพแวดล้อม</p>	<p>จุดแข็ง - โอกาส (SO) (SO1) บริบทภายในชุมชน วิถีชีวิตของผู้เรียนในความใกล้เคียงกันที่ สามารถบูรณา เชื่อมโยง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ชีวิต ทักษะอาชีพ การนำไปปฏิบัติจริงเป็นโอกาสที่เอื้อต่อจุดแข็ง ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จุดอ่อน - อุปสรรค (WT) (WT1) สภาพแวดล้อมของผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ครอบครัวสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นอุปสรรคต่อจุดอ่อนด้าน การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>
<p>ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้</p>	<p>จุดอ่อน - โอกาส (WO) (WO1) สนับสนุนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ผู้เรียนเป็นโอกาสที่ช่วย ลดจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (WO2) แนะนำแอปพลิเคชันการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นโอกาสที่ช่วย ลดจุดอ่อนด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>

ตาราง 38 (ต่อ)

<p>การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>	<p>SO/ST/WO/WT</p>
<p>ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อ ป้องกันการแพร่ระบาด</p>	<p>จุดแข็ง-อุปสรรค (ST) (ST1) กรณีเปิดเรียนแบบ ONSITE สถานศึกษาต้องดำเนินการ มาตรการที่เข้มข้น โดยเน้น 6 มาตรการหลัก 6 มาตรการเสริม และ 7 มาตรการเข้มสถานศึกษา อย่างเคร่งครัดเป็นจุดแข็งลด อุปสรรคด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (ST2) ส่งเสริมการรับวัคซีนเพื่อกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันทั้ง นักเรียน ครู บุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นจุดแข็งลดอุปสรรค ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>

ดำเนินการร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดกลยุทธ์หลักจากกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ตามองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านผู้ปกครอง 4) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านวิธีการประเมิน 6) ด้านสภาพแวดล้อม 7) ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ 8) ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด

2. กำหนดกลยุทธ์รองจากกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ตามองค์ประกอบ

3. กำหนดวิธีการจากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

3.1 สภาพแวดล้อมภายนอก คือ ด้านนโยบายของรัฐ ด้านสภาพเศรษฐกิจ

ด้านสภาพสังคม และด้านสภาพเทคโนโลยี

3.2 สภาพแวดล้อมภายใน คือ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านผู้ปกครอง 4) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านวิธีการประเมิน 6) ด้านสภาพแวดล้อม 7) ด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ 8) ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ตามตาราง 39

ตาราง 39 ร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผลสรุป SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง
SO, ST	1. ปรับกระบวนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	<p>1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีของผู้สอนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สอนมีทักษะเทคโนโลยี มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ</p> <p>2) สร้างข่ายเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้ผู้สอนเกิดทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะนวัตกรรม</p> <p>3) กระตุ้นให้เกิดความตระหนักต่อการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่</p> <p>4) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะเทคโนโลยีในการศึกษา ค้นคว้า ในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>5) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ที่เวลา เสริมสร้างเจตคติต่อการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>6) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้ผู้เรียนมีวินัย มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง</p>

ตาราง 39 (ต่อ)

ผลสรุป SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง
SO, ST	1. ปรับกระบวนการทัศน์การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ (ต่อ)	7) ปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้มีคุณภาพ 8) สร้างช่องทางการส่ง ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันต่อสถานการณ์วิกฤต 9) สนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา
	2. ปรับกระบวนการทัศน์ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา	1) ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับปรุงแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล 2) ส่งเสริมให้สถานศึกษาที่อยู่สถานการณ์ที่สามารถเปิดเรียน ONSITE ได้ ให้เปิดเรียนได้ตามปกติภายใต้การปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด 3) กระตุ้นให้สถานศึกษามีแผนการจัดการเรียนรู้รองรับทุกสถานการณ์ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
	3. ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน	1) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระในบทเรียนให้ สัมพันธ์กับชุมชน ประเด็นปัญหาในชุมชน และสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน 2) กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำหรับดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
	4. เสริมสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัยตามมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ของกระทรวงศึกษาธิการ	1) กระตุ้นให้สถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษา 2) ปรับปรุงข้อมูลประวัติการรับวัคซีนของครู นักเรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาอยู่เสมอ 3) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำแผนเผชิญเหตุ เมื่อพบนักเรียนติดเชื้อ COVID 19 ในห้องเรียน 4) สร้างภาคีเครือข่ายมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด

ตาราง 39 (ต่อ)

ผลสรุป SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง
WO, WT	5. ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่รวมถึงการนิเทศเพื่อติดตามการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	1) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความหลากหลาย เหมาะสม ยุติธรรมกับผู้เรียนทุกคน 2) ปรับกระบวนการประเมินเป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง 3) ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาในรูปแบบออนไลน์ เพื่อติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 4) ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอน
	6. สร้างความเข้าใจดูแล ช่วยเหลือ ให้กับ ผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อลดความความเหลื่อมล้ำในการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	1) สถานศึกษากำหนดช่องทางติดต่อสื่อสาร กับ ผู้ปกครองและนักเรียนอย่างเหมาะสม รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการติดต่อ ประสานงานและการเข้ารับบริการต่าง ๆ จากโรงเรียน 2) จัดสรรงบประมาณช่วยเหลือ แบ่งเบา ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนให้กับผู้เรียน 3) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ โดยสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือการเรียนรู้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับผู้เรียน 4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเตรียมเอกสาร ใบงาน สื่อการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี

จากตาราง 39 พบว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากการใช้วิธี SWOT Matrix ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ และกลยุทธ์รอง 26 กลยุทธ์ โดยเป็น และ SO-ST จำนวน 4 กลยุทธ์ WO-WT จำนวน 2 กลยุทธ์

ตาราง 40 ร่างกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการ กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
SO, ST	1. ปรับกระบวนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีของผู้สอนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สอนมีทักษะเทคโนโลยี มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ	1) สถานศึกษาสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยี เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ให้ผู้สอน 2) สนับสนุนให้ผู้สอนเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทาง Social Media 3) ผู้สอนควรใช้เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้
		2) สร้างข่ายเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้ผู้สอนเกิดทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะนวัตกรรม	1) สถานศึกษาจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะเทคโนโลยีของผู้สอน 2) สถานศึกษาจัดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่าย
		3) กระตุ้นให้เกิดความตระหนักต่อการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	1) สถานศึกษาจัดอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ให้กับผู้สอน 2) สถานศึกษาติดตามและประเมินผลการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่
		4) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะเทคโนโลยีในการศึกษา ค้นคว้า ในการศึกษา แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	1) สถานศึกษาควรมีนโยบายหรือออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่สนับสนุนให้สนองตอบต่อสังคมในอนาคต ให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีอย่างชัดเจน 2) ผู้สอนจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าความรู้ เนื้อหา ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการศึกษา โดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตาราง 40 (ต่อ)

SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
SO, ST		5) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ที่เวลา เสริมสร้างเจตคติต่อการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	1) ผู้สอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีช่วยสอน เช่น บทเรียนออนไลน์ คลิปวิดีโอการสอน เกมการศึกษาออนไลน์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ 2) จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
		6) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัย มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง	1) ผู้สอนและผู้เรียนต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน 2) ผู้สอนมีการให้ข้อมูลย้อนกลับทันที หลังจากเรียน เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้ทบทวนการเรียนรู้ของตนเอง พร้อมกับการประเมินตนเองด้วย 3) ผู้สอนมีการกำหนดการส่งงาน ช่องทางการส่ง เวลาในการส่ง เกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน
		7) ปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้มีคุณภาพ	1) สถานศึกษาพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อจัดการเรียนรู้และการสื่อสารให้เพียงพอและให้มีสัญญาณที่เสถียร 2) สถานศึกษามีการซ่อม บำรุง เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างสม่ำเสมอ
		8) สร้างช่องทางการส่งข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และทันต่อสถานการณ์วิกฤต	1) หน่วยงานต้นสังกัดควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันต่อสถานการณ์ในสถานการณ์วิกฤติ 2) สถานศึกษาควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันต่อสถานการณ์ในสถานการณ์วิกฤติ

ตาราง 40 (ต่อ)

SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
SO, ST		9) สนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	<p>1) สถานศึกษาสนับสนุนการเข้าพื้นที่ออนไลน์ในการจัดเก็บข้อมูลดิจิทัลเพื่อให้ผู้สอน ผู้เรียนและบุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา</p> <p>2) สถานศึกษาสนับสนุนช่องทางสื่อสาร เช่น โปรแกรม Zoom, Google Meet เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนและยังเป็นช่องทางที่สถานศึกษาใช้สำหรับทางติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ และประโยชน์ทางราชการอื่นๆ</p>
	2. ปรับกระบวนการทัศน์ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา	<p>1) ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล</p> <p>2) ส่งเสริมให้สถานศึกษาที่อยู่สถานการณ์ที่สามารถเปิดเรียน ONSITE ได้ ให้เปิดเรียนได้ตามปกติภายใต้การปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด</p>	<p>1) สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ (ON AIR, ONLINE, ON SITE, ON HAND)</p> <p>2) ผู้สอนควรมีข้อมูลการเยี่ยมบ้านของผู้เรียนทุกคนเพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน</p> <p>1) สถานศึกษาประเมินสถานการณ์เพื่อหาแนวทางให้ผู้เรียนสามารถเรียนในรูปแบบ ONSITE ได้</p> <p>2) กรณีสถานศึกษาจัดการเรียนรู้รูปแบบ ONSITE ต้องจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในให้เหมาะสมพร้อมปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัด</p> <p>3) สถานศึกษาแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม สลับกันมาเรียนระหว่างเรียนในห้องเรียนกับเรียน ONLINE ซึ่งเหมาะสมทั้งในเรื่องของรูปแบบและเวลาเรียนเพื่อลดความเครียดและความเบื่อหน่ายในการเรียน ONLINE</p>

ตาราง 40 (ต่อ)

SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		3) กระตุ้นให้สถานศึกษามีแผนการจัดการเรียนรู้รองรับทุกสถานการณ์ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	1) สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทุกรูปแบบทั้ง ON SITE ONLINE ON HAND 2) สถานศึกษาต้องเตรียมตัวให้ผู้เรียนมีความพร้อมในช่วงก่อนและระหว่างการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์วิกฤติ
	3. ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน	1) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระในบทเรียนให้ สัมพันธ์กับชุมชน ประเด็นปัญหาในชุมชนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน 2) กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำหรับดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	1) ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ เชื่อมโยงบูรณาการกับทักษะชีวิตที่ผู้เรียนใช้ในประจำวัน 2) ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนตนเอง 1) สถานศึกษา ผู้สอนและผู้ปกครองร่วมมือกันเสริมสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 2) ผู้สอนออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาโดยใช้ประเด็นปัญหาในชุมชนของผู้เรียนเป็นฐาน เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิด การแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในอนาคต
	4. เสริมสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัยตามมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ของกระทรวงศึกษาธิการ	1) กระตุ้นให้สถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษา	1) หน่วยงานด้านสาธารณสุขในท้องถิ่นให้ความร่วมมือและสนับสนุน สถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย (เช่น การป้องกันโรค อุปกรณ์การป้องกันโรค การตรวจสุขภาพ และการทำความสะอาด เป็นต้น) 2) หน่วยงานต้นสังกัดสุมินิเทศสถานศึกษาเป็นระยะๆ

ตาราง 40 (ต่อ)

SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		2) ปรับปรุงข้อมูลประวัติการรับวัคซีนของครู นักเรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาอยู่เสมอ	1) สถานศึกษาจัดทำข้อมูลประวัติการรับวัคซีนของครู นักเรียนและบุคลากรทุกสัปดาห์ 2) สถานศึกษาติดตามข่าวสารและประชาสัมพันธ์การฉีดวัคซีนให้ ครู บุคลากร และนักเรียนรับทราบ
		3) ส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดทำแผนเผชิญเหตุเมื่อพบนักเรียนติดเชื้อ COVID 19 ในห้องเรียน	1) สถานศึกษามีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกผู้เรียน ที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่นๆ 2) สถานศึกษาปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ของผู้เรียนแต่ละคนในกรณีฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบัน 3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน ป้องกันการแพร่ระบาดโรคโควิด 19 และกำหนดบทบาทอย่างชัดเจน
		4) สร้างภาคีเครือข่าย มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	1) สถานศึกษาวางแผนล่วงหน้าร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขในท้องถิ่น 2) สถานศึกษาขอความร่วมมือกับหน่วยงานและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียน เช่น สมาคมรถรับ-ส่งนักเรียน สาธารณสุขในท้องถิ่น แม่ค้า เป็นต้น เพื่อสร้างมาตรการทางสังคมในการป้องกันการแพร่ระบาดโควิด 19 3) จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดทำนโยบาย แนวทางการปฏิบัติตามมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดที่ชัดเจน 4) สถานศึกษามีการประสานหาแหล่งทุน สนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กรหรือเอกชน เพื่อจัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ป้องกันโควิด 19 สำหรับผู้เรียนที่ขาดแคลน เช่น แอลกอฮอล์ อ่างล้างมือ หน้ากากอนามัย เป็นต้น

ตาราง 40 (ต่อ)

SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
WO, WT	5. ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่รวมถึงการนิเทศเพื่อติดตามการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	1) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความหลากหลาย เหมาะสม ยุติธรรมกับผู้เรียนทุกคน	1) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้การวัดเชิงประจักษ์ ตามสภาพจริงและตามลักษณะวิชา 2) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น ชิ้นงาน ใบงาน คลิปวิดีโอ พฤติกรรมการเรียน เป็นต้น
		2) ปรับกระบวนการประเมินเป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง	1) ผู้สอนและผู้เรียนต้องวางแผนร่วมกันในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนว่าจะประเมินเมื่อไร (When) ประเมินอะไร (What) ประเมินอย่างไร (How) 2) ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่างๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน
		3) ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาในรูปแบบออนไลน์ เพื่อติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรู้	1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม สนับสนุนให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแนวทางที่วางแผนไว้ 2) หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติได้จริงตามบริบทของสถานศึกษา 3) หน่วยงานต้นสังกัดนิเทศให้ความช่วยเหลือและการสนับสนุนด้านวิชาการ เช่น สื่อ อุปกรณ์ เป็นต้น
		4) ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอน	1) ผู้บริหารสถานศึกษาให้การนิเทศช่วยเหลือและสร้างขวัญ กำลังใจแก่ผู้สอนในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

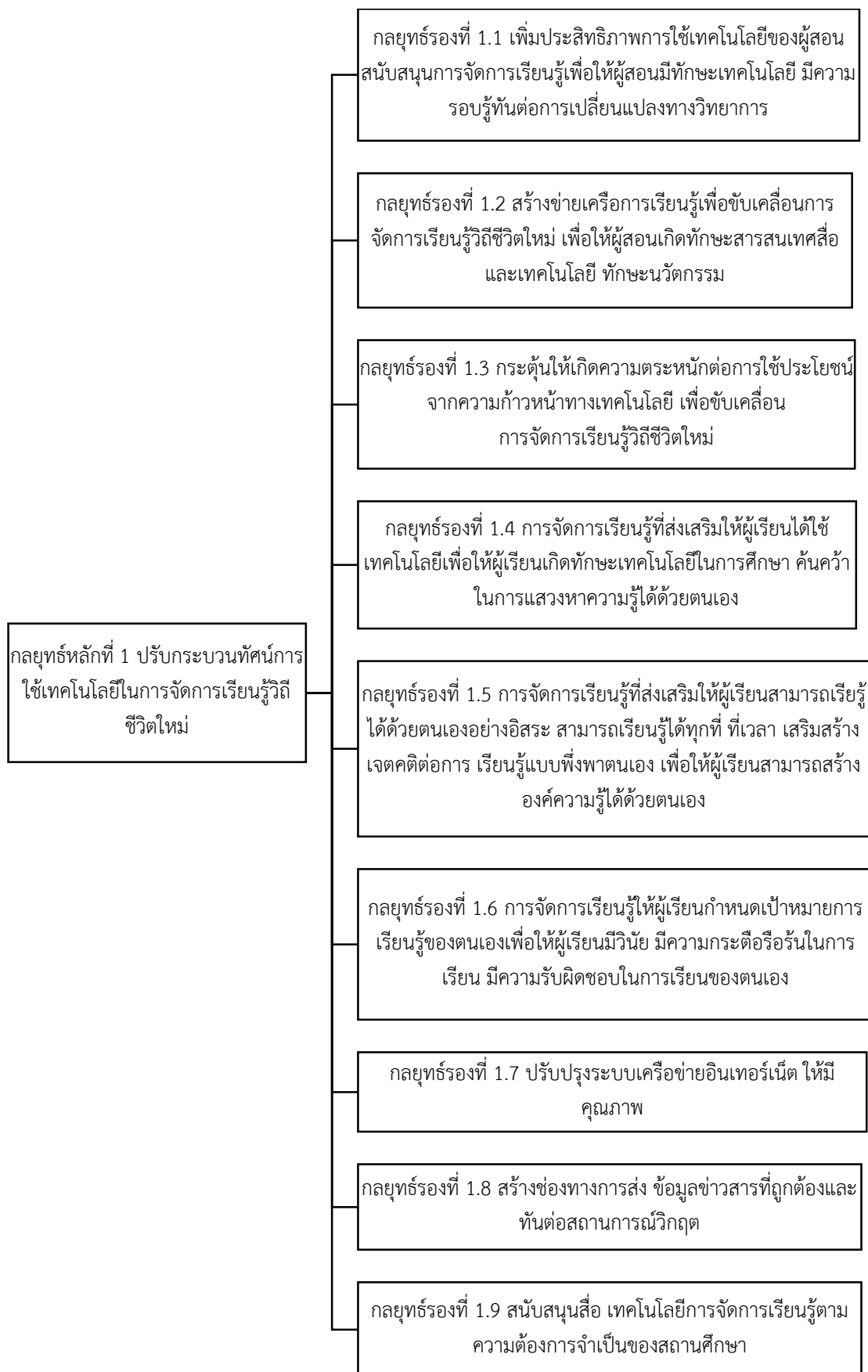
ตาราง 40 (ต่อ)

SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
			2) หน่วยงานต้นสังกัดให้การส่งเสริม สนับสนุนและให้คำแนะนำ ในกรณี ที่ สถานศึกษาพบปัญหาหรืออุปสรรคในการ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
	6. สร้างความเข้าใจ ดูแล ช่วยเหลือ ให้กับผู้ปกครอง สนับสนุนการเรียน ของผู้เรียน เพื่อลด ความความเหลื่อมล้ำ ในการเรียนรู้วิถีชีวิต ใหม่	1) สถานศึกษากำหนด ช่องทางการติดต่อสื่อสาร กับผู้ปกครองและนักเรียน อย่างเหมาะสม รวมทั้ง อำนวยความสะดวกในการ ติดต่อ ประสานงานและ การเข้ารับบริการต่าง ๆ จากสถานศึกษา	1) สถานศึกษาชี้แจงให้ทราบถึงนโยบาย ของรัฐบาลเกี่ยวกับ ความจำเป็นในการ จัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด 19 2) สถานศึกษาสร้างช่องทางการ ติดต่อสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้สอน และผู้ปกครองที่เหมาะสม เช่น กลุ่มLine กลุ่ม Facebook เพจ Facebook ของ สถานศึกษา 3) ผู้สอนให้คำปรึกษากับผู้ปกครองกรณี พบปัญหาในระหว่างการจัดการเรียนรู้
		2) จัดสรรงบประมาณ ช่วยเหลือ แบ่งเบา ผู้ปกครองเพื่อสร้างความ พร้อมในการเรียนให้กับ ผู้เรียน	1) สถานศึกษามีการบริหารการเงินจัดสรร งบประมาณจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมา สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) สถานศึกษาสนับสนุนทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียน แก่ผู้เรียนมีฐานะยากจน เพื่อช่วยเหลือผู้ปกครองและสร้างความ พร้อมให้กับผู้เรียน
		3) ส่งเสริมสนับสนุนการ จัดการเรียนรู้ โดย สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือการเรียนรู้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับ ผู้เรียน	1) สถานศึกษาจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ สนับสนุนการเรียนรู้ใน สถานการณ์โควิด -19 ให้ผู้เรียนที่ไม่ มี ความพร้อม 2) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนอินเทอร์เน็ตให้ผู้เรียน

ตาราง 40 (ต่อ)

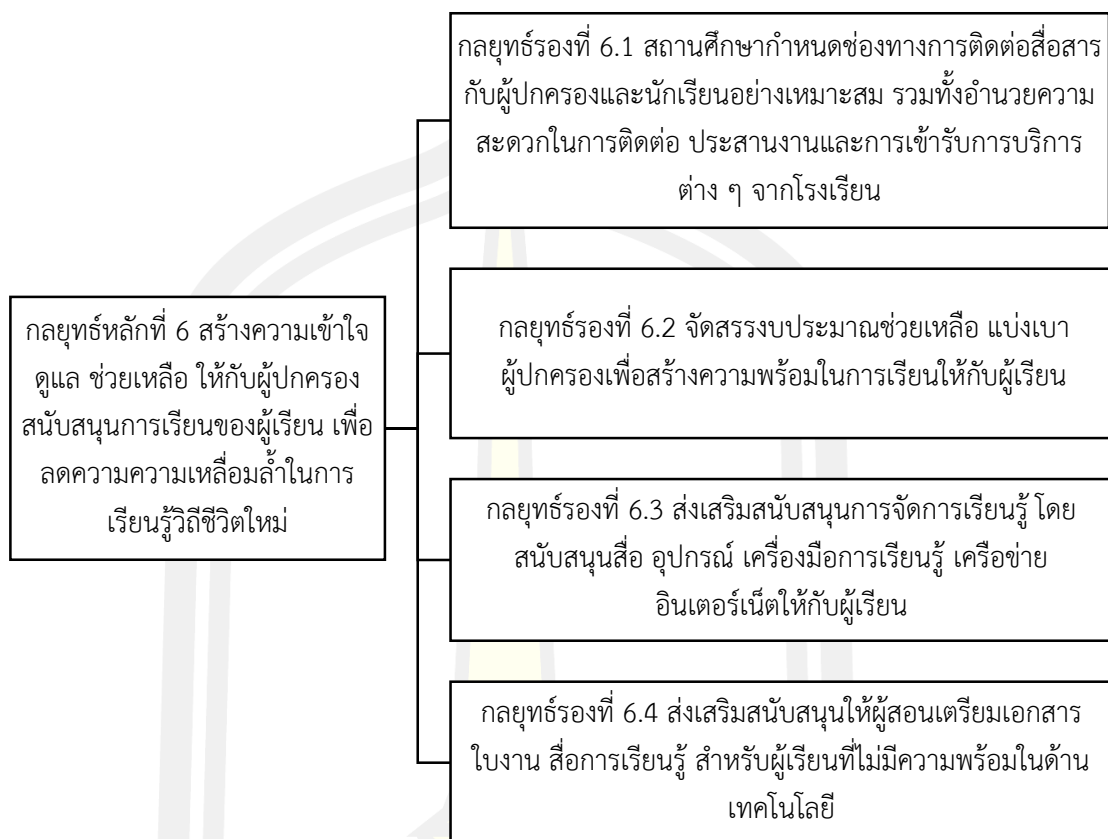
SWOT Matrix	กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเตรียมเอกสาร ใบงาน สื่อการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี	1) สถานศึกษาให้งบประมาณสนับสนุนผู้สอนในการจัดทำเอกสาร ใบงาน สื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในรูปแบบ ON HAND 2) ผู้สอนมีการเยี่ยมบ้านและการจัดสอนเสริมให้กับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มี 6 กลยุทธ์หลัก 26 กลยุทธ์รอง ตามภาพประกอบด้านล่าง

ภาพประกอบ 8 กลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รองการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

2. การตรวจสอบ ยืนยัน และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ไปดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญจัดขึ้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 9.00–12.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ ด้วยตนเอง สามารถสรุปผลการสนทนากลุ่มได้ ดังนี้

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์หลักที่ 1 ปรับกระบวนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	4.78	0.40	มากที่สุด	4.46	0.54	มาก
กลยุทธ์รองที่ 1.1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีของผู้สอนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนมีทักษะเทคโนโลยี มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ	4.86	0.35	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 1.2 สร้างข่ายเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้ผู้สอนเกิดทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะนวัตกรรม	4.71	0.45	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 1.3 กระตุ้นให้เกิดความตระหนักต่อการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	4.86	0.35	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 1.4 การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะเทคโนโลยีในการศึกษา ค้นคว้า ในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.71	0.45	มากที่สุด	4.00	0.76	มาก
กลยุทธ์รองที่ 1.5 การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ที่เวลา เสริมสร้างเจตคติต่อการ เรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.86	0.34	มากที่สุด	4.00	0.76	มาก

ตาราง 41 (ต่อ)

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์รองที่ 1.6 การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้ผู้เรียนมีวินัย มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง	4.57	0.49	มากที่สุด	4.14	0.64	มาก
กลยุทธ์รองที่ 1.7 ปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้มีคุณภาพ	4.86	0.35	มากที่สุด	4.57	0.49	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 1.8 สร้างช่องทางการส่ง ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันต่อสถานการณ์วิกฤต	4.71	0.45	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 1.9 สนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี การจัดการเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	4.86	0.35	มากที่สุด	4.43	0.49	มาก
กลยุทธ์หลักที่ 2 ปรับกระบวนการทัศนด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา	4.76	0.40	มากที่สุด	4.47	0.59	มาก
กลยุทธ์รองที่ 2.1 ส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อรองรับความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.86	0.35	มากที่สุด	4.14	0.83	มาก
กลยุทธ์รองที่ 2.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษาที่อยู่สถานการณ์ที่สามารถเปิดเรียน ONSITE ได้ให้เปิดเรียนได้ตามปกติภายใต้การปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด	4.85	0.35	มากที่สุด	4.57	0.49	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 2.3 กระตุ้นให้สถานศึกษามีแผนการจัดการเรียนรู้รองรับทุกสถานการณ์ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.57	0.49	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด

ตาราง 41 (ต่อ)

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์หลักที่ 3 ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน	4.64	0.47	มากที่สุด	4.00	0.76	มาก
กลยุทธ์รองที่ 3.1 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในบทเรียนให้สัมพันธ์กับชุมชน ประเด็นปัญหาในชุมชนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน	4.57	0.49	มากที่สุด	4.00	0.76	มาก
กลยุทธ์รองที่ 3.2 กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะสำหรับดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	4.71	0.45	มากที่สุด	4.00	0.76	มาก
กลยุทธ์หลักที่ 4 เสริมสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัยตามมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ของกระทรวงศึกษาธิการ	4.86	0.35	มากที่สุด	4.93	0.18	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 4.1 กระตุ้นให้สถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษา	4.86	0.35	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 4.2 ปรับปรุงข้อมูลประวัติการรับวัคซีนของครู นักเรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาอยู่เสมอ	4.86	0.35	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 4.3 ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำแผนเผชิญเหตุเมื่อพบนักเรียนติดเชื้อ COVID 19 ในห้องเรียน	4.86	0.35	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 4.4 สร้างภาคีเครือข่ายมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด	4.86	0.35	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

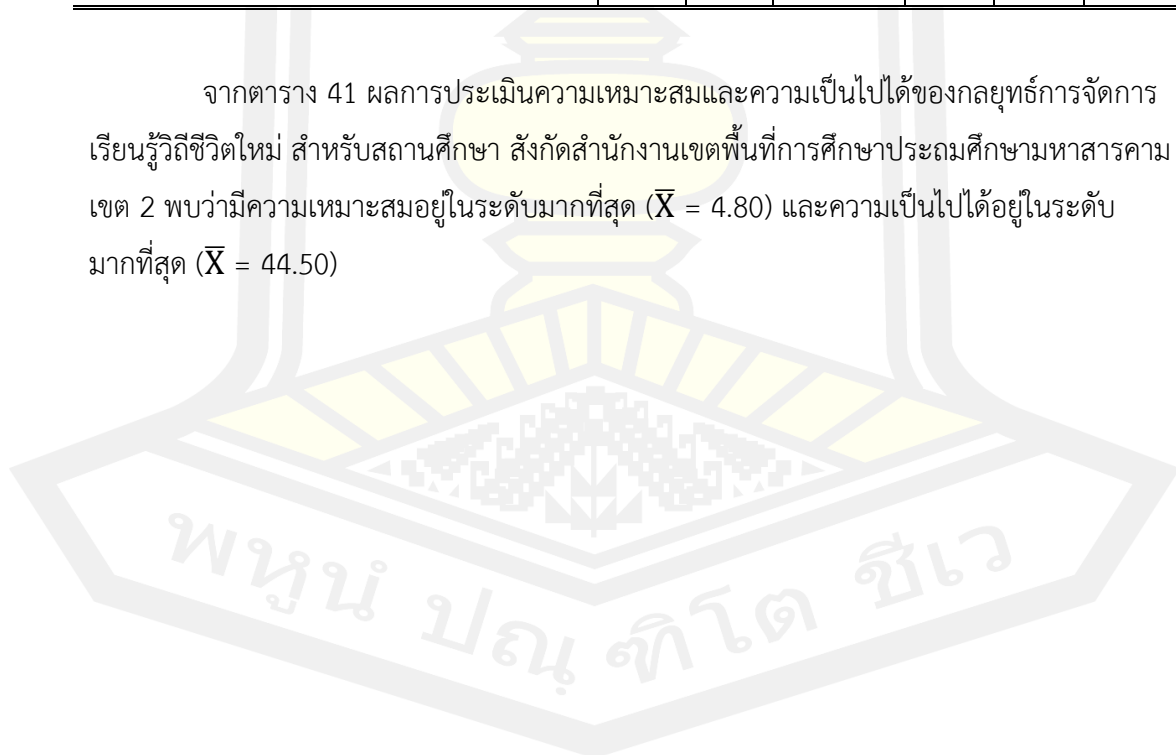
ตาราง 41 (ต่อ)

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์หลักที่ 5 ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่รวมถึงการนิเทศ เพื่อติดตามการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.82	0.38	มากที่สุด	4.54	0.46	มากที่สุด
กลยุทธ์รองที่ 5.1 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความหลากหลาย เหมาะสม ยุติธรรมกับผู้เรียนทุกคน	4.86	0.35	มากที่สุด	4.43	0.49	มาก
กลยุทธ์รองที่ 5.2 ปรับกระบวนการประเมินเป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง	4.86	0.35	มากที่สุด	4.43	0.49	มาก
กลยุทธ์รองที่ 5.3 ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาในรูปแบบออนไลน์ เพื่อติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4.86	0.35	มากที่สุด	4.43	0.49	มาก
กลยุทธ์รองที่ 5.4 ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอน	4.71	0.45	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด
กลยุทธ์หลักที่ 6 สร้างความเข้าใจ ดูแลช่วยเหลือ ให้กับผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อลดความความเหลื่อมล้ำในการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	4.86	0.35	มากที่สุด	4.40	0.72	มาก
กลยุทธ์รองที่ 6.1 สถานศึกษากำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสาร กับผู้ปกครองและนักเรียนอย่างเหมาะสม รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการติดต่อ ประสานงานและการเข้ารับบริการต่าง ๆ จากโรงเรียน	4.86	0.35	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด

ตาราง 41 (ต่อ)

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์รองที่ 6.2 จัดสรรงบประมาณช่วยเหลือแบ่งเบา ผู้ปกครองเพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนให้กับผู้เรียน	4.86	0.35	มากที่สุด	4.00	0.93	มาก
กลยุทธ์รองที่ 6.3 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ โดยสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือการเรียนรู้ เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับผู้เรียน	4.86	0.35	มากที่สุด	4.29	0.88	มาก
กลยุทธ์รองที่ 6.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเตรียมเอกสาร ใบงาน สื่อการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี	4.86	0.35	มากที่สุด	4.43	0.73	มาก
รวม	4.80	0.39	มากที่สุด	4.50	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 41 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 นี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วและดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

สรุปผล

จากการวิจัยเพื่อการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สามารถสรุปผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ด้านผู้สอน ด้านวิธีการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผู้ปกครอง ด้านผู้เรียน ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านเครื่องมือการจัดการ ตามลำดับ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ด้านผู้สอน ด้านวิธีการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผู้ปกครอง ด้านผู้เรียน ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียน ผู้ปกครอง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม ผู้สอน วิธีการประเมิน มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ตามลำดับ

2. กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะ ดังนี้

2.1 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มี 6 กลยุทธ์หลัก 26 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 ปรับกระบวนการทัศนด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีกลยุทธ์รอง 9 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 2 ปรับกระบวนการทัศนด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษา มีกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 3 ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน มีกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 4 เสริมสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัยตามมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ของกระทรวงศึกษาธิการ มีกลยุทธ์รอง 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 5 ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่รวมถึงการนิเทศ เพื่อติดตามการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีกลยุทธ์รอง 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 6 สร้างความเข้าใจ ดูแล ช่วยเหลือ ให้กับผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนของผู้เรียน เพื่อลดความความเหลื่อมล้ำในการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีกลยุทธ์รอง 4 กลยุทธ์

2.2 หลักการพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ เป็นกรอบหรือแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID 2019 ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Scanning) 2) การพัฒนากลยุทธ์ (Strategy Development) 3) การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Assessment) และ 4) การปรับกลยุทธ์ (Strategy Adjustment) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนจากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดที่บรรลุผลสำเร็จ

2.3 การประเมินผลกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และมีความเป็นไปได้ของกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

อภิปรายผล

จากการศึกษากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านผู้สอน ผู้ปกครอง วิธีการประเมินสภาพแวดล้อม มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดอยู่ในระดับมากและด้านผู้เรียน รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ในระดับปานกลาง ที่ผลปรากฏเช่นนี้เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้มีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลให้นักเรียนแบ่งตามระดับการศึกษาและมีแนวทางปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครอง และสอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2563) มีเป้าหมายที่จะพัฒนา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ รับการพัฒนาผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย การพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลายรวมทั้งมีการมีการกำกับติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ที่ได้รายงานเรียนออนไลน์

ยุคโควิด-19 และผลพบว่า หลักสูตรการศึกษาพื้นฐานของไทยในปัจจุบัน เน้นเนื้อหาหนัก ผู้สอนจำเป็นต้องใช้เวลาเยอะเพื่อสอนได้ครบถ้วนและไม่เอื้อให้นักเรียนมีส่วนร่วม เครือข่าย อินเทอร์เน็ตและการสื่อสารไม่เพียงพอและสัญญาณไม่เสถียร สถานศึกษาส่วนมากไม่ได้รับเงิน งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งในช่วงโควิดสถานศึกษามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น คุณภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูลดลง อาคารสถานที่เพื่อการจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรคไม่เพียงพอและหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ขอข้อมูล จำนวนมากจากสถานศึกษา ทำให้เป็นภาระงานและกระทบต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อผู้ปกครองที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนให้กับ บุตรหลาน มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนของบุตรหลาน ประกอบกับผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่และยังขาดทักษะเทคโนโลยีและผู้สอนบางส่วนยังไม่สามารถ ปรับและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีภาระงานมาก และขาดการนิเทศติดตามช่วยเหลือทำให้ผู้สอนขาดขวัญกำลังใจในการสอนใน ขณะเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการควรให้ศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นโค้ชให้แก่ผู้สอนและยังสอดคล้อง กับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้ให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ภายใต้อาคารเรียนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต้องปฏิบัติตาม มาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ต้องจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การเรียนรู้นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้อาจ หยุดไม่ได้ ซึ่งต้องอาศัยการเสริมสร้างกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

คำดัชนีความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เรียงลำดับจากความต้องการมาก ไปหาความต้องการน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาต้องการความช่วยเหลือด้านเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ดังที่ กาญจนา บุญภักดี (2563) กล่าวว่า เครื่องมือที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอนทางไกลเป็นเรื่องที่ สำคัญและจำเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนแบบ ONLINE สอดคล้องกับ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่าผู้เรียนที่มีสำรวจและจัดกลุ่มที่แบ่งโดยระดับ การศึกษาสามารถแบ่งได้เป็นระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา และแบ่งโดยความพร้อมของ เครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แบ่งได้เป็นผู้เรียนที่มี ความพร้อมและไม่มีความพร้อม สอดคล้องกับ Globish (2020) กล่าวว่า ผู้ปกครองต้องมีความพร้อม ในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้นและผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนให้กับ

ผู้เรียนเองในกรณีการเรียน Home School ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เท็อน ทองแก้ว (2563) กล่าวว่า ผู้ปกครองก็ต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา มีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคลเพื่อติดตามการเรียนรู้ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน

2. การพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เมืองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ คือ

- 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การพัฒนากลยุทธ์ 3) การประเมินกลยุทธ์ 4) การปรับกลยุทธ์

มี 10 กลยุทธ์หลัก 26 กลยุทธ์รอง ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 ปรับกระบวนการทัศนด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน มีกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 2 ปรับกระบวนการทัศนด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 3 ปรับกระบวนการทัศนด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความเสี่ยงในการติดเชื้อ มีกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 4 ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน มีกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 5 เสริมสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัยตามมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ของกระทรวงศึกษาธิการ กลยุทธ์รอง 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 6 ปรับกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ของสถานศึกษา เพื่อติดตามผลในการจัดการเรียนรู้ มีกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 7 ลดความความเหลื่อมล้ำเรื่องความพร้อม เครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ กลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 8 สร้างความเข้าใจ ดูแล ช่วยเหลือ ให้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 9 ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีกลยุทธ์รอง 2 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 10 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ มีกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ก่อนการพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักการเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนา กลยุทธ์ ศึกษาแนวคิดในการศึกษาวิจัย ตามแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2551), บุญชม ศรีสะอาด (2533), Good (1973) และ Nadler (1980) จนสามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา กลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การพัฒนา กลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์ การปรับกลยุทธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้มีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนในการพัฒนาที่ออกแบบมาจากการนำ

องค์ประกอบที่เชื่อมโยงกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตาม วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัย ชัตติยา ดั่งสำราญ (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กและรูปแบบ การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยบนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิง กลยุทธ์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้และพัฒนารูปแบบ การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ตรวจสอบและสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสม ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบ การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของ รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ วางแผน กลยุทธ์ ประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน กำหนดทิศทางของโรงเรียน กำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และประเมินกลยุทธ์ของ โรงเรียน รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ซึ่งมีความ เหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของ การวิจัยและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชษฐ ยิ่งตรง (2560) กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 และเพื่อเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ระหว่าง วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ แนวทาง เน้นด้านความรู้และด้านคุณธรรมมากกว่าด้านการคิดและด้านทักษะ มีสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ขาดระบบ การนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเน้นด้านความรู้มากกว่า ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม ครูส่วนหนึ่งขาดทักษะการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ใน ศตวรรษที่ 21 ในส่วนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ด้านความรู้ ผู้เรียนส่วนหนึ่ง ขาดความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ ไม่รักการอ่าน การเขียนและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านความคิด พบว่า ขาดทักษะในการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านทักษะ พบว่า ทักษะในการแก้ปัญหาและทักษะชีวิตและด้านคุณธรรมส่วนใหญ่ขาดระเบียบ วินัยและ ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัย เรื่องกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องพัฒนาตามกลยุทธ์นี้และกำหนดเกณฑ์การผ่านการพัฒนา รวมถึงกำหนดเป็นนโยบายให้กลยุทธ์นี้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และควรจัดให้มีระบบการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ อย่างต่อเนื่อง มีการจัดกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีความตระหนักและพัฒนาตนเอง

1.2 สถานศึกษา ควรจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ โดยการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษาและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ให้กับผู้สอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนได้เกิดความตระหนักในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนและพร้อมพัฒนาตนเอง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยสร้างความตระหนักและรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ เป็นหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะให้กับครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.4 ครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ควรได้รับการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา โดยใช้หลักการและวิธีการพัฒนาที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาและหาวิธีการที่ทำให้เกิดการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ควรมีการศึกษาพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในด้านอื่น ๆ เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ Next Normal สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมโรค. (2565). *แนวทางการดำเนินงานและการให้บริการการฉีดวัคซีนโควิด 19*. [ออนไลน์].
ได้จาก : <https://ddc.moph.go.th/vaccine-covid1>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 ธันวาคม 2564].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://moe360.blog/2020/05/08/การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 ตุลาคม 2564].
- กาญจนา บุญภักดี. (2563). การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal. *ครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 19(2), 1-6, พฤษภาคม-สิงหาคม.
- กาญจนา ศิริวงศ์. (2552). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเถินวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : ซัคเซส มีเดีย.
- แก้วตา เข้มแข็ง. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกลบิช. (2563). *โกลบิช เผย 4 รูปแบบการเรียนรู้รับนิวนอร์มอลเพื่อการศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : https://www.matichon.co.th/lifestyle/tech/news_2215023. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 22 ธันวาคม 2564].
- ชัตติยา ดั่งสำราญ. (2552). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- จักร ดิงศภัทย์. (2552). *กลยุทธ์ : การสร้างและการนำไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2556). *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพ*. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2549). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, และจินตนา บุญบงการ. (2548). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ทงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ, ณิชนันท์ ศิริไสยาสน์, และโชติ บดีรัฐ. (2563). New Normal วิถีชีวิตใหม่ และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19 : การงาน การเรียน และธุรกิจ. *วารสาร การบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 4(3), 263-278.
- ทวิวรรณ อินดา. (2552). *การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา เขมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทือน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19. *คุรุสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT*, 1(2), 1-10.
- ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกานนท์. (2557). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็นดูเคชั่น.
- นิตธร รุ่งเรือง. (2553). *การศึกษารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2533). *รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์*. มหาสารคาม : โครงการสถาบันวิจัยและ พัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง คำชู. (2544). *การดำเนินงานสร้างแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปกรณ์ ปรียากร. (2550). *การวางแผนกลยุทธ์ : แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม

ปกรณัม ปรียากร. (2558). *การวางแผนกลยุทธ์ : แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์*. พิมพ์ครั้งที่ 19.

กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

ประยงค์ มีใจชื้อ. (2558). *นโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปิยะดา เนียมสุวรรณ. (2564). *การศึกษาการจัดการการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาลัยการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปุลยวีร์ ฐิติธัญวรรณ์. (2553). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามทบบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พงศศักดิ์ บุญภักดี . (2563). การประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา. *วารสารวิชาการ T-VET Jornal สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ*, 3, 47-62.

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2560). *นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถาบันศึกษายุคใหม่*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2562). *สมรรถนะและการจัดการเชิงกลยุทธ์*. มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์.

พระมหาศิริชัย สิริมหาโณ (ศรีรัมย์). (2556). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัชรา มั่งชม. (2540). *นโยบายธุรกิจ การบริหารเชิงกลยุทธ์*. พิษณุโลก : ภาควิชาบริหารธุรกิจ และสหกรณ์คณะวิทยาจัดการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

พัชรารณณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *Journal of Arts Management*, 4(3), 783.

พิชิต เทพวรรณ. (2554). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์:แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน*. กรุงเทพฯ : วี.พรินท์ (1991).

พิเชษฐ ยังตรง. (2560). *กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พิบูล ทีปะपाल. (2551). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.

พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2552). *การวางแผนกลยุทธ์และการวิเคราะห์โครงการ*. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. (2545). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2563). *TRANSITIONING TO THE NEW NORMAL EDUCATION FOR INSTRUCTIONAL DESIGN FOR ONLINE LEARNING*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาณุ ลิ้มมานนท์. (2549). *กลยุทธ์การจัดการนวัตกรรมทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : บริษัท ภารินทร์.
- ภูษิมา ภูญโญสินวัฒน์. (2563). *จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 22 ธันวาคม 2564].
- รัชนิบูลย์ เนตรภักดี และคณะ. (2563). ความปกติใหม่ (New Normal) กับแนวทางการจัดการศึกษาในประเทศไทย. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 9(2), 752.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- วันเพ็ญ พุทธานนท์. (2563). *New Normal การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.thebangkokinsight.com/367124/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 22 ธันวาคม 2564].
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). *New normal*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2557). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ศูนย์ประสานงานปรับระบบงบประมาณกองแผนงานกรมสามัญศึกษา. (2545). *เปิดประตู PBB*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานปรับระบบงบประมาณ กรมสามัญศึกษา.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ . (2544). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- สมพร ปานดำ. (2563). พลิกวิกฤตสู่โอกาสของอาชีวศึกษาไทยบนความปกติใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(7), 1-13.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2545). *รายงานวิจัยปฏิบัติการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

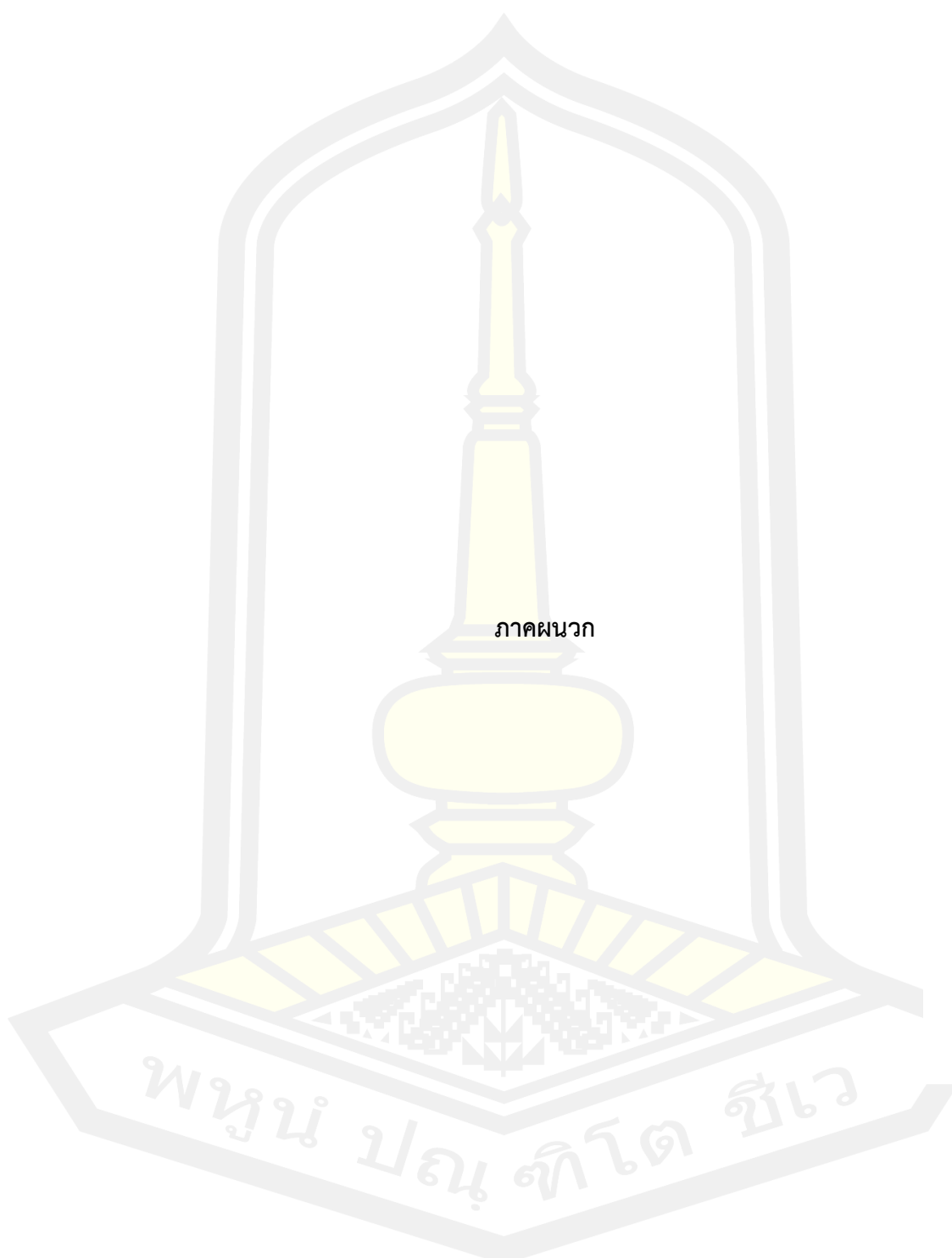
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2563*. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การศึกษายุคดิจิทัล*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.posttoday.com/social/general/628541>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 22 ธันวาคม 2564].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2563). *Recovery Forum: School Reopening and Teacher Empowerment to Cope with the Next Normal in Education*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.nxpo.or.th/th/4856/>. [accessed 16 December 2021].
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม. (2565). *สถานการณ์ประจำวันนี้*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://mkho.moph.go.th/mko/frontend/web/index.php/site/index>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 22 ธันวาคม 2564].
- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2544). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดและทฤษฎี*. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.
- สุรพล อิศรไกรศีล. (2563). *เบื้องหลังการบัญญัติศัพท์คำว่า New normal*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://royalsociety.go.th/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 22 ธันวาคม 2564].
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีย์ แผ้วสกุลพันธ์. (2553). *องค์การและการบริหาร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- เอกชัย จันทรีโอภาส. (2552). *องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์*. [ออนไลน์]. ได้จาก :
http://knowledgeplan05.blogspot.com/2009/02/blogpost_25.html.
 [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2564].
- Borko, H. (1993). *Technical Evaluation by Connoisseurship*. New York : John Wiley & Sons.
- Certo, S.C. and Peter, J.P. (1991). *Strategic Management : Concept and Application*. New York : McGraw-Hill.
- Common Sense Media. (2013). *Cell Phone Parenting*. [online]. Available from :
[https://www. commonsensemedia.org/cell-phone-parenting](https://www.common sense media.org/cell-phone-parenting). [accessed 13 December 2021].
- Conrad, C.F. and Wilson, R.F. (1985). *Academic Program Review*. Washington, D.C. : Kogan Page.
- Coulter, K.S. (2002). The influence of print advertisement organization on odd-ending price image effects. *Journal of Product & Brand Management*, 11(5), 319-334.
- David, F. R. (2012). *Strategic Management: Concepts and Cases*. 12th ed. New Jersey : Prentice Hall.
- David, R.F. (1997). *Strategic Management*. 6th ed. New Jersey : Prentice-Hall.
- Dess, G.G. and Miller, A. (1993). *Strategic Management*. Singapore : McGraw Hill.
- Globish. (2020). *คอลัมน์ สดจากเยาวชน : มิติใหม่เด็กไทย ออนไลน์-ออฟไลน์*. [online]. Available from : <https://www.khaosod.co.th>. [accessed 13 December 2021].
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book.
- Gordon, J.R. and Associates. (1990). *Management and Organizational Behavior*. Needham Heights, MA : Allyn and Bacon.
- Harrison, J.S. and John, St. (2008). *Foundation in Strategic Management*. Minnesota : Thomon South Wewstern.
- Kanjanawasee, S. (2003). *Evaluation Theory*. Bangkok : Text and Journal Publication.
- Khe Foon Hew. (2020). Transitioning to the “new normal” of learning in unpredictable times: pedagogical practices and learning performance in fully online flipped classrooms. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*.

- König, J., Jäger-Biela, D.J. and Glutsch, N. (2020). Adapting to online teaching during COVID-19 school closure: teacher education and teacher competence effects among early career teachers in Germany. *European Journal of Teacher Education*, 43(4), 608-622.
- Lunenburg, F.C. and Ornstein, A.C. (2011). *Educational Administration: Concepts and Practices*. California : Wadsworth Publishing.
- Mintzberg, H. (1994) *The Rise and Fall of Strategic Planning*. New York : Free Press.
- Morrison, G.R. (2010). *Designing Effective Instruction*. 6th ed. New York : John Wiley & Sons.
- Nadler, L. (1980). *Corporate Human Resource Development*. New York : Van.Nostrand Reinhold.
- Pearce II, J.A. and Robinson, R.B. (2005). *Strategic Management*. Delhi : A.J.T.B.S. Publishers.
- Pitts, R.A. and Lei, D. (2000). *Strategic Management Building and Sustaining Competitive Advantage*. Texas : Southern Methodist University.
- Podhisita, C. (2004). *Art and Science for Qualitative Research*. Nakhon Pathom : Amarin Printing and Publishing.
- Pornphol, P. and Chittayasothorn, S. (2020). System Dynamics Model of COVID-19 Pandemic Situation: The Case of Phuket Thailand. *ICCMS '20: Proceedings of the 12th International Conference on Computer Modeling and Simulation* (pp. 77-81). Brisbane QLD : Australia Association for Computing Machinery.
- Prasith-rathsint, S. and Sookasame, K. (2001). *Qualitative Research Methodology: Research on Current Issues and Futures Research*. Bangkok : Fueang Fa Printing House.
- Schwenger, B.K. (2019). *Navigating new terrain: Designing blended learning to develop digital literacies for students in a tertiary institution*. Ph.D. Thesis, The University of Auckland.
- Srisopha Y. (2007). *A Development of Performance System Using Balanced Scorecard Techniques for Faculty of Education, Rajbhat University*. Ed.D. Thesis, Srinakharinwirot University.

- Swennen, A. (2020). Experiential learning as the 'new normal' in teacher education. *European Journal of Teacher Education*, 43(5), 657-659.
- The Standard Team. (2021). *THE STANDARD*. [online]. Available from : <https://economicforum2021.thestandard.co/>. [accessed 13 December 2021].
- Thompson, A.A. and Strickland, A.J. (2003). *Strategic Management Concepts and Cases*. Boston : Irvin McGraw-Hill.
- Thompson, A.A.Jr. and Strickland, A.J. (1995). *Strategic management : Concept and Cases*. 8th ed. New York : Business.
- Thompson, J. and Martin, F. (2010). *Strategic Management: Awareness & Change*. Hong Kong : A Macmillan Company.
- Uawong K. (2015). *Qualitative Research*. [online]. Available from : <http://nursing.stou.ac.th/UploadedFile/power%20point/>. [Accessed 21 August 24 2021].
- Wheelen, J.D. and Hunger, T.L. (1999). *Strategic management*. Upper Saddle River, NJ : Prentice Hall.
- Wikipedia. (2021). *The Free Encyclopendia*. [online]. Available from : https://en.wikipedia.org/wiki/Template:COVID-19_pandemic_data. [accessed 13 December 2021].
- William, W. (1981). Implementation analysis and assessment. *Policy Analysis*, 1, 531-566.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตวิชเว

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

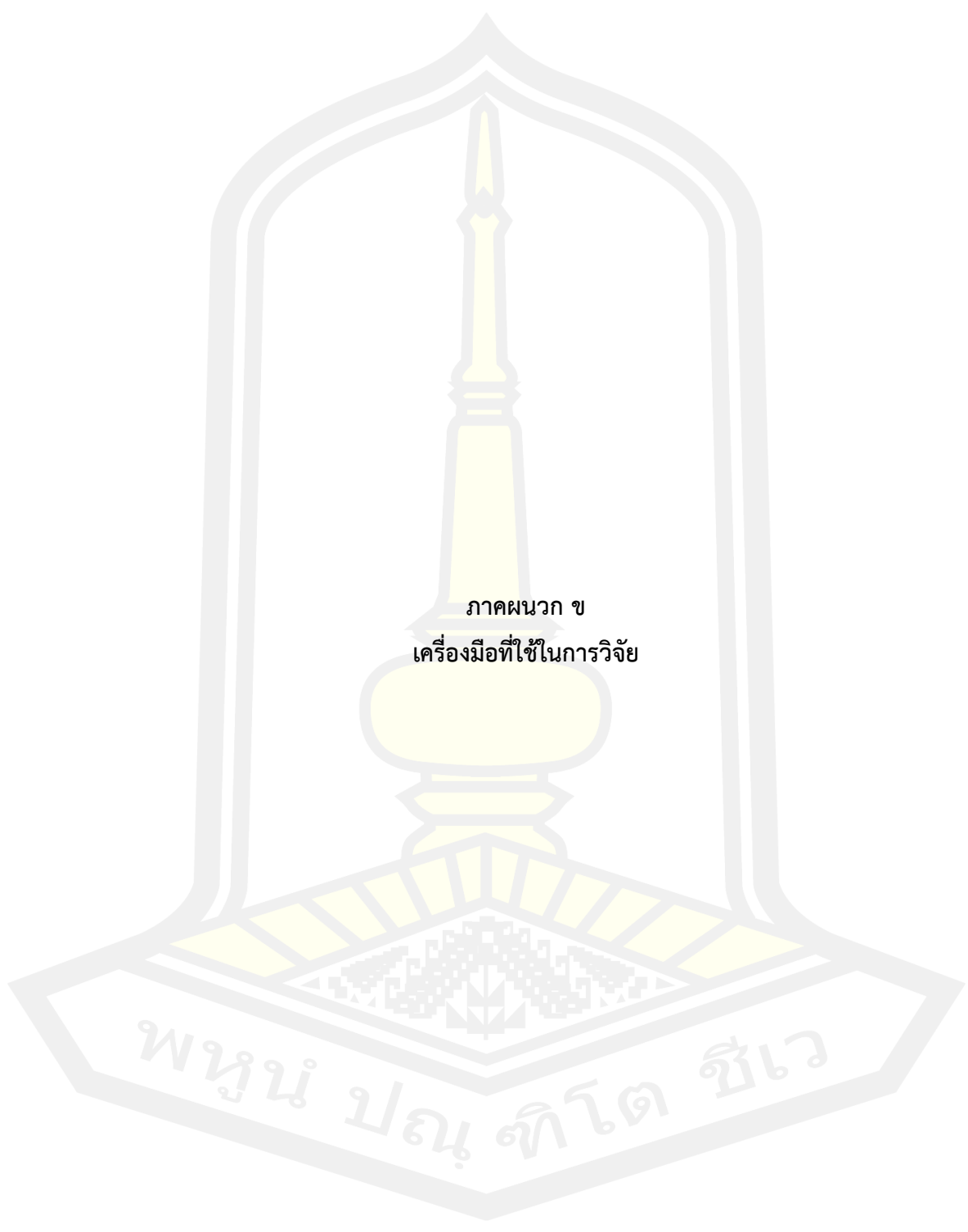
1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.)
 สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ วุฒิการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.)
 สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. นายพิชัย ชุบสุวรรณ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (ศษ.ม.)
 สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม
4. ดร.สุวิทย์ คำมณี วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาหลักสูตร
 และการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม
5. นางสุนิกุล พลกุล วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
 สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 มหาสารคาม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม

พูน ปณ ภิโต ชีเว

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบยื่นยันกลยุทธ์และประเมินกลยุทธ์

1. นายณัฐพล คำหารพล วุฒิการศึกษา (ค.ม.) สาขาบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
2. นางสุนิษฐ์พร โยธามตย์ วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
3. นายศรารุช กางสำโรง วุฒิการศึกษา (ค.ม.) สาขาบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวาปีปทุม
จังหวัดมหาสารคาม
4. นางมณฑา วงษาไฮ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม
5. นางดารุณี มัดถาปะโท วุฒิการศึกษา (กศ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเมืองวาปีปทุม
6. นางสุนิกุล พลกุล วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม
7. นายไพบูลย์ ธิมาศ วุฒิการศึกษา (ศศ.บ.) สาขาพัฒนาชุมชน
ตำแหน่ง คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเมืองวาปีปทุม

พหุ ประถมศึกษา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
สำหรับการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 แบบประเมินนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 การประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ- สกุล
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง
3. สังกัดหน่วยงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุดสาขา.....
สถาบัน.....

ตอนที่ 2 การประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

คำชี้แจง 1. โปรดพิจารณาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษาที่ปรากฏในเครื่องมือ ฉบับนี้ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

2. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบกับตัวชี้วัดแต่ละข้อคำถามซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบกับตัวชี้วัด

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบกับตัวชี้วัด

หรือ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบกับตัวชี้วัด

3. กรณีที่ท่านเห็นว่าควรมีตัวชี้วัดในองค์ประกอบใดเพิ่มเติม กรุณาระบุในช่องขวามือสุดท้ายรายการนั้นๆ หรือหากท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ กรุณาระบุท้ายแบบประเมิน

นางสาวเอกกัญญา ชัยลีนฟ้า

นิสิตปริญญาโท (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ผู้สอน				
1. ปรับเปลี่ยนบทบาท				
(1) ผู้สอนปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้				
(2) ผู้สอนมีบทบาทเป็น โค้ช (Coach) ให้คำชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ด้วยตนเอง				
2. ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้				
(3) ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า				
(4) ผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน				
(5) ผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์วิธีการ สื่อต่างๆให้เหมาะสมกับวัยและ วุฒิภาวะของผู้เรียน				
(6) ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ในเนื้อหาวิชา				
(7) ผู้สอนมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่นๆ ตามความ เหมาะสม				
3. ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผล				
(8) ผู้สอนมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย				
(9) ผู้สอนจัดการประเมินผลสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้				
(10) ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเอง				
4. พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี				
(11) ผู้สอนมีทักษะการสอนออนไลน์				
(12) ผู้สอนมีความพร้อมของ เครื่องมือสนับสนุนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น				
(13) ผู้สอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยี				
(14) ผู้สอนเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ เทคโนโลยีที่ใช้ในการการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
(15) ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ				

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ผู้เรียน				
1. มีอิสระในการเรียนรู้				
(16) ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง				
(17) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา				
(18) การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เน้นชั่วโมงการเรียนรู้ออนไลน์				
(19) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วย ตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด ชุมชน เป็นต้น				
2. มีทักษะการใช้เทคโนโลยี				
(20) ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น โทรทัศน์ โทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น				
(21) ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง				
3. มีบทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย				
(22) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจากเป้าหมายที่ร่วมกัน กำหนดกับผู้สอน				
(23) ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้				
4. มีวินัยในการเรียนรู้				
(24) ผู้เรียนมีวินัยในการเรียน				
(25) ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน				
(26) ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเสมอ				
(27) ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ				
(28) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงาน				
ผู้ปกครอง				
1. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา				
(29) ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน				
(30) ผู้ปกครองไม่รบกวนผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนเรียนออนไลน์ที่บ้าน				

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
(31) ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ว่าเป็นการเรียนการสอนที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน				
2. สนับสนุนเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน				
(32) ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น				
(33) ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงและการสนับสนุนการเตรียมตัวเพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียน สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019				
3. มีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล				
(34) ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร การประสานงาน จากผู้สอนในเรื่องการติดตาม ดูแลผู้เรียน				
(35) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน				
รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1. การจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า				
(36) การจัดการเรียนรู้แบบ ON-SITE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019				
(37) มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ซักถามและแสดงความคิดเห็น				
(38) การเรียนแบบผสมผสาน ระหว่างการเรียนในชั้นเรียนควบคู่ไปกับการเรียนออนไลน์ ความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019				
(39) การจัดการเรียนรู้แบบ ON – HAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019				
(40) มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง				

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
(41) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ได้ปฏิบัติกิจกรรม				
2. การจัดการเรียนรู้แบบไม่เผชิญหน้า				
(42) การจัดการเรียนรู้แบบ ON – AIR มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019				
(43) การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019				
(44) กิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม				
(45) การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีการจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน				
(46) การจัดการเรียนรู้แบบ ON - DEMAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019				
(47) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ				
วิธีการประเมิน				
1. การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ไม่ใช้การประเมินเพื่อตัดสิน				
(48) การประเมินผลเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ				
(49) การประเมินเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาตนเอง				
(50) ผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน				
(51) ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง				
(52) การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม				
2. มีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน				
(53) ผู้สอนใช้เทคนิค หรือวิธีการวัด และประเมินผลอย่างหลากหลาย				
(54) ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงาน				
(55) ผู้สอนประเมินผลพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน				

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
(56) ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่างๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการประเมินตนเอง				
3. การประเมินผลต้องประเมินอย่างต่อเนื่อง				
(57) ผู้สอนต้องทำการประเมินรูปแบบการสอนเป็นระยะๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง				
(58) ผู้สอนต้องทำการประเมินเครื่องมือการสอนเป็นระยะๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง				
(59) ผู้สอนต้องทำการประเมินผู้เรียนเป็นระยะๆ เพราะอาจมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา				
(60) มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้				
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง				
(61) ผู้สอนและผู้เรียนต้องวางแผนร่วมกันในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียน ด้วยระบบออนไลน์ว่าจะประเมินเมื่อไร (When) ประเมินอะไร (What) ประเมินอย่างไร (How)				
(62) การเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การระบาดโควิด-19 ผู้เรียนต้องประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ				
สภาพแวดล้อม				
1. ผู้เรียนมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียนออนไลน์				
(63) ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมเรื่องเครื่องมือสนับสนุนการเรียน				
(64) ผู้เรียนได้รับ สื่อ เอกสารประกอบการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม				
2. ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน				
(65) ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ จากแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น				
(66) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการนำไปปฏิบัติจริง				

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
(67) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม				
3. กรณียุบบแบบเรียน ONSITE ห้องเรียนจะต้องมีพื้นที่มากพอเพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขอนามัยของนักเรียน				
(68) การจัดการเรียนรู้แบบ ONSITE ห้องเรียน ต้องมีการจัดโต๊ะเรียนรักษาระยะห่าง				
(69) การจัดการเรียนรู้แบบ ONSITE ห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทสะดวก				
เครื่องมือการจัดการเรียนรู้				
1. สัญญาณผ่านดาวเทียม				
(70) ผู้เรียนสามารถค้นหาช่องทางการเรียนรู้ DLTV ได้ด้วยตนเอง				
(71) ผู้เรียนเข้าเรียนทางไกลทันตามเวลาที่กำหนด				
(72) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสัญญาณดาวเทียมได้อย่างเข้าใจ				
2. เครือข่ายอินเทอร์เน็ต				
(73) ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณส่วนตัว				
(74) ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุน				
(75) ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณส่วนตัว				
(76) ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณสนับสนุนจากสถานศึกษา				
3. เครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์				
(77) ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับสัญญาณผ่านดาวเทียมได้				
(78) ผู้สอนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้				
(79) ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้				
4. เครื่องมือที่เป็นช่องทางการเรียนรู้				
(80) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากครูต้นทางโรงเรียนวังไกลกังวล				
(81) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนออนไลน์				

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
(82) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากแอปพลิเคชันการศึกษา เช่น Kahoot Pliker Google Classroom เป็นต้น				
(83) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน				
มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ ระบาด				
1. ครู ผู้เรียน และเจ้าหน้าที่ที่เจ็บป่วยไม่ควรมาสถานศึกษา				
(84) ครู ผู้เรียน ที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ไม่ควรมาสถานศึกษา				
(85) ครู ผู้เรียน ที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วยโรคโควิด-19 ไม่ควรมาสถานศึกษา				
2. จัดให้มีการคัดกรอง				
(86) จัดให้มีการคัดกรองอาการไข้ ไอ น้ำมูก บริเวณทางเข้าประตูสถานศึกษาทุกเช้า				
(87) ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิแบบดิจิทัล ที่ไม่ต้องสัมผัสตัว				
(88) แยกผู้มีอาการไปยังสถานที่ ที่จัดเตรียมไว้				
3. ผู้เรียนทุกคนต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยก่อนเข้าสถานศึกษา				
(89) ส่งเสริมให้มีการใส่หน้ากากอนามัยหากมีอาการไอหรือจาม และเรียนรู้การใส่และถอดหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง				
(90) สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยสำรองสำหรับผู้เรียนที่ลืมหรือไม่มีมาจากบ้าน				
4. สถานศึกษาควรกำหนดให้มีการล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่เป็นประจำ				
(91) เตรียมน้ำสะอาดและสบู่ให้พร้อมใช้ ณ จุดให้บริการล้างมือที่มีลักษณะเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย				
(92) ส่งเสริมให้มีการล้างมือบ่อยๆ อย่างถูกวิธี				
(93) วางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้ในห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องโถง และบริเวณใกล้เคียง				
(94) มีห้องน้ำ/ห้องส้วมที่สะอาดอย่างเพียงพอและแยกส่วนชาย-หญิง				

องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
5. สถานศึกษาทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคตามอาคารเรียนและห้องเรียน				
(95) ทำความสะอาดจุดให้บริการน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาลอย่างน้อยวันละครั้ง				
(96) ทำความสะอาดบริเวณพื้นผิว ที่มีคนจำนวนมากสัมผัส เช่น ราวบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์ กีฬา อุปกรณ์ดนตรีมือจับประตู-หน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน อย่างน้อยวันละครั้ง				
6. สถานศึกษาส่งเสริมมาตรการรักษาระยะห่างทางกายภาพ (Physical distancing / Social Distancing)				
(97) สถานศึกษามีการปรับเวลาเข้าเรียน-เลิกเรียนให้เหลื่อมกัน				
(98) ยกเลิกกิจกรรมการรวมกลุ่ม เกิดความแออัด				
(99) จัดโต๊ะเรียนให้มีระยะห่างจากกันอย่างน้อยหนึ่งเมตร				
7. เตรียมมาตรการรองรับหากมีนักเรียนหรือเจ้าหน้าที่เจ็บป่วยวางแผนล่วงหน้า				
(100) วางแผนล่วงหน้าร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขในท้องถิ่น				
(101) ปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบัน				
(102) มีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยกผู้เรียน ที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่นๆ				
(103) เมื่อพบผู้เรียนที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือมีประวัติสงสัยป่วยด้วยโรค โควิด-19 ควรแยกผู้เรียนหรือเจ้าหน้าที่คนนั้นออกจากบุคคลอื่น				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

..... / /

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจงแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

2. แบบสอบถามมีอยู่ 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกหน้าทุกตอนและทุกข้อโดยอ่านข้อความในช่องข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

การตอบแบบสอบถามไม่มีผลใดๆต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน เนื่องจากแบบสอบถามนี้ นำไปใช้เพื่อการวิจัยเพื่อช่วยให้การวิจัยได้ผลสรุปที่เชื่อถือได้และนำไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวเอกฤทัย ชัยลิ้นฟ้า

นิสิตระดับปริญญาโท (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

2. ตำแหน่งหน้าที่

ครู รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา

3. ประสบการณ์การทำงาน

1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี 20 ปีขึ้นไป

4. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 – 120 คน
 ขนาดกลาง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน
 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมายเดียวในแต่ละด้านจนครบทุกข้อ โดยมีรายละเอียดสำหรับความหมายในการตอบแต่ละช่องดังนี้

5 หมายถึง การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึง ประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ผู้เรียน											
1. มีอิสระในการเรียนรู้											
16	ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง										
17	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา										
18	การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เน้นชั่วโมงการเรียนรู้ออนไลน์										
19	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วย ตัวเองจากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน เป็นต้น										
2. มีทักษะการใช้เทคโนโลยี											
20	ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น โทรทัศน์ โทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น										
21	ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ ด้วยตนเอง										
3. มีบทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย											
22	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจากเป้าหมายที่ ร่วมกันกำหนดกับผู้สอน										
23	ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้										
4. มีวินัยในการเรียนรู้											
24	ผู้เรียนมีวินัยในการเรียน										
25	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน										
26	ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเสมอ										
27	ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ										
28	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงาน										
ผู้ปกครอง											
1. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา											
29	ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนการสอน										
30	ผู้ปกครองไม่รบกวนผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนเรียนออนไลน์ที่บ้าน										

ตอนที่ 3

เป็นการสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

1. ผู้สอนมีการปรับตัวอย่างไรสำหรับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

.....

.....

.....

2. ผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไรสำหรับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

.....

.....

.....

3. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอย่างไรสำหรับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่

.....

.....

.....

4. ผู้สอนใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

5. ผู้สอนมีวิธีการประเมินการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

6. สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

7. การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ท่านใช้เครื่องมือการจัดการเรียนรู้หรือช่องทางการจัดการเรียนรู้ใด

.....

.....

.....

8. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง
เอกฤทัย ชัยลีนฟ้า

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง 1. แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา

2. ผู้ให้สัมภาษณ์ฉบับนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา

3. ขอความกรุณาท่านได้แสดงความคิดเห็นและกรณาระบุความคิดเห็นให้ครบทุกข้อ ทุกประเด็น โดยพิจารณาจากความเป็นจริงที่ปรากฏในสถานศึกษาของท่าน ซึ่งคำตอบเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาของท่าน

4. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ จากท่าน

5. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่านหรือการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่และสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเอกกัญญา ชัยล้นฟ้า

นิสิตปริญญาโท (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1

ชื่อ-นามสกุล

ที่อยู่

สถานที่สัมภาษณ์ วัน/เวลา

เบอร์โทร

ตอนที่ 2

การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา ท่านจะมีแนวทางอย่างไรในการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ผู้สอน

.....

.....

.....

2. ผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ผู้ปกครอง

.....

.....

.....

4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

5. วิธีการประเมิน

.....

.....

.....

6. สภาพแวดล้อม

.....
.....
.....

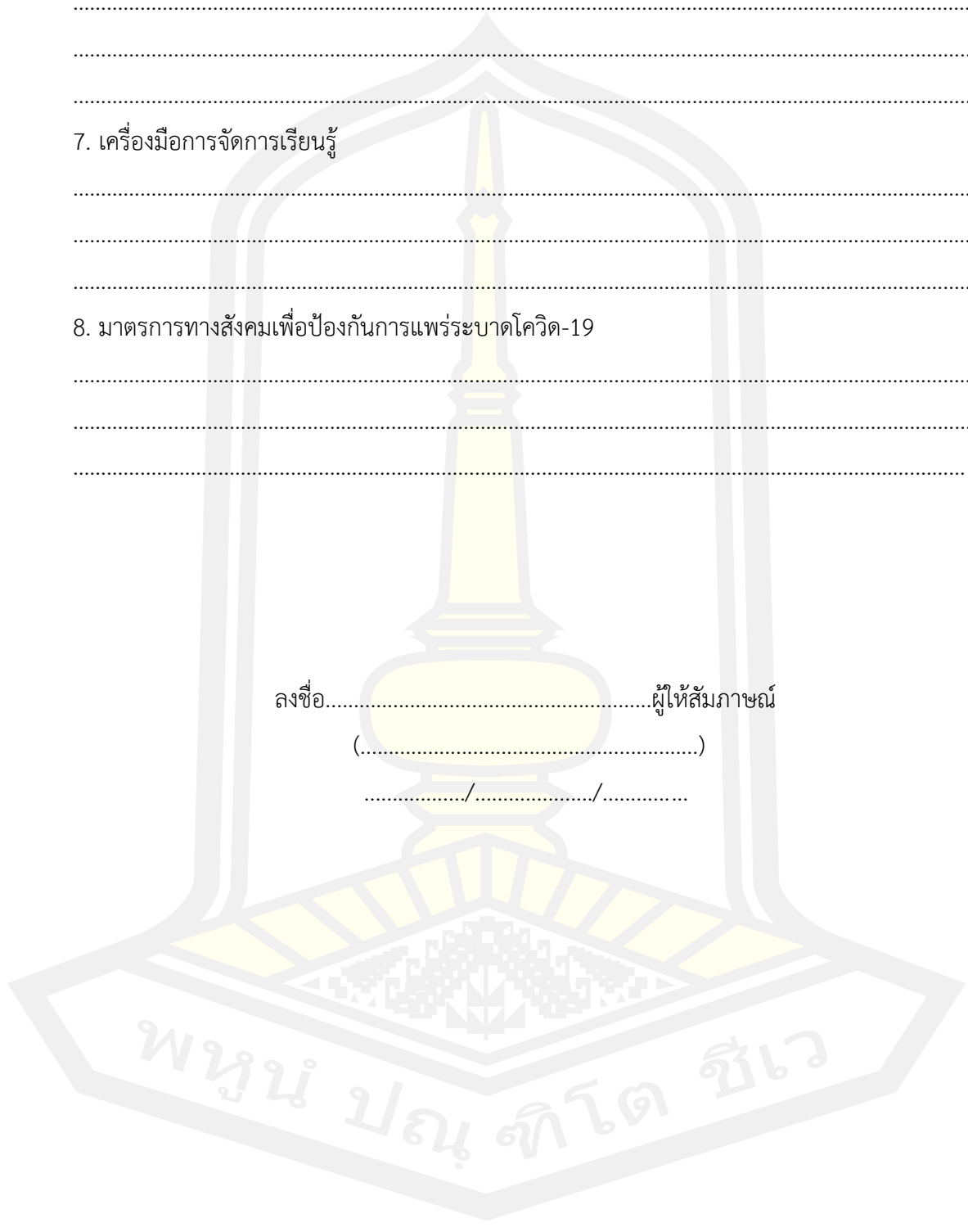
7. เครื่องมือการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

8. มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. แบบประเมินต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หลังจากที่ท่านได้ศึกษารูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ซึ่งผู้วิจัยได้แนบมาพร้อมแบบประเมินนี้
3. แบบประเมินนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ
ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเอกฤทัย ชัยลีนฟ้า

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน บณฺ ติโต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ – สกุล
2. ตำแหน่งปัจจุบัน
3. สังกัด
4. วุฒิการศึกษาสูงสุดสาขา.....
5. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้เพียงใด
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้
 - 5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด
3. หากท่านเห็นว่าควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมประการใดกรุณาเขียนข้อมูลลงในข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม

พูน ปณ ติโต ชีเว

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
กลยุทธ์รองที่ 6.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนเตรียมเอกสาร ใบงาน สื่อการเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมในด้าน เทคโนโลยี										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ค
การหาคุณภาพของเครื่องมือใช้ในการวิจัย

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

**ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ผู้สอน									
1. ปรับเปลี่ยนบทบาท									
1	ผู้สอนปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุน การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2	ผู้สอนมีบทบาทเป็น โค้ช (Coach) ให้คำ ชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้									
3	ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
4	ผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
5	ผู้สอนจัดเตรียมอุปกรณ์วิธีการ สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
6	ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
7	ผู้สอนมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วน อื่นๆ ตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
3. ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผล									
8	ผู้สอนมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
9	ผู้สอนจัดการประเมินผลสอดคล้องกับรูปแบบ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
10	ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
4. พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี									
11	ผู้สอนมีทักษะการสอนออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
12	ผู้สอนมีความพร้อมของ เครื่องมือสนับสนุน การสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
13	ผู้สอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ คำปรึกษาเรื่องเทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
14	ผู้สอนเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการ เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
15	ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางวิทยาการ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
ผู้เรียน									
1. มีอิสระในการเรียนรู้									
16	ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
17	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกเนื้อหาได้จาก ทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
18	การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เน้นชั่วโมงการเรียนรู้ ออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
19	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจาก การทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วย ตัวเอง จากแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. มีทักษะการใช้เทคโนโลยี									
20	ผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือสนับสนุน การเรียนรู้ เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์ ระบบ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
21	ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3. มีบทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วย									
22	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองจาก เป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดกับผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
23	ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
4. มีวินัยในการเรียนรู้									
24	ผู้เรียนมีวินัยในการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
25	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
26	ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของ ตนเองเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
27	ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
28	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
ผู้ปกครอง									
1. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทุกที่ ทุกเวลา									
29	ผู้ปกครองมีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการ จัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
30	ผู้ปกครองไม่รบกวนผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียน เรียนออนไลน์ที่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
31	ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียน ออนไลน์ว่าเป็นการเรียนการสอนที่มี ความสำคัญเท่าเทียมกับการเรียนการสอนใน ชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. สนับสนุนเครื่องมือในการเรียนรู้ของผู้เรียน									
32	ผู้ปกครองต้องมีความพร้อมในการให้ความ ช่วยเหลือ สนับสนุนเครื่องมือสนับสนุน การเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
33	ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงและการสนับสนุน การเตรียมตัว เพื่อการจัดการเรียนการสอน ออนไลน์ของโรงเรียน สอดคล้องเหมาะสม กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโคโรนาไวรัส 2019	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
3. มีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล									
34	ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร การประสานงาน จากผู้สอนในเรื่องการติดตาม ดูแลผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
35	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินสุขภาพ กายและสุขภาพจิตของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
1. การจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า									
36	การจัดการเรียนรู้แบบ ON-SITE มีความ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโคโรนาไวรัส 2019	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
37	มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถามและ แสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
38	การเรียนแบบผสมผสาน ระหว่างการเรียนใน ชั้นเรียนควบคู่กับไปกับการเรียนออนไลน์ ความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
39	การจัดการเรียนรู้แบบ ON – HAND มีความ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโคโรนาไวรัส 2019	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
40	มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริม การค้นคว้าและแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
41	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ได้ปฏิบัติกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. การจัดการเรียนรู้แบบไม่เผชิญหน้า									
42	การจัดการเรียนรู้แบบ ON – AIR มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
43	การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
44	กิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
45	การจัดการเรียนรู้แบบ ONLINE มีการจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
46	การจัดการเรียนรู้แบบ ON – DEMAND มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
47	มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูล ความรู้ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
วิธีการประเมิน									
1. การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ไม่ใช้การประเมินเพื่อตัดสิน									
48	การประเมินผลเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
49	การประเมินเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
50	ผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
51	ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนไปสู่การพัฒนา ตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
52	การวัดและประเมินผลการเรียนมีความ ชัดเจนและยุติธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. มีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน									
53	ผู้สอนใช้เทคนิค หรือวิธีการวัด และ ประเมินผลอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
54	ผู้สอนประเมินผลจากชิ้นงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
55	ผู้สอนประเมินผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
56	ผู้สอนจัดทำเครื่องมือการประเมินต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการ ประเมินตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
3. การประเมินผลต้องประเมินอย่างต่อเนื่อง									
57	ผู้สอนต้องทำการประเมินรูปแบบการสอน เป็นระยะๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
58	ผู้สอนต้องทำการประเมินเครื่องมือการสอน เป็นระยะๆ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
59	ผู้สอนต้องทำการประเมินผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพราะอาจมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
60	มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบ เพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง									
61	ผู้สอนและผู้เรียนต้องวางแผนร่วมกันในการ ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียน ด้วยระบบออนไลน์ว่าจะประเมินเมื่อไร (When) ประเมินอะไร (What) ประเมิน อย่างไร (How)	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
62	การเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การระบาด โควิด-19 ผู้เรียนต้องประเมินการเรียนรู้ของ ตนเองอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
สภาพแวดล้อม									
1. ผู้เรียนมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียนออนไลน์									
63	ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมเรื่องเครื่องมือ สนับสนุนการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
64	ผู้เรียนได้รับ สื่อ เอกสารประกอบการเรียน การสอน อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับบริบททาง สังคมและวัฒนธรรมในชุมชน									
65	ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ จากแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชน เช่น ห้องสมุด ชุมชน ราษฎรชาวบ้าน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
66	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้รู้ในชุมชนเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใน การนำไปปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
67	มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและ บูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่ สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3. กรณีรูปแบบเรียน ONSITE ห้องเรียนจะต้องมีพื้นที่มากพอเพื่อรักษาระยะห่างและการดูแล สุขอนามัยของนักเรียน									
68	การจัดการเรียนรู้แบบ ONSITE ห้องเรียน ต้องมีการจัดโต๊ะเรียนรักษาระยะห่าง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
69	การจัดการเรียนรู้แบบ ONSITE ห้องเรียน ต้องมีอากาศถ่ายเทสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
เครื่องมือการจัดการเรียนรู้									
1. สัญญาณผ่านดาวเทียม									
70	ผู้เรียนสามารถค้นหาช่องทางการเรียนรู้ DLTV ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
71	ผู้เรียนเข้าเรียนทางไกลทันตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
72	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสัญญาณดาวเทียม ได้อย่างเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต									
73	ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณ ส่วนตัว	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
74	ผู้สอนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยงบประมาณ สนับสนุน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
75	ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดย งบประมาณส่วนตัว	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
76	ผู้เรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดย งบประมาณสนับสนุนจากสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
3. เครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์									
77	ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับสัญญาณผ่าน ดาวเทียมได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
78	ผู้สอนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
79	ผู้เรียนมีอุปกรณ์สามารถรับเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
4. เครื่องมือที่เป็นช่องทางการเรียนรู้									
80	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากครูต้นทาง โรงเรียนวังไกลกังวล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
81	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียน ออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
82	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากแอปพลิเคชัน การศึกษา เช่น Kahoot Pliker Google Classroom เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
83	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
มาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ ระบาด									
1. ครู ผู้เรียน และเจ้าหน้าที่ที่เจ็บป่วยไม่ควรมาสถานศึกษา									
84	ครู ผู้เรียน ที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ไม่ควรมาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
85	ครู ผู้เรียน ที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วย โรคโควิด-19 ไม่ควรมาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
2. จัดให้มีการคัดกรอง									
86	จัดให้มีการคัดกรองอาการไข้ ไอ น้ำมูก บริเวณทางเข้า ประตูสถานศึกษาทุกเช้า	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
87	ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิแบบดิจิตอล ที่ไม่ต้อง สัมผัสตัว	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
88	แยกผู้มีอาการไปยังสถานที่ ที่จัดเตรียมไว้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
3. ผู้เรียนทุกคนต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยก่อนเข้าสถานศึกษา									
89	ส่งเสริมให้มีการใส่หน้ากากอนามัยหากมี อาการไอหรือจาม และเรียนรู้การใส่และ ถอดหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
90	สถานศึกษามีหน้ากากอนามัยสำรองสำหรับ ผู้เรียนที่ลืมหรือไม่มีมาจากบ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
4. สถานศึกษาควรกำหนดให้มีการล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่เป็นประจำ									
91	เตรียมน้ำสะอาดและสบู่ให้พร้อมใช้ ณ จุดให้บริการล้างมือที่มีลักษณะเหมาะสม กับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
92	ส่งเสริมให้มีการล้างมือบ่อยๆ อย่างถูกวิธี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
93	วางเจลล้างมือแอลกอฮอล์ไว้ในห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องโถง และบริเวณใกล้ทางออก	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
94	มีห้องน้ำ/ห้องส้วมที่สะอาดอย่างเพียงพอ และแยกส่วนชาย-หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
5. สถานศึกษาทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคตามอาคารเรียนและห้องเรียน									
95	ทำความสะอาดจุดให้บริการน้ำและ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสุขาภิบาลอย่าง น้อยวันละครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
96	ทำความสะอาดบริเวณพื้นผิว ที่มีคนจำนวน มากสัมผัส เช่น ราวบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์ กีฬา อุปกรณ์ดนตรีมือจับประตู- หน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน อย่างน้อยวันละครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
6. สถานศึกษาส่งเสริมมาตรการรักษาระยะห่างทางกายภาพ (Physical distancing / Social Distancing)									
97	สถานศึกษามีการปรับเวลาเข้าเรียน- เลิกเรียนให้เหลื่อมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
98	ยกเลิกกิจกรรมการรวมกลุ่ม เกิดความแออัด	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
99	จัดโต๊ะเรียนให้มีระยะห่างจากกันอย่างน้อย หนึ่งเมตร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและข้อความของตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับ สถานศึกษา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
7. เตรียมมาตรการรองรับหากมีนักเรียนหรือเจ้าหน้าที่เจ็บป่วยวางแผนล่วงหน้า									
100	วางแผนล่วงหน้าร่วมกับหน่วยงาน สาธารณสุขในท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
101	ปรับปรุงรายชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณี ฉุกเฉินให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
102	มีการจัดเตรียมห้องพยาบาลสำหรับแยก ผู้เรียน ที่มีอาการป่วยเกี่ยวกับระบบทางเดิน หายใจออกจากนักเรียนที่มีอาการป่วยอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้
103	เมื่อพบผู้เรียนที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือมีประวัติสงสัยป่วย ด้วยโรคโควิด-19 ควรแยกผู้เรียนหรือ เจ้าหน้าที่คนนั้นออกจากบุคคลอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1	ใช้ได้

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม
เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากกลุ่ม Try Out

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
1	3.50	0.68	มาก	0.44
2	3.37	0.81	ปานกลาง	0.48
3	3.73	0.87	มาก	0.46
4	3.63	0.72	มาก	0.54
5	3.67	0.76	มาก	0.45
6	3.90	0.84	มาก	0.49
7	3.83	0.75	มาก	0.52
8	3.60	0.81	มาก	0.63
9	3.77	0.77	มาก	0.68
10	3.37	0.76	ปานกลาง	0.46
11	3.47	0.73	ปานกลาง	0.60
12	3.73	0.74	มาก	0.53
13	3.03	0.72	ปานกลาง	0.48
14	3.57	0.82	มาก	0.67
15	3.57	0.73	มาก	0.40
16	3.10	0.76	ปานกลาง	0.43
17	3.07	0.64	ปานกลาง	0.56
18	3.10	0.80	ปานกลาง	0.66
19	3.17	0.91	ปานกลาง	0.50
20	3.73	0.87	มาก	0.46
21	2.77	0.68	ปานกลาง	0.45
22	3.03	0.72	ปานกลาง	0.48
23	3.10	0.71	ปานกลาง	0.56
24	2.83	0.91	ปานกลาง	0.46
25	2.93	0.74	ปานกลาง	0.55
26	2.83	0.65	ปานกลาง	0.53

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
27	2.73	0.74	ปานกลาง	0.71
28	3.00	0.79	ปานกลาง	0.55
29	3.23	0.86	ปานกลาง	0.47
30	3.47	0.73	ปานกลาง	0.60
31	3.10	1.03	ปานกลาง	0.59
32	3.43	0.94	ปานกลาง	0.58
33	3.57	1.01	มาก	0.74
34	3.77	0.97	มาก	0.64
35	3.53	0.94	มาก	0.48
36	3.57	0.82	มาก	0.67
37	3.43	0.94	ปานกลาง	0.48
38	3.13	1.04	ปานกลาง	0.49
39	3.17	0.95	ปานกลาง	0.57
40	3.33	0.66	ปานกลาง	0.59
41	3.20	0.85	ปานกลาง	0.62
42	3.33	0.84	ปานกลาง	0.52
43	3.53	0.94	มาก	0.48
44	3.53	0.82	มาก	0.46
45	3.17	0.95	ปานกลาง	0.57
46	3.43	0.94	ปานกลาง	0.48
47	3.10	0.99	ปานกลาง	0.70
48	3.33	0.76	ปานกลาง	0.54
49	3.47	0.73	ปานกลาง	0.60
50	3.47	0.78	ปานกลาง	0.67
51	3.60	0.86	มาก	0.64
52	3.70	0.92	มาก	0.73
53	3.60	0.81	มาก	0.70
54	3.67	0.76	มาก	0.69

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
55	3.57	0.77	มาก	0.62
56	3.67	0.76	มาก	0.77
57	3.57	0.82	มาก	0.67
58	3.60	0.77	มาก	0.75
59	3.50	0.90	มาก	0.70
60	3.53	0.97	มาก	0.67
61	3.43	0.86	ปานกลาง	0.71
62	3.63	0.72	มาก	0.60
63	3.43	0.94	ปานกลาง	0.58
64	3.60	0.77	มาก	0.75
65	3.33	0.76	ปานกลาง	0.48
66	3.90	0.99	มาก	0.56
67	2.93	0.83	ปานกลาง	0.40
68	3.63	0.72	มาก	0.60
69	3.90	0.99	มาก	0.56
70	3.27	0.98	ปานกลาง	0.54
71	3.70	0.92	มาก	0.73
72	2.90	0.88	ปานกลาง	0.62
73	3.67	0.99	มาก	0.45
74	4.33	0.76	มาก	0.73
75	3.40	0.97	ปานกลาง	0.48
76	3.17	0.99	ปานกลาง	0.76
77	2.83	1.02	ปานกลาง	0.67
78	3.67	0.84	มาก	0.61
79	2.83	0.83	ปานกลาง	0.62
80	2.93	0.98	ปานกลาง	0.59
81	3.17	0.99	ปานกลาง	0.76
82	3.13	0.94	ปานกลาง	0.55

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
83	3.03	0.81	ปานกลาง	0.53
84	4.30	0.84	มาก	0.72
85	4.37	0.81	มาก	0.69
86	4.23	0.82	มาก	0.78
87	4.33	0.76	มาก	0.73
88	4.07	0.94	มาก	0.75
89	4.30	0.75	มาก	0.68
90	4.17	0.87	มาก	0.44
91	3.90	0.84	มาก	0.49
92	4.23	0.73	มาก	0.52
93	4.03	0.89	มาก	0.49
94	4.07	0.83	มาก	0.52
95	3.93	0.94	มาก	0.60
96	4.23	0.82	มาก	0.78
97	3.90	0.84	มาก	0.49
98	3.83	1.15	มาก	0.44
99	3.73	0.74	มาก	0.53
100	3.70	0.92	มาก	0.42
101	3.73	0.74	มาก	0.53
102	3.90	0.84	มาก	0.49
103	4.23	0.73	มาก	0.52

จากตาราง 42 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.78 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.98

ตาราง 43 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม
เกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากกลุ่ม Try Out

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
1	4.33	0.55	มาก	0.64
2	4.40	0.56	มาก	0.80
3	4.47	0.57	มาก	0.86
4	4.53	0.57	มากที่สุด	0.62
5	4.53	0.51	มากที่สุด	0.73
6	4.53	0.57	มากที่สุด	0.86
7	4.57	0.50	มากที่สุด	0.73
8	4.37	0.67	มาก	0.68
9	4.50	0.57	มากที่สุด	0.59
10	4.47	0.51	มาก	0.62
11	4.57	0.50	มากที่สุด	0.86
12	4.47	0.63	มาก	0.90
13	4.53	0.51	มากที่สุด	0.73
14	4.57	0.50	มากที่สุด	0.73
15	4.43	0.57	มาก	0.6
16	4.43	0.50	มาก	0.86
17	4.40	0.56	มาก	0.64
18	4.23	0.68	มาก	0.68
19	4.30	0.60	มาก	0.53
20	4.37	0.56	มาก	0.75
21	4.30	0.60	มาก	0.71
22	4.33	0.55	มาก	0.75
23	4.47	0.57	มาก	0.71
24	4.30	0.54	มาก	0.71

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
25	4.33	0.48	มาก	0.75
26	4.43	0.50	มาก	0.75
27	4.27	0.45	มาก	0.65
28	4.43	0.50	มาก	0.75
29	4.33	0.61	มาก	0.71
30	4.23	0.82	มาก	0.72
31	4.33	0.61	มาก	0.64
32	4.30	0.60	มาก	0.78
33	4.40	0.56	มาก	0.71
34	4.47	0.51	มาก	0.86
35	4.50	0.63	มากที่สุด	0.90
36	4.57	0.50	มากที่สุด	0.73
37	4.20	0.66	มาก	0.78
38	3.97	1.03	มาก	0.55
39	3.77	1.36	มาก	0.47
40	4.33	0.61	มาก	0.86
41	4.20	0.71	มาก	0.78
42	3.97	1.03	มาก	0.55
43	4.27	0.98	มาก	0.47
44	4.40	0.67	มาก	0.75
45	4.07	0.91	มาก	0.66
46	4.07	0.98	มาก	0.46
47	4.23	0.73	มาก	0.78
48	4.20	0.66	มาก	0.62
49	4.30	0.59	มาก	0.86
50	4.30	0.65	มาก	0.78

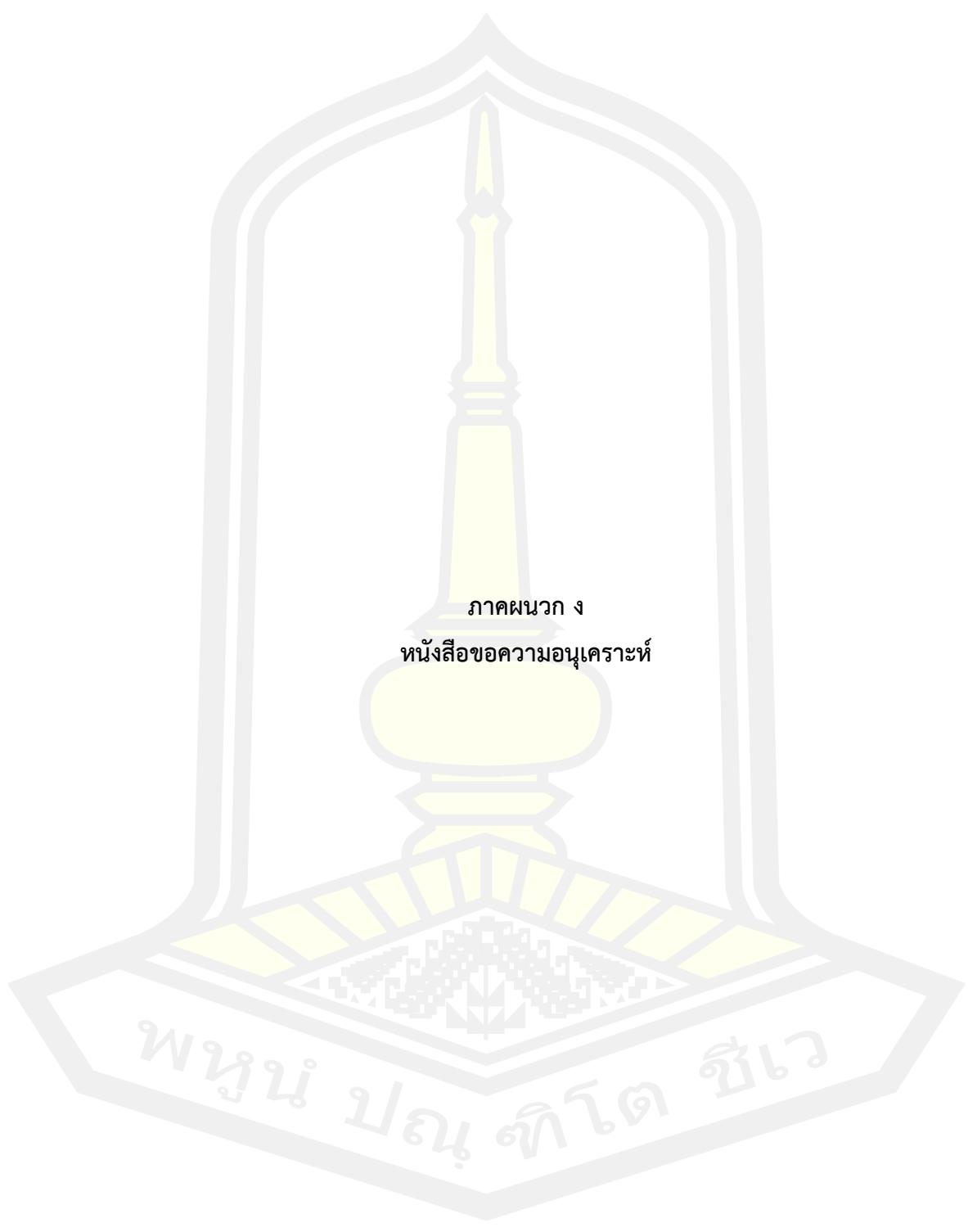
ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
51	4.47	0.51	มาก	0.86
52	4.40	0.62	มาก	0.86
53	4.33	0.61	มาก	0.86
54	4.33	0.55	มาก	0.75
55	4.33	0.55	มาก	0.71
56	4.33	0.48	มาก	0.75
57	4.30	0.60	มาก	0.71
58	4.33	0.55	มาก	0.71
59	4.20	0.76	มาก	0.66
60	4.30	0.60	มาก	0.71
61	4.37	0.67	มาก	0.86
62	4.40	0.62	มาก	0.71
63	4.50	0.57	มากที่สุด	0.90
64	4.50	0.63	มากที่สุด	0.86
65	4.27	0.52	มาก	0.57
66	4.20	0.66	มาก	0.51
67	4.17	0.83	มาก	0.64
68	4.70	0.47	มากที่สุด	0.86
69	4.67	0.48	มากที่สุด	0.73
70	4.30	0.92	มาก	0.56
71	4.13	0.95	มาก	0.66
72	4.07	0.98	มาก	0.46
73	4.07	0.52	มาก	0.52
74	4.33	0.84	มาก	0.60
75	3.77	0.63	มาก	0.47
76	4.50	0.57	มาก	0.90
77	4.47	0.82	มาก	0.58
78	4.57	0.57	มากที่สุด	0.69

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก
79	4.47	0.57	มาก	0.43
80	4.33	0.84	มาก	0.65
81	4.50	0.57	มากที่สุด	0.90
82	4.37	0.66	มาก	0.86
83	4.27	0.64	มาก	0.71
84	4.60	0.56	มากที่สุด	0.79
85	4.57	0.57	มากที่สุด	0.69
86	4.63	0.56	มากที่สุด	0.79
87	4.63	0.56	มากที่สุด	0.79
88	4.57	0.57	มากที่สุด	0.69
89	4.60	0.56	มากที่สุด	0.69
90	4.50	0.86	มากที่สุด	0.59
91	4.60	0.56	มากที่สุด	0.79
92	4.63	0.57	มากที่สุด	0.79
93	4.60	0.56	มากที่สุด	0.79
94	4.57	0.57	มากที่สุด	0.69
95	4.67	0.48	มากที่สุด	0.75
96	4.60	0.56	มากที่สุด	0.79
97	4.37	0.67	มาก	0.48
98	4.50	0.63	มากที่สุด	0.68
99	4.53	0.51	มากที่สุด	0.73
100	4.47	0.63	มาก	0.80
101	4.53	0.51	มากที่สุด	0.75
102	4.30	0.60	มาก	0.71
103	4.47	0.82	มาก	0.58

จากตาราง 43 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง 0.43 - 0.90 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.98

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พูนุ่ ปณุ่ ทีโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว1721 วันที่ 29 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลีนฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ วิธีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว1890 วันที่ 20 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลั่นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว1721

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายพิชัย ชุบสุวรรณ

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลิ้นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว1721

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สุวิทย์ คำมณี

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลั่นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว1721

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสุนิกุล พลกุล

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลีนฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว1890

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

20 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยล้นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ วิธีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเอกฤทัย ชัยล้นฟ้า ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว2086

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 กันยายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยล้นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวเอกฤทัย ชัยล้นฟ้า เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว2431

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.วรารัตน์ อนุสัต์ย์

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลั่นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว2431

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายณวัฒน์ จันทเขต

ด้วย นางสาวเอกกัญญา ชัยลั่นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว2431

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวสมนา เนื่องไชยยศ

ด้วย นางสาวเอกอุทัย ชัยล้นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว328

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสุนิกุล พลกุล

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลิ้นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว328

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายศรารุช กางสำโรง

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลั่นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันท์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว328

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสุนิษฐ์พร โยธามาตย์

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยล้นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว328

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายณัฐพล คำหารพล

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลั่นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว328

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางมณฑา วงษาไฮ

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลีนฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว328

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายไพบุลย์ ธิมาศ

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลีนฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ที่ อว 0605.5(2)/ว328

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางดารุณี มัดถาปะโท

ด้วย นางสาวเอกฤทัย ชัยลั่นฟ้า นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0844053832

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวเอกกฤษฎ์ ชัยลีนฟ้า
วันเกิด	วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2538
สถานที่เกิด	อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 29 หมู่ที่ 15 ตำบลดอกกล้า อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45190
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเมืองวาปีปทุม ตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 45190
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2555 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2560 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2565 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภิโต ชีเว